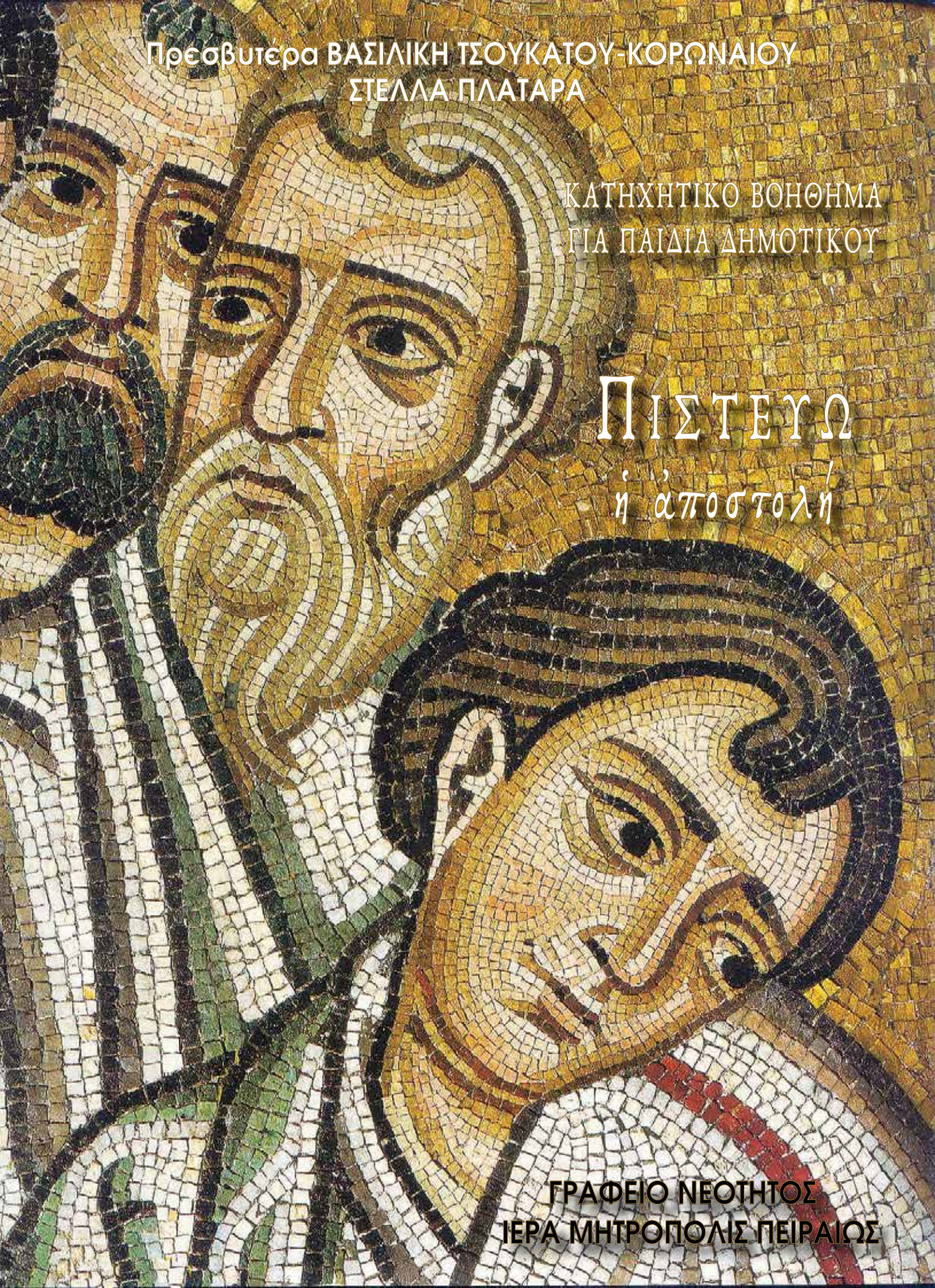
Πρεσβυτέρα ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ-ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ
ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Πιστεύω
ἡ ἀποστολή

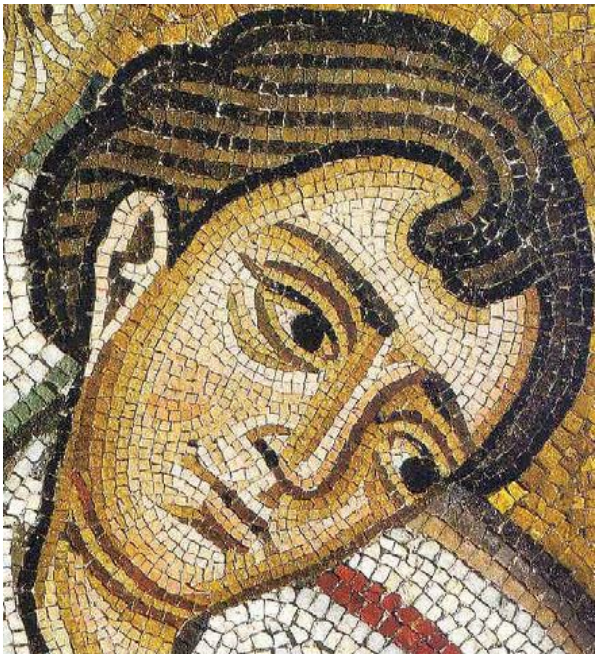
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

πρεσβυτέρα ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ - ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ
ΣΤΕΛΛΑ ΠΛΑΤΑΡΑ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Πιστεύω

ἡ ἀποστολή

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Φίλοι μας,

Με μεγάλη χαρά μοιραζόμαστε μαζί σας το τέταρτο βοήθημα κατήχησης για παιδιά της ηλικίας του δημοτικού σχολείου, που ανήκει στη σειρά με τον γενικό τίτλο **ΠΙΣΤΕΥΩ.** Χαρά όντως μεγάλη, γιατί, αν μπορούμε μ' αυτόν τον τρόπο έστω και λίγο να σας συντροφέψουμε στην κοινή σας πορεία με τα παιδιά της Εκκλησίας, τα παιδιά του Θεού**,** δεχόμαστε κι εμείς την ευλογία της παρουσίας τους · «τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Η ***προσδοκία*** του Αγαπημένου Χριστού, η ***συνάντηση*** μαζί Του, η ***μαθητεία*** κοντά Του έχουν ως φυσική συνέχειά τους την ***αποστολή***. Και ποια είναι αυτή μας η αποστολή; Ευτυχώς, η ερώτηση τούτη δεν έχει προφορική ή γραπτή απάντηση, παρά μόνο εμπειρία ζωής. Ας πλησιάσουμε, λοιπόν, τους Αποστόλους, ολοζώντανους και σήμερα στην εκκλησιαστική μας σύναξη, για ν' ακούσουμε το κήρυγμά τους και να ζήσουμε μαζί τους τον ερχομό της Βασιλείας του Θεού, που άλλαξε τον κόσμο.

Σε κάθε μάθημα, καθώς και στα υπόλοιπα βιβλία της σειράς μας, προσεγγίζουμε μια βασική αλήθεια από το Σύμβολο της Πίστεως. Η ενδεικτική διήγηση και τα επιπλέον στοιχεία που σχηματίζουν το υπόβαθρο της ιστορίας αποτελούν, όπως πάντα, μια πρόταση κι όχι μια δέσμευση. Το φάσμα αυτής της ηλικίας είναι ευρύ κι εσείς σίγουρα θα χρειαστεί να προσαρμόσετε το υλικό στις δυνατότητες και τις ανάγκες των συγκεκριμένων παιδιών στα οποία απευθύνεστε. Οι πιθανές δυσκολίες εκφράζουν ερωτήματα και προβληματισμούς που έχουμε ήδη κατά καιρούς συναντήσει και σε καμιά περίπτωση δεν καλύπτουν όλα όσα μπορούν να προκαλέσουν απορία σ' ένα παιδί. Ελπίζουμε κι ευχόμαστε η προσωπική σας επαφή με τις πηγές που χρησιμοποιήσαμε κατά τη συγγραφή των μαθημάτων, καθώς και με άλλες αξιόπιστες που τυχόν διαθέτετε, να καλύψει όλες τις ελλείψεις και τις αστοχίες της δικής μας προσπάθειας. Τα προτεινόμενα θεατρικά παιχνίδια δίνουν μια νότα ενεργητικής συμμετοχής, ενώ οι επιπλέον δραστηριότητες και το εποπτικό υλικό που θα βρείτε στο βοήθημα αντλήθηκαν από αρχεία, που με πολύ κόπο έχουν σχηματίσει στελέχη του κατηχητικού έργου και συνάδελφοι εκπαιδευτικοί, τους οποίους κι ευχαριστούμε.

Μεγάλη είναι η ευγνωμοσύνη μας στον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας, Πειραιώς κ. Σεραφείμ, που συνεχίζει πατρικά να ευλογεί και να μας εμπιστεύεται τη διακονία αυτή, καθώς και στον επί σειρά ετών υπεύθυνο του Φροντιστηρίου Στελεχών της Μητροπόλεώς μας πανοσιολογιώτατο αρχιμανδρίτη π. Μεθόδιο Κρητικό, για την ακούραστη καθοδήγηση και τις σοφές του παρεμβάσεις. Ευχαριστούμε, επίσης, τον πρωτοσύγκελλο και διευθυντή του Γραφείου Νεότητος πανοσιολογιώτατο αρχιμανδρίτη π. Νήφωνα Καπογιάννη, την κ. Ασπασία Αθανασάκη και τον κ. Γιώργο Ανανιάδη για τη στήριξή τους στην υλοποίηση του εγχειρήματος. Τέλος εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στη σχολική σύμβουλο της 67ης Περιφέρειας Δημοτικής Εκπαίδευσης Αττικής κ. Αντωνία Γεωργούλα για την επιστημονική βοήθεια και την αγάπη με την οποία αγκάλιασε αυτήν την εκπαιδευτική προσπάθεια από την έναρξή της έως και σήμερα.

Η αποστολή μας ξεκινά. Καλή δύναμη στον δύσκολο αγώνα και καλή κατηχητική χρονιά!

πρεσβυτέρα Βασιλική Τσουκάτου-Κορωναίου και Στέλλα Πλαταρά
Μανώλης Κρυφός, Αντώνης Σιγάλας, Μαριλέν Κιολέογλου, Μαρία Τσιχλιά-Χανιώτη,
Βιολέττα Σωτηρίου, Δημήτρης Λεονταράκης, Νάντια Μισιρλιάδη, Αναστασία Κορωναίου

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ ΚΑΙ ΠΟΥ

- Ετοιμάζοντας ένα μάθημα, καλό θα ήταν να ξεκινήσετε λίγες μέρες πριν την ημέρα του κατηχητικού. Η προετοιμασία της τελευταίας στιγμής θα σας δυσκολέψει. Ο καλύτερος τρόπος είναι να αρχίσετε απ' τις **ΠΗΓΕΣ *(Ζ)*** διαβάζοντας αυτούσιο το κείμενο της Αγίας Γραφής ή της Ιεράς Παράδοσης. Θα σας ωφελήσει και θα σας φανεί πολύ εύκολο να απομνημονεύσετε μετά τη διήγηση του μαθήματος.

- Θα μπορούσατε να διαβάσετε έπειτα την **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ *(Γ)*** και τον **ΒΑΣΙΚΟ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ *(Α)*** για να ξέρετε πού στοχεύετε.

- Τα **ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ *(Ε)*** και οι **ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ *(ΣΤ)*** ίσως σας θυμίσουν συγκεκριμένα παιδιά του κατηχητικού σας και γεγονότα ανάμεσά τους. Θα μπορούσατε να τα εκμεταλλευτείτε για να έχει το μάθημά σας έναν άμεσο ζωντανό αντίκτυπο, χωρίς να απομακρυνθείτε όμως πολύ από τον βασικό σας στόχο.

- Δοκιμάστε να αναγνώσετε μεγαλόφωνα τη διήγηση και να αντικαταστήσετε σημεία που δε σας διευκολύνουν με δικές σας φράσεις, ώστε να αφηγηθείτε πιο ταιριαστά με τον δικό σας τρόπο.

- Κοιτώντας μόνο το **ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ *(Β)*** προσπαθήστε να διηγηθείτε ξανά την ιστορία. Μια καλή ιδέα θα ήταν να μετρήσετε τα σημεία του σχεδιαγράμματος για να βεβαιωθείτε ότι τα θυμάστε, καθώς και να χρονομετρήσετε τον εαυτό σας, γιατί τα παιδιά δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν για περισσότερο από δέκα λεπτά. Αποφύγετε να τους διαβάσετε αυτούσια τη διήγηση απευθείας απ' το βιβλίο, πράγμα που φαντάζει συχνά σαν εύκολη λύση.

- Ένα χαρτάκι με το **ΣΥΝΘΗΜΑ *(Δ)*** και το σχεδιάγραμμα επιγραμματικά θα μπορούσε να σας βοηθήσει αν «κολλήσετε». Επιπλέον υλικό (εικόνα, βίντεο, PowerPoint) θα σας ήταν χρήσιμο, αν είναι διαθέσιμο.

- Αν κάνετε τον **ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ *(ΙΒ)***, μπορείτε να τον δώσετε ατομικά στα παιδιά ή χωρίζοντάς τα σε ομάδες. **ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ *(Η)***, **ΤΡΑΓΟΥΔΙ *(Θ)*** και **ΠΑΙΧΝΙΔΙ *(Ι)*** μπορούν να συνυπάρχουν ή να εναλλάσσονται ανά μάθημα, ανάλογα με το αν θα χρησιμοποιήσετε και τη θεατρική δραστηριότητα που τυχόν προτείνεται.

- Αν υπάρχει δυνατότητα, καλό θα ήταν να ζωγραφίζουν τα παιδιά επιτόπου. Θα μπορούσατε να αναρτήσετε κάπου τη **ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ *(ΙΑ)*** των παιδιών που επιθυμούν, προς όφελος όσων επισκέπτονται τον χώρο.

- Ζητήστε τη βοήθεια του Θεού και μην απογοητευτείτε, αν μείνετε με την εντύπωση πως το μάθημα δεν πήγε καλά. Τις περισσότερες φορές που σκεπτόμαστε έτσι, πέφτουμε έξω.

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Υπάρχουν φορές που έχουμε την αίσθηση ότι το κατηχητικό μας μάθημα γίνεται μια ρουτίνα, στην οποία τα παιδιά παίζουν τον ρόλο του παθητικού δέκτη. Δεν είμαστε καθόλου σίγουροι ότι όσα λέμε γίνονται κτήμα τους ή τα ενδιαφέρουν, μια και δείχνουν να ζωντανεύουν μόνο την ώρα του παιχνιδιού. Προτείνουμε λοιπόν εδώ κάποιες δραστηριότητες που, εξαιτίας της θεατρικής τους προέλευσης, επιλέξαμε να τις ονομάσουμε θεατρικές, παρόλο που συμπεριλαμβάνουν και ιδέες για χειροτεχνία. Μερικές χρειάζονται προετοιμασία, άλλες παίζουν τον ρόλο της αφόρμησης για να ξεκινήσει το μάθημα, ενώ κάποιες τοποθετούνται στη μέση ή στο τέλος. Αξίζει να διανθίσετε με όσες περισσότερες μπορείτε τις συναντήσεις σας με τα παιδιά, γιατί αφενός τα ενεργοποιούν (μόνο όποιος ενεργοποιείται μαθαίνει!), αφετέρου φέρνουν στην επιφάνεια στοιχεία, που τα ίδια τα παιδιά μπορεί να μη μας έλεγαν ποτέ παρακολουθώντας απλά το μάθημα.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ (με όλα τα μαθήματα)

Με το πέρας του μαθήματος...

Όλα τα παιδιά μαζί ή χωρισμένα σε ομάδες, ετοιμάζουν μια ομαδική ζωγραφική ή κατασκευή (π.χ. γλυπτό από πλαστελίνη ή πηλό, σύνθεση από χαρτί, ανακυκλώσιμα υλικά κ.λπ.) με την οποία θα απεικονίσουν ένα πρόσωπο ή ένα συναίσθημα, μια κατάσταση. Θα μπορούσαν π.χ. α) να ζωγραφίσουν το πρόσωπο του αποστόλου Παύλου πριν δει το φως της Δαμασκού και μετά, αφότου πίστεψε στον Χριστό (9ο μάθημα) β) να κατασκευάσουν το βασιλικό παλάτι που ετοιμάστηκε στον ουρανό από τον απόστολο Θωμά (23ο μάθημα) γ) να φτιάξουν μια σβούρα του τύπου «παρ' τα όλα» με πλευρές σχετικές με τα μαθήματα (όπως οι Απόστολοι με τους βοηθούς τους), δ) να ετοιμάσουν έναν χάρτη με τις φυλές και τις χώρες της ορθόδοξης ιεραποστολής ή με τις περιοδείες του αποστόλου Παύλου κ.λπ.

Ακόμη, θα μπορούσαν να βρουν και να ετοιμάσουν μια συνταγή με τον κατηχητή τους φέρνοντας ό, τι υλικά έχει το καθένα, όπως έκαναν οι πρώτοι χριστιανοί στις αγάπες (4ο μάθημα). Αφού ολοκληρώσουν την κατασκευή συζητούν για τα χρώματα, υλικά, σχήματα κ.λπ. που επέλεξαν κι αιτιολογούν τις αποφάσεις τους. Αν ετοιμάσουν τη συνταγή, συζητούν πώς ένιωσαν κι αν θα ήθελαν να το ξανακάνουν για το συσσίτιο της ενορίας. Έτσι αντιλαμβανόμαστε τι έχουν καταλάβει, τι πιστεύουν και παρεμβαίνουμε βοηθητικά αν χρειαστεί.
Συχνά κάτι που τα παιδιά φτιάχνουν με τα χέρια τους δεν ξεχνιέται ποτέ και μαζί του κι η σχετική ιστορία.

ΤΗΛΕΦΩΝΩ ΣΤΑ ΑΛΑΜΠΟΥΡΝΕΖΙΚΑ (ΜΑΘΗΜΑ 2ο)

Με το πέρας του μαθήματος...
Στόχος του παιχνιδιού είναι να ζήσουν τα παιδιά μια εμπειρία ασυνεννοησίας, ώστε να καταλάβουν ότι το Άγιο Πνεύμα έρχεται για να «κατανοήσουμε» ο ένας τον άλλον.
Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Ο ένας είναι ο Α και ο άλλος είναι ο Β. Τους δίνουμε οδηγία να ξεκινήσουν μία τηλεφωνική επικοινωνία με συγκεκριμένο θέμα: π.χ. ο γιατρός μιλάει με τον ασθενή, η μαμά κατσαδιάζει τον γιο της για τους βαθμούς που πήρε, ένας κύριος παραγγέλνει σε πιτσαρία κ.λπ. Δίνουμε την οδηγία πως όταν ο κατηχητής χτυπήσει παλαμάκι, η συνομιλία θα συνεχιστεί αλλά και οι δύο θα μιλάνε αλαμπουρνέζικα (λέξεις που δεν βγάζουν νόημα-δεν χρειάζονται πολλές εξηγήσεις, η φαντασία των παιδιών αρκεί). Όταν ξανακουστεί παλαμάκι, επανέρχονται στην κανονική συζήτηση, αλλά η κουβέντα έχει προχωρήσει παρακάτω. Αυτό θα επαναληφθεί όσες φορές επιθυμούμε.
Σαν σχόλιο στο τέλος του παιχνιδιού είναι καλό να παραλληλίσουμε αυτό που κάναμε με την βοήθεια του Αγίου Πνεύματος στην επικοινωνία των Αποστόλων με τους ανθρώπους ανά τον κόσμο, αλλά και μεταξύ τους.

ΝΑ ΤΟ ΔΩΡΟ ΣΟΥ, ΠΑΡ'ΤΟ! (ΜΑΘΗΜΑ 3ο)

Ξεκινώντας το μάθημα...
Στόχος του παιχνιδιού είναι να βάλουμε τα παιδιά να δημιουργήσουν ένα δώρο που θα προσφέρουν με όλη τους τη χαρά.
Βάζουμε τα παιδιά σε κύκλο. Ενώ είμαστε όλοι όρθιοι ζητάμε από τα παιδιά το εξής: ένας-ένας στη σειρά περιγράφει, χωρίς να μιλάει καθόλου, με παντομίμα ένα δώρο, το οποίο δωρίζει σ' όποιον βρίσκεται στα δεξιά του και ούτω καθεξής. Βασική οδηγία: δωρίζουμε κάτι που αρέσει πάρα πολύ σ' εμάς, κάτι που θα θέλαμε να κάνουν σ' εμάς δώρο. Μέσα από το παιχνίδι θέλουμε να τονίσουμε πως το να δίνουμε μας ευχαριστεί περισσότερο, τελικά, από όταν δεχόμαστε δώρα … και ξεκινάμε την αφήγηση της ιστορίας.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ "ΝΑΙ" και ΤΟΥ "ΟΧΙ" (ΜΑΘΗΜΑ 4ο)

Ξεκινώντας το μάθημα...

Στόχος του παιχνιδιού είναι να τονίσουμε πόσο σημαντική είναι η θετική μας απάντηση στην πρόσκληση του Θεού.

Ζητάμε απ' τα παιδιά να σχηματίσουν έναν κύκλο όσο το δυνατόν πιο ανοιχτό, κοιτάζοντας προς το κέντρο του, όπου βρίσκεται ο κατηχητής. Ο κατηχητής κάνει ερωτήσεις που απευθύνονται προς όλους και πρέπει ν' απαντώνται ταυτόχρονα απ' όλους μ' ένα «ναι» ή μ' ένα «όχι». Τα παιδιά όμως δε θ' απαντούν με λέξεις, αλλά με βήματα. Ένα βήμα προς το κέντρο σημαίνει «ναι», ενώ ένα βήμα προς τα έξω (πίσω) σημαίνει «όχι». Οι ερωτήσεις που θα έχει προετοιμάσει ο κατηχητής πρέπει να έχουν το «ναι» ως «καλή» απάντηση, ενώ το «όχι» ως «κακή» (π.χ. «Προσπαθείς να λες την αλήθεια;» κι όχι «Λες ψέματα συχνά;»).

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Σου αρέσει να έρχεσαι στην Εκκλησία;
- Νομίζεις ότι ο Θεός σ' αγαπά;
- Θα ήθελες να μοιραστείς το φαγητό σου με κάποιον που πεινά;
- Σε βοηθά η Θ. Κοινωνία;
- Πιστεύεις ότι οι γονείς σου αξίζουν αγάπη και σεβασμό; κ.λπ.

Εξηγούμε στα παιδιά στο τέλος του παιχνιδιού, ότι το «ναι» προς τον Θεό μας φέρνει ολοένα πιο κοντά Του, ενώ το «όχι» μας απομακρύνει. Άρα οι εντολές Του έχουν σκοπό να Τον πλησιάσουμε και να Τον γνωρίσουμε. Τονίζουμε όμως κι ότι όσο πλησιάζουμε προς το κέντρο, πλησιάζουμε κι ο ένας τον άλλον (διδασκαλία Αββά Δωροθέου). Όσο γνωρίζεις τον Θεό, γνωρίζεις και τους αδελφούς σου και αντίστροφα.

Έπειτα ξεκινάμε την αφήγηση της ιστορίας.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΜΟΥ! (ΜΑΘΗΜΑ 5ο, 21ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Ζητάμε έναν εθελοντή, ενώ λέμε στα υπόλοιπα παιδιά να σκορπιστούν στον χώρο. Κλείνουμε τα μάτια του εθελοντή (με ένα μαντίλι ή ένα φουλάρι), του εξηγούμε ότι παίζει τον ρόλο του «χαμένου» παιδιού και τον τοποθετούμε στο κέντρο του χώρου. Διαλέγουμε ένα άλλο παιδί, που ορίζεται ως «οδηγός-προστάτης» και του ζητάμε να μιλήσει δυνατά, ώστε το «χαμένο παιδί» ν' αναγνωρίσει και να θυμάται τη φωνή του. Με το σύνθημα της έναρξης, ο «οδηγός» μαζί με όλα τα υπόλοιπα παιδιά θ' αρχίσουν να καλούν το «χαμένο» παιδί με τ' όνομά του. Στόχος του «χαμένου» παιδιού είναι να ξεχωρίσει τη φωνή του «οδηγού» μέσα από τα φωνητικά εμπόδια, να κινηθεί προς το μέρος του και να τον ακουμπήσει. Αντίθετα, τα υπόλοιπα παιδιά έχουν σκοπό να αποπροσανατολίσουν το «χαμένο» παιδί και να το εμποδίσουν να φτάσει στον «οδηγό». Προσοχή όμως: αν πλησιάσουν επικίνδυνα το «χαμένο» παιδί κι εκείνο αγγίξει άλλον παίκτη εκτός απ' τον «οδηγό», ο παίκτης αυτός βγαίνει από το παιχνίδι.

Στόχος του παιχνιδιού είναι να σκεφτούν τα παιδιά πώς ξεχωρίζουμε το κάλεσμα του Θεού από εκείνο του διαβόλου, πώς αναγνωρίζουμε και πώς αντιμετωπίζουμε τα εμπόδια που δεν μας αφήνουν να φτάσουμε κοντά Του.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ (ΜΑΘΗΜΑ 6ο)

Ξεκινώντας το μάθημα...

Στόχος του παιχνιδιού είναι τα παιδιά να κατανοήσουν την ύπαρξη του φύλακα αγγέλου τους.

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια. Εξηγούμε ότι το παιχνίδι θα γίνει σε δύο γύρους. Στον πρώτο γύρο το ένα μέλος κάθε ζευγαριού παίρνει τον ρόλο του «τυφλού», δηλαδή του ανθρώπου που δεν μπορεί να δει τον πνευματικό κόσμο (όπως είμαστε όλοι). Το άλλο παιδί παίρνει τον ρόλο του «οδηγού-φύλακα αγγέλου» που βλέπει το θέλημα του Θεού, καθώς και τις παγίδες που μας στήνει ο διάβολος. Οι «τυφλοί» κλείνουν τα μάτια (καλό θα ήταν να έχουμε μαντίλια ή φουλάρια). Οι «οδηγοί» τούς πιάνουν από τα χέρια (αντικριστά) ή από τους ώμους (ο ένας πίσω απ' τον άλλον) και τους μετακινούν στον χώρο προσέχοντας τα διάσπαρτα αντικείμενα (όσο περισσότερα, τόσο καλύτερα) αλλά και τα άλλα ζευγάρια, ώστε να μη χτυπήσουν.

Ο κατηχητής μετά από 2-3 λεπτά φωνάζει «Στοπ!» και τα ζευγάρια ακινητοποιούνται. Ζητάμε από κάθε «τυφλό» πριν ανοίξει τα μάτια να μαντέψει σε ποιο σημείο του χώρου βρίσκεται. Το παιχνίδι επαναλαμβάνεται με τους ρόλους αντεστραμμένους. Έτσι τα παιδιά βιώνουν πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του φύλακα αγγέλου μας, καθώς και πόσο έξω πέφτουμε στις πνευματικές μας εκτιμήσεις συχνά.

ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΤΑ ΚΑΝΩ ΟΛΑ ΜΟΝΟΣ ΜΟΥ! (ΜΑΘΗΜΑ 7ο)

Ξεκινώντας το μάθημα...

Έχουμε προμηθευθεί αρκετά κουτιά διαφόρων μεγεθών. Ζητάμε έναν εθελοντή από τα παιδιά και του αναθέτουμε να βρει τον τρόπο να μεταφέρει όλα τα κουτιά από τη μία άκρη του χώρου στην άλλη, σε μία μόνο διαδρομή(!). Το ζήτημα είναι να έχουμε τόσα κουτιά, που να μην μπορεί να τα κουβαλήσει όλα μόνος του. Στη συνέχεια, αφού δεν τα καταφέρνει, τον ρωτάμε τι θα τον βοηθούσε, προσπαθώντας να εκμαιεύσουμε την απάντηση «βοήθεια από τους άλλους». Οπότε αφήνουμε να ζητήσει βοήθεια από όσα παιδιά θέλει, για να γίνει η μεταφορά γρήγορα και όμορφα.

Στόχος μας είναι να δείξουμε γιατί χρειάστηκαν βοήθεια οι Απόστολοι κι από άλλους ανθρώπους στο δύσκολο έργο τους, να φτάσει το μήνυμα του Θεού σε όλους.

Ο ΔΙΕΡΜΗΝΕΑΣ (ΜΑΘΗΜΑ 8ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Βάζουμε τα παιδιά σε έναν κύκλο. Τους εξηγούμε ότι κάθε ένας ξεχωριστά θα μας διηγηθεί με λίγα λόγια το σημερινό μας μάθημα. Μόνο που αυτό θα γίνει σε μία άγνωστη γλώσσα (αλαμπουρνέζικα=λέξεις που δεν βγάζουν νόημα - δεν χρειάζονται πολλές οδηγίες, η φαντασία των παιδιών αρκεί). Όποιος κάθεται στα δεξιά του ομιλητή θα είναι ο διερμηνέας του και θα μεταφράζει πρόταση-πρόταση · προσοχή όμως: χωρίς να έχουν συνενοηθεί νωρίτερα. Όλοι θα περάσουν κι από τους δύο ρόλους. Ο διερμηνέας γίνεται ομιλητής κι ο αμέσως δεξιά του γίνεται διερμηνέας κ.ο.κ πάντα με το ίδιο θέμα.

Συνδυάζουμε το παιχνίδι με την βοήθεια που ζήτησε ο Αιθίοπας από τον Φίλιππο στην κατανόηση της προφητείας αλλά και πόσο ανάγκη έχουμε την Εκκλησία, τους πνευματικούς πατέρες, για να καταλάβουμε το θέλημα του Θεού.

ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΡΕΚΛΑ (ΜΑΘΗΜΑΤΑ 9ο, 14ο & 19ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Πρώτη εκδοχή

Ζητάμε έναν εθελοντή και του λέμε να διαλέξει έναν από τους χαρακτήρες της ιστορίας που συζητήσαμε με τα παιδιά. Αφού μας πει τι διάλεξε, κάθεται στην «ανακριτική καρέκλα». Τα υπόλοιπα παιδιά τον ρωτούν σχετικά με τις πράξεις του ό,τι θέλουν: π.χ. γιατί φέρθηκε έτσι, πώς ένιωσε, αν έχει ξανακάνει κάτι τέτοιο παλιότερα, αν μετάνιωσε, αν θέλει να επανορθώσει και πώς κ.ο.κ.

Δεύτερη εκδοχή

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες. Κάθε ομάδα αντιπροσωπεύει ένα από τα πρόσωπα της διήγησης. Αφού τα μέλη κάθε ομάδας συζητήσουν λίγο μεταξύ τους για τον ρόλο τους, αρχίζουν να δέχονται ερωτήσεις από τους υπόλοιπους ή από τον κατηχητή και προσπαθούν να μας εξηγήσουν γιατί έκαναν ό, τι έκαναν, τι ένιωσαν κλπ. Στόχος του παιχνιδιού είναι να μπουν τα παιδιά στη θέση των προσώπων της διήγησης, που έχουν πιθανώς μιμηθεί στην καθημερινή τους ζωή και να καταλάβουν καλύτερα τα αίτια και τις συνέπειες κάθε πράξης. Επίσης προσπαθούμε να αποκτήσουν μια πιο ρεαλιστική εικόνα για τις δυσκολίες που αντιμετώπισε κάθε πρόσωπο, ώστε να μην εξιδανικεύεται θετικά ή αρνητικά στα μάτια τους.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (ΜΑΘΗΜΑΤΑ 10ο, 15ο, 23ο & 24ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Αφού κάνουμε το μάθημα της ημέρας, χωρίζουμε τα παιδιά σε δύο ή περισσότερες ομάδες. Ζητάμε από κάθε ομάδα να μας δραματοποιήσουν την ιστορία του μαθήματος ή ένα τμήμα της (στο 10ο μάθημα όπου ζητάμε να δραματοποιήσουν τα δύο θαύματα της ιστορίας, κάθε ομάδα διαλέγει ποιο θαύμα επιθυμεί). Τους δίνουμε 5 λεπτά χρόνο για να μοιράσουν ρόλους και να ετοιμαστούν. Κατόπιν παρουσιάζει η κάθε ομάδα τη δουλειά της στους υπόλοιπους.

ΔΥΟ ΞΕΝΟΙ (ΜΑΘΗΜΑ 11ο)

Ανάμεσα στη διήγηση και την εξήγηση του μαθήματος...

Σε αυτό το παιχνίδι θα χρειαστούμε ένα λευκό σεντόνι, για να χωρίσουμε την αίθουσα σε δύο χώρους, στους οποίους θα χωριστούν και τα παιδιά σε δύο (ισάριθμες, αν γίνεται) ομάδες. Αφηγούμαστε στα παιδιά ότι οι δύο ομάδες, μια από κάθε πλευρά του σεντονιού, είναι «ξένες» μεταξύ τους για χρόνια. Έχουν διαφορετικές συνήθειες και γι' αυτό δεν επικοινωνούν καθόλου μεταξύ τους. Οι μεν θα λέγονται «Τραγουδιστές» κι οι δε «Χορευτές».

Οι οδηγίες είναι οι εξής: οι «Τραγουδιστές» τραγουδούν ένα γνωστό τραγούδι (π.χ. «Χαρωπά τα δυο μου χέρια», «Ήταν ένα μικρό καράβι» ή κάποιο που ξέρουν όλοι), αλλά δεν χορεύουν, γιατί θεωρούν τον χορό «κακό», οπότε μένουν απολύτως ακίνητοι. Οι «Χορευτές» πάλι, μόνο χορεύουν στον ρυθμό των τραγουδιών, αλλά δεν τραγουδούν, αφού εκείνοι θεωρούν το τραγούδι «κακό». Κάποιες στιγμές αποσύρουμε το σεντόνι από τη μέση κι όλοι σταματούν, κοιτάζοντας οι μεν τους δε ακίνητοι, αμίλητοι και χωρίς να γελάνε. Αφού αυτό επαναληφθεί αρκετές φορές, κατεβάζουμε για τελευταία φορά το σε-

ντόνι και τους λέμε πως ουσιαστικά βρίσκονται τώρα στην ίδια θέση με τα πρόσωπα της ιστορίας, τους Ιουδαίους και τους ειδωλολάτρες, που όλοι καλούνταν στην Αλήθεια του Χριστού. Το σεντόνι πια, γίνεται σαν το σεντόνι του οράματος του Πέτρου, που αντί να τους χωρίζει, τους άφησε μαζί. Τι θα κάνουν; Μπορούν να βρουν τρόπο να επικοινωνήσουν; Να δεχθούν ο ένας τον άλλον, να τραγουδήσουν και να χορέψουν όλοι μαζί;

Ανάλογα με τις αντιδράσεις ανοίγουμε συζήτηση γύρω από τη διαφορετικότητα, την αγάπη προς τον πλησίον (όποιος κι αν είναι) ή ακόμα εξετάζουμε και την αντίθετη αντίδραση απ' αυτή του Πέτρου. Δεν χρειάζεται να καθοδηγήσουμε τα παιδιά στην σωστή απάντηση. Απλά να τους φωτίσουμε το δρόμο. Ο Θεός δεν μας θέλει χωρισμένους.

Ο ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ (12ο)

Ανάμεσα στη διήγηση και την εξήγηση του μαθήματος...

Το παιχνίδι χρησιμοποιείται σε μια κρίσιμη στιγμή όπου υπάρχει δίλημμα. Ο κατηχητής αναλαμβάνει τον ρόλο του προσώπου που αντιμετωπίζει το δίλημμα (π.χ. οι Απόστολοι αναρωτιούνται αν οι χριστιανοί της Αντιόχειας είχαν σωστή πίστη, ο απόστολος Βαρνάβας αν πρέπει να ζητήσει τη βοήθεια του Απ. Παύλου, ο απόστολος Παύλος αν πρέπει να δεχτεί την πρόσκληση του Βαρνάβα, οι χριστιανοί της Αντιόχειας αν πρέπει να βοηθήσουν τους χριστιανούς των Ιεροσολύμων κ.λπ). Τα παιδιά σχηματίζουν δυο αντικριστές σειρές κι ο κατηχητής, αφού πει το δίλημμά του, προχωρεί αργά ανάμεσά τους. Οι δύο σειρές αντιπροσωπεύουν τις δύο αντίθετες απαντήσεις του διλήμματος. Σε κάθε βήμα του κατηχητή δύο αντικριστά παιδιά (ένας από κάθε πλευρά) του δίνουν αντίθετες συμβουλές με μορφή φράσεων. Αυτό συνεχίζεται καθώς βαδίζει περνώντας μπροστά απ' όλους, με όσα περισσότερα επιχειρήματα μπορούν να σκεφτούν τα παιδιά.

Έτσι τα παιδιά ανακαλύπτουν κι εμπεδώνουν τι μας οδηγεί σε κάθε απόφαση, καθώς και τι αξία είχε η απόφαση που πήρε τελικά το πρόσωπο της ιστορίας, ξεπερνώντας τις αντίθετες σκέψεις που πιθανόν να είχε.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ, ΘΑ ΑΚΟΥΣΕΙΣ ΤΙ ΛΕΩ; (ΜΑΘΗΜΑ 17ο)

Ξεκινώντας το μάθημα

Ζητάμε δύο εθελοντές από τα παιδιά. Τους βάζουμε να κάτσουν σε δύο καρέκλες αντικριστά και τους δίνουμε τις εξής οδηγίες: Ο κάθενας σκέφτεται ένα συγκεκριμένο θέμα για το οποίο θέλει να μιλήσει στο απέναντι αγόρι/κορίτσι. Μόλις ο κατηχητής πει «Πάμε!», ξεκινούν να μιλούν κι οι δύο ταυτόχρονα, με έντονο τρόπο, αραδιάζοντας δυνατά συνεχείς προτάσεις, χωρίς να σταματούν καθόλου. Όταν ο κατηχητής πει «Στοπ!», γίνεται σιωπή. Ρωτάμε τον καθένα ξεχωριστά, αν και τι άκουσε απ' αυτά που έλεγε ο άλλος. Αυτό μπορούμε να το κάνουμε στη συνέχεια και με άλλα ζευγάρια.

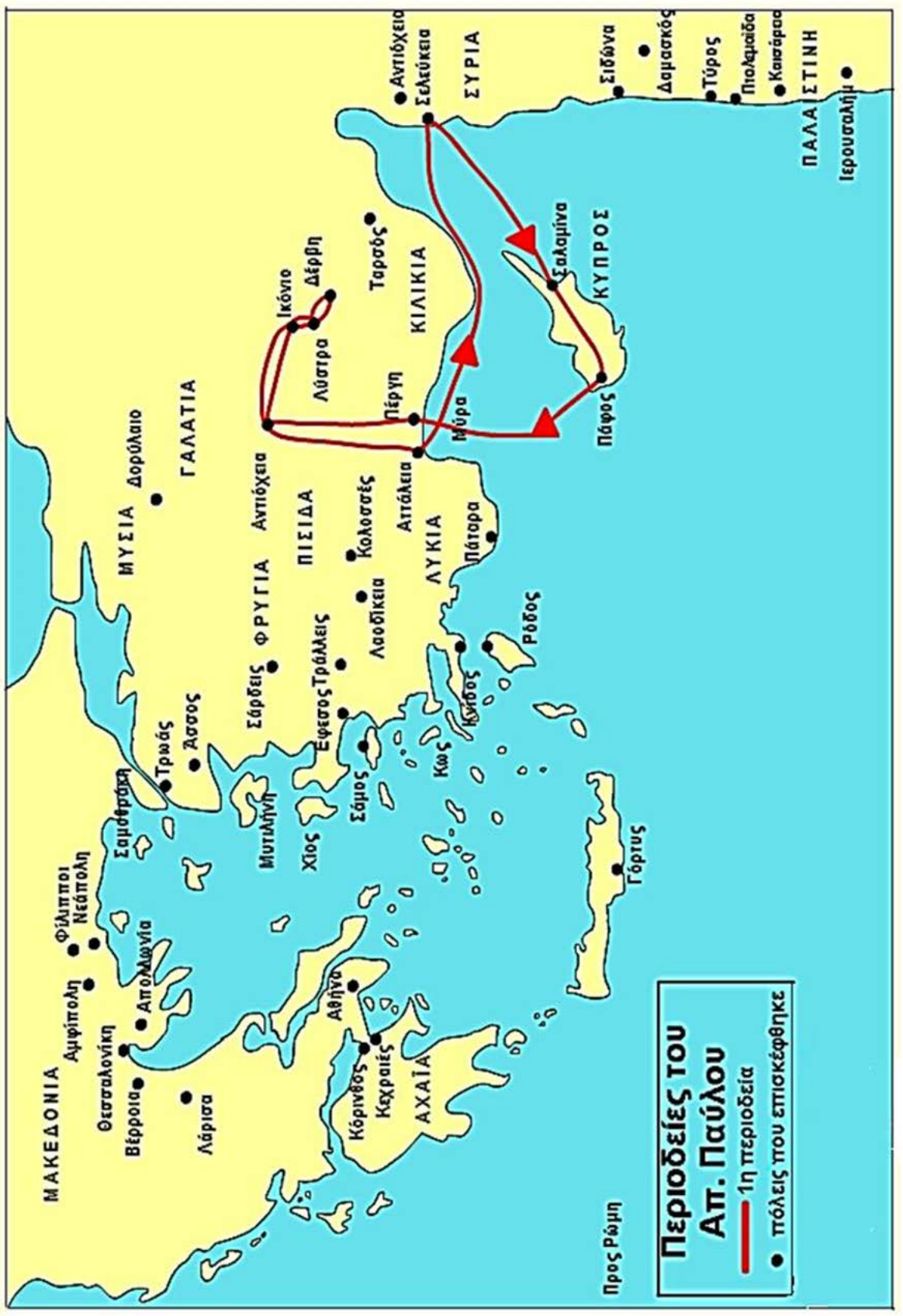
Στόχος του παιχνιδιού είναι να καταλάβουμε πως, για να επικοινωνήσουμε, πρέπει να σωπαίνουμε και να ακούμε. Και η πιο σπουδαία σιωπή είναι όταν αφήνουμε το θέλημα του Θεού να μιλήσει στη ζωή μας. Έτσι ακριβώς δηλαδή, όπως έκαναν και οι Απόστολοι στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο.

ΠΙΑΣ' ΤΟΝ, ΠΕΦΤΕΙ! (ΜΑΘΗΜΑ 22ο)

Με το πέρας του μαθήματος...

Η ομάδα σχηματίζει έναν πολύ κλειστό κύκλο. Κάποιος στέκεται όρθιος στη μέση. Με τα μάτια κλειστά αφήνεται να πέσει ελαφρά προς τα πίσω. Τα παιδιά που βρίσκονται στον κύκλο έχουν καλά στερεωμένα στο έδαφος τα πόδια τους κι απλώνουν και τα δύο χέρια τους προς το παιδί που βρίσκεται στη μέση του κύκλου. Μ' αυτό τον τρόπο η ομάδα τον συγκρατεί, τον σπρώχνει απαλά και τον ταλαντεύει σαν εκκρεμές. Στην περίπτωση που τα παιδιά είναι πολλά (πάνω από 10), καλό θα ήταν να σχηματίσουμε 2 ή 3 μικρότερους κύκλους. Προσοχή όμως: και στις δύο περιπτώσεις οι κατηχητές πρέπει να βρίσκονται κι οι ίδιοι στον κύκλο, για να αποφευχθεί κάποια απότομη κίνηση. Εξηγούμε στα παιδιά, πως ο φίλος μας που βρίσκεται στη μέση μάς εμπιστεύεται, σίγουρος ότι εμείς θα τον προστατέψουμε απ' το να πέσει. Κάπως έτσι μοιάζει η εμπιστοσύνη μας στην Αγάπη του Θεού, μέσα στους κινδύνους και τις δυσκολίες που Εκείνος επιτρέπει, όπως συνέβαινε και με τον απόστολο Παύλο.

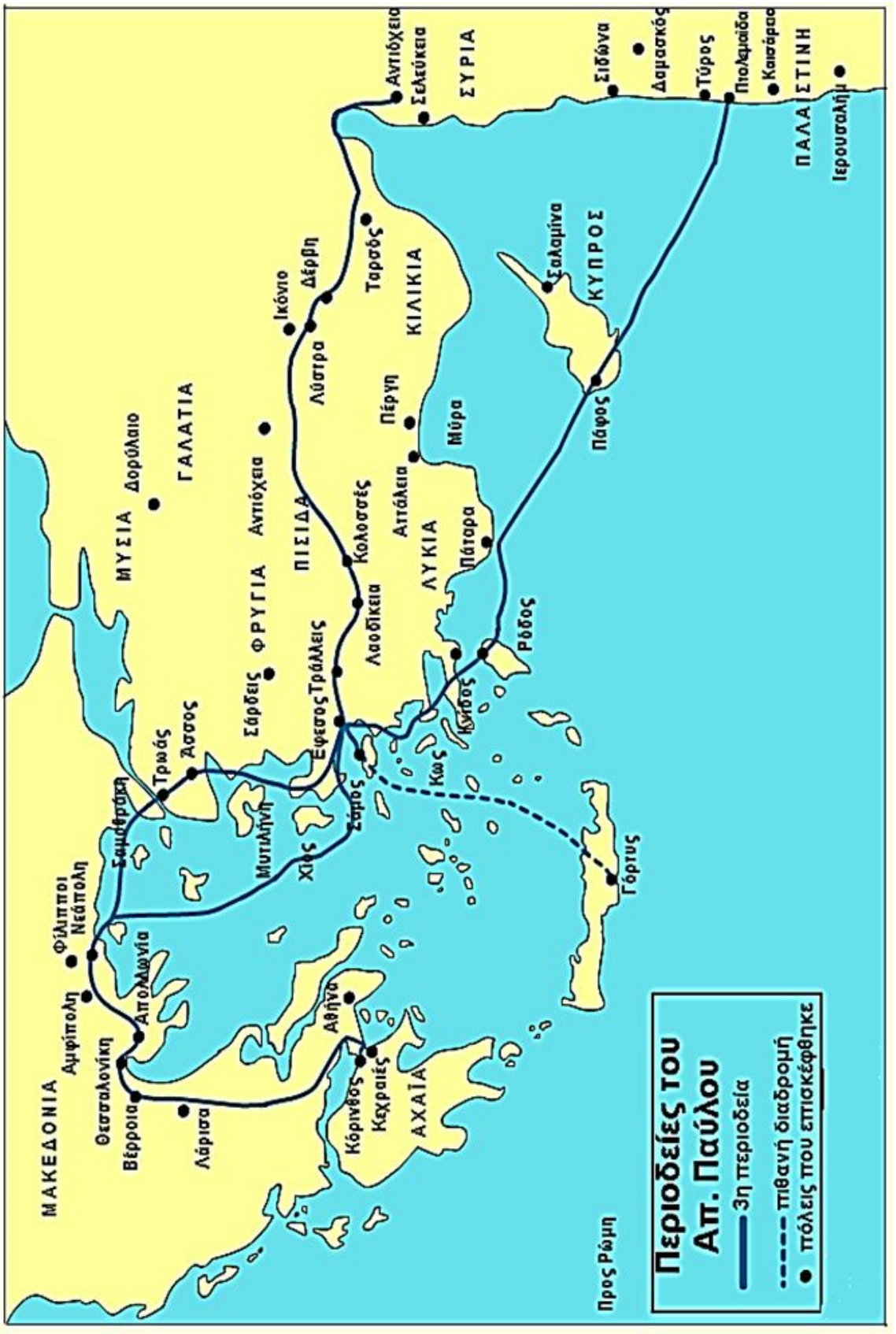

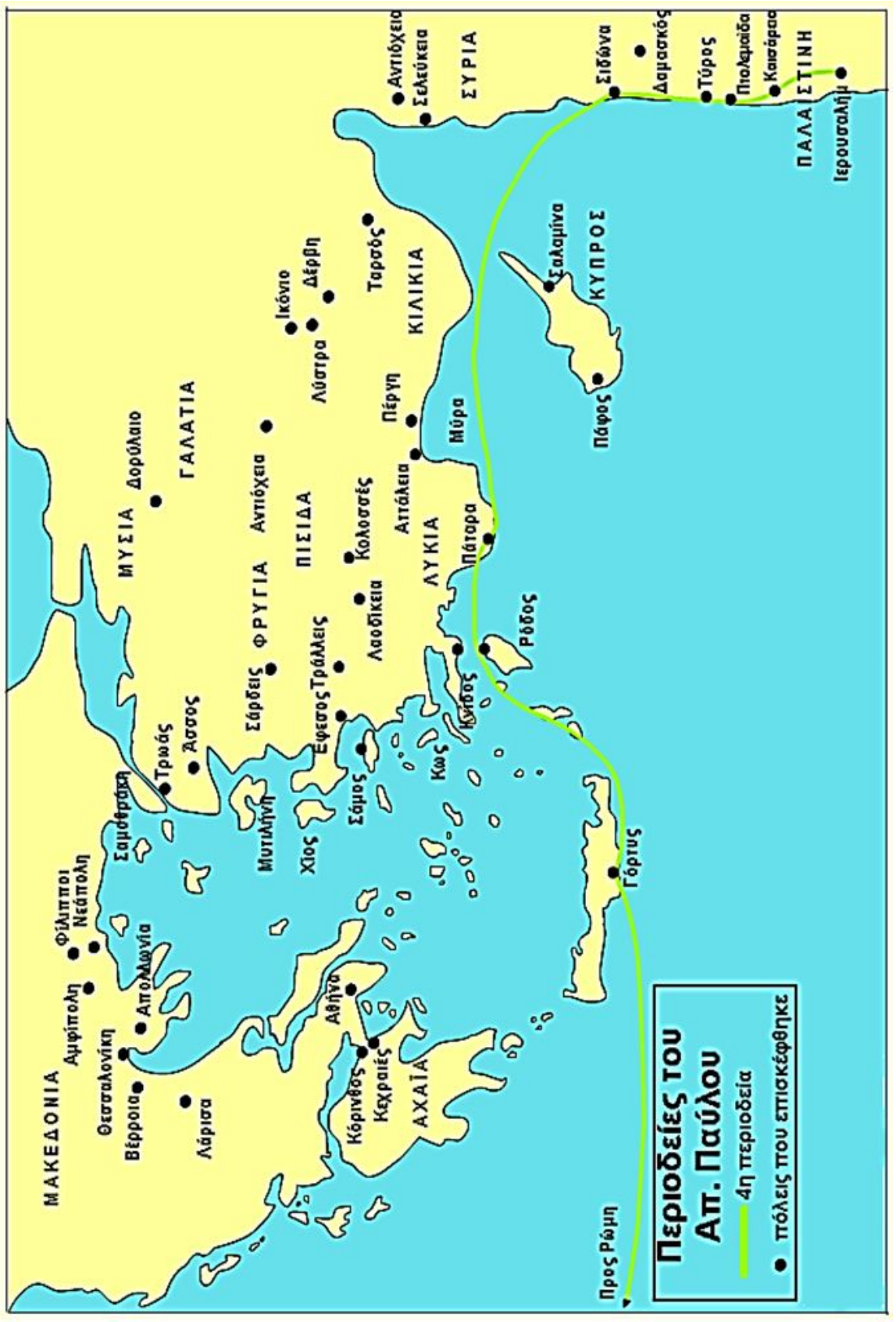
Α΄ Περιοδεία του αποστόλου Παύλου (πηγή: Φωτόδεντρο, διαδραστικοί χάρτες)

Β΄ Περιοδεία του αποστόλου Παύλου (πηγή: Φωτόδεντρο, διαδραστικοί χάρτες)

Γ΄ Περιοδεία του αποστόλου Παύλου (πηγή: Φωτόδεντρο, διαδραστικοί χάρτες)

Δ΄ Περιοδεία του αποστόλου Παύλου (πηγή: Φωτόδεντρο, διαδραστικοί χάρτες)

Σίμων ο Κανανίτης, Βρετανία
Ηνωμένο Βασίλειο
Ιρλανδία
περιοχή περιοδεύσεων Απ. Παύλου
Ισπανία
Πορτογαλία
Πέτρος, Ρώμη
Γαλλία
Γερμανία
Αυστρία
Ιταλία
Πολωνία
Ανδρέας, Πάτρα
Λευκορωσία
Ιούδας/Θαδδαίος, Συρία-Μεσοποταμία
Ελλάδα
Ιωάννης, Μ. Ασία
Τουρκία
Συρία
Ιράκ
Ιράν
Τουρκμενιστάν
Κιργιστάν
Καζακστάν
Ιάκωβος Αλφαίου
Παύλος, Ρώμη
Ιάκωβος Ζεβεδαίου, Ιεροσόλυμα
Σαουδική Αραβία
Υεμένη
Ομάν
Ματθαίος, Περσία
Φίλιππος, Βάθη Ασίας
Θωμάς κ' Ναθαναήλ, Ινδία
Ινδία
Ματθίας, Αιθιοπία
Αιθιοπία
Σουδάν
Νότιο Σουδάν
Τσαντ
Νιγηρία
Νιγηρας
Αλγερία
Λιβύη
Μαρόκο
Μαυριτανία
Μάλι
Μπουρκίνα Φάσο
Γκάνα
Γουινέα
Δυτική Σαχάρα
Αραβική Θάλασσα
Laccadive Sea

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΘΗΜΑ	*ΤΙΤΛΟΣ*	*ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ*	*ΣΕΛΙΔΑ*
ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ	Ο ΚΛΗΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΙΑ	*Πιστεύω στο ξεχωριστό Πρόσωπο του Θεού Πατέρα, που χαρίζει το χάρισμα της πατρότητας και στον άνθρωπο.*	20
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ	Η ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ	*Πιστεύω στο Πνεύμα το Άγιο που μίλησε δια των προφητών και συνεχίζει να μιλά στην Αγία Γραφή.*	29
ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟ (ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ)	ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΧΩ ΣΟΥ ΔΙΝΩ	*Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός του Θεού, δια του Οποίου πλάστηκαν τα πάντα, αγίασε με τον ερχομό Του στον κόσμο τη δημιουργία και μας διδάσκει να τη χρησιμοποιούμε κατά Θεόν.*	38
ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ	Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ	*Πιστεύω σε έναν Τριαδικό Θεό, Πατέρα, Υιό και Άγιο Πνεύμα, του Οποίου τον τρόπο ύπαρξης και ζωής καλούμαι να ζήσω μέσα στην Εκκλησία.*	47
ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ	ΑΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΑΠΦΕΙΡΑ	*Πιστεύω πως ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, που δυστυχώς έπεσε κι έχασε τον Παράδεισο.*	56
ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΤΟ (ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ)	ΤΟ ΑΓΓΕΛΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ	*Πιστεύω πως ο Θεός δημιούργησε τον αόρατο κόσμο.*	65
ΜΑΘΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ (ΕΙΣΟΔΙΑ)	Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	*Πιστεύω πως ο Αναστημένος Χριστός ανελήφθη και κάθισε στα δεξιά του Πατρός, ανεβάζοντας εκεί τη θεωμένη ανθρώπινη φύση μας.*	74
ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟ	ΑΡΑΓΕ, ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΙ ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ;	*Πιστεύω πως ο Υιός, ευδοκούντος του Πατρός και συνεργούντος του Αγίου Πνεύματος, κατήλθε από τους ουρανούς, χωρίς να πάψει να είναι Θεός, από αγάπη για το πλάσμα Του.*	83
ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΑΤΟ	ΣΑΟΥΛ, ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΚΥΝΗΓΑΣ;	*Πιστεύω στο Πρόσωπο του Υιού, που είναι Φως εκ Φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού και στου Οποίου τις άκτιστες ενέργειες μετέχει ο άνθρωπος αν το θελήσει.*	92
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ (ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ)	ΑΙΝΕΑΣ ΚΑΙ ΤΑΒΙΘΑ	*Πιστεύω πως ο Υιός του Θεού ονομάστηκε Ιησούς Χριστός, μπήκε στην ανθρώπινη ιστορία, είχε επίγεια πατρίδα και μας άφησε το Όνομά Του ως πνευματικό όπλο.*	101
ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟ (ΘΕΟΦΑΝΙΑ)	Ο ΕΚΑΤΟΝΤΑΡΧΟΣ ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ	*Πιστεύω στο πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος, που είναι Κύριος, χορηγός της ζωής, της σοφίας και κάθε χαρίσματος.*	110
ΜΑΘΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟ	ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ	*Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, αγιάζοντας έτσι ολόκληρη την ανθρώπινη φύση.*	119
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ (ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ-ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ)	Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ	*Πιστεύω πως ο Υιός του Θεού σαρκώθηκε εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και Θεοτόκου.*	128

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	ΤΟ ΧΤΥΠΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΑ	*Πιστεύω πως ο Χριστός θα ξανάρθει στη Δευτέρα Παρουσία Του για να κρίνει ζώντας και νεκρούς.*	137
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ (ΑΣΩΤΟΥ)	ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ Μ' ΕΝΑΝ ΜΑΓΟ	*Πιστεύω πως ο άνθρωπος χρειαζόταν σωτηρία, γιατί ζούσε τις συνέπειες της πτώσης και τον θάνατο.*	146
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ (ΑΠΟΚΡΕΩ)	Ο ΘΕΟΣ ΠΑΤΕΡΑΣ	*Πιστεύω στον Θεό Πατέρα, ποιητή ουρανού και γης και όλων των ορατών.*	155
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)	Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΟΔΟΣ	*Πιστεύω σε μία, αγία και αποστολική Εκκλησία που μας σώζει από τον θάνατο και την αμαρτία.*	164
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ)	ΚΑΠΟΙΟΣ ΖΗΤΑ ΒΟΗΘΕΙΑ	*Πιστεύω πως ο Θεός είναι Παντοκράτορας, συγκρατεί στη ζωή και φροντίζει όλη τη δημιουργία. Τίποτε δε γίνεται χωρίς τη θέλησή Του και σ' Αυτόν υπακούουν τα σύμπαντα.*	173
ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ (ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ)	ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	*Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός σταυρώθηκε και πέθανε για να φανερώσει και σε μένα το αληθινό νόημα του προσωπικού μου σταυρού, που με οδηγεί στην Ανάσταση.*	182
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ (ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΛΙΜΑΚΟΣ– 25Η ΜΑΡΤΙΟΥ)	ΣΤΗΝ ΕΦΕΣΟ	*Ομολογώ ένα Άγιο Βάπτισμα εις άφεσιν αμαρτιών και πιστεύω στο αναβάπτισμα (Ιερά Εξομολόγηση) που μυστηριακά μου χαρίζει η Εκκλησία.*	191
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ (ΟΣΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ)	Ο ΕΥΤΥΧΟΣ	*Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Υιός έμεινε τρεις ημέρες στον Τάφο ενώ η αθάνατη ψυχή Του κήρυξε τη σωτηρία στο βασίλειο του Άδη, ελευθερώνοντας τις ψυχές των κεκοιμημένων και κατανικώντας το διάβολο.*	200
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ (ΒΑΪΩΝ)	Η ΣΥΛΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΜΗ	*Πιστεύω **εις** τον Θεόν-εμπιστεύομαι τον εαυτό μου πλήρως στον Θεό.*	209
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ (ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ)	Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΟΥ	*Πιστεύω πως ο ενανθρωπήσας Χριστός αναστήθηκε την 3η ημέρα κατά τας Γραφάς.*	218
ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ)	Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ	*Πιστεύω πως ο Τριαδικός Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν Του, κάτι που μας αποκαλύφθηκε πλήρως με την ενανθρώπηση του Υιού.*	227

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ (ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ)	ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ	*Περιμένω με ελπίδα την ανάσταση των νεκρών και την αιώνια Βασιλεία του Θεού.*	236

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

Ο ΚΛΗΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχθούν τα παιδιά στην πίστη προς το Πρόσωπο του Θεού Πατέρα, ο οποίος χαρίζει το δώρο της πατρότητας και στον άνθρωπο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Τρία χρόνια οι Απόστολοι έζησαν μαζί με τον Χριστό.
- Θεράπευε αρρώστους, συγχωρούσε αμαρτωλούς, εξουσίαζε τη φύση, ανάσταινε νεκρούς.
- Διδασκαλία, υποδοχή Του ως βασιλιά, Σταύρωση, θάνατος.
- Ανδρέας- Πέτρος, Ιάκωβος- Ιωάννης, Φίλιππος- Ναθαναήλ, Ματθαίος- Ιάκωβος, Ιούδας (Θαδδαίος), Σίμων Κανανίτης, Θωμάς (χάνεται μόνο ο Ισκαριώτης): απλοί ψαράδες και πρώην τελώνης.
- Πολλές εμφανίσεις του αναστημένου Κυρίου στους 11 Αποστόλους, τους 70 μαθητές, την Παναγία και τις Μυροφόρες : Τον άγγιξαν κι έφαγαν μαζί Του.
- Ανάληψη και αναμονή του Αγίου Πνεύματος. Κοινή ζωή σαν αδέλφια στο σπίτι του Μάρκου, 120 ψυχές.
- Ο απόστολος Πέτρος θυμίζει την προφητεία των Ψαλμών για το έργο που άφησε ο Ιούδας.
- Το έργο της σωτηρίας που ο Πατέρας εμπιστεύθηκε στον Υιό θα το συνέχιζαν οι Απόστολοι.
- Προτείνονται 2 πρόσωπα που είχαν ζήσει κοντά στον Χριστό: ο Ιούστος κι ο Ματθίας. Προσευχή στον καρδιογνώστη Θεό και κλήρωση.
- Ο Ματθίας δέχεται το θείο θέλημα, αναμονή του Παρακλήτου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Πόσοι ήταν οι μαθητές του Χριστού;
- Ποια ήταν τα επαγγέλματα των μαθητών;
- Ποιος μαθητής πρόδωσε τον Χριστό;
- Πόσα χρόνια έζησε ο Κύριος με τους μαθητές Του;

Τρία χρόνια είχαν περάσει από τότε που ο Χριστός μας κάλεσε τους 12 Αποστόλους Του να Τον ακολουθήσουν. Ακόμα κι όλα τα βιβλία του κόσμου να χρησιμοποιούσαμε, όπως έγραφε αργότερα στο Ευαγγέλιο του ο Ιωάννης, δε θα έφταναν για να χωρέσουν όσα έζησαν κοντά Του. Τον είδαν να θεραπεύει αρρώστους, να συγχωρεί αμαρτωλούς, να εξουσιάζει τα στοιχεία της φύσης και ν' ανασταίνει νεκρούς. Άκουσαν τη διδασκαλία Του που παρηγορούσε τις πονεμένες καρδιές και τον λαό που Τον υποδέχτηκε στα Ιεροσόλυμα δοξάζοντας Τον σαν βασιλιά. Και τέλος, Τον είδαν να οδηγείται στον Σταυρό και τον θάνατο. Ο Ανδρέας κι ο Πέτρος, ο Ιάκωβος κι ο Ιωάννης, ο Φίλιππος κι ο Ναθαναήλ, ο Ματθαίος κι ο Ιάκωβος – τα παιδιά του Αλφαίου, ο Ιούδας που λεγόταν και Θαδδαίος, ο Σίμων ο Κανανίτης κι ο Θωμάς. Αγράμματοι ψαράδες κι ένας πρώην τελώνης ήταν, μα αγάπησαν πολύ τον Δάσκαλο τους. Όλοι εκτός απ' τον προδότη Ιούδα τον Ισκαριώτη, που χάθηκε απελπισμένος για πάντα.

Και τώρα μια καινούρια ζωή των Αποστόλων κοντά στον Χριστό θα ξεκινούσε. Όταν τρεις ημέρες μετά την Σταύρωσή Του είδαν τον Τάφο Του άδειο και σε λίγο τον ίδιο τον Κύριό τους αναστημένο, τα έχασαν. Φοβισμένοι και διστακτικοί νόμισαν πως βλέπουν φάντασμα! Όμως ο Ιησούς τούς εμφανίστηκε πολλές φορές καλώντας τους να Τον αγγίξουν και τρώγοντας μαζί τους στην ακρογιαλιά της Τιβεριάδας. Κι όχι σ' αυτούς μονάχα, αλλά και στην Παναγία, τις Μυροφόρες και σ' άλλους 70 μαθητές Του, που συχνά ακολουθούσαν τους δώδεκα. Για 40 ημέρες τους εξηγούσε τις προφητείες για το Πάθος και την Ανάστασή Του κι όταν πια στερεώθηκαν στην πίστη, αναλήφθηκε από το Όρος των Ελαιών στον ουρανό. Τώρα έπρεπε να περιμένουν ενωμένοι στα Ιεροσόλυμα τον ερχομό του Αγίου Πνεύματος.

Τις επόμενες ημέρες περίμεναν όλοι μαζί σαν αδέλφια στο υπερώο, εκεί όπου είχε γίνει κι ο Μυστικός Δείπνος, στο σπίτι του νεαρού Μάρκου που αργότερα θα γινόταν Ευαγγελιστής. Ήταν περίπου 120 ψυχές.

Καθώς προσεύχονταν, ο Πέτρος τους θύμισε τι είχε προφητέψει ο Δαβίδ στο βιβλίο των Ψαλμών για τον χαμένο μαθητή, τον Ιούδα: «Την αποστολή του να την πάρει άλλος». Το έργο που ο προδότης αρνήθηκε, έπρεπε κάποιος άλλος να το αναλάβει. Ήταν το έργο της σωτηρίας του κόσμου από την αμαρτία και τον θάνατο, το έργο που εμπιστεύθηκε ο Θεός Πατέρας στον Υιό Του. Τώρα πια το έργο αυτό θα το συνέχιζαν οι Απόστολοι με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Έπρεπε να βρεθεί, λοιπόν, κάποιος που είχε ζήσει κοντά στον Χριστό από την Βάπτισή Του στον Ιορδάνη έως την Ανάληψή Του στους ουρανούς, για να προστεθεί στους έντεκα μαθητές.

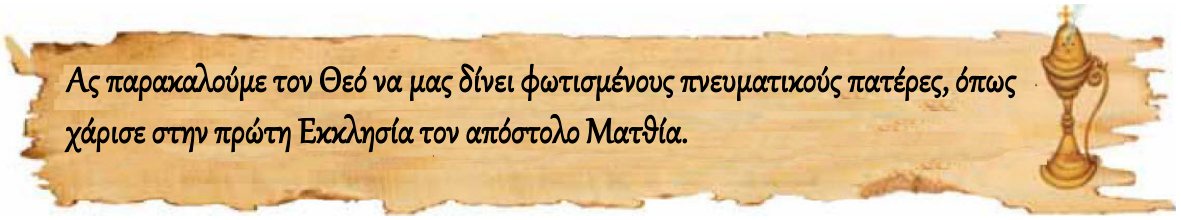
Οι αδελφοί πρότειναν αμέσως δύο πρόσωπα: τον Ιωσήφ, που φώναζαν και Ιούστο και τον Ματθία. Έπειτα έφτιαξαν δύο κλήρους. Όλοι μαζί προσευχήθηκαν θερμά: «Εσύ Κύριε, που ξέρεις τις καρδιές, δείξε μας ποιος πρέπει ν' αναλάβει την αποστολή που εγκατέλειψε ο Ιούδας». Ο κλήρος έπεσε στον Ματθία, που συγκινημένος δέχτηκε αμέσως το θέλημα του Θεού και προστέθηκε στους έντεκα Αποστόλους. Όλοι χαρούμενοι δόξασαν τον Κύριο! Λίγες ακόμα μέρες τους χώριζαν πια από τη συνάντησή τους με το Άγιο Πνεύμα, τον Παράκλητο.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πώς στερέωσε την πίστη των μαθητών ο Χριστός;
- Υπήρχαν άλλοι μαθητές εκτός από τους 12;
- Σε ποιους εμφανίστηκε ο Χριστός μετά την Ανάσταση;
- Ποιος πήρε την θέση του μαθητού Ιούδα και ποιος τον διάλεξε;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο Χριστός κάλεσε κοντά Του ανθρώπους απλούς, ψαράδες της Γαλιλαίας καθώς κι ένα μετανιωμένο τελώνη, τον Ματθαίο. Ο καθένας είχε ξεχωριστά χαρίσματα και σίγουρα αγαθή καρδιά, ώστε ν' ανταποκριθεί στην κλήση. Οι Απόστολοι έδωσαν στην οικουμένη τη μαρτυρία της κοινής τους ζωής με τον Χριστό και γι' αυτό το κήρυγμά τους ήταν αξιόπιστο: μίλησαν για όσα είδαν, άκουσαν και βίωσαν. Η πίστη μας δεν είναι θρησκευτική ιδεολογία ή φιλοσοφία, δεν αποτελεί σύνολο κανόνων και εντολών, αλλά πρόταση ζωής, σαν αυτή που πρόσφερε ο Φίλιππος στον Ναθαναήλ: «ἔρχου καὶ ἴδε».

2. Οι 11 Απόστολοι αποτελούνταν από 3 ζευγάρια αδελφών (Ανδρέας-Πέτρος, Ιάκωβος-Ιωάννης του Ζεβεδαίου, Ματθαίος-Ιάκωβος του Αλφαίου), 2 αδελφικούς φίλους (Φίλιππος-Ναθαναήλ) και 3 ακόμα απλούς βιοπαλαιστές (Θαδδαίος, Σίμων, Θωμάς). Ο Ανδρέας ονομάστηκε και Πρωτόκλητος, αφού πρώτος κλήθηκε από τον Χριστό, και ο Σίμων Πέτρος είχε τέτοια πίστη που ο Κύριος την ονόμασε πέτρα της Εκκλησίας Του (εξ ου και το «Πέτρος»). Ο Ιάκωβος του Ζεβεδαίου ξεχώριζε για το θάρρος του και έχαιρε μεγάλου σεβασμού, ενώ ο αδελφός του Ιωάννης αγαπήθηκε τόσο πολύ από τον Χριστό ώστε να του εμπιστευθεί τη φροντίδα της Παναγίας μας ενώ ήταν επάνω στον Σταυρό. Ο Φίλιππος και ο Ναθαναήλ διακρίνονταν για την αγνότητα της καρδιάς τους και τη θερμή τους φιλία. Ο Ματθαίος με τη θαυμαστή του μετάνοια εγκατέλειψε την αμαρτωλή του ζωή ως τελώνης, ενώ ο αδερφός του Ιάκωβος έμεινε γνωστός για το φλογερό του κήρυγμα. Ο Σίμων ανήκε στους Ζηλωτές και κατά μια παράδοση ήταν ο γαμπρός του γάμου στην Κανά. Ο Θωμάς έχει μείνει στη μνήμη μας για την απιστία του στην Ανάσταση, την οποία ο Κύριος όμως θεώρησε ως βαθιά επιθυμία να Τον συναντήσει και γι' αυτό την ικανοποίησε. Ο Ιούδας ο Θαδδαίος κατά πάσα πιθανότητα ήταν γιος του Ιωσήφ του μνήστορος από τον πρώτο του γάμο και ανήκε στους «αδελφούς» (εξ αγχιστείας) του Κυρίου. Όλοι μαρτύρησαν εκτός από τον Ιωάννη που κοιμήθηκε ειρηνικά. Τους οφείλουμε τιμή και δοξάζουμε τον Θεό για την προσφορά τους. Στην Καινή Διαθήκη

άμεσα αποστολικά κείμενα των 12 είναι τα Ευαγγέλια του Ματθαίου και του Ιωάννη, οι επιστολές του Πέτρου, του Ιωάννη και του Ιούδα (Θαδδαίου) και η αποκάλυψη του Ιωάννη (η ξεχωριστή περίπτωση του αποστόλου Παύλου θα παρουσιαστεί αργότερα).

3. Οι 12 μαθητές αποτελούσαν τη στενή ομάδα που ζούσε συνεχώς μαζί με τον Χριστό. Οι 70 απόστολοι ανήκαν σ' ένα ευρύτερο κύκλο μαθητών που περιστασιακά συνόδευαν τον Κύριο και προετοίμαζαν τον λαό για το κήρυγμά Του. Η Παναγία μαζί με άλλες ευσεβείς γυναίκες ακολουθούσαν κι αυτές συχνά τον Ιησού και διακονούσαν τόσο Εκείνον όσο και τους μαθητές Του. Αυτά ήταν τα πρόσωπα στα οποία εμφανίστηκε πολλές φορές ο Αναστημένος Κύριος, ώστε να πεισθούν και να καταλάβουν το σχέδιο της σωτηρίας. Μόνο έτσι θα μπορούσαν να το κηρύξουν παντού.

4. Το υπερώο της οικογένειας του ευαγγελιστή Μάρκου είναι κατά παράδοση ο χώρος του Μυστικού Δείπνου και της σύναξης των Αποστόλων και μαθητών μετά την Ανάσταση. Αποτελούσε χώρο θερμής προσευχής, όπως και στην κλήρωση του Ματθία, όπου έγινε και η κάθοδος του Αγίου Πνεύματος την Πεντηκοστή.

5. Το χάρισμα της πνευματικής πατρότητας, που μας θυμίζει την αγάπη του Θεού Πατέρα, δόθηκε από τον Χριστό μας στους Αποστόλους Του και από αυτούς στους επισκόπους και πρεσβυτέρους της Εκκλησίας έως σήμερα. Ακόμα και στις ημέρες μας, κατά τη σύνοδο των επισκόπων στην επιλογή του κατάλληλου προσώπου που θα σηκώσει το βάρος της θείας αποστολής, όπως και τότε με την κλήρωση του αποστόλου Ματθία, παρακαλούμε τον καρδιογνώστη Θεό να φωτίσει την εκλογή επισκόπου. Ας γίνει και δική μας προσευχή να φανερώνει ο Θεός αγίους πνευματικούς πατέρες στην Εκκλησία μας, που θα μας στηρίζουν στην πορεία μας και θα διακονούν το έργο της σωτηρίας του κόσμου.

6. Παρατηρούμε πως το κριτήριο για να λάβει κάποιος τη θέση που πρόδωσε ο Ιούδας ήταν η προσωπική του κοινή ζωή με τον Χριστό, από τη Βάπτιση έως και την Ανάληψη. Δεν μέτρησαν κοσμικά χαρίσματα και κατορθώματα, αλλά η σχέση με τον Κύριο. Και στη δική μας αποστολή στον κόσμο – μια και όλοι μας γινόμαστε απόστολοι στο περιβάλλον μας – σημασία έχει το βίωμά μας, η έμπρακτη μαρτυρία της αναστάσιμης χαράς · διαφορετικά, όσα καλά λόγια και να χρησιμοποιήσουμε, αν δεν συνηγορεί και η ζωή μας, αποτυγχάνουμε.

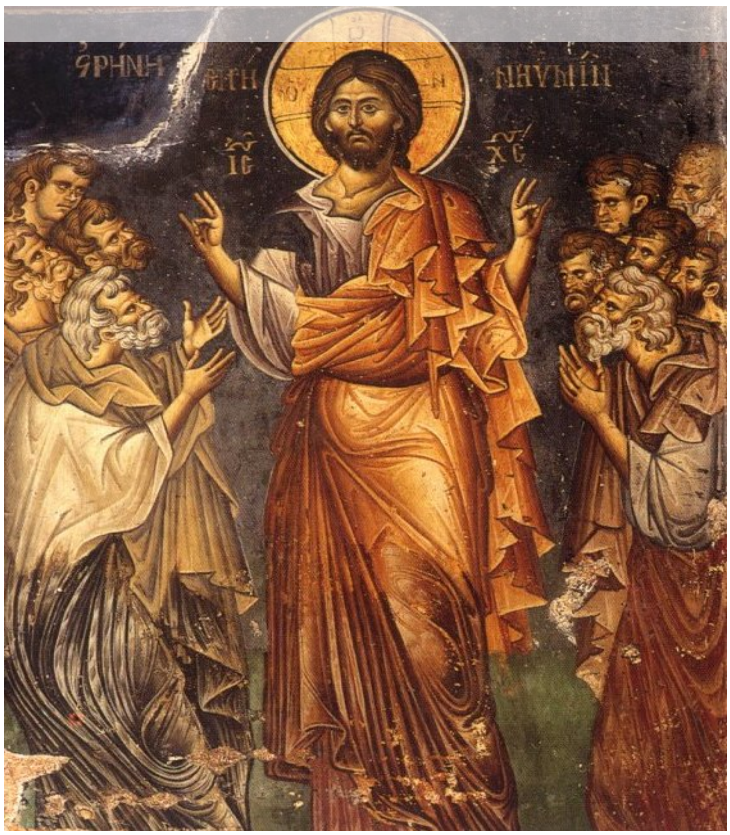
7. Πόσο διαφορετικοί είναι ήδη οι μαθητές, ακόμα και πριν τον ερχομό του Αγίου Πνεύματος (=Παρακλήτου=παρηγορητή)! Εμπιστεύονται τη ζωή και τις επιλογές τους αποκλειστικά στον Θεό, ζουν μαζί και περιμένουν χωρίς φόβο την υπόσχεση του Χριστού πως δε θα τους αφήσει μόνους.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί λέμε πως οι Απόστολοι αγαπούσαν πολύ τον Χριστό, αφού Τον άφησαν μόνο σχεδόν όλοι (εκτός από τον Ιωάννη) στο Πάθος και στον Σταυρό;» Αν οι Απόστολοι δεν αγαπούσαν τόσο θερμά τον Κύριο, δε θα έφταναν στα πέρατα του κόσμου για να Τον κηρύξουν, ούτε θα έδιναν και τη ζωή τους γι' Αυτόν. Η πηγή του θάρρους των απλών και ταυτόχρονα ηρωικών αυτών ανθρώπων ήταν ο Δάσκαλος τους. Με τη σύλληψή Του οι καρδιές τους γέμισαν φόβο και υποχώρησαν. Ούτε όμως έφυγαν μακριά, ούτε οδηγήθηκαν στην αυτοκτονία όπως ο Ιούδας. Μετά την Ανάσταση του Χριστού και την Πεντηκοστή, ο φόβος τους εκδιώχθηκε, γέμισαν από θεία δύναμη κι ενθουσιασμό και φάνηκε η αληθινή αγάπη κι η αφοσίωσή τους προς Αυτόν (όπως θα δούμε και στα επόμενα μαθήματα).
2. «Γιατί ο Χριστός εμφανίζεται μόνο στα αγαπημένα Του πρόσωπα κι όχι θριαμβευτικά στους στρατιώτες, τους αρχιερείς, τον Πιλάτο ή γενικά σ' όλους που Τον αμφισβήτησαν και Τον σταύρωσαν;» Μια τέτοια ενέργεια θα ήταν εντελώς αντίθετη με την φιλανθρωπία και την αγάπη Του και θα καταργούσε την ελευθερία μας. Ο Χριστός επιθυμεί να Τον γνωρίσουμε και να Τον πιστέψουμε μόνο με την ελεύθερη θέληση μας. Οι αρνητές Του είτε θα απιστούσαν και πάλι θεωρώντας Τον φάντασμα (ας θυμηθούμε τους ίδιους Του τους μαθητές), είτε θα πάθαιναν αθεράπευτη ζημιά ψυχική και σωματική από την συνάντηση μαζί Του (ας σκεφτούμε τους στρατιώτες που έπεσαν μισοπεθαμένοι μόνο εξαιτίας της εμφάνισης του Αρχαγγέλου).
3. «Ποιος είναι ο Μάρκος;». Είναι ο νέος που αναφέρεται στο κατά Μάρκον ευαγγέλιο (κατά Μάρκον, ιδ΄ 50-52) ότι τη νύχτα της σύλληψης του Κυρίου στη Γεθσημανή ακολούθησε τον Ιησού και ξέφυγε γυμνός απ' όσους πήγαν να τον πιάσουν. Ήταν μαθητής του αποστόλου Πέτρου και συγγενής του αποστόλου Βαρνάβα και έγραψε το δεύτερο ευαγγέλιο.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων, α΄ 1-26.
2. Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις τας πράξεις των Αποστόλων, Ομιλίες Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς» Θεσσαλονίκη 1983.
3. Συμεών Κούτσα, μητροπολίτου Ν. Σμύρνης, Οι Απόστολοι των Κυριακών, Τόμος Α΄, Αποστολική Διακονία.
4. Γεωργίου Κουγιουμτζόγλου πρωτοπρεσβυτέρου, Λατρευτικό Εγχειρίδιο, έκδοση Ιερού Κελλίου Αγίου Νικολάου Μπουραζέρι.

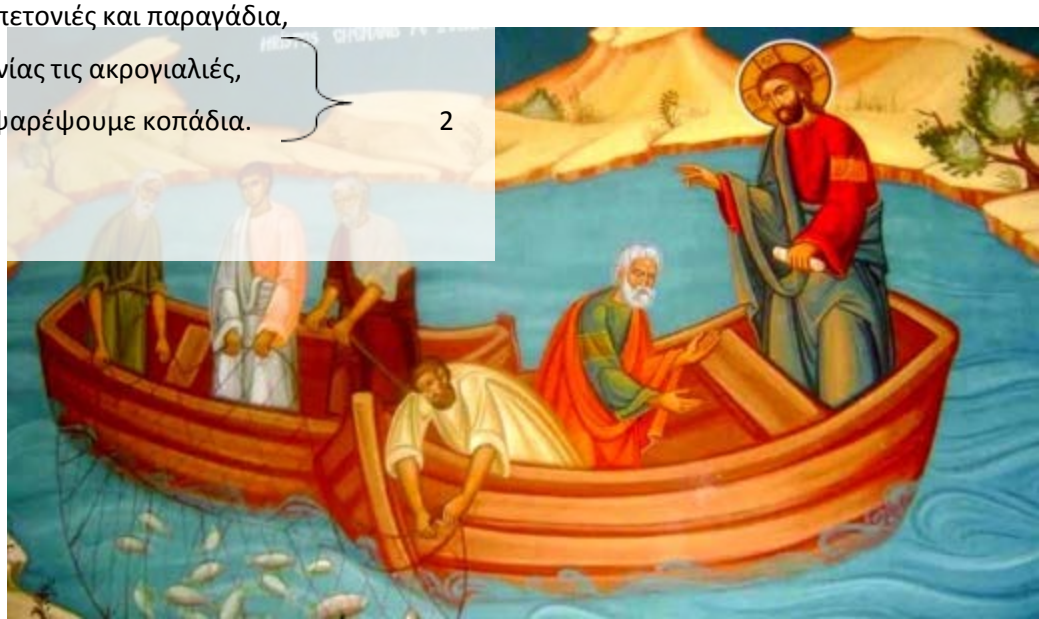
Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀπόστολοι Ἅγιοι, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΨΑΡΑΔΕΣ

"Ψαράδες είμαστε όλοι μας παιδιά,
με δίχτυα, πετονιές και παραγάδια,
στης κοινωνίας τις ακρογιαλιές,
ψυχές για ψαρέψουμε κοπάδια. 2

Και δε φοβόμαστε τα κύματα,
φουρτούνες, καταιγίδες και βοριάδες,
γιατί έχουμε αρχηγό μας τον Χριστό,
Αυτόν που αγαπούσε τους ψαράδες. 2

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΠΕΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ…

Τα παιδιά φτιάχνουν ένα κύκλο έτσι ώστε να κοιτιούνται όλα μεταξύ τους. Μαζί τους είναι και ο κατηχητής. Ο κατηχητής ξεκινά από τη θέση του να περπατά αργά προς ένα παιδί μέσα στον κύκλο. Το παιδί αυτό πρέπει να κοιτάξει έναν άλλον παίκτη (χωρίς να μιλήσει) ο οποίος θα πρέπει να πει δυνατά το όνομα του πρώτου παιδιού, πριν το φτάσει ο κατηχητής που περπατά προς το μέρος του.

Μόλις το παιδί που πλησιάζει ο κατηχητής ακούσει το όνομά του, αφήνει με τη σειρά του τη θέση του (την οποία παίρνει ο κατηχητής) και ξεκινά να περπατά προς τον παίκτη που είχε φωνάξει το όνομά του κι έτσι συνεχίζεται το παιχνίδι. Σκοπός είναι αυτός που περπατάει προς το μέρος μας να μη μας πιάσει.
Το παιχνίδι αυτό είναι χρήσιμο στα πρώτα μαθήματα του κατηχητικού ώστε να μάθουν τα παιδιά όλα τα ονόματα των φίλων τους.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μπορείτε να κυκλώσετε μόνο όσους ήταν μαθητές του Χριστού;

Ανδρέας	Πέτρος	Πορφύριος	Γεώργιος	Φίλιππος	Ναθαναήλ
Ιάκωβος	Ιωάννης	Βασίλειος	Δημήτριος	Ματθαίος	Γρηγόριος

Να συμπληρώσετε την ακροστιχίδα του ΜΑΤΘΙΑ:

Μ _ _ _ _ _
Α _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
Τ _ _ _
Θ _ _ _ _ _ _
Ι _ _ _ _ _
Α _ _ _ _ _ _ _ _ _
Σ _ _ _ _ _ _

1.Αργότερα θα γινόταν Ευαγγελιστής.
2.Στο υπερώο περίμεναν τον ερχομό του …
3.Τόσα χρόνια έζησαν οι μαθητές κοντά στον Χριστό.
4.Τον είδαν να κάνει πολλά …
5.Μόνο αυτός πρόδωσε τον Ιησού.
6.Αυτοί θα συνέχιζαν το έργο της σωτηρίας του κόσμου.
7.Πριν την κλήρωση προσευχήθηκαν στον Κύριο που ξέρει τις …(αντίστροφα).

Ανακαλύψατε τα ονόματα των 12 Αποστόλων στο παρακάτω κρυπτόλεξο;

Τ	Α	Σ	Δ	Ο	Σ	Θ	Σ	Μ	Ω	Α	Ω	Δ	Σ	Ο	Σ	Α	Κ	Ο	Κ
Α	Ι	Α	Α	Β	Η	Η	Μ	Α	Κ	Ι	Α	Κ	Ω	Β	Ο	Σ	Ο	Ω	Θ
Δ	Τ	Ι	Ο	Υ	Δ	Α	Σ	Σ	Ν	Ω	Α	Ι	Θ	Α	Ν	Ι	Μ	Ο	Ω
Λ	Φ	Ν	Ε	Ω	Ι	Α	Κ	Ω	Β	Ο	Σ	Ω	Π	Ω	Α	Μ	Κ	Ρ	Μ
Ι	Ο	Θ	Ι	Ω	Α	Α	Β	Ο	Ω	Ω	Α	Α	Π	Ε	Τ	Ρ	Ο	Σ	Α
Β	Α	Ν	Α	Θ	Α	Ν	Α	Η	Λ	Ν	Σ	Ν	Ω	Α	Μ	Π	Μ	Ν	Σ
Τ	Ω	Α	Τ	Α	Ο	Σ	Σ	Ι	Μ	Ω	Ν	Ν	Ρ	Σ	Α	Ι	Τ	Ο	Μ
Μ	Α	Τ	Θ	Ι	Α	Σ	Σ	Ο	Ι	Ρ	Δ	Η	Α	Ν	Δ	Ρ	Ε	Α	Σ
Φ	Ι	Λ	Ι	Π	Π	Ο	Σ	Ο	Ο	Ρ	Ι	Σ	Α	Α	Ω	Δ	Π	Π	Ι
Υ	Τ	Α	Θ	Ι	Β	Υ	Δ	Μ	Α	Τ	Θ	Α	Ι	Ο	Σ	Ε	Α	Θ	Ι

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως το πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος μίλησε δια των Προφητών και συνεχίζει να μιλά στην Αγία Γραφή.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Κάθε άνθρωπος εικόνα Θεού, χαρούμενος όταν αγαπά. Τούτο χάνεται από τον Αδάμ κι η ανθρωπότητα ασθενεί και δεν μπορεί να γιατρευτεί.
- Ο Υιός γίνεται άνθρωπος με το «ναι» της Παναγίας, Θεάνθρωπος, χωρίς την ασθένεια της αμαρτίας. Ανάσταση, Ανάληψη, υπόσχεση για τον ερχομό του Αγίου Πνεύματος.
- Οι μαθητές προσευχόμενοι στο σπίτι του Μάρκου την ημέρα της εβραϊκής Πεντηκοστής (ήδη 50 ημέρες μετά την Ανάσταση).
- Ξαφνικά ακούγεται δυνατή βοή από τον Ουρανό, το Άγιο Πνεύμα έρχεται με τη μορφή πύρινων γλωσσών πάνω από κάθε μαθητή. Ανάμνηση των λόγων του Κυρίου.
- Φωτισμός Αγίου Πνεύματος: οι Απόστολοι κηρύττουν για τον Χριστό σε όλες τις γλώσσες των προσκυνητών της Ιερουσαλήμ.
- Άλλοι μένουν έκπληκτοι, άλλοι περιγελούν τους Αποστόλους σαν μεθυσμένους. Θαρραλέο κήρυγμα του αποστόλου Πέτρου για τον προφήτη Ιωήλ, για την Σταύρωση και την Ανάσταση του Κυρίου και κάλεσμα στο λαό για μετάνοια και βάπτισμα στο όνομα του Ιησού Χριστού.
- Τρεις χιλιάδες άνθρωποι βαπτίζονται, γεννιέται η πρώτη χριστιανική Εκκλησία. Όλοι οι πιστοί ζουν ενωμένοι ως μέλη του ίδιου Σώματος που έχει κεφαλή τον Χριστό και παίρνει πνοή από το Άγιο Πνεύμα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Θυμάσαι τι είχε συμβεί στον πύργο της Βαβέλ;
- Ποιες ξένες γλώσσες έχεις ακούσει να μιλούν οι άνθρωποι; Εσύ μαθαίνεις καμιά; Γιατί;
- Ποιες λέξεις μοιάζουν με την λέξη ''Απόστολος'';
- Ποια υπόσχεση είχε δώσει ο Χριστός μετά την Ανάληψη Του στον ουρανό;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Τηλεφωνώ στα «αλαμπουρνέζικα».

Κάθε άνθρωπος είναι πλασμένος σαν ζωντανή εικόνα του Θεού κι είναι αληθινά χαρούμενος, μόνο όταν ζει γεμάτος αγάπη. Κι όμως! Ο Αδάμ έχασε αυτή τη χαρά του Παραδείσου με το που εμπιστεύτηκε τον διάβολο και διάλεξε τον δρόμο του εγωισμού. Η ανθρώπινη φύση μας τότε αρρώστησε βαθιά κι όσο κι αν προσπαθούσε, δεν μπορούσε από μόνη της να γιατρευτεί. Πώς ο Θεός της αγάπης ν' αφήσει αβοήθητο το πλάσμα Του; Μόλις η Παναγία μας λέει «ναι» στον Ευαγγελισμό της, ο Υιός κάνει πράξη το ευλογημένο θέλημα του Πατέρα και γίνεται ο Ίδιος άνθρωπος! Άνθρωπος σαν εμάς, αλλά καινούργιος και υγιής από την τρομερή αρρώστια της αμαρτίας, ενωμένος αχώριστα με τη Θεότητα. Θεάνθρωπος! Νικά τον θάνατο κι ανεβάζει την ανθρώπινη φύση μας μέχρι τον ουρανό με την Ανάληψή Του. Και υπόσχεται στους αγαπημένους μαθητές Του πως δε θα μείνουν ορφανοί χωρίς Αυτόν, γιατί σε λίγο θα έρθει το τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, το Άγιο Πνεύμα, που θα τους ενώσει σε Σώμα Χριστού για πάντα.

Έτσι, πενήντα ημέρες μετά την Ανάσταση του Κυρίου μας, γεννήθηκε η Εκκλησία, το Σώμα του Χριστού που ταξιδεύει μέσα στους αιώνες μέχρι και τη δική μας εποχή. Αυτό το σπουδαίο γεγονός είναι η εορτή της Πεντηκοστής. Οι μαθητές του Χριστού μας, που μαζεύονταν στο σπίτι του Μάρκου περιμένοντας με προσευχή, μόλις δέκα μέρες μετά την Ανάληψη του Ιησού στους Ουρανούς, βρέθηκαν και πάλι εκεί, ενωμένοι σαν μια ψυχή. Ήταν πρωί, όταν άκουσαν ξαφνικά μια δυνατή βοή να έρχεται από ψηλά. Έμοιαζε με δυνατό άνεμο, ο οποίος μέσα σε λίγη ώρα είχε γεμίσει το σπίτι. Έκπληκτοι έβλεπαν ο καθένας πάνω από το κεφάλι του κάτι σαν μια γλώσσα φωτιάς και αμέσως όλοι φωτίστηκαν από τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος. Θυμήθηκαν τότε τα λόγια του αγαπημένου τους Δασκάλου τη νύχτα του Μυστικού Δείπνου: «Γέμισε λύπη η καρδιά σας, μα είναι καλύτερα για σας να φύγω · γιατί θα σας στείλω τον Παράκλητο που παρηγορεί, το Πνεύμα της Αλήθειας, που θα σας διδάξει τα πάντα για μένα».

Μόλις το Άγιο Πνεύμα γέμισε τις καρδιές των μαθητών συνέβη κάτι ανεπανάληπτο: οι 12 Απόστολοι και μαζί τους κι οι άλλοι μαθητές, άνθρωποι απλοί, αγράμματοι ψαράδες, μπόρεσαν να μιλήσουν με μεγάλη ευκολία και θάρρος για τον Χριστό σ' όλες τις γλώσσες της εποχής. Εκείνη την ημέρα στην Ιερουσαλήμ γιόρταζαν την εβραϊκή Πεντηκοστή και χιλιάδες Ισραηλίτες είχαν συγκεντρωθεί από διάφορα μέρη του κόσμου. Οι Απόστολοι βγαίνοντας από το σπίτι μιλούσαν έτσι, ώστε ο καθένας άκουγε στη μητρική του γλώσσα – είτε ερχόταν από την Ευρώπη, την Αφρική ή τη Ασία − όλα εκείνα τα θαυμαστά που κήρυτταν για τον Θεό.

Κάποιοι γελώντας πέρασαν τους μαθητές για μεθυσμένους! Άλλοι πάλι στέκονταν με απορία κι άλλοι με έκπληξη. Έτσι, πήρε τον λόγο ο Απόστολος Πέτρος. Τους θύμισε τα λόγια του προφήτη Ιωήλ από την Παλαιά Διαθήκη. Εκείνος είχε δει σε όραμα πως το Άγιο Πνεύμα, που τότε μυστικά μιλούσε στους προφήτες, θα ερχόταν κάποτε φανερά γεμίζοντας με τη δύναμή Του τους ανθρώπους. Μόνο έτσι θα άλλαζε ο κόσμος. Έπειτα μίλησε με θάρρος για τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Κυρίου. Ο Ιησούς δεν ήταν απλός άνθρωπος αλλά ο ίδιος ο Θεός που ήρθε στη γη, για να μας σώσει. Τελειώνοντας ο ηρωικός Απόστολος, που είχε κάποτε κλάψει πικρά για την

τριπλή του άρνηση, μίλησε για τη μετάνοια. Κάλεσε όσους τον άκουγαν να μετανοήσουν και να βαπτιστούν στο όνομα του Ιησού Χριστού, γιατί μόνο έτσι θα μπορούσαν να συγχωρηθούν οι αμαρτίες τους και να πάρουν κι οι ίδιοι τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος.

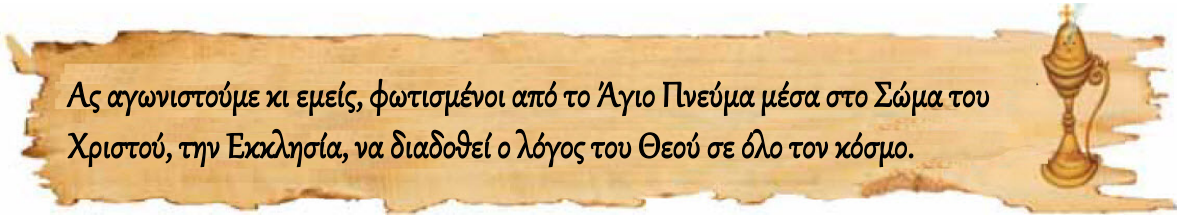
Τρεις χιλιάδες άνθρωποι βαπτίστηκαν κι έγιναν χριστιανοί εκείνη την ημέρα! Ήταν η πρώτη χριστιανική Εκκλησία. Δεν θύμιζαν κάποιους που απλά συμφώνησαν σε κάτι και μετά γύρισαν στις προηγούμενες ξεχωριστές ζωές τους. Ήταν πια ενωμένοι μαζί με τους Απόστολους, τους μαθητές, την Παναγία μας, τις μυροφόρες, όλοι μαζί ένα Σώμα. Σώμα Χριστού. Θα άρχιζαν μια καινούργια ζωή μέσα στα Μυστήρια και κυρίως στη Θεία Ευχαριστία που ο ίδιος ο Κύριος παρέδωσε στο Μυστικό Δείπνο. Αυτός που τους έκανε μέλη Χριστού ήταν ο Παράκλητος, το Άγιο Πνεύμα. Εκείνος ενώνει κι εμάς, τους βαπτισμένους χριστιανούς του σήμερα, με τον Χριστό και μεταξύ μας. Κι έτσι μέσα από εμάς, την Εκκλησία, ο Αναστημένος Χριστός θα είναι πάντα Παρών.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιος ενώνει όλους τους Χριστιανούς μέσα στην Εκκλησία;
- Με ποια μορφή ήρθε το Άγιο Πνεύμα στους Αποστόλους;
- Ποια χαρίσματα έλαβαν οι μαθητές μετά την Πεντηκοστή;
- Γιατί οι μαθητές ονομάστηκαν Απόστολοι;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο Ιησούς υποσχέθηκε ότι δεν θα αφήσει μόνους τους ανθρώπους στη γη μετά την Ανάσταση και την Ανάληψή Του στους Ουρανούς, αλλά θα τους στείλει το Άγιο Πνεύμα. Το τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας θα είναι πια Οδηγός σε κάθε βήμα της επίγειας ζωής τους. Το ονομάζει Παράκλητο (= αυτός που καλείται παράλληλα, για να ενθαρρύνει και να προτρέψει τους ανθρώπους, ο παρηγορητής). Ο Παράκλητος μας κάνει μέλη του Σώματος του Χριστού κι έτσι ολοκληρώνει το μεγαλειώδες έργο της σωτηρίας μας. Εκείνος μας διδάσκει ποιος είναι στ' αλήθεια ο Χριστός και πώς θα ζήσουμε τη ζωή Του σε κάθε εποχή, ώστε να υπάρξουμε κι εμείς ως «νέοι άνθρωποι» απαλλαγμένοι από την αμαρτία. Γι' αυτό είναι πολύ σημαντική η ημέρα της Πεντηκοστής για κάθε χριστιανό.
2. Ο Θεός δίνει πλουσιοπάροχα τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, γιατί θέλει να σώσει τον κόσμο, όπως φαίνεται ήδη από την εποχή των Προφητών και των Πατριαρχών της Παλαιάς Διαθήκης. Στο Σύμβολο της Πίστεως ομολογούμε: «Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν … τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν». Οι Προφήτες μιλούσαν φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα, όπως ο προφήτης Ιωήλ που αναφέρεται από τον απόστολο Πέτρο και που γνώριζε, πριν ακόμα γεννηθεί ο Χριστός, όσα επρόκειτο να συμβούν. Στην προφητεία του ακούμε πως μετά την έλευση του Χριστού στη γη, ο Θεός θα απευθυνθεί προς όλους τους ανθρώπους,σε κάθε αμαρτωλό

ώστε να τον κάνει κληρονόμο της βασιλείας Του (με αφορμή την αναφορά στον προφήτη Ιωήλ, μπορεί ο κατηχητής να πει επιπλέον πως πρόκειται για έναν αθόρυβο, αλλά πολύ σημαντικό προφήτη της Παλαιάς Διαθήκης. Κατατάσσεται στους «μικρούς προφήτες» και η Εκκλησία μας τον τιμά την 19η Οκτωβρίου. Δεν γνωρίζουμε γι' αυτόν πολλές πληροφορίες).

3. Η ημέρα της Πεντηκοστής εορτάζεται πενήντα ημέρες μετά από το Πάσχα. Την ονομάζουμε «γενέθλια ημέρα της Εκκλησίας». Συνέπεσε με την εβραϊκή πεντηκοστή, 50 ημέρες μετά το Ιουδαϊκό πάσχα. Όλα αυτά προτύπωναν το αληθινό Πάσχα, που θυσιάστηκε ο Αμνός του Θεού και την αληθινή Πεντηκοστή, την κάθοδο του Αγίου Πνεύματος. Τότε ξεπεράστηκε η σύγχυση των γλωσσών του πύργου της Βαβέλ και με το φωτισμό του Παρακλήτου έγινε σεβαστή η ποικιλία στις γλώσσες και στους πολιτισμούς μέσα στην ενότητα της Εκκλησίας. Οι μαθητές του Χριστού, που ήταν απλοί και αγράμματοι ψαράδες, μεταμορφώθηκαν σε σπουδαίους κήρυκες του Ευαγγελίου με την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως Παράκλητος έρχεται με τη μορφή πολλών ξεχωριστών φλόγινων γλωσσών: οι Απόστολοι κι οι υπόλοιποι πιστοί δεν είναι μάζα, αλλά ξεχωριστές προσωπικότητες. Συνεχιστές τους ας γίνουμε κι εμείς στην αποστολή της Εκκλησίας, που είναι να σωθεί ο κόσμος, να πιστέψει και να βαπτιστεί ανεξάρτητα από φυλετικές ή εθνικές διακρίσεις. Το Άγιο Πνεύμα αποτελεί το σύνδεσμο που ενώνει το Χριστό με τους βαπτισμένους, αλλά και το δεσμό που ενώνει τους πιστούς μεταξύ τους, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ξεπερνιούνται ακόμη και οι αντιθέσεις που οφείλονται στη διαφορά φύλου ή κοινωνικής υπόστασης. Στην Εκκλησία όλοι είμαστε ίσοι, ανεξαρτήτως φύλου, κοινωνικής θέσης και εθνότητας. Ακόμη, μπροστά στην Κεφαλή της Εκκλησίας, που είναι ο Χριστός, κληρικοί και λαϊκοί είμαστε ίσοι, απλά μέλη του Σώματος του Χριστού. Γι' αυτό λέμε πως η Πεντηκοστή δεν είναι ένα γεγονός που συνέβη μια φορά και τελείωσε. Πεντηκοστή είναι η ολόκληρη η ζωή της Εκκλησίας μας που δέχεται αδιάκοπα το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος.

4. Το Άγιο Πνεύμα δεν έρχεται «μαγικά» (σκεφτείτε την έκφραση που κυκλοφορεί ειρωνικά «του ήρθε η επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος»), αλλά χρειάζεται τη δική μας προετοιμασία. Οι μαθητές με την Παναγία ζούσαν με προσευχή σαν αδέλφια και Το περίμεναν. Ο απόστολος Πέτρος έπειτα διδάσκει την αλήθεια για τον Χριστό και προτρέπει τον λαό σε μετάνοια · επομένως η κατήχηση (= ήχος που κατεβαίνει από τον ουρανό) και η μετάνοια είναι οι δυο προϋποθέσεις για υποδεχτούμε κι εμείς τον Παράκλητο.

5. Το Άγιο Πνεύμα κάνει την παρουσία Του αισθητή από τα χαρίσματα που δίνει στους ανθρώπους. Την ημέρα της Πεντηκοστής ακούμε στην Εκκλησία: «Το Άγιο Πνεύμα δίνει όλα τα αγαθά. Από αυτό εκπηγάζουν τα χαρίσματα της προφητείας. Αυτό κάνει καλύτερους τους ιερείς. Αυτό δίδαξε σοφία στους αγράμματους και ανέδειξε τους ψαράδες θεολόγους. Αυτό ενώνει την Εκκλησία και τους πιστούς σε ένα Σώμα με κεφαλή τον Χριστό και μέλη όλους εμάς, γιατί είναι η ψυχή που ζωοποιεί το Σώμα». Η δική μας προσωπική Πεντηκοστή είναι η ημέρα που πήραμε το άγιο Βάπτισμα και το ιερό Χρίσμα.

6. Πόσο δυνατή ήταν η παρουσία και η μαρτυρία των Αποστόλων την ημέρα της Πεντηκοστής! Τρεις χιλιάδες πιστοί μόνο με το πρώτο κήρυγμα του Πέτρου. Ας αναλογιστούμε τη δική μας μαρτυρία κι ας τροφοδοτούμαστε με το ζωοποιό Άγιο Πνεύμα, καταρτιζόμενοι συνεχώς με το Ευαγγέλιο.

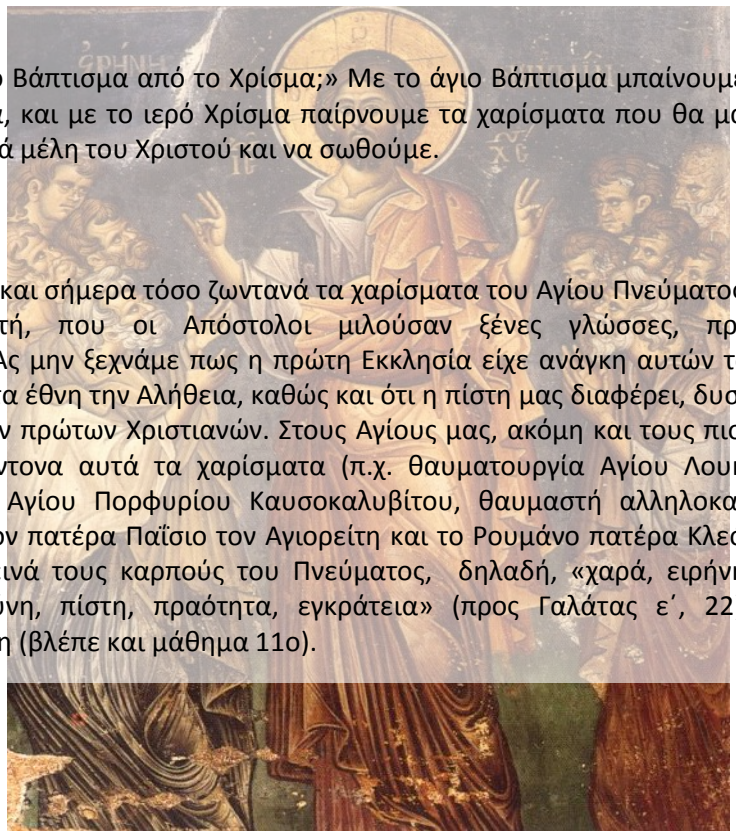

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί χρειαζόταν να έρθει το Άγιο Πνεύμα; Γιατί ο Χριστός είπε πως ήταν καλύτερα να φύγει Εκείνος; Δεν ήταν η δική Του παρουσία πιο ζωντανή;» Πάντα μας ελκύουν οι εύκολες λύσεις. Νομίζουμε πως αν ο Χριστός έμενε κοντά μας για πάντα θα πίστευαν περισσότεροι άνθρωποι και θα κερδίζαμε πιο εύκολα τον Παράδεισο. Μήπως όμως έγινε έτσι τότε που δίδασκε και θαυματουργούσε; Αντίθετα, ο λαός Του τον θανάτωσε κι οι περισσότεροι μαθητές Του Τον εγκατέλειψαν. Ο Παράκλητος είναι Εκείνος που μας ενώνει με τον Χριστό. Εκείνος δρα μυστικά στις καρδιές μας και μέσα από τα ορατά σημεία των μυστηρίων μάς κάνει μέλη του Αναστημένου Σώματος του Κυρίου. Προσφέρουμε τη δημιουργία, το ψωμί και το κρασί, και το Άγιο Πνεύμα μάς τα αντιπροσφέρει ως Σώμα και Αίμα Χριστού. Αυτό αποδεικνύει η ζωή των Μαρτύρων και των Αγίων, που δεν έζησαν στην εποχή του Χριστού, αλλά βίωσαν την παρουσία Του πιο ζωντανά από τότε.

2. «Τι θα πει πως το Άγιο Πνεύμα μας φωτίζει και γίνεται Οδηγός στη ζωή μας;» Το Άγιο Πνεύμα μας φωτίζει μέσα από την Αγία Γραφή και τη μυστηριακή ζωή για να βλέπουμε την αλήθεια της πίστης μας και για να ξεχωρίζουμε το καλό από το κακό, το σωστό από το λάθος. Χορηγεί τα χαρίσματα (βλέπε και μάθημα 11ο) ώστε να μπορούμε να καλλιεργήσουμε τις αρετές και να ξεριζώσουμε τα πάθη, γιατί μόνοι μας δεν μπορούμε. Αφαιρούνται όμως αυτόματα όταν γεμίσει η ψυχή μας υπερηφάνεια και εγωισμό, γιατί τότε απομακρύνουμε το Άγιο Πνεύμα από τη ζωή μας κι οδηγούμαστε είτε στην αμετανοησία, όπως οι Φαρισαίοι, είτε στην απελπισία, όπως ο Ιούδας. Αυτό ακριβώς εννοούσε ο Χριστός όταν είπε πως όλες οι αμαρτίες του ανθρώπου συγχωρούνται εκτός από «τη βλασφημία του Αγίου Πνεύματος» (Ματθ. ιβ΄31-32).

3. «Τι διαφορά έχει το Βάπτισμα από το Χρίσμα;» Με το άγιο Βάπτισμα μπαίνουμε στο Σώμα του Χριστού, την Εκκλησία, και με το ιερό Χρίσμα παίρνουμε τα χαρίσματα που θα μας αξιώσουν να παραμείνουμε ζωντανά μέλη του Χριστού και να σωθούμε.

4. «Γιατί δε βλέπουμε και σήμερα τόσο ζωντανά τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, όπως αμέσως μετά την Πεντηκοστή, που οι Απόστολοι μιλούσαν ξένες γλώσσες, προφήτευαν και θαυματουργούσαν;» Ας μην ξεχνάμε πως η πρώτη Εκκλησία είχε ανάγκη αυτών των χαρισμάτων για να παρουσιάσει στα έθνη την Αλήθεια, καθώς και ότι η πίστη μας διαφέρει, δυστυχώς, πολύ σε ζωντάνια απ’ αυτή των πρώτων Χριστιανών. Στους Αγίους μας, ακόμη και τους πιο κοντινούς μας χρονικά, βλέπουμε έντονα αυτά τα χαρίσματα (π.χ. θαυματουργία Αγίου Λουκά του Ιατρού, προορατικό χάρισμα Αγίου Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, θαυμαστή αλληλοκατανόηση ξένης γλώσσας ανάμεσα στον πατέρα Παΐσιο τον Αγιορείτη και το Ρουμάνο πατέρα Κλεόπα Ηλίε κ.λπ.). Εμείς ας ζητάμε ταπεινά τους καρπούς του Πνεύματος, δηλαδή, «χαρά, ειρήνη, μακροθυμία, χρηστότητα, αγαθοσύνη, πίστη, πραότητα, εγκράτεια» (προς Γαλάτας ε΄, 22) που θα μας οδηγήσουν στην αγάπη (βλέπε και μάθημα 11ο).

5. «Πού βρίσκουμε τον Λόγο του Θεού; Τι είναι η Αγία Γραφή;» Είναι αξιοπρόσεκτο, πως πολλά παιδιά σήμερα δε γνωρίζουν τι ακριβώς ονομάζουμε Αγία Γραφή. Το βιβλίο με τα περισσότερα αντίτυπα στην ιστορία της τυπογραφίας, που έχει μεταφραστεί σχεδόν σ' όλες τις ομιλούμενες γλώσσες, λείπει, δυστυχώς, από πολλά σπίτια στην πατρίδα μας, όχι μόνο παιδιών αλλά και στελεχών της Εκκλησίας που έχουν αναλάβει την κατήχησή τους. Βέβαια, όποιος ζει πλήρως την Ορθόδοξη λατρεία γνωρίζει βιωματικά το Ευαγγέλιο, όπως πλήθος Αγίων στο πέρασμα των αιώνων. Αγία Γραφή, λοιπόν, ονομάζουμε την Παλαιά και Καινή Διαθήκη. Η Καινή Διαθήκη είναι γεμάτη απ' όσα είδαν και έζησαν οι Απόστολοι κοντά στον Χριστό. Άλλα απ' αυτά τα έγραψαν οι ίδιοι (κατά Ματθαίον, κατά Ιωάννην ευαγγέλια, επιστολές Παύλου, Ιωάννου, Πέτρου κλπ) και άλλα προέρχονται από τις διηγήσεις τους προς τους Ευαγγελιστές Λουκά και Μάρκο. Μαζί με την Παλαιά Διαθήκη αποτελούν τον Λόγο του Θεού, πάνω στον οποίο στηρίζεται όλη η ζωή και η παράδοση της Εκκλησίας μας. Ο Λόγος αυτός, με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, είναι ζωντανός και γίνεται ορατή και απτή πραγματικότητα στη ζωή των Αγίων κάθε εποχής. Αποτελεί τον θησαυρό της Εκκλησίας, που ως Σώμα Χριστού τον βιώνει, τον μελετά και τον ερμηνεύει στην λατρευτική της ζωή.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων β΄1-40.
2. Νικόδημος ο Αγιορείτης 1749-1809, Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Κύριλλος Επίσκοπος Ιεροσολύμων, Από την Ανάσταση του Χριστού στην Πεντηκοστή, ένδεκα Πατερικές ομιλίες, εκδόσεις Αρμός.
3. Αλέξανδρος Καριώτογλου, Κουβεντιάζοντας για την πίστη σήμερα, εκδ. Αρμός.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

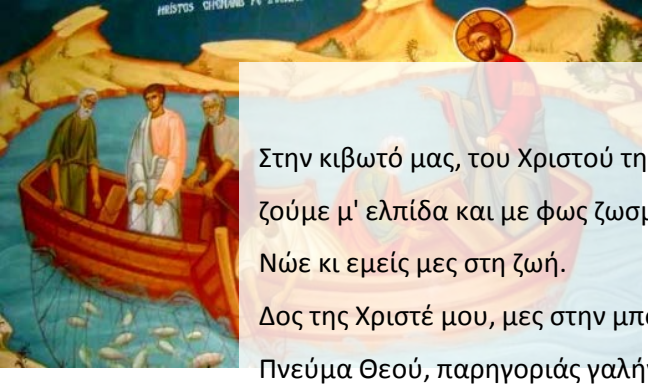
Εἴδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὕρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες· αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσε.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΙΒΩΤΟΣ

Μες στ' αγριοκαίρια σ' αστραπές και καταιγίδες,
σε θάνατο κατακλυσμό και χάος
έφτιαξε ο Νώε κιβωτό.
Μες στα σκοτάδια, στην κακία και στην πλάνη
χάρισ' ο Κύριος κιβωτό στην πλάση,
ουράνια χάρη και χαρά.

Στην κιβωτό μας, του Χριστού την εκκλησία
ζούμε μ' ελπίδα και με φως ζωσμένοι,
Νώε κι εμείς μες στη ζωή.
Δος της Χριστέ μου, μες στην μπόρα και στη δίνη,
Πνεύμα Θεού, παρηγοριάς γαλήνη,
το περιστέρι της χαράς. (τρις)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

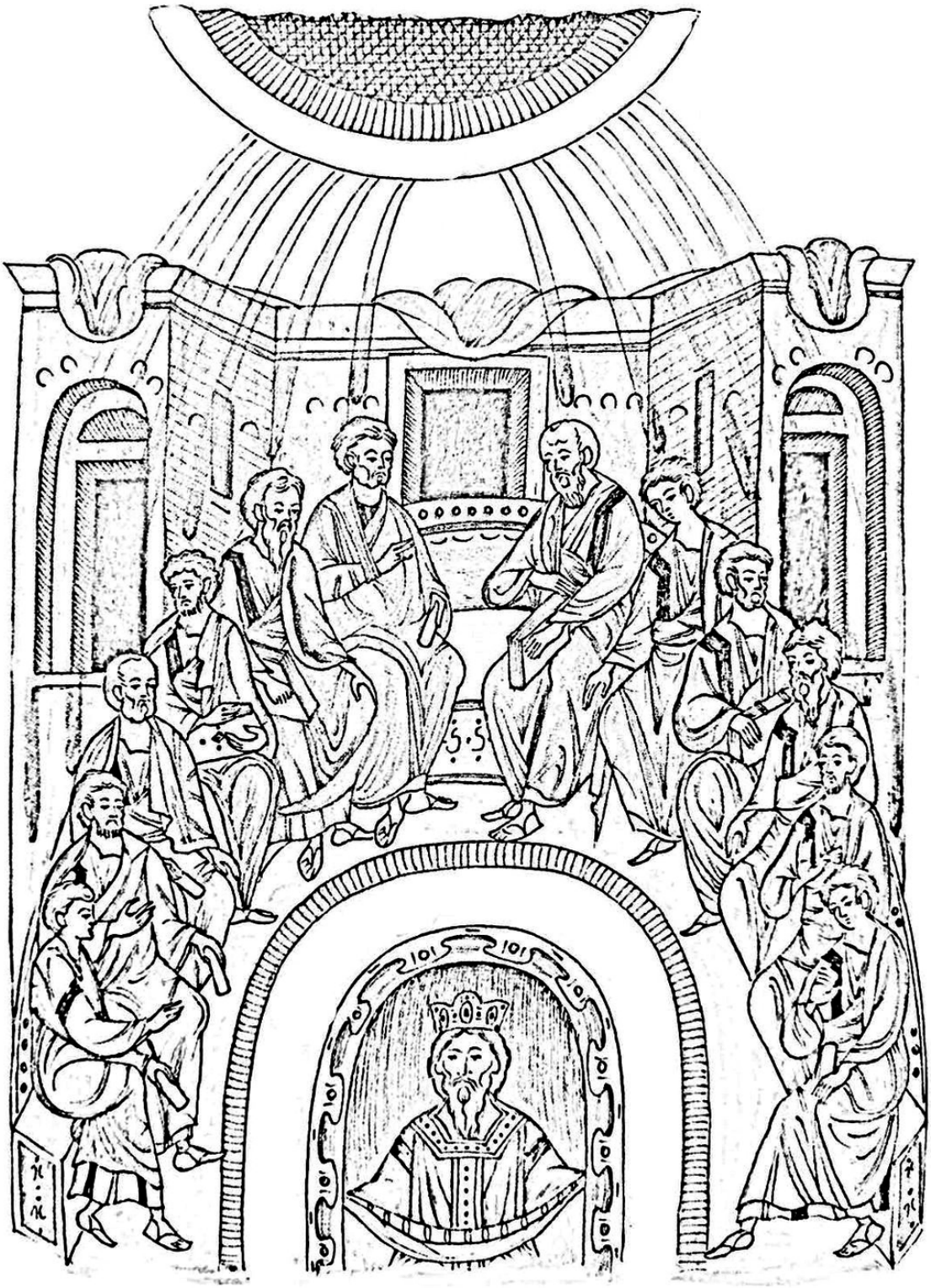
ΠΥΡΓΟΣ ΜΕ ΤΟ ΑΛΕΥΡΙ

Γεμίζουμε ένα ποτήρι με αλεύρι και το αδειάζουμε προσεκτικά πάνω σε μια εφημερίδα στο τραπέζι μας με τέτοιο τρόπο, ώστε να σχηματιστεί ένας σωρός. Χωρίζουμε τα παιδιά σε 2 ομάδες. Ένας παίκτης εναλλάξ από κάθε ομάδα αφαιρεί με ένα μαχαίρι λίγο αλεύρι από τον σωρό, προσπαθώντας να το κάνει με προσοχή, χωρίς να διαλυθεί ο «πύργος». Η ομάδα που θα ρίξει πρώτη τον πύργο χάνει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Η ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μπορείτε να συμπληρώσετε τις λέξεις που λείπουν; Βρίσκονται μέσα στο κρυπτόλεξο. Πρώτα όμως πρέπει να τις βρείτε:

Πενήντα ημέρες μετά την Ανάσταση έγινε η _____.
Οι μαθητές ασκούσαν μία δυνατή _____ . Έμοιαζε με δυνατό _____. Έβλεπαν πάνω στα κεφάλια τους κάτι σαν γλώσσες _____ κι όλοι φωτίστηκαν από το _____ _____ .

Οι αγράμματοι ψαράδες μιλούσαν τώρα ξένες _____ .
Κάποιοι πέρασαν τους μαθητές για _____ . Τότε πήρε το λόγο ο απόστολος _____ και μίλησε για το _____ σε μεγάλο πλήθος ανθρώπων. Εκείνη την ημέρα βαπτίστηκαν _____ χιλιάδες άνθρωποι. Τότε γεννήθηκε η πρώτη χριστιανική _____.

Χ	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ο	Ω	Υ	Ω	Ψ	Ε
Α	Γ	Ι	Ο	Π	Ν	Ε	Υ	Μ	Α	Κ
Β	Δ	Ζ	Θ	Ε	Κ	Λ	Μ	Ν	Ρ	Κ
Φ	Χ	Ψ	Α	Ν	Ε	Μ	Ο	Φ	Α	Λ
Φ	Χ	Ψ	Ω	Τ	Β	Γ	Δ	Ζ	Δ	Η
Β	Ο	Η	Χ	Η	Κ	Λ	Μ	Ν	Ε	Σ
Ξ	Π	Ρ	Σ	Κ	Τ	Υ	Φ	Χ	Σ	Ι
Π	Ε	Τ	Ρ	Ο	Σ	Τ	Φ	Χ	Ψ	Α
Β	Γ	Δ	Ζ	Σ	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Τ
Ν	Ξ	Φ	Ψ	Τ	Ι	Α	Σ	Φ	Χ	Ρ
Β	Γ	Δ	Ζ	Η	Θ	Κ	Λ	Μ	Ν	Ε
Ο	Γ	Λ	Ω	Σ	Σ	Ε	Σ	Ξ	Χ	Ι
Μ	Ε	Θ	Υ	Σ	Μ	Ε	Ν	Ο	Υ	Σ

Την ημέρα της Πεντηκοστής στα Ιεροσόλυμα βρίσκονταν Ισραηλίτες από τρεις ηπείρους: την Α _ _ _ _, την Ε _ _ _ _ _ _ και την Α _ _ _ _ _ _ . Βρες τις και συμπλήρωσε τα ονόματα τους πάνω στον χάρτη!

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΧΩ ΣΟΥ ΔΙΝΩ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο ενανθρωπήσας Υιός του Θεού, δια του Οποίου πλάστηκαν τα πάντα, αγίασε με τον ερχομό Του στον κόσμο τη δημιουργία και μας διδάσκει να τη χρησιμοποιούμε κατά Θεόν.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Δώρα: Η χαρά του να προσφέρεις μεγαλύτερη από του να παίρνεις.
- Η δημιουργία δώρο του Θεού στον άνθρωπο. Η αμαρτία δε μας αφήνει να τη μοιραστούμε με αγάπη, την εκμεταλλευόμαστε και την καταστρέφουμε.
- Ο Χριστός γίνεται άνθρωπος για να δούμε την αλήθεια.
- Οι Απόστολοι το συνειδητοποιούν με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος.
- Ένα μεσημέρι ανεβαίνουν στον Ναό, εκεί ζητιανεύει ένας ανάπηρος εκ γενετής. Ο Πέτρος του ζητά να τους κοιτάξει: «Αυτό που έχω σου δίνω». Στο όνομα του Ιησού τον θεραπεύει.
- Ο θεραπευμένος τους ακολουθεί. Ο Πέτρος κηρύττει στον λαό την Ανάσταση του Χριστού και καλεί σε μετάνοια.
- Οι Απόστολοι συλλαμβάνονται και την άλλη μέρα ανακρίνονται από τους αρχιερείς. Έκπληξη μπροστά στο θάρρος τους.
- Διατάσσονται να μη μιλούν για την Ανάσταση και απαντούν πως υπακούν στον Θεό και δεν μπορούν να μη λένε όσα είδαν και άκουσαν.
- Αφήνονται ελεύθεροι λόγω φόβου των αντιδράσεων. Η χάρη του Αγίου Πνεύματος και η προσφορά.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Τι νιώθουμε όταν παίρνουμε δώρα; Όταν προσφέρουμε;
- Τι θα ζητούσε ένας φτωχός ανάπηρος από τους συνανθρώπους του; Από τον Θεό;
- Γιατί νομίζεις ότι χαιρετάμε με τη λέξη «γεια» (=υγεία);
- Θυμάσαι κάποια από τα δώρα του Αγίου Πνεύματος προς τους Αποστόλους;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Να το δώρο σου, παρ' το!

Σ' όλους μας αρέσουν τα δώρα. Μεγαλύτερη χαρά όμως, έχει τελικά εκείνος που προσφέρει το δώρο, παρά εκείνος που το δέχεται. Σαν ένα θαυμάσιο δώρο χάρισε όλη τη δημιουργία ο Θεός στο αγαπημένο Του πλάσμα, τον άνθρωπο. Μόνο που η αμαρτία μας ξεγέλασε κι αντί να μοιραστούμε το δώρο με σεβασμό και ευγνωμοσύνη, το εκμεταλλευτήκαμε εγωιστικά. Αντί να προσφέρουμε τη φύση ο ένας στον άλλο με αγάπη, κοντεύουμε να την καταστρέψουμε εντελώς. Ξεχάσαμε πως η χαρά είναι στο να δίνεις και όχι στο να παίρνεις. Γι' αυτό και ο Χριστός μας έγινε άνθρωπος, δίνοντας ακόμα και τη ζωή Του επάνω στον Σταυρό για χάρη μας, ώστε να μας δείξει ο Ίδιος την αλήθεια.

Όλα τούτα τα κατάλαβαν και οι Απόστολοι όταν φωτίστηκαν την ημέρα της Πεντηκοστής. Το δώρο αυτό του Αγίου Πνεύματος που πήραν, ήθελαν πολύ να το χαρίσουν και στους άλλους ανθρώπους. Κι αυτό φάνηκε με το πρώτο τους θαύμα στον Ναό των Ιεροσολύμων. Τη μεσημεριανή ώρα της προσευχής ανέβηκαν εκεί ο Πέτρος κι ο Ιωάννης και σε μια από τις πύλες του Ναού αντίκρισαν έναν άνθρωπο παράλυτο από τη γέννησή του. Ήταν πάνω από σαράντα ετών και τον έφερναν εκεί για να ζητιανεύει, ώστε να μπορεί να ζει, αφού ήταν αδύνατον να σταθεί στα πόδια του και να δουλέψει. Οι δύο Απόστολοι δεν είχαν καθόλου χρήματα για να του δώσουν, αλλά ο Πέτρος του είπε: «Κοίταξέ μας! Χρυσά ή ασημένια νομίσματα δεν έχω. Όμως, αυτό που έχω στο δίνω. Στο όνομα του Ιησού Χριστού του Ναζωραίου, σήκω και περπάτα!». Και πιάνοντάς τον από το δεξί χέρι, τον σήκωσε όρθιο!

Ο παράλυτος άρχισε να περπατά ενθουσιασμένος και να δοξάζει με δυνατή φωνή τον Θεό για το θαύμα. Βλέποντάς τον να ακολουθεί τους δύο Αποστόλους στον Ναό, μαζεύτηκαν πλήθος άνθρωποι κατάπληκτοι από το γεγονός. Τότε ο Πέτρος τους μίλησε με θάρρος: «Γιατί μας κοιτάζετε σαν να τον κάναμε να περπατά με τη δική μας δύναμη; Το όνομα του Ιησού και η πίστη σ' Αυτόν τον στερέωσαν στα πόδια του. Εσείς Τον παραδώσατε στον Πιλάτο να σταυρωθεί, μα Εκείνος αναστήθηκε από τους νεκρούς κι εμείς μαρτυρούμε την Ανάστασή Του. Ο Μωυσής και οι Προφήτες είχαν μιλήσει γι' Αυτόν κι εσείς είστε οι κληρονόμοι αυτής της διαθήκης. Ξέρω όμως, αδέρφια μου, ότι από άγνοια Τον οδηγήσατε στον θάνατο, γι' αυτό μετανιώστε και επιστρέψτε στον Θεό για να συγχωρεθούν οι αμαρτίες σας».

Μα οι Απόστολοι δεν πρόλαβαν να πουν περισσότερα στον λαό. Οι φρουροί του Ναού τους συνέλαβαν αμέσως και τους κράτησαν φυλακισμένους εκείνη τη νύχτα. Όταν την άλλη μέρα μαζεύτηκαν οι αρχιερείς να τους ανακρίνουν, έμειναν έκπληκτοι μπροστά στο θάρρος τους. Πώς αυτοί οι φοβισμένοι, αγράμματοι ψαράδες είχαν αποκτήσει τέτοια δύναμη; Ο θεραπευμένος παράλυτος βρισκόταν ήδη από ώρα εκεί κι έτσι δεν μπορούσαν να αρνηθούν το μεγάλο θαύμα. Κι όταν τους διέταξαν να σταματήσουν να μιλούν για τον αναστημένο Χριστό, οι Απόστολοι απάντησαν: «Τι είναι πιο σωστό; Ν' ακούσουμε εσάς ή τον Θεό; Αδύνατον να μη μιλάμε για όσα είδαμε κι ακούσαμε!» Έτσι αναγκάστηκαν να τους ελευθερώσουν από φόβο μήπως ο λαός αντιδράσει στη σύλληψή τους.

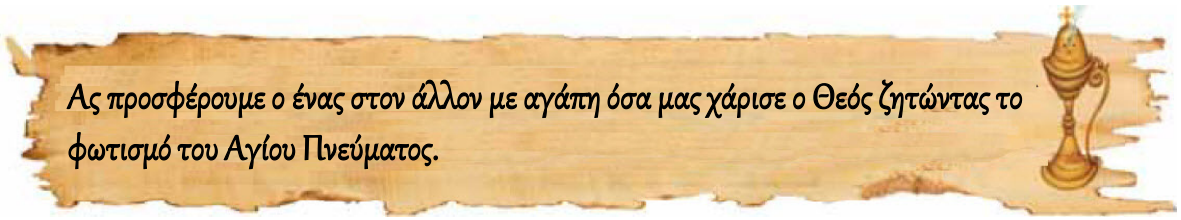
Τέτοια είναι η χάρη του Αγίου Πνεύματος. Κάνει τον άνθρωπο πανίσχυρο μπροστά στις απειλές και την ίδια στιγμή γεμάτο αγάπη προς όλα τα πλάσματα του Θεού. Τα δώρα που δέχτηκε θέλει να τα προσφέρει και τίποτα δε μπορεί να τον σταματήσει. Αυτόν τον δρόμο ακολούθησαν και οι ένδοξοι μάρτυρες της Εκκλησίας μας, όπως ο Άγιος Δημήτριος κι ο μαθητής του Άγιος Νέστορας που σε λίγο θα γιορτάσουμε, και μακάρι να τους μοιάσουμε κι εμείς!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Σε ποιον χάρισαν τα δώρα του Αγίου Πνεύματος οι Απόστολοι;
- Τι χάρισε ο Άγιος απόστολος Πέτρος στον παράλυτο;
- Ποιοι και γιατί φυλάκισαν τους Αποστόλους;
- Πώς αντιμετώπισαν οι Απόστολοι τις δοκιμασίες και τις φυλακίσεις;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Η αμαρτία του Αδάμ και της Εύας ήταν ο εγωισμός. Αυτονομήθηκαν από τον Θεό της αγάπης και Δημιουργό τους κι αποφάσισαν να ζήσουν με γνώμονα το «εγώ» κι όχι το «εμείς» (βλέπε και το επόμενο μάθημα που μας μιλά για την Αγία Τριάδα). Η φύση τους αρρώστησε και γι' αυτό η υπόλοιπη δημιουργία έπαψε ν' αναγνωρίζει την εικόνα του Δημιουργού και να τους υπακούει. Το αποτέλεσμα είναι τραγικά εμφανές στην εποχή μας. Καταστρέψαμε την κτίση μέσα από την εγωιστική χρήση της. Γίναμε εκμεταλλευτές κι όχι ευγνώμονες διαχειριστές της. Το δώρο που λάβαμε θα μας έκανε ευτυχισμένους και σοφότερους, μόνο αν το αντιπροσφέραμε με σεβασμό στους συνανθρώπους μας και στον Θεό.
2. Ο Χριστός μας γίνεται άνθρωπος για να θεραπεύσει την τραυματισμένη μας από τον εγωισμό φύση. Προσφέρει τον εαυτό Του έως θανάτου, για να ζήσουμε εμείς. Ο ερχομός του Αγίου Πνεύματος φώτισε τον νου και την καρδιά των Αποστόλων ώστε να δουν αυτό το μυστήριο της θυσιαστικής αγάπης και να το κάνουν και οι ίδιοι πράξη. Αλλά και κάθε χριστιανός που γίνεται μέλος του σώματος του Χριστού, δηλαδή της Εκκλησίας, με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος ζει στη δική του εποχή αυτή τη χαρά της προσφοράς που γίνεται με την άρση του σταυρού και την Ανάσταση.

3. Οι Απόστολοι συνέχισαν να πηγαίνουν στον Ναό της Ιερουσαλήμ τις ώρες της προσευχής ακόμα και μετά την Πεντηκοστή. Εξάλλου ο Κύριος το είχε πει: είχε έρθει να εκπληρώσει και να γεμίσει ζωή τον Νόμο του Ισραήλ κι όχι να τον καταργήσει. Οι ίδιοι επιθυμούσαν να μοιραστούν με τον λαό του Θεού την αλήθεια της Ανάστασης της οποίας ήταν μάρτυρες. Το πνεύμα αυτό της προσφοράς των χαρισμάτων που έλαβαν φάνηκε με το πρώτο αυτό θαύμα της θεραπείας του χωλού (= παράλυτου στα πόδια) εκ γενετής. Ο άνθρωπος αυτός είχε ανάγκη τα προς το ζην και περίμενε χρηματική ελεημοσύνη. Έδειξε όμως εμπιστοσύνη στον λόγο των Αποστόλων. Υπάκουσε αρχικά στο να τους κοιτάξει με προσοχή κι έπειτα δε δυσανασχέτησε καθόλου όταν άκουσε πως δεν είχαν χρήματα. Αντίθετα, στηρίχτηκε στο χέρι που του προσφέρθηκε και προσπάθησε να σηκωθεί, δείχνοντας έτσι την πίστη του στο όνομα του Ιησού.

4. Ο απόστολος Πέτρος ομολογεί πως δεν έχει χρήματα για να βοηθήσει τον χωλό. Αν είχε, ίσως να του πρόσφερε και οικονομική βοήθεια. Η θεραπεία όμως που επιτέλεσε ήταν ανώτερη από κάθε χρηματικό ποσό. Έχουμε μπροστά μας το πνεύμα της αληθινής ελεημοσύνης: δεν αδιαφορούμε για τις υλικές ανάγκες, που συχνά είναι επείγουσες, αλλά και δε μένουμε μονάχα σ' αυτές. Ελεημοσύνη είναι πρώτα απ' όλα η προσοχή μας, ο χρόνος που αφιερώνουμε, η έρευνα για τις ψυχικές και σωματικές ελλείψεις, η προσευχή μας και η μετάδοση της αλήθειας του Θεού, που παρηγορεί και στηρίζει: «Αυτό που έχω σου δίνω».

5. Ο χωλός δείχνει την ευγνωμοσύνη του δοξολογώντας τον Θεό κι ακολουθώντας τους Αποστόλους στον Ναό καθώς και στο συνέδριο την επόμενη μέρα. Οι Απόστολοι γρήγορα διευκρινίζουν την αλήθεια για την αιτία του θαύματος, ώστε να μη γίνουν οι ίδιοι αντικείμενο θαυμασμού. Η πίστη στο παντοδύναμο Όνομα του αναστημένου Ιησού προκάλεσε τη θεραπεία. Μιλούν στον λαό με θάρρος θυμίζοντας την άδικη σταύρωση του Κυρίου, αλλά και με φιλανθρωπία, ώστε να μην προκαλέσουν απελπισία, αλλά μετάνοια.

6. Η σύλληψη και ανάκρισή τους αποδεικνύει την πώρωση των αρχιερέων. Δε θέλουν να αναγνωρίσουν το σφάλμα τους και κλείνουν μάτια κι αυτιά μπροστά στο μεγάλο θαύμα, όπως έκαναν και με τα θαύματα του Κυρίου. Μόνο ο φόβος του λαού τους συγκρατεί να μην τιμωρήσουν σκληρά τους Αποστόλους. Οι πρώην φοβισμένοι ψαράδες έχουν όμως γίνει πια άφοβοι κήρυκες την Ανάστασης.

7. Η Εκκλησία μας δεν είναι άλλη μια θρησκευτική πίστη. Είναι η ακλόνητη μαρτυρία των Αποστόλων, των Αγίων και των πιστών για «όσα είδαν και άκουσαν». Είναι αδύνατον για τα ζωντανά μέλη της Εκκλησίας να μην καταθέτουν αυτήν τους τη μαρτυρία. Γι' αυτό και «νέφος» μαρτύρων ακολούθησαν τον δρόμο των Αποστόλων, όπως ο Άγιος Δημήτριος και το πνευματικό του τέκνο Άγιος Νέστορας, που σε λίγο θα τιμήσουμε τη μνήμη τους. Αν κηρύττουμε ενώ μας λείπει το βίωμα, κανείς δεν πιστεύει τα λόγια μας. Καλύτερα να ζητάμε με δάκρυα μετανοίας την παρουσία του Αγίου Πνεύματος και να παραπέμπουμε στην αγιασμένη ζωή όσων αγάπησαν τον Θεό και τη δική τους εμπειρία.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί ενώ συχνά παρουσιάζονται μαζί ο Πέτρος με τον Ιωάννη, πάντοτε παίρνει τον λόγο ο Πέτρος;» Ο Πέτρος ήταν πολύ μεγαλύτερος στην ηλικία από τον Ιωάννη και πιο ορμητικός στο χαρακτήρα. Έτσι είναι φυσικό να μιλά περισσότερο εκείνος. Επίσης είναι σημαντικό για τους αρχιερείς και τους μαθητές να βλέπουν αυτόν που αρνήθηκε τον Κύριό του μπροστά σε μια υπηρετριούλα να κηρύττει τώρα άφοβα την Ανάστασή Του.

2. «Πώς φαίνεται η πίστη του παραλύτου στον Ιησού;» Αφού ήταν τόσα χρόνια στην πύλη του Ναού ζητιανεύοντας, ίσως να είχε συναντήσει τον Ιησού και ο ίδιος. Ο Χριστός μας ποτέ δεν τον πλησίασε για να τον θεραπεύσει, μάλλον γιατί του έλειπε η πίστη. Μετά τα γεγονότα του Πάθους και του Σταυρού και τις μαρτυρίες για την Ανάσταση, πολύς κόσμος είχε προβληματιστεί για όσα είχαν συμβεί. Μόλις ο Πέτρος αναφέρει το όνομα του Ιησού και πιάνει τον χωλό από το δεξί χέρι, εκείνος γεμάτος εμπιστοσύνη αγωνίζεται να στηριχθεί και το πετυχαίνει. Έτσι συμβαίνει το θαύμα.

3. «Πώς δείχνουμε ότι θεωρούμε τη φύση ως δώρο Θεού; Τι θα πει να τη φροντίζουμε με σεβασμό;» Στην εποχή μας ακούμε πολλά για το σεβασμό της φύσης, κυρίως από ιδιοτέλεια, γιατί προσπαθούμε να σταματήσουμε την καταστροφή της. Ακούμε για αναδασώσεις, για ζωόφιλους, για εκπαιδευτικές δράσεις και άλλες δραστηριότητες που υποστηρίζουν την προστασία της φύσης. Συμβαίνουν όμως και πολλά οξύμωρα: τρέφουμε με ακριβές ζωοτροφές τα κατοικίδιά μας, ενώ άστεγοι άνθρωποι ψάχνουν φαγητό στα σκουπίδια· προστατεύουμε οργανωμένους βιότοπους και κάνουμε ανακύκλωση στις αναπτυγμένες χώρες, στέλνουμε όμως όλα τα απόβλητά μας σε κατοικημένες περιοχές υπανάπτυκτων χωρών στην Ασία και την Αφρική· υπερκαταναλώνουμε νερό στη Δύση ενώ έχουμε έλλειψη πόσιμου νερού στην Αφρική. Σεβασμός στη φύση σημαίνει πρώτα πίστη στον Θεό και στην ιερότητα κάθε ανθρώπου, όπου κι αν κατοικεί. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ιεράρχηση των αξιών και τη δίκαιη κατανομή των πλουτοπαραγωγικών πηγών στον πλανήτη μας. Όταν θεωρούμε τη δημιουργία δώρο του Θεού, αναζητάμε το θέλημά Του για τη χρήση της. Ασκούμαστε στην εγκράτεια και τη νηστεία, ώστε να μας φτάνουν τα απαραίτητα, γιατί τότε φτάνουν για όλους.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων, γ΄ 1-26, δ΄ 1-20.
2. Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, «Υπόμνημα εις τας πράξεις των Αποστόλων», ομιλίες Η΄, Θ΄, Ι΄, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς» Θεσσαλονίκη 1983.
3. Ζωής Κανάβα, «Οι πράξεις των Αποστόλων για παιδιά και νέους», εκδόσεις Ακρίτας.

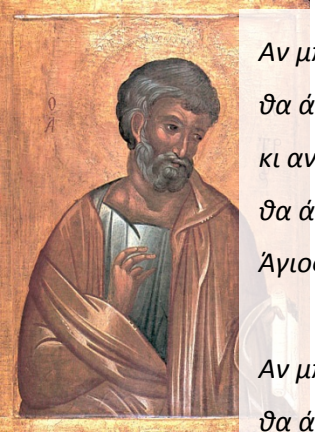
Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Μέγαν εὕρατο ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον, ἡ οἰκουμένη, Ἀθλοφόρε τὰ ἔθνη τροπούμενον. Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, ἐν τῷ σταδίῳ θαῤῥύνας τὸν Νέστορα, οὕτως Ἅγιε, Μεγαλομάρτυς Δημήτριε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΑΓΙΟΣ Ο ΘΕΟΣ

Αν μπορούσες να βρεθείς ψηλά στον ουρανό,
θα άκουγες εκεί τούτον τον ψαλμό
κι αν μπορούσες να βρεθείς στου δέντρου τα κλαδιά,
θα άκουγες εκεί να λένε τα πουλιά.
Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός, Άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς.

Αν μπορούσες να βρεθείς στο γαλάζιο του βυθού.
θα άκουγες εκεί τη φωνούλα του ψαριού
κι αν μπορούσες να βρεθείς στην ψηλότερη κορφή.
θα άκουγες εκεί την ίδια προσευχή.
Άγιος ο Θεός …

Αν μπορούσες να βρεθείς στο περιβόλι της καρδιάς,
θα άκουγες με μιας τον ύμνο της Χαράς
κι αν μπορούσες ν' αγαπάς και φίλους και εχθρούς,
θα άκουγες κι εκεί τους ίδιους τους ψαλμούς.
Άγιος ο Θεός …

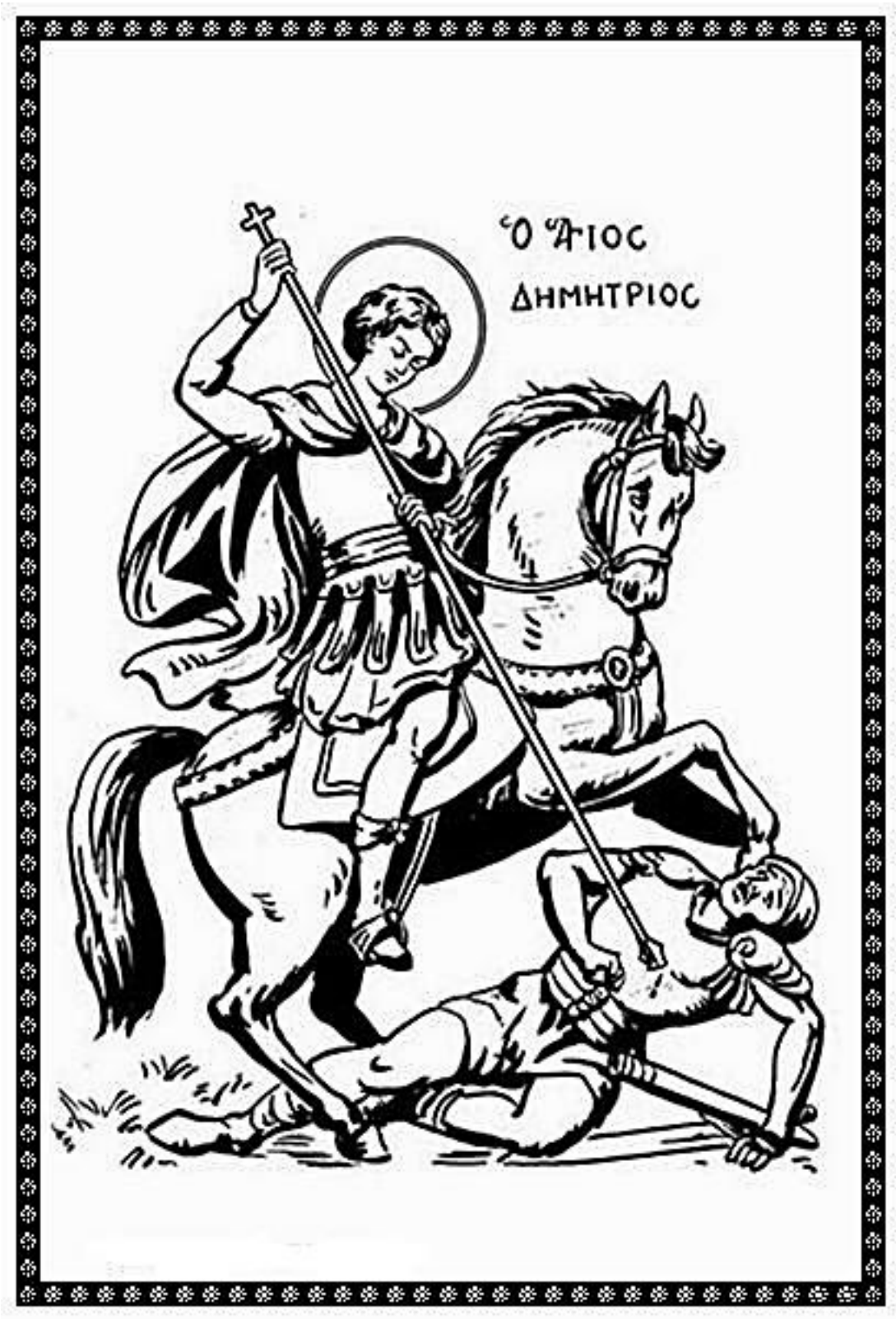
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΑΣΤΕΙΟΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΟΒΑΡΩΝ

Οι μισοί παίκτες στέκονται σε μια γραμμή αντιμέτωποι προς τους άλλους μισούς. Η μια πλευρά ονομάζονται «αστείοι» και κάνουν γκριμάτσες κι ό,τι άλλα αστεία μπορούν, για να κάνουν τους αντιπάλους τους, που ονομάζονται «σοβαροί», να γελάσουν. Όσοι από τους «σοβαρούς» παίκτες δεν τα καταφέρουν και γελάσουν, χάνουν και βγαίνουν από το παιχνίδι. Έπειτα οι πλευρές αλλάζουν ρόλους και συνεχίζουν. Νικητές είναι όσοι μείνουν ως το τέλος.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Να υπογραμμίσετε τη μία από τις δύο απαντήσεις που είναι σωστή:

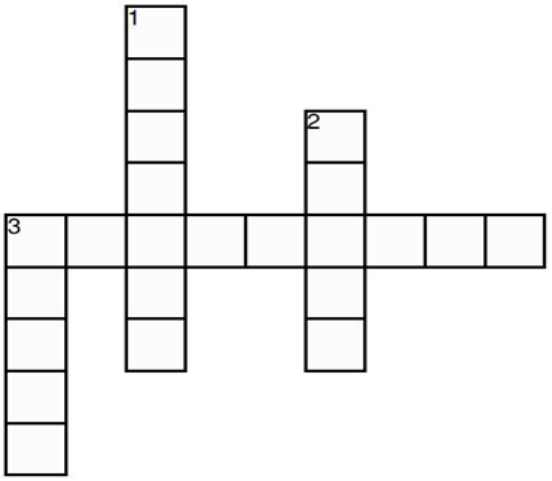
- *Μεγαλύτερη χαρά έχει εκείνος που…*
  α) προσφέρει δώρο. β) παίρνει δώρο
- *Οι Απόστολοι φωτίστηκαν από το Άγιο Πνεύμα την ημέρα της*
  α) Πεντηκοστής. β) Ανάστασης.
- *Το πρώτο θαύμα έκανε ο …*
  α) Ιωάννης β) Πέτρος.
- *Είχαν μιλήσει για το Χριστό…*
  α) ο Ιακώβ και οι Κριτές β) ο Μωυσής και οι Προφήτες.
- *Οι αρχιερείς ελευθέρωσαν τους Αποστόλους επειδή…*
  α) πίστεψαν στο Χριστό β) φοβήθηκαν την αντίδραση του λαού

Να ενώσετε αυτά που ταιριάζουν:

Δημιουργία	*«Αυτό που έχω σου δίνω»*
αμαρτία	*δώρο*
Πέτρος	*δύναμη, αγάπη*
Άγιο Πνεύμα	*καταστροφή*

Να συμπληρώσετε το παρακάτω σταυρόλεξο με τις λέξεις που βλέπετε δίπλα:

ΠΙΣΤΗ
ΠΑΡΑΛΥΤΟΣ
ΦΡΟΥΡΟΙ
ΘΑΥΜΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη σε έναν Τριαδικό Θεό, Πατέρα, Υιό και Άγιο Πνεύμα, του Οποίου τον τρόπο ύπαρξης και ζωής καλούμαστε να ζήσουμε μέσα στην Εκκλησία.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Πέτρος και Ιωάννης επιστρέφουν στους αδελφούς, κοινή προσευχή με μεγάλη πίστη, πλήρεις Αγίου Πνεύματος, θαύματα.
- Σημασία προσευχής («όπου δύο ή τρεις…»), καθημερινή παρουσία στον Ναό των Ιεροσολύμων για το κήρυγμα των Αποστόλων. Κέντρο της ζωής τους η λατρεία του Τριαδικού Θεού.
- Κοινά βραδινά δείπνα σε σπίτια, δοξολογία και Θεία Ευχαριστία, «αγάπες». Οι πιστοί ενωμένοι σαν ένα Σώμα με κεφαλή τον Χριστό, όπως τα τρία Πρόσωπα της Αγίας Τριάδας=ένας Θεός.
- Έμπρακτη αγάπη, κοινό ταμείο με διαχειριστές τους Αποστόλους, όλα τα μοιράζονταν μεταξύ τους ώστε να μην υστερεί κανένας σε τίποτα.
- Φόβος όσων αρχικά τους περιγελούσαν. Πολλοί βαπτίζονταν χριστιανοί για να μιμηθούν αυτόν τον τρόπο ζωής.
- Οι χριστιανοί πολλαπλασιάζονταν, ακόμα και σήμερα επιδιώκουμε την έμπρακτη αγάπη κατά το πρότυπο ζωής του Τριαδικού Θεού.
- Την αδελφική ενότητα την ζούμε μέσα στην ενορία.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Υπήρχαν άνθρωποι που περιγελούσαν τους Αποστόλους;
- Τι αισθάνεσαι όταν μοιράζεσαι αυτά που έχεις με τους φίλους σου;
- Θυμάσαι προσευχές που λέμε στο σπίτι;
- Ποια ώρα της ημέρας κάνουμε συνήθως την προσευχή μας;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Το παιχνίδι του «ναι» και του «όχι»

Μόλις ο Πέτρος κι ο Ιωάννης αφέθηκαν ελεύθεροι, έτρεξαν αμέσως στους υπόλοιπους αδελφούς και το πρώτο πράγμα που έκαναν όλοι μαζί ήταν να προσευχηθούν. Ζήτησαν από τον Θεό να τους δώσει δύναμη για να κηρύττουν με θάρρος την αλήθεια του Χριστού απέναντι στους ισχυρούς της γης. Προσεύχονταν με όλη τους την καρδιά κι η πίστη τους ήταν τόση, ώστε ο τόπος σείστηκε! Γέμισαν τότε με τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος, που θα τους αξίωνε να κάνουν ακόμα και θαύματα.

Από την ημέρα της Πεντηκοστής που είχε γεννηθεί η πρώτη χριστιανική Εκκλησία, ο Παράκλητος ζωντάνευε τα λόγια του Χριστού στις καρδιές των μαθητών: «Όπου βρίσκονται δυο ή τρεις μαζεμένοι στο Όνομά μου, εκεί βρίσκομαι κι Εγώ μαζί τους». Κάθε μέρα, λοιπόν, συνήθιζαν να μαζεύονται στον Ναό των Ιεροσολύμων, για ν' ακούσουν το κήρυγμα των Αποστόλων και να προσευχηθούν. Η προσευχή ήταν πιο σημαντική κι απ' την αναπνοή τους. Ενωμένοι σε ένα Σώμα με κεφαλή τον Χριστό είχαν κέντρο της ζωής τους τον Τριαδικό Θεό και τη λατρεία Του, όπως θα γινόταν σε κάθε εποχή και τόπο, αν ο άνθρωπος δεν είχε φύγει ποτέ από τον Παράδεισο.

Οι πρώτοι χριστιανοί τα βράδια συνήθιζαν να συγκεντρώνονται σε σπίτια. Εκεί κάθονταν αδελφωμένοι γύρω από ένα κοινό τραπέζι κι έτρωγαν όλοι μαζί με απλότητα το βραδινό φαγητό τους. Έπειτα δόξαζαν τον Θεό και τελούσαν τη Θεία Ευχαριστία, όπως ακριβώς είχε υποδείξει ο Χριστός στους Αποστόλους την ημέρα του Μυστικού Δείπνου. Το «εγώ» γινόταν «εμείς». Τους ένωνε η αγάπη της Αγίας Τριάδας, γι' αυτό και τα δείπνα αυτά ονομάστηκαν «αγάπες». Τόσοι πολλοί και διαφορετικοί άνθρωποι ενωμένοι σε ένα Σώμα, όπως τα τρία ξεχωριστά Πρόσωπα, ο Πατήρ, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα είναι ένας Θεός!

Μια τέτοια αγάπη δε μένει στα λόγια, μα γίνεται πράξη. Ζούσαν σαν αληθινά αδέλφια, είχαν κοινό ταμείο και μοιράζονταν όλα τους τα υπάρχοντα. Όσοι είχαν χωράφια ή σπίτια τα πουλούσαν. Έπειτα έδιναν τα χρήματα στους Αποστόλους κι εκείνοι με τη σειρά τους μοίραζαν τα χρήματα σε όλους, ανάλογα με τις ανάγκες του καθενός. Τόσο δυνατή ήταν η αγάπη που είχαν μεταξύ τους, ώστε κανείς δεν κρατούσε κάτι δικό του, παρόλο που δεν ήταν αναγκασμένος να το κάνει! Έτσι, όλοι είχαν τα απαραίτητα και κανένας δεν ένιωθε ανώτερος ή κατώτερος από τον άλλο.

Η Χάρη του Θεού σκέπαζε τους πρώτους χριστιανούς κι ο τρόπος της ζωής τους έκανε μεγάλη εντύπωση στους ανθρώπους εκείνης της εποχής. Όσοι στην αρχή τους περιγελούσαν, άρχισαν να νιώθουν μεγάλο φόβο μπροστά στα θαύματα των Αποστόλων. Πολλοί έπαιρναν την απόφαση να βαπτιστούν και να γίνουν μέλη αυτής της κοινότητας, για να ζουν σύμφωνα με τον τρόπο που δίδαξε ο Χριστός.

Καθώς τα χρόνια περνούσαν οι χριστιανοί πολλαπλασιάζονταν. Ο τρόπος της ζωής τους, βέβαια, άλλαξε σε ορισμένα σημεία. Αλλά ακόμα και σήμερα, αν θέλουμε να είμαστε αληθινοί χριστιανοί, προσπαθούμε να εφαρμόσουμε στη ζωή μας την έμπρακτη αγάπη των πρώτων μαθητών του Κυρίου, που άλλαξε όλο τον κόσμο. Αυτή την αδελφική ενότητα που είχαν τα μέλη της πρώτης χριστιανικής Εκκλησίας αγωνιζόμαστε να την ζούμε στις μέρες μας μέσα στην ενορία.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πώς ζούσαν οι Απόστολοι μέσα στην Εκκλησία;
- Τι μοιράζονταν και είχαν κοινό οι πρώτοι Χριστιανοί;
- Πώς ονομάζονταν τα δείπνα των Χριστιανών με τους Αποστόλους;
- Πώς άλλαζε η συμπεριφορά όσων κορόιδευαν τους Χριστιανούς;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Μόνο μέσα στην Εκκλησία μπορούμε να ζήσουμε την ενότητα και την αγάπη της Αγίας Τριάδας, όπως και οι πρώτοι χριστιανοί μετά την Πεντηκοστή.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Μετά την πρώτη δοκιμασία και φυλάκιση (βλέπε και προηγούμενο μάθημα) οι δύο Απόστολοι καταφεύγουν στην εκκλησιαστική κοινότητα που τους υποδέχεται με δυνατή κοινή προσευχή. Η προσευχή είναι μεγάλο δώρο του Θεού στον άνθρωπο για κάθε περίσταση: όταν δουλεύουμε, όταν ξαγρυπνούμε, όταν υποφέρουμε, όταν είμαστε στενοχωρημένοι αλλά και όταν είμαστε χαρούμενοι. Η κοινή ιδιαίτερα προσευχή των πιστών έχει μεγάλη δύναμη. Στην πραγματικότητα, ακόμα κι η ατομική μας προσευχή γίνεται επειδή είμαστε μέλη της Εκκλησίας, άρα αποτελεί προέκταση της λατρείας.
2. Η λατρεία συμπορεύεται με την κατήχηση και τη διδαχή του Λόγου του Θεού, όπως βλέπουμε να αναφέρεται και για την πρώτη Εκκλησία. Είναι και τα δύο εξίσου σημαντικά και αλληλοσυμπληρώνονται.
3. Η ζωή των πρώτων χριστιανών είναι σύμφωνη με το πρότυπο της ενότητας και της αγάπης του ίδιου του Τριαδικού Θεού. Για εμάς τους ορθόδοξους χριστιανούς, ο Θεός δεν είναι μία μονάδα, αλλά τρία ισάξια Πρόσωπα ενωμένα σε μια σχέση αγάπης: «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν» (Α΄ Ιωάν. δ΄ 8) . Αφού είμαστε πλασμένοι, λοιπόν, κατ' εικόνα Θεού, βρίσκουμε την αληθινή χαρά μόνο όταν σχετιζόμαστε με άλλα πρόσωπα.

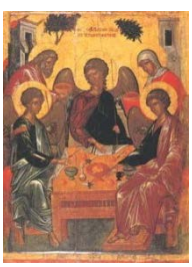

Αντίθετα, όταν είμαστε εγωιστικά απομονωμένοι, δεν μπορούμε να βιώσουμε την αληθινή αγάπη. Είμαστε απλώς μονάδες που ενδιαφερόμαστε για τον εαυτό μας, με αποτέλεσμα να ζούμε μια επίγεια κόλαση. Μέσα στην Εκκλησία, όντας τόσο διαφορετικοί μεταξύ μας, μπορούμε να ζήσουμε «Τριαδικά», δηλαδή να μιμηθούμε τον Τριαδικό Θεό και να έχουμε κέντρο της ζωής μας την ενότητα και την αγάπη, που πρώτος Αυτός μας διδάσκει.

4. Και η οικογένειά μας επομένως είναι η κατ' οίκον Εκκλησία. Μέσα σε αυτήν επίσης προσπαθούμε να ζήσουμε την αγάπη του Τριαδικού Θεού. Έτσι ο γάμος ορίζεται από την Εκκλησία μας ως «μυστήριον μέγα» που οδηγεί στη Βασιλεία του Θεού. Οι «αγάπες» γίνονταν αρχικά σε σπίτια, δείχνοντας έτσι την αξία της οικογενειακής ενότητας.

5. Απαραίτητη προϋπόθεση αυτής της ενότητας είναι το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας που βλέπουμε ότι τελούνταν καθημερινά στις «αγάπες» των πρώτων χριστιανικών χρόνων. Αυτός είναι «ὁ ἄρτος ἡμῶν ὁ ἐπιούσιος» που μας διατηρεί στη ζωή γιατί μεταγγίζει μέσα μας το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου.
6. Το αγαθό της κοινοκτημοσύνης βλέπουμε να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα στα κοινόβια μοναστήρια. Εκεί οι μοναχοί και οι μοναχές δεν έχουν δική τους, ξεχωριστή, ο καθένας περιουσία. Δεν τους ανήκει τίποτα (ακτημοσύνη). Όλα ανήκουν στη Μονή (κοινοκτημοσύνη). Από τα κοινά αγαθά συντηρούνται όλοι και έτσι η μόνη τους φροντίδα είναι να μένουν απερίσπαστοι στο έργο της προσευχής και της λατρείας του Θεού, μακριά από τις έγνοιες για τα υλικά πράγματα.
7. Η Εκκλησία με το φιλανθρωπικό της έργο, με τους εράνους που κάνει ανακουφίζει χιλιάδες ανθρώπους από τη φτώχεια, την αρρώστια και τη μοναξιά. Δίνει ένα χέρι βοήθειας σε αλλοεθνείς, σε αλλόθρησκους, σε ανθρώπους που ζουν στη σκιά του πολέμου, σε ηλικιωμένους κ.λ.π. Όλα αυτά ανάγονται σ' εκείνη την κοινοκτημοσύνη της αρχαίας Εκκλησίας.
8. Όπως ο αθλητής δεν μπορεί να αγωνιστεί και να στεφανωθεί έξω από το στάδιο, έτσι και ο χριστιανός δεν μπορεί να αγωνιστεί και να αγιασθεί έξω από την ενορία. Η ενορία δεν είναι κομμάτι της Εκκλησίας. Είναι η ίδια η Εκκλησία, συνέχεια της πρώτης χριστιανικής Εκκλησίας. Για τους μοναχούς ενορία είναι το μοναστήρι ή η σκήτη (βλέπε Ε6). Η ενορία είναι μια οικογένεια, μέσα στην οποία όλοι γνωριζόμαστε και αγαπιόμαστε μεταξύ μας. Βοηθάει ο ένας τον άλλο, συγχωρεί ο ένας τον άλλο και προσπαθούμε να αποφεύγουμε τις παρεξηγήσεις για την αγάπη του Χριστού. Μέσα στη μικρή μας ενορία πηγαίνουμε κατηχητικό, ακούμε και μαθαίνουμε για τον Χριστό, βαπτιζόμαστε, κοινωνούμε, εξομολογούμαστε και αγιαζόμαστε. Κέντρο της ζωής των ενοριτών είναι η λατρεία. Οργανώνονται βέβαια και άλλες δραστηριότητες και εκδηλώσεις στις οποίες όλοι συμμετέχουμε και όπου φαίνονται και αξιοποιούνται τα ξεχωριστά τάλαντα του κάθε πιστού.
9. Τέλος, μια και βρισκόμαστε στις ημέρες μνήμης του έπους του 1940, καλό θα ήταν να πούμε στα παιδιά πως αυτό το πνεύμα εκκλησιαστικής αδελφοσύνης ήταν που κράτησε ενωμένους τους Έλληνες και τους χάρισε την ανέλπιστη νίκη εναντίον της φασιστικής Ιταλίας. Με το ίδιο πνεύμα η πλειονότητα του έθνους μας αντιμετώπισε και τους κατακτητές τα χρόνια της Κατοχής, χάνοντάς το δυστυχώς την εποχή του εμφυλίου, που τόσα δεινά κληροδότησε στις επόμενες γενιές.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γίνονται άραγε και σήμερα θαύματα, όπως στην αρχαία Εκκλησία, με τη δυνατή μας προσευχή;» Θαύματα γίνονται σε κάθε εποχή κι όπου ο Θεός κρίνει ότι θα βοηθηθεί η σωτηρία μας. Ακόμη και οι σύγχρονοί μας Άγιοι (Νεκτάριος, Πορφύριος, Παΐσιος) επιτελούσαν και επιτελούν αμέτρητα θαύματα. Παραμένει όμως ένας σοβαρός προβληματισμός για τη δική μας θέρμη και επιμονή στην προσευχή, κάθε φορά που διαβάζουμε για τις περιπέτειες και τους διωγμούς των Αποστόλων και των μαρτύρων. Ας αγωνιζόμαστε να τους μοιάσουμε!
2. «Πώς μπορούμε να δείξουμε αγάπη στους ανθρώπους που πιστεύουν σε άλλο Θεό ή ακόμα και σε άθεους;» Ο κατηχητής καλό είναι να εξηγήσει στα παιδιά πως για εμάς τους χριστιανούς η πίστη μας στον Τριαδικό Θεό σημαίνει να ζούμε την αγάπη, την ισότητα, τη μοναδικότητα του κάθε ανθρώπου καθώς και την συνύπαρξη με το συνάνθρωπο. Μπορεί να είμαστε αντίθετοι με αυτό που κάποιοι πιστεύουν, δεν είμαστε όμως εχθροί. Και αν κάποτε ελέγχουμε κάποιον για την πίστη του οφείλουμε να το κάνουμε όχι από μίσος αλλά από αγάπη και αγωνία για τη σωτηρία της ψυχής του.
3. Με αφορμή το συγκεκριμένο μάθημα ο κατηχητής μπορεί να μιλήσει στα παιδιά για το φιλανθρωπικό έργο της δικής τους ενορίας και να τα καθοδηγήσει πώς να συνδράμουν με το δικό τους τρόπο στο έργο αυτό της ενορίας τους. Στην εποχή μας πολλοί άνθρωποι υποφέρουν από διάφορα προβλήματα. Η Εκκλησία μάς καλεί να αποδείξουμε έμπρακτα πως δεν είμαστε αυτόνομα πρόσωπα που ο καθένας κοιτάζει το δικό του συμφέρον, αλλά ένα Σώμα, γιατί είμαστε μέλη της Εκκλησίας του Χριστού. Κι όταν πάσχει ένα μέλος, τότε συμπάσχουν και τα υπόλοιπα. Τα προβλήματα και οι ανάγκες του άλλου πρέπει να ενδιαφέρουν κι εμάς, όχι από περιέργεια, αλλά από ειλικρινή διάθεση για βοήθεια και υποστήριξη. Η ενορία μας μπορεί να οργανώνει δράσεις, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για να βοηθήσει όσους έχουν ανάγκη και κανείς δεν είναι περιττός σ’ αυτό το έργο.
4. Η αδυναμία κατανόησης του Τριαδικού δόγματος (τρία Πρόσωπα-Υποστάσεις, μία Ουσία, ένας Θεός) είναι δεδομένη και μπορούμε να λέμε στα παιδιά πως ο Θεός είναι πέρα από τις δικές μας δυνατότητες κατανόησης (είναι Δημιουργός κι είμαστε δημιουργήματα). Επιτρέπει όμως να μετέχουμε στις Θείες Του Ενέργειες (να βιώνουμε, δηλαδή, με τη Χάρη των Μυστηρίων και κυρίως της Θείας Κοινωνίας, την αγαπητική ενότητα μεταξύ μας, παρά τη διαφορετικότητά μας) και έτσι να ζούμε –όχι να κατανοούμε- το μυστήριο της Αγίας Τριάδας.
5. Μεγάλες εσωτερικές δυσκολίες αντιμετωπίζουν τα παιδιά με τραυματισμένα οικογενειακά περιβάλλοντα όταν μιλάμε για την αγάπη και την ενότητα της Αγίας Τριάδας. Πώς να πιστέψουν ότι τρία διαφορετικά Πρόσωπα αγαπιούνται τόσο πολύ, ώστε είναι ένας Θεός, όταν στο σπίτι τους έχουν βιώσει κάτι τελείως διαφορετικό; Μοναδική μας ελπίδα στο να ενισχύσουμε τα παιδιά σ’ αυτή τους την προσπάθεια είναι η ύπαρξη μιας αγαπημένης ενορίας, όπου όλοι αγωνίζονται αλληλοεξαρτώμενοι κι αλληλοβοηθούμενοι. Ίσως εκεί βρουν το καταφύγιο που τους λείπει και πιστέψουν πως αυτή είναι η φυσιολογική και αληθινή ζωή που αξίζει στον άνθρωπο μέσα στην αγάπη του Τριαδικού Θεού.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων β΄ 41-47 και δ΄ 21-37.
2. Χρήστος Ανδρούτσος, Δογματική της Οροδόξου Ανατολικής Εκκλησίας, εκδ. Αστήρ 2005.
3. Kallistos Ware, Ο Ορθόδοξος δρόμος, εκδ. Ίδρυμα Γουλανδρή Χορν,1984.
4. Επίσκοπος Αχελώου Ευθύμιος Κ. Στύλιος, Η αγάπη, εκδ. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδας 1994.

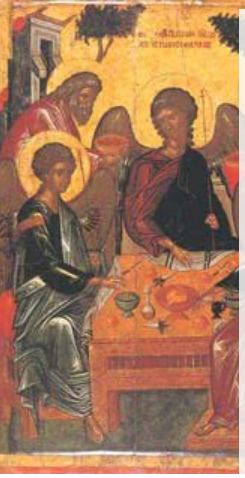
Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Πατέρα, Υἱόν καί Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμούσιον καί ἀχώριστον.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΛΟΥΛΟΥΔΟΚΟΣΜΟΣ

Να ‘ταν ο κόσμος μας περβόλι
κι εμείς αδελφωμένοι όλοι
σαν τα λουλούδια πλάι-πλάι
ο ένας τον άλλο ν’ αγαπάει.

Να μην υπάρχει περηφάνεια,
τι μενεξέδες, τι γεράνια;
Συντροφιασμένοι εχθροί και φίλοι,
περικοκλάδες και τριφύλλι.(2)

Να ‘ρθει μια αυγή να μας φωτίσει
δίχως πολέμους δίχως μίση,
να ‘ρθει μια μέρα να χαράξει
κι όλο τον κόσμο να αλλάξει.

Να μην υπάρχει περηφάνεια…

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΛΙΜΝΗ ΚΑΙ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΣ

Χαράζουμε ένα μεγάλο κύκλο στο χώρο πάνω στον οποίο τα παιδιά παίρνουν θέση. Στο κέντρο του κύκλου στέκεται ένα παιδί – «κροκόδειλος». Μόλις ο κατηχητής δώσει το σύνθημα, τα παιδιά καλούνται να περάσουν μέσα από τον κύκλο στην απέναντι πλευρά, χωρίς να τους πιάσει ο «κροκόδειλος». Όποιος πιαστεί γίνεται «κροκόδειλος» και συνεχίζει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

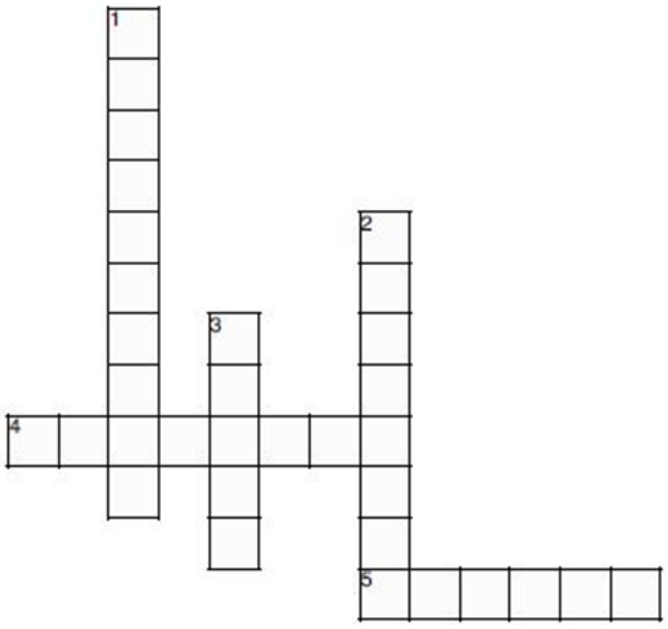
Να βάλετε τις λέξεις στη σωστή τους θέση:

- *(Εγώ, όχι, Τριαδικό Θεό, Θεία Ευχαριστία, δύο, αγάπες, τραπέζι, τρεις, Θεσσαλονίκη, ταμείο, ενορία, Μυστικό Δείπνο, χριστιανοί, Άγιο Δημήτριο, 28, 26, Αποστόλους, Ιταλούς)*

- *«Όπου βρίσκονται _____ ή _____ μαζεμένοι στο Όνομά μου, εκεί βρίσκομαι κι _____»*
- *Οι πρώτοι Χριστιανοί είχαν κέντρο της ζωής τους τον _____ _____ . Τα βράδια έτρωγαν σε κοινό _____ και τελούσαν τη _____ _____ , όπως τους είχε υποδείξει ο Χριστός στον _____ . Τα δείπνα αυτά ονομάστηκαν «_____». Είχαν επίσης κοινό _____ με διαχειριστές τους _____ . Συνεχώς βαπτίζονταν νέοι _____ . Εμείς σήμερα ζούμε την αδελφική ενότητα μέσα στην _____ .*
- *Στις _____ Οκτωβρίου γιορτάσαμε τον _____ _____ που προστατεύει τη _____ και στις _____ Οκτωβρίου το «_____» που είπαμε στους _____.*

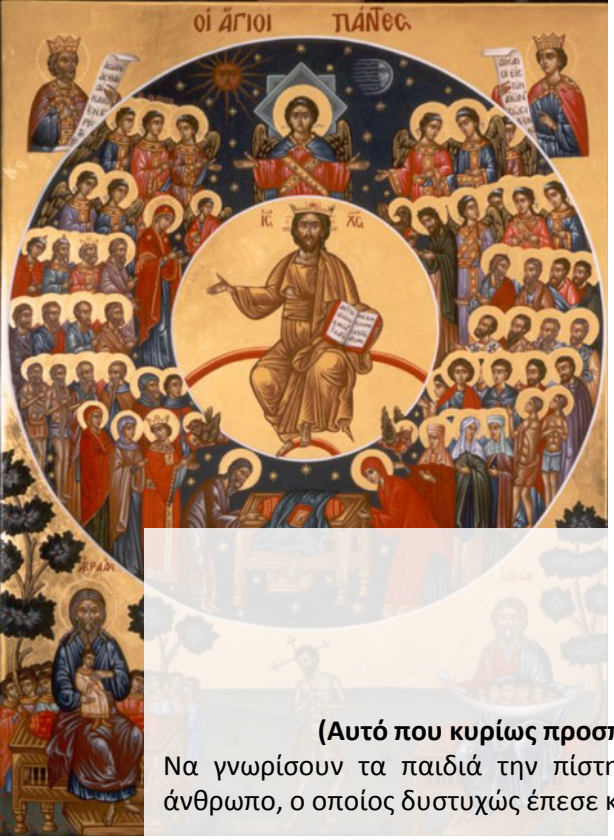
Να συμπληρώσετε το παρακάτω σταυρόλεξο:

ΑΓΑΠΕΣ
ΠΡΟΣΕΥΧΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ
ΕΜΕΙΣ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ

ΑΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΑΠΦΕΙΡΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά την πίστη της Εκκλησίας μας, πως ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, ο οποίος δυστυχώς έπεσε κι έχασε τον Παράδεισο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Εκκλησία, ο νέος Παράδεισος, Δέντρο Ζωής το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου.
- Ο διάβολος φθονεί τους πιστούς, παγιδεύει με το ψέμα.
- Το ζευγάρι Ανανίας και Σαπφείρα αποφασίζουν να πουλήσουν ένα χωράφι τους και να δώσουν τα χρήματα στους Αποστόλους.
- Πειρασμός: να κρατήσουν κρυφά κάποια χρήματα για τον εαυτό τους.
- Ο Ανανίας φέρνει στους Αποστόλους τα υπόλοιπα χρήματα, ο Πέτρος τον ρωτά γιατί έδωσε τόπο στον διάβολο· ψέμα σε ανθρώπους, ψέμα στον Θεό.
- Ο Ανανίας πεθαίνει, το ίδιο κι η Σαπφείρα, φόβος σ’ όσους είδαν ή έμαθαν το γεγονός.
- Ο μάγος Σιμών γίνεται χριστιανός, μόλις βλέπει τη μετάδοση χαρισμάτων από τους Αποστόλους, ζητά να αγοράσει τη χάρη του Αγίου Πνεύματος για να κάνει θαύματα.
- Ο Πέτρος αγανακτεί, τον καλεί αυστηρά σε μετάνοια, γιατί βλέπει την κακία και την αδικία στην καρδιά του.
- Ο νους, άγρυπνος φρουρός της ψυχής, για να κρατήσουμε τη χαρά του Παραδείσου.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Αν έφτιαχνες μια παγίδα, τι θα πρόσεχες, ώστε να μη σε καταλάβουν;
- Σε ποιες πνευματικές παγίδες πέφτουν οι άνθρωποι; Θυμάσαι παραδείγματα από την Π. Διαθήκη;
- Γιατί άραγε ο νους λέγεται και ''οδηγός του ανθρώπου'';
- Πώς θ' αντιδρούσες, αν ένα παιδί σου ζητούσε να μοιραστείτε τα παιχνίδια σας;

➢ *Θεατρική δραστηριότητα:* Ακολούθησε τη φωνή μου!

Η Εκκλησία των πρώτων Χριστιανών μεγάλωνε και στολιζόταν όλο και περισσότερο με τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος. Ένας μικρός Παράδεισος φυτεύτηκε ξανά πάνω στη γη, όπου οι άνθρωποι μπορούσαν να ζουν αγαπημένοι και να τρέφονται από το αληθινό Δέντρο της Ζωής, δηλαδή το Σώμα και το Αίμα του Χριστού μας. Αυτός όμως που είχε ζηλέψει τους Πρωτόπλαστους τότε στον αρχαίο Παράδεισο, φθόνησε και τώρα τους πιστούς της πρώτης Εκκλησίας κι έστησε την ίδια παγίδα που είχε αιχμαλωτίσει τον Αδάμ και την Εύα: το ψέμα.

Ένα ζευγάρι χριστιανών, ο Ανανίας κι η Σαπφείρα, αποφάσισαν να πουλήσουν ένα χωράφι τους και δήλωσαν πως θα προσφέρουν τα χρήματα στους Αποστόλους, για να μοιραστούν σ' όλους τους αδελφούς. Κανείς δεν τους ανάγκασε σ' αυτήν την πράξη. Μα ο διάβολος τη ζήλεψε κι έστειλε στον νου τους μια πονηρή ιδέα: ας κρατούσαν λίγα χρήματα κρυφά για τον εαυτό τους! Ποιος θα μάθαινε ποτέ εξάλλου την αληθινή αξία του χωραφιού; Έτσι κι έκαναν.

Μόλις όμως ο Ανανίας έφερε τα υπόλοιπα χρήματα και τα άφησε στα πόδια των Αποστόλων, ο Πέτρος του είπε: «Γιατί, Ανανία, άφησες τον διάβολο να σε κυβερνά; Μήπως δεν μπορούσες να κάνεις ό,τι θέλεις με όσα κέρδισες απ' το χωράφι σου; Δεν είπες ψέματα σε ανθρώπους, αλλά στον Θεό!». Κι αμέσως ο Ανανίας ξεψύχησε! Το ίδιο ακριβώς συνέβη έπειτα από λίγο και στη γυναίκα του, τη Σαπφείρα. Φόβος γέμισε τότε τις καρδιές όσων είδαν κι άκουσαν τα γεγονότα, γιατί κατάλαβαν πόσο κακό μπορεί να κάνει ο διάβολος σ' εμάς τους ανθρώπους, αν ακούσουμε την πονηρή του συμβουλή.

Μεγάλη ζημιά πνευματική έπαθε κι ένας μάγος, ο Σίμων, έπειτα από λίγο καιρό. Όλοι νόμιζαν πως ελευθερώθηκε από τη δύναμη του κακού, όταν ζήτησε να βαπτιστεί χριστιανός. Αλλά μόλις είδε τους Αποστόλους ν' αγγίζουν τα κεφάλια των πιστών και να τους μεταδίδουν τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, σκέφτηκε να τους δωροδοκήσει. Νόμιζε πως μπορούσε να αγοράσει με χρήματα το Άγιο Πνεύμα, για να μπορεί με θαύματα να εντυπωσιάζει τον λαό! «Μακριά από μας κι εσύ και τα λεφτά σου!» είπε αγανακτισμένος και πάλι ο Απόστολος Πέτρος. «Η καρδιά σου δεν αγαπά αληθινά τον Θεό και νομίζεις πως μπορείς να Τον ξεγελάσεις, ενώ είσαι γεμάτος κακία και αδικία. Χρειάζεσαι μετάνοια, πριν να είναι αργά!»

Να γιατί ο νους πρέπει να είναι άγρυπνος φρουρός της ψυχής μας, διώχνοντας τον πειρασμό μόλις εμφανιστεί, ώστε να μη χάσουμε κι εμείς τη χαρά του Παραδείσου.

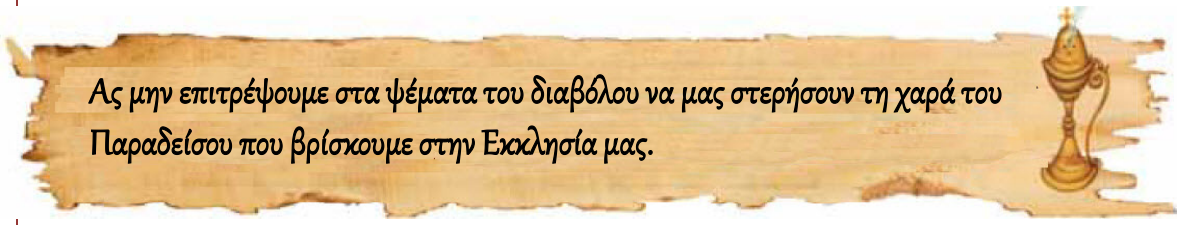

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι αποφάσισαν αρχικά ο Ανανίας και η Σαπφείρα;
- Ποιος πειρασμός παγίδεψε το ζευγάρι του Ανανία και της Σαπφείρας και τι έπαθαν τελικά;
- Ποιο ήταν το λάθος του μάγου Σίμωνα, παρόλο που είχε βαπτιστεί χριστιανός;
- Πώς αντέδρασε ο απόστολος Πέτρος στο φέρσιμο του μάγου Σίμωνα;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Η Εκκλησία μας είναι ο Νέος Παράδεισος που φυτεύτηκε στη γη με τον ερχομό του Αγίου Πνεύματος. Εκεί τρεφόμαστε με το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου, το αληθινό δέντρο της Ζωής που χαρίζει την αθανασία.
2. Η αμαρτία του Εωσφόρου (=διάβολος) ήταν ο εγωισμός και η έλλειψη αγάπης. Γι' αυτό και όλες του οι πλούσιες πνευματικές δυνάμεις στρέφονται μετά την πτώση του (που συνέβη πριν τη δημιουργία του υλικού κόσμου) εναντίον των υπόλοιπων πλασμάτων του Θεού (π.χ. άνθρωπος). Φθονεί την αγαπητική κοινωνία της Εκκλησίας, γιατί ο ίδιος αδυνατεί να ταπεινωθεί και να αγαπήσει. Επιτίθεται συνεχώς στους πιστούς, παρά το γεγονός πως η δύναμή του νικήθηκε με τον Σταυρό και την Ανάσταση του Κυρίου. Δεν έχει καμία εξουσία πάνω μας, εφόσον παραμένουμε ενωμένοι στην αγάπη του Θεού, αλλά χρειάζεται νήψη και επαγρύπνηση, ώστε να μην του αφήσουμε καθόλου χώρο να δράσει. Δεν είναι πανταχού παρών ούτε παντογνώστης, επειδή όμως δεν έχει υλικό σώμα κινείται γρήγορα και χρησιμοποιεί την πονηριά του για να βγάζει συμπεράσματα, που πολλές φορές τα παρουσιάζει ως υπερφυσικές γνώσεις (π.χ. μέντιουμ, μαγεία κλπ).

3. Ο διάβολος καλείται από τον Κύριό μας «πατέρας του ψεύδους» (κατά Ιωάν. η΄ 44), γιατί η βασική του μέθοδος είναι να παραποιεί, να διαβάλλει την Αλήθεια του Θεού, παραπλανώντας τους ανθρώπους. Με ψέμα πλησίασε τους πρωτόπλαστους και στο ψέμα τους οδήγησε. «Οὐ ψευδομαρτυρήσεις» ήταν η εντολή του δεκαλόγου, για να τονιστεί πως κάθε ψέμα μάς οδηγεί όλο και πιο κοντά στον διάβολο.
4. Η επιθυμία του ζευγαριού Ανανία και Σαπφείρας να πουλήσουν το χωράφι τους και να προσφέρουν τα χρήματα στην Εκκλησία φαινόταν αγία. Ίσως να περιείχε όμως εγωιστικά στοιχεία (π.χ. να φανούν ελεήμονες, να δεχτούν επαίνους κτλ), που τελικά εκδηλώθηκαν με την κρυφή τους απόφαση να κρατήσουν ένα ποσό δικό τους, χωρίς να το αποκαλύψουν στην Εκκλησία. Έτσι, βέβαια, εκτός από εγωισμό δείχνουν και απιστία, γιατί, όπως επεσήμανε ο Απόστολος Πέτρος, δεν είπαν ψέματα στους ανθρώπους, αλλά στον ίδιον τον Θεό.
5. Ο Ανανίας και η Σαπφείρα (η οποία είχε επίσης αργότερα έναν διάλογο με τον Απόστολο Πέτρο, τον οποίο δεν αναφέρουμε στη διήγηση) δεν ομολογούν το σφάλμα τους ούτε δείχνουν επιθυμία μετάνοιας. Ο άμεσος θάνατός τους αποτελεί θεία παρέμβαση για να μην προχωρήσουν σε μεγαλύτερη αμαρτία και για να παραδειγματιστούν οι υπόλοιποι Χριστιανοί, τους οποίους καταλαμβάνει φόβος μπροστά σε όσα έγιναν.
6. Ο Σίμων ο μάγος, που παρουσιάζεται αργότερα στο βιβλίο των Πράξεων, με όσα τεχνάσματα εξασκούσε είχε ήδη υποταγεί στον διάβολο και τις πρακτικές του. Η μαγεία αποτελεί δαιμονική παρέμβαση στην ανθρώπινη ζωή, γιατί σ’ αυτήν καταφεύγει όποιος επιθυμεί δύναμη κι εξουσία εις βάρος των συνανθρώπων του. Παρόλο που ο Σίμων βαπτίστηκε Χριστιανός, αποδεικνύεται πως το έκανε γιατί εντυπωσιάστηκε από τα θαύματα κι όχι από αγάπη στον Χριστό και μετάνοια. Η πίστη του δεν ήταν αληθινή κι ανιδιοτελής.
7. Το μυστήριο, με το οποίο οι Απόστολοι αγγίζοντας τα κεφάλια των πιστών μετέδιδαν τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, είναι το Χρίσμα, που σήμερα τελείται μαζί με το Βάπτισμα (περισσότερα γι’ αυτό στο 11ο μάθημα).
8. Η προσπάθεια εξαγοράς της Χάρης του Αγίου Πνεύματος έμεινε στη γλώσσα της Εκκλησίας ως «σιμωνία». Ο απόστολος Πέτρος αντέδρασε με αγανάκτηση στη δωροδοκία του Σίμωνα, καθώς φανερώθηκε η πονηριά της καρδιάς αυτού του ανθρώπου. Η Χάρη ονομάζεται έτσι γιατί χαρίζεται, είναι δώρο του Θεού για το οποίο είμαστε ανάξιοι και το δεχόμαστε γεμάτοι ευγνωμοσύνη και σεβασμό. Δεν αγοράζεται και δεν πωλείται κι αλίμονο στους λειτουργούς της Εκκλησίας που θα πέσουν σ’ αυτήν την παγίδα του εχθρού!

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί ο διάβολος συνεχίζει και μας πολεμά, αφού νικήθηκε από τον Χριστό;» Ο διάβολος μας πολεμά γιατί ζηλεύει τον άνθρωπο κι αρνείται να παραδεχτεί την ήττα του. Δεν έχει όμως εξουσία επάνω μας, εφόσον μένουμε μέσα στη χάρη των Μυστηρίων με ταπείνωση. Τα 3 πρόσωπα του σημερινού μαθήματος είχαν γίνει μέλη της Εκκλησίας, αλλά τους έλειπε η ταπείνωση κι η εγρήγορση, γι' αυτό κι έπεσαν στα δίχτυα του πειρασμού! Η συζήτηση που θα ακολουθήσει το μάθημα ή οι απορίες κατά τη διάρκειά του ενδεχομένως να επικεντρωθούν στο θέμα του διαβόλου και των δαιμόνων, για τους οποίους τα παιδιά έχουν συχνά πλήθος ερωτημάτων ή οπτικών παραστάσεων (από βυζαντινές αγιογραφίες έως ταινίες και υλικό από το διαδίκτυο). Δεν πρέπει να ακολουθήσουμε αυτή την κατεύθυνση, γιατί συνήθως δε βγάζει πουθενά (συνεχώς αναφύονται ερωτήσεις), αναστατώνει πολλά παιδιά και δεν έχει πνευματικό όφελος. Στόχος μας είναι να κατηχηθούμε γνωρίζοντας τον Θεό και όχι ασχολούμενοι με τον διάβολο, παρά μονάχα για το πώς θα τον αγνοούμε ή θα αμυνόμαστε στις επιθέσεις του.
2. «Ήταν τόσο φοβερό που ο Ανανίας κι η Σαπφείρα κράτησαν για τον εαυτό τους κάποια από τα χρήματα; Δεν ήταν δικό τους το χωράφι που πούλησαν; Γιατί τιμωρήθηκαν που δεν τα έδωσαν όλα στην Εκκλησία;» Μέσα στην ζωή της Εκκλησίας μας καθετί γίνεται ιερό και άγιο, αφού το δεχόμαστε με ευγνωμοσύνη από τον Θεό και το αντιπροσφέρουμε σ' Εκείνον μέσω των αδελφών μας. Κανείς δεν πίεσε το ζευγάρι να προσφέρει το χωράφι του. Ενώ όμως αποφάσισαν να δώσουν το αντίτιμο για την ανακούφιση των πιο φτωχών Χριστιανών, έπειτα είπαν ψέματα και κράτησαν κάποιο ποσόν για τους ίδιους. Εξαπάτησαν τους αδελφούς τους, τους Αποστόλους και τελικά τον ίδιο τον Χριστό που είχε πει «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε». Η ψυχή τους χειροτέρευε διαρκώς και γι' αυτό ο Θεός επιτρέπει τον θάνατό τους για να μην οδηγούνται σε μεγαλύτερη καταστροφή.
3. «Αφού η χάρη του Θεού δεν αγοράζεται με χρήματα και δεν πληρώνεται, γιατί οι ιερείς έχουν μισθό; Μπορούν να ζητούν χρήματα για να τελούν τα μυστήρια ή τις ιεροπραξίες (αγιασμό, μνημόσυνο, κλπ);» Η Εκκλησία πρόσφερε κάποτε το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας της για τις ανάγκες της πατρίδας μας και το κράτος ανέλαβε από τότε να πληρώνει με κανονικό μισθό τους ιερείς για να τελούν τα καθήκοντά τους ανεμπόδιστοι. Σήμερα υπάρχουν και πολλοί κληρικοί οι οποίοι εξασκούν το επάγγελμα που είχαν πριν χειροτονηθούν παράλληλα με το λειτούργημά τους, ώστε να μην επιβαρύνουν το κράτος. Ο ιερέας χρειάζεται κι αυτός, όπως όλοι, μισθό για να ζήσει με την οικογένεια του· η διακονία του δεν έχει ωράριο όπως των περισσότερων εργαζομένων, αλλά πρέπει μέρα-νύχτα να είναι στη διάθεση των πιστών, που μπορεί να τον χρειαστούν. Συχνά οι ευλαβείς πιστοί του προσφέρουν χρήματα όταν του ζητούν έναν αγιασμό, ένα τρισάγιο, όταν του πηγαίνουν το πρόσφορο με τα ονόματα των αγαπημένων τους κλπ. Αυτό γίνεται από σεβασμό κι ευγνωμοσύνη. Συνήθως όταν οι κληρικοί ζητούν χρήματα π.χ. για να τελέσουν έναν γάμο, είναι περισσότερο για τις ανάγκες του ναού (νεωκόρος, ψάλτης, ηλεκτρικό ρεύμα κ.ά.). Αλίμονο αν ο κληρικός θησαυρίζει χρήματα από το λειτούργημά του, γιατί η ευθύνη απέναντι στον Θεό είναι μεγάλη.
4. «Δεν υπάρχουν καλά ψέματα, που τα λέμε για να σώσουμε μία κατάσταση;» Το ψέμα γενικά δεν είναι θέλημα Θεού. Συνήθως κρύβει εγωισμό, όταν το χρησιμοποιούμε (π.χ. για να μην αποκτήσει κάποιος άσχημη γνώμη για εμάς, για να μην υποστούμε τις συνέπειες του λάθους μας κλπ). Είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις που ένα ψέμα έκρυβε καλοσύνη και αγάπη: ο άγιος Διονύσιος που είπε στους ανθρώπους του νόμου ότι δεν ήξερε τίποτε για τον φονιά του αδελφού του-ενώ τον είχε ήδη κρύψει, οι αγωνιστές που παραπλανούσαν τους κατακτητές για να σώσουν ζωές κλπ. Είναι προτιμότερη η σιωπή, παρά ένα ψέμα. Ας θυμηθούμε τη σιωπή και τις καθόλου βιαστικές, αλλά φωτισμένες απαντήσεις του Κυρίου σε δύσκολα ερωτήματα, όπως π.χ. όταν Τον ρώτησαν για τον λιθοβολισμό της μοιχαλίδας (ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ' αὐτήν).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων ε΄ 1-13, η΄ 5-24.
2. Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, Ομιλίες ΙΒ΄ και ΙΗ΄, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς» Θεσσαλονίκη 1983.
3. Ζωής Κανάβα, Οι Πράξεις των αποστόλων για παιδιά και νέους, εκδόσεις Ακρίτας

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Οὐρανὸς πολύφωτος ἡ Ἐκκλησία, ἀνεδείχθη ἅπαντας, φωταγωγοῦσα τοὺς πιστούς· ἐν ᾧ ἑστῶτες κραυγάζομεν· τοῦτον τὸν οἶκον, στερέωσον Κύριε.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΡΙΞΕ ΤΙΣ ΓΕΦΥΡΕΣ

Τ' ατομισμού σου γκρέμισε τα κάστρα
και της αγάπης φτιάξε το βωμό.
Μέσα στο πέλαγος μην είσ' ένα νησάκι
άσημο, μόνο, τιποτένιο, φθονερό.

Ρίξε τις γέφυρες παντού να γεφυρώσεις
κάθε απόσταση που είναι μακρινή.
Κάνε τον πόνο και τη θλίψη τ' αδελφού σου,
μέρα τη μέρα να μικραίνει, να μη ζει. *(2)*

Γκρέμισε του Εγώ τα κρύα παλάτια
κι ανύψωσε τον κόσμο του Εμείς!
Δώσε χαρά πολλή απ' τη χαρά σου,
να ζήσουμ' όλοι τ' όνειρο μαζί.

Ρίξε τις γέφυρες παντού να γεφυρώσεις
κάθε απόσταση που είναι μακρινή.
Κάνε τον πόνο και τη θλίψη τ' αδελφού σου,
μέρα τη μέρα να μικραίνει, να μη ζει. *(2)*

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΔΑΡΟΥΣΕΣ

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η κάθε ομάδα φτιάχνει μία σειρά με τα παιδιά πιασμένα το ένα πίσω απ' τ' άλλο από τη μέση. Οι δύο ομάδες στέκονται αντιμέτωπες έτσι ώστε οι πρώτοι από κάθε ομάδα να κοιτάζονται αντικριστά. Με το σύνθημα έναρξης, σκοπός του πρώτου είναι να πιάσει τον τελευταίο της αντίπαλης ομάδας, χωρίς όμως να σπάσει την αλυσίδα της δικής του. Έτσι έχουμε δύο κινούμενες σαρανταποδαρούσες!

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Η Εκκλησία μας

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Να συμπληρώσετε τις λέξεις που λείπουν. Θα τις βρείτε στο κρυπτόλεξο. Πρώτα όμως να τις κυκλώσετε.

Δ	Ε	Ν	Τ	Ρ	Ο	Μ	Ν	Ζ	Ω	Η	Σ
Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ
Α	Π	Ο	Σ	Τ	Ο	Λ	Ο	Ι	Ε	Σ	Π
Α	Ν	Ω	Τ	Δ	Ω	Μ	Ν	Ω	Σ	Ω	Α
Ε	Μ	Β	Γ	Δ	Ρ	Ι	Β	Υ	Σ	Λ	Ρ
Α	Β	Γ	Δ	Σ	Α	Π	Φ	Ε	Ι	Ρ	Α
Σ	Ι	Μ	Ω	Ν	Ξ	Π	Ρ	Σ	Τ	Φ	Δ
Ρ	Μ	Β	Ρ	Ι	Β	Υ	Σ	Τ	Φ	Χ	Ε
Ψ	Δ	Ζ	Η	Θ	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Χ	Ι
Ε	Β	Γ	Δ	Ζ	Α	Ν	Α	Ν	Ι	Α	Σ
Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Φ	Χ	Ψ	Ο
Α	Σ	Ν	Ω	Τ	Λ	Π	Ε	Τ	Ρ	Ο	Σ

- ***Η Εκκλησία των πρώτων Χριστιανών -->*** *Νέος* _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
- ***Το Σώμα και το Αίμα του Χριστού -->*** _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
- ***Η παγίδα του διαβόλου που φθονεί τους Χριστιανούς -->*** *Το* _ _ _ _
- ***Αυτοί που είπαν ψέματα -->*** _ _ _ _ _ _ _ *και* _ _ _ _ _ _ _ _ _
- ***Μετέδιδαν τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος -->*** _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
- ***Ήθελε να πληρώσει για να κάνει θαύματα -->*** *Ο μάγος* _ _ _ _ _
- ***Τον καλεί σε μετάνοια -->*** *Ο* _ _ _ _ _

Ποιο ήταν το ψέμα που χρησιμοποίησε ο διάβολος στον Παράδεισο για να ξεγελάσει την Εύα;

"Αν φ _ _ _ από τον απαγορευμένο καρπό, θα γίνετε θ _ _ _ !"

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΤΟ

ΤΟ ΑΓΓΕΛΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Θεός δημιούργησε τον αόρατο κόσμο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Οι Απόστολοι αγωνίζονται για τη διάδοση της Αλήθειας. Δεν υποχωρούν μπροστά στις απειλές γιατί εμπιστεύονται την προστασία του Θεού και των Αγγέλων.
- Επιτελούν πλήθος θαυμάτων · και μόνο η σκιά του Πέτρου θεραπεύει ασθενείς. Συνεχίζουν το κήρυγμα κι οδηγούνται ξανά στη φυλακή.
- Άγγελος Κυρίου ανοίγει την πόρτα της φυλακής, ελευθερώνει τους Αποστόλους και τους παρακινεί να συνεχίσουν να κηρύττουν στον Ναό τον λόγο του Θεού. Οι Απόστολοι υπακούουν αμέσως με χαρά.
- Οι φύλακες έκπληκτοι διαπιστώνουν ότι οι Απόστολοι έχουν δραπετεύσει. Τους αναζητούν με διαταγή των αρχιερέων και τους οδηγούν στο Συνέδριο.
- «Πιο πολύ πρέπει να υπακούμε στο Θεό παρά στους ανθρώπους» λένε οι Απόστολοι ποθώντας να κηρύξουν παντού την Ανάσταση και προκαλούν την οργή των ιερέων.
- Παίρνει το λόγο ο σοφός νομοδιδάσκαλος Γαμαλιήλ, αφού απομακρύνουν για λίγο τους Αποστόλους. Τονίζει πως ό,τι είναι από τον Θεό, οι άνθρωποι δεν μπορούν να το εμποδίσουν όσο κι αν προσπαθήσουν, αλλά καταλήγουν θεομάχοι.
- Οι Απόστολοι ελευθερώνονται, αφού μαστιγωθούν κι απειληθούν, χαρούμενοι για τα παθήματά τους υπέρ του Χριστού. Αναφορά στην προστασία των αγίων Αγγέλων κι ιδιαίτερα του φύλακα Αγγέλου μας.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιο έργο εμπιστεύτηκε ο Χριστός μας στους Αποστόλους Του; Τι δυσκολίες τους περίμεναν;
- Ποιος θα μπορούσε να ενισχύσει τους Αποστόλους στο έργο τους;
- Ποιος βρίσκεται ακριβώς δίπλα σου; Είσαι σίγουρος ότι τον βλέπεις;
- Ας ξεκινήσουμε για την πρώτη μας αποστολή σε μακρινό τόπο… Τι θα έπαιρνες μαζί σου;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Το παιχνίδι του τυφλού.

Οι Απόστολοι κήρυτταν τον λόγο του Θεού με μεγάλη πίστη και πολύ θάρρος. Είχαν δυνατό πόθο να γνωρίσουν όλο και περισσότεροι άνθρωποι την Αλήθεια. Το έργο τους δεν ήταν εύκολο. Είδαμε ότι είχαν ήδη φυλακιστεί μια φορά και, παρόλο που τελικά αφέθηκαν ελεύθεροι, οι δικαστές τούς απείλησαν πως θα πάθαιναν τα ίδια, αν συνέχιζαν. Αλλά οι Απόστολοι δεν δείλιασαν ούτε φοβήθηκαν μπροστά σε αυτές τις απειλές. Ήξεραν πως εφόσον αγωνίζονται για την αγάπη του Χριστού, Εκείνος θα τους έστελνε φύλακα Άγγελο να τους προστατεύει. Κι ο Θεός ευλογούσε τον αγώνα τους με πλήθος θαυμάτων! Ο λαός έφερνε πάνω σε πρόχειρα φορεία τους ασθενείς και τους άφηνε στις πλατείες απ' όπου ήξεραν πως θα περάσει ο Απόστολος Πέτρος. Μόνο η σκιά του αρκούσε για να θεραπευτούν! Πολύ σύντομα, λοιπόν, οι Απόστολοι οδηγήθηκαν και πάλι στη φυλακή.

Αυτή τη φορά, όμως, συνέβη κάτι συγκλονιστικό. Μέσα στο πυκνό σκοτάδι της φυλακής εμφανίστηκε μπροστά τους ολόλαμπρος ένας Άγγελος σταλμένος από τον Θεό. Ο ουράνιος επισκέπτης άνοιξε στη στιγμή τις πόρτες που οι φρουροί προηγουμένως είχαν κλείσει με μεγάλη ασφάλεια. Έπειτα έβγαλε έξω από τη φυλακή τους Αποστόλους και τους είπε: «Να πάτε στον Ναό. Εκεί σταθείτε μπροστά στον λαό και μιλήστε για την καινούρια ζωή που έφερε ο Κύριος». Χαρούμενοι εκείνοι έκαναν αμέσως υπακοή σ' ό,τι ακριβώς είπε ο Άγγελος. Έφτασαν γρήγορα στον Ναό και καθώς ξημέρωνε συνέχισαν το κήρυγμα της Αλήθειας σαν να μην τους είχε σταματήσει κανείς!

Δεν πέρασε πολλή ώρα κι οι φρουροί κατευθύνθηκαν στη φυλακή για να μεταφέρουν τους Αποστόλους στο Συνέδριο, δηλαδή στο ανώτατο δικαστήριο των Ιουδαίων. Με μεγάλη έκπληξη όμως αντίκρισαν τη φυλακή άδεια! Δεν μπορούσαν να εξηγήσουν τι συνέβη. Γεμάτοι απορία έτρεξαν να ειδοποιήσουν το διοικητή των φυλακών και τους αρχιερείς. Αυτοί μόλις έμαθαν την είδηση, ταραγμένοι, διέταξαν τους άνδρες της φρουράς ν' αναζητήσουν τους Αποστόλους και να τους φέρουν πίσω το συντομότερο δυνατό. Τελικά τα κατάφεραν.

Κι έτσι γι' άλλη μια φορά οι μαθητές του Κυρίου στέκονταν κατηγορούμενοι μπροστά στο Συνέδριο, ομολογώντας με θάρρος την πίστη τους στον Ιησού Χριστό. Μίλησαν για την Ανάστασή Του και τόνισαν πως είναι χρέος τους να την κηρύξουν παντού! «Πιο πολύ πρέπει να υπακούμε στο Θεό παρά στους ανθρώπους» έλεγαν, ενώ οι αρχιερείς ακούγοντάς τους θύμωναν περισσότερο και σκόπευαν να τους σκοτώσουν. Μα εκείνη τη στιγμή πήρε το λόγο ο Γαμαλιήλ, ένας σεβάσμιος άνδρας του Συνεδρίου που δίδασκε τον Νόμο. Ζήτησε από τους φρουρούς να βγάλουν για λίγο τους Αποστόλους έξω απ' την αίθουσα, για να μιλήσει στους άρχοντες του Ισραήλ. Τα λόγια του ακούστηκαν με μεγάλη προσοχή:

«Άνδρες του Ισραήλ, προσέξτε τι θα κάνετε σ' αυτούς που κατηγορείτε. Αν αυτό που

Πιστεύουν, προέρχεται από ανθρώπινη δύναμη, θα διαλυθεί μόνο του. Αν, όμως, προέρχεται από τον Θεό, δε θα μπορέσετε ποτέ να το διαλύσετε. Θα νομίζετε πως μάχεστε ανθρώπους, αλλά θα πολεμάτε τον ίδιο τον Θεό!»

Ήταν πράγματι σοφά τα λόγια του Γαμαλιήλ. Όταν εμπιστευόμαστε τον Θεό υπακούοντας το άγιο θέλημά Του, δεν κάνουμε έργο δικό μας, αλλά δικό Του. Στέλνει τότε τους Αγγέλους Του να μας προστατεύουν κι έτσι κανείς δεν μπορεί να μας εμποδίσει, όσο κι αν προσπαθεί. Οι αρχιερείς, σαν από θαύμα, λύγισαν μπροστά στη σοφία του Γαμαλιήλ κι άφησαν ελεύθερους τους Αποστόλους, αφού πρώτα τους μαστίγωσαν και τους απείλησαν ξανά. Μα εκείνοι, αντί για φόβο, ένιωθαν χαρά που αξιώθηκαν να πάθουν κάτι για τον αγαπημένο τους Χριστό! Ας αφήσουμε, λοιπόν κι εμείς το φύλακα Άγγελό μας να οδηγεί τα βήματα της ζωής μας στον δρόμο του Θεού, ώσπου η ψυχή μας να Τον συναντήσει στον άγιο Θρόνο Του!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιοι ήταν εχθρικοί απέναντι στο έργο των Αποστόλων;
- Τι συμβούλεψε τους αρχιερείς ο σοφός γέροντας Γαμαλιήλ;
- Πώς ένιωσαν οι Απόστολοι μετά τα παθήματα τους για χάρη του Χριστού;
- Ποιος προστάτευε τους Αποστόλους σε κάθε τους βήμα; Εμάς μας προστατεύει κάποιος;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ο Θεός στέλνει βοηθούς και προστάτες μας τους αγίους Αγγέλους, όπως έστειλε τον Άγγελό Του να ελευθερώσει τους Αποστόλους από τη φυλακή.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Η θαυματουργική αύξηση της πρώτης Εκκλησίας συνεχίζεται. Ο πόθος των Αποστόλων να μοιραστούν την Αλήθεια της Ανάστασης, το αγαπητικό βίωμα της εκκλησιαστικής κοινότητας και τα θαύματα που επιτελούσαν οι μαθητές του Κυρίου συντελούσαν σ' αυτό το αποτέλεσμα, το οποίο δεν μπορούσαν ν' αναχαιτίσουν οι απειλές των αρχιερέων.
2. Και μόνο η σκιά του αποστόλου Πέτρου θεράπευε τους ασθενείς! Εδώ πραγματοποιούνται τα προφητικά λόγια του Κυρίου: «Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει·» (κατά Ιωάν. ιδ΄12).
3. Οι Απόστολοι φυλακίζονται γιατί αγαπούν τον Χριστό και τηρούν τον Λόγο Του. Προτεραιότητα στη ζωή του χριστιανού είναι να τηρεί τον Λόγο του Θεού, όχι από υποχρέωση, αλλά από αγάπη. Πολλές φορές παρασυρόμαστε από ανθρώπους που ξεχνούν τον Θεό και κάνουν λάθος επιλογές στη ζωή τους. Η καρδιά μας αιχμαλωτίζεται από τον κόσμο και ξεχνά την θυσιαστική αγάπη του Χριστού, που έφτασε ως τον θάνατο για να μας χαρίσει ζωή. Καλό είναι να είμαστε προσεκτικοί και να συμβουλεύουμε τα παιδιά ότι μέλημά μας είναι ν' αρέσουμε στον Θεό κι όχι στους ανθρώπους, έστω κι αν τούτο συνεπάγεται κοροϊδίες και συγκρούσεις. Να μην ξεχνάμε όμως, ότι μόνο αν αγαπήσουμε, αν «ερωτευτούμε», καθώς λένε οι Άγιοι, τον Θεό, θα αντέξουμε στους πειρασμούς.

4. Ο κατηχητής μπορεί σε αυτό το σημείο να μιλήσει και για την εμμονή που έχουμε συχνά με την εξωτερική μας εμφάνιση. Φροντίζουμε το σώμα μας, τα μαλλιά, τα ρούχα, την εξωτερική μας ομορφιά για να είμαστε αρεστοί στους άλλους. Για την ομορφιά της ψυχής μας τι κάνουμε; Τί κάνουμε για ν' αρέσουμε στον Θεό;
5. Ακολουθώντας το δογματικό στόχο του μαθήματος ο κατηχητής μπορεί να μιλήσει για τους Αγγέλους. Πρόκειται για τον αόρατο κόσμο που δημιουργήθηκε πριν από τον υλικό. Έργο των Αγγέλων είναι η δοξολογία του Θεού και η επιτέλεση των εντολών Του. Οι Άγγελοι μεταφέρουν το θέλημα του Θεού στους ανθρώπους (άγγελος=αγγελιαφόρος), προφυλάσσουν τους ανθρώπους από κινδύνους και μεταφέρουν τις προσευχές μας στον Θεό.
6. Οι Άγγελοι που εμφανίζονταν στους ανθρώπους είχαν συνήθως τη μορφή νέου άνδρα ο οποίος είχε φτερά και μιλούσε με ανθρώπινη φωνή. Αυτό βλέπουμε και στο σημερινό μάθημα. Ο κατηχητής μπορεί να ρωτήσει τα παιδιά αν θυμούνται και άλλες τέτοιες περιπτώσεις (Άγγελος δρόσιζε τους τρεις παίδες στο καμίνι, ο Αρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάστηκε στη Θεοτόκο την ημέρα του Ευαγγελισμού, Άγγελος συμβούλεψε τον Ιωσήφ να προστατεύει την Παναγία, Άγγελοι έφεραν στους βοσκούς τη χαρούμενη είδηση της γέννησης του Χριστού, Άγγελος εμφανίστηκε στους τρεις μάγους για να αλλάξουν κατεύθυνση αποφεύγοντας τον Ηρώδη, Άγγελος παρηγορούσε τον Κύριο στον κήπο της Γεθσημανή, Άγγελο συνάντησαν οι Μυροφόρες στον τάφο του Χριστού κ.ά.). Στην Αγία Γραφή αναφέρονται τα ονόματα τριών Αγγέλων: Γαβριήλ, Μιχαήλ και Ραφαήλ.
7. Κάθε χριστιανός έχει το φύλακα Άγγελό του. Αυτός μένει διαρκώς κοντά μας από την ώρα του Βαπτίσματος έως το τέλος της ζωής μας. Σεβόμενος όμως την ελευθερία μας, απομακρύνεται λυπημένος όταν σκεπτόμαστε και πράττουμε αντίθετα με το θέλημα του Θεού. Αν μετανοήσουμε ειλικρινά, τότε μας πλησιάζει πανηγυρίζοντας από χαρά. Κάθε βράδυ στο τέλος της ακολουθίας του Αποδείπνου διαβάζουμε την προσευχή στο φύλακα άγγελό μας.
8. Οι ουράνιες δυνάμεις χωρίζονται κατά πολλούς Πατέρες σε 10 τάγματα: Άγγελοι, Αρχάγγελοι, Εξουσίες, Θρόνοι, Αρχές, Κυριότητες, Δυνάμεις, Χερουβίμ, Σεραφίμ και, τέλος, το τάγμα εκείνο που εξέπεσε από τη σχέση αγάπης με τον Θεό και τη δημιουργία Του, λόγω του εγωισμού, και του οποίου οι Άγγελοι έγιναν σκοτεινοί δαίμονες. Το εκπεσόν 10ο τάγμα επιθυμούν να αντικαταστήσουν ζώντας ασκητική και αγγελική ζωή οι μοναχοί και οι μοναχές.
9. Η Εκκλησία μας τιμά τους Αγγέλους με δύο τρόπους. Η Δευτέρα είναι ημέρα αφιερωμένη στις αγγελικές δυνάμεις κι επιπλέον στις 8 Νοεμβρίου γιορτάζουμε τη Σύναξη όλων των αγγελικών δυνάμεων με πρωτοστάτη τον αρχάγγελο Μιχαήλ.
10. Ο Γαμαλιήλ ήταν σπουδαίος νομοδιδάσκαλος και δάσκαλος του αποστόλου Παύλου (βλέπε επόμενα μαθήματα). Σύμφωνα με αρχαία παράδοση πίστεψε κι εκείνος στον Χριστό. Η σοφία και η διάκρισή του φαίνονται τόσο από το γεγονός ότι ζητά ν' απομακρύνουν για λίγο τους Αποστόλους (δε θέλει να εκθέσει μπροστά τους την απερισκεψία των αρχόντων του Ισραήλ), όσο κι από τη συνετή συμβουλή του, που δεν προκαλεί οργή, αλλά περίσκεψη στα μέλη του Συνεδρίου. Δυστυχώς, η κακία των υπολοίπων φαίνεται όταν, παρά την απόφασή τους να ελευθερώσουν τους Αποστόλους, διατάζουν πρώτα να μαστιγωθούν και να απειληθούν άγρια.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Για τις απορίες των παιδιών που σχετίζονται με το τι ακριβώς είναι οι Άγγελοι αναφέρουμε πως όσα γνωρίζουμε, τα μαθαίνουμε από την Αγία Γραφή. Οι Άγγελοι είναι άυλες και αθάνατες υπάρξεις. Δεν έχουν υλικό σώμα, γι' αυτό και δεν φαίνονται. Για να το καταλάβουν αυτό τα παιδιά μπορεί ο κατηχητής να φέρει και το παράδειγμα της ανθρώπινης ψυχής η οποία δεν φαίνεται, αλλά υπάρχει. Αφού δεν έχουν σώμα, δεν έχουν ούτε φύλο ούτε ηλικία. Τροφή τους είναι η θέα του Θεού, τον Οποίο βλέπουν όσο μόνο τους επιτρέπεται και είναι δυνατό. Μπορούν επίσης εύκολα να μετακινηθούν με τα νοητά φτερά τους από τον ένα τόπο στον άλλο, αλλά δεν είναι πανταχού παρόντες, όπως ο Θεός. Αγιογραφούνται ενδεδυμένοι με στρατιωτική στολή, δείγμα ότι μας ενισχύουν στον πνευματικό μας αγώνα εναντίον των κακών λογισμών.
2. Συχνά τα παιδιά έχουν την απορία αν κι εκείνα μπορούν να δουν Αγγέλους ή αν σήμερα υπάρχει περίπτωση να κατέβουν Άγγελοι και να τους δουν οι άνθρωποι. Σε μια τέτοια απορία χρειάζεται να εξηγήσει ο κατηχητής ότι αυτό έχει σχέση με την ταπείνωση και την πίστη μας, με το πόσο κοντά στον Θεό είμαστε. Ας θυμηθούμε επίσης πως στη Θεία Λειτουργία –που είναι σύναξη Ουρανού και γης- μαζί με τον Αρχιερέα ή τον ιερέα συλλειτουργούν και Άγγελοι. Έχουν καταγραφεί ακόμα και σήμερα μαρτυρίες άγιων ιερέων και λειτουργών ή και παιδιών που διακονούν στο ιερό Βήμα, οι οποίοι είδαν Αγγέλους ή άκουσαν ουράνιες αγγελικές μελωδίες την ώρα της Θείας Λειτουργίας. Αλλά κι αν δεν δούμε Αγγέλους με τα σωματικά μας μάτια, είναι σημαντικό το ότι όλοι μπορούμε να συμμετέχουμε στην αγγελική ζωή παίρνοντας μέρος στα Μυστήρια της Εκκλησίας μας.
3. Αν υπάρξουν απορίες σχετικές με το εκπεσόν τάγμα ο κατηχητής καλό είναι να γνωρίζει ότι ο Θεός έπλασε τους Αγγέλους, ένας από τους οποίους ήταν και ο Εωσφόρος. Αυτός γεμάτος εγωισμό υπερηφανεύτηκε ότι μπορεί να είναι ίσος με τον Θεό. Παρέσυρε τότε κι άλλους Αγγέλους, που μετατράπηκαν σε σκοτεινούς δαίμονες. Απέναντι σ' αυτή τη συγκλονιστική πτώση συγκεντρώθηκαν όλοι οι επουράνιοι Άγγελοι, κι ο αρχάγγελος Μιχαήλ αναφώνησε: «Στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ» κι αμέσως όλοι οι Άγγελοι στάθηκαν πιστοί στον Θεό. Αυτό το γεγονός ονομάζεται Σύναξη των Αγγέλων. Το γιορτάζουμε στις 8 Νοεμβρίου, γιατί με τη Σύναξή τους οι Άγγελοι έδειξαν την πίστη τους στον Δημιουργό τους κι έμειναν σταθεροί στην αγιότητα και στο καλό. Ας τους μιμηθούμε!
4. «Γιατί οι Απόστολοι, όπως κι αργότερα οι μάρτυρες (βλέπε κι επόμενο μάθημα), ένιωθαν χαρά όταν υπέφεραν για τον Χριστό;» Αυτήν την ουράνια χαρά είχε προφητέψει ο Χριστός μας στον τελευταίο μακαρισμό Του: «μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (κατά Ματθ. ε΄11-12). Όταν ο χριστιανός βιώσει πόσο πολύ τον αγάπησε ο Κύριος, όταν «πληγωθεί» από την ανέκφραστη αγάπη του Θεού, δεν έχει μεγαλύτερη χαρά από το να μπορέσει κι αυτός κάτι να προσφέρει, κάτι να πάθει για τον Αγαπημένο του. Δεν μισεί όσους τον κατατρέχουν ή τον βασανίζουν, αντίθετα προσεύχεται να μπορέσουν να νιώσουν κι αυτοί τη δική του μακαριότητα, που ξεπερνά κάθε χαρά αυτού του κόσμου.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων ε΄ 14-42.
2. Π. Ν. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας πράξεις των Αποστόλων, εκδόσεις «Ο Σωτήρ».
3. Ζωή Κανάβα, «Οι πράξεις των Αποστόλων για παιδιά και νέους», εκδόσεις «Ακρίτας».

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀρχιστράτηγοι Θεοῦ, Λειτουργοὶ θείας δόξης, τῶν ἀνθρώπων ὁδηγοὶ καὶ Ἀρχηγοὶ Ἀσωμάτων, τὸ συμφέρον ἡμῖν αἰτήσασθε καὶ τὸ μέγα ἔλεος, ὡς τῶν Ἀσωμάτων Ἀρχιστράτηγοι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΕΙΜΑΙ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

Είμαι ένα μικρό παιδάκι
ταπεινό και σε υμνώ.
Θεέ μου, κάνε η προσευχή μου
ν' ανεβεί στο ουρανό.

Στείλε μου άγγελο προστάτη
που η ψυχή μου λαχταρά,
στείλε, Θεέ μου, να με βάλει
κάτω απ' τ' άσπρα του φτερά.

Δείξε μου τον ίσιο δρόμο
και την στράτα την καλή,
κάνε ν' αγαπώ τον κόσμο
κι από μένα πιο πολύ.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Η ΣΟΚΟΛΑΤΑ

Έχουμε σ' ένα πιάτο ένα μεγάλο κομμάτι σοκολάτας. Μέσα σε προκαθορισμένο χρόνο κάθε παιδί προσπαθεί να κόψει και να φάει με μαχαίρι και πιρούνι τη σοκολάτα, αφού πρώτα προλάβει να φορέσει σκούφο, γάντια και κασκόλ που του δίνει ο κατηχητής. Μόλις συμπληρωθεί ο χρόνος, συνεχίζει το επόμενο παιδί κ.ο.κ. μέχρι να τελειώσει όλη η σοκολάτα. Προφανώς, η επιβράβευση των παιδιών για την ταχύτητά τους είναι τα κομμάτια σοκολάτας που θα φάνε. Νικητής είναι αυτός που θα φάει τα περισσότερα.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ενώστε με γραμμές κάθε αγγελική εμφάνιση με την εικόνα της:

- ΣΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ
- ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ
- ΔΙΠΛΑ ΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ ΕΝΩ ΠΡΟΣΕΥΧΕΤΑΙ
- ΦΕΡΝΟΝΤΑΣ ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ
- ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ
- ΕΙΔΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΜΑΓΟΥΣ
- ΜΙΛΩΝΤΑΣ ΣΤΙΣ ΜΥΡΟΦΟΡΕΣ

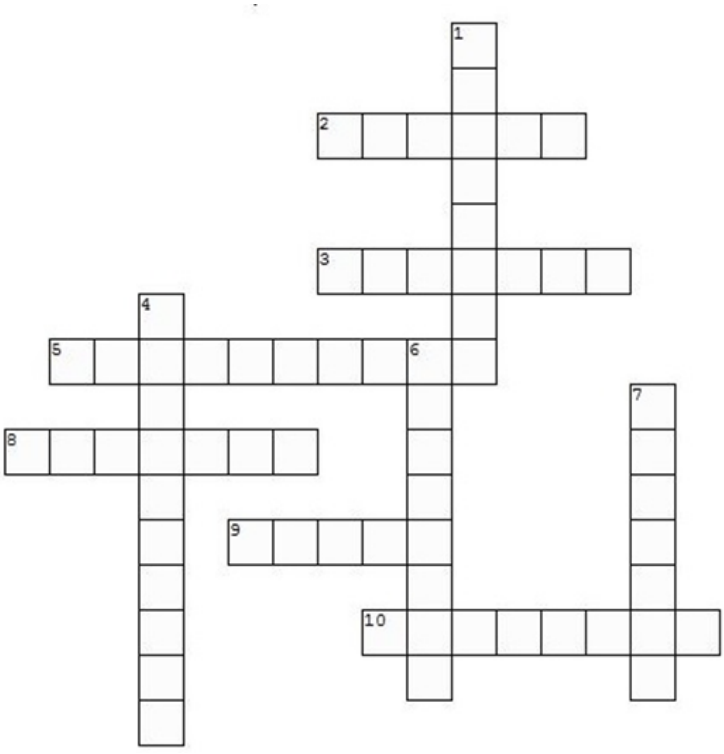

Να συμπληρώσετε το παρακάτω σταυρόλεξο με τα… 9 και 1 τάγματα των αγγέλων.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

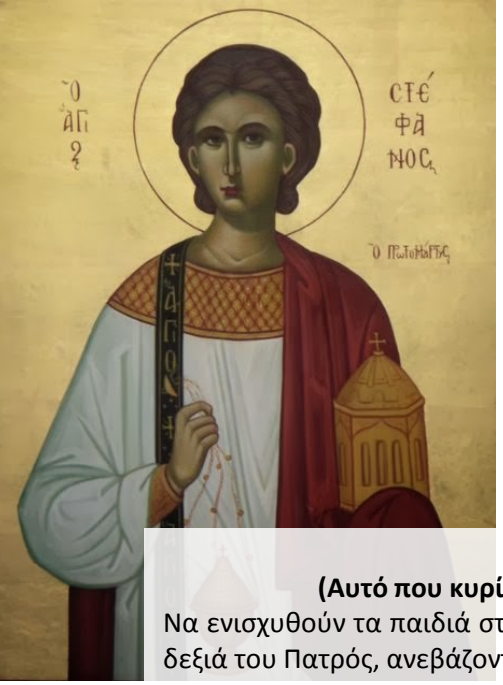
ΚΥΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΜΟΝΑΧΟΙ
ΘΡΟΝΟΙ
ΑΓΓΕΛΟΙ
ΧΕΡΟΥΒΙΜ
ΑΡΧΕΣ

ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΑ

ΕΞΟΥΣΙΕΣ
ΣΕΡΑΦΙΜ
ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ
ΔΥΝΑΜΕΙΣ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ

Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Αναστημένος Χριστός ανελήφθη και κάθισε στα δεξιά του Πατρός, ανεβάζοντας εκεί τη θεωμένη ανθρώπινη φύση μας.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Οι Χριστιανοί αυξάνονταν, παρουσιάζονται τα πρώτα παράπονα (αδικίες στην ελεημοσύνη και στη διανομή του φαγητού).
- Οι Απόστολοι καλούν τους πιστούς και τονίζουν πως πρωταρχικό έργο τους είναι η προσευχή και το κήρυγμα του Λόγου.
- Τους προτρέπουν να διαλέξουν επτά πνευματικούς άνδρες για να χειροτονηθούν διάκονοι και ν’ αναλάβουν τη φιλανθρωπία. Επιλέγονται: Στέφανος, Φίλιππος, Πρόχορος, Τίμων, Νικάνωρ, Παρμενάς και Νικόλαος. Η τιμή της αφιέρωσης-αναφορά στα Εισόδια της Θεοτόκου.
- Όλοι εργάζονται με ζήλο, ο Στέφανος ξεχωρίζει με πολλά θαύματα και πίστη.
- Οι αρχιερείς βρίσκουν ψευδομάρτυρες και τον φέρνουν σε «δίκη».
- Ο Στέφανος λάμποντας σαν άγγελος μιλά για την προσμονή των δικαίων για τον Χριστό σ’ όλη την Π. Διαθήκη. Θυμίζει στους Ιουδαίους ότι σταύρωσαν τον Ιησού· ομολογεί πως βλέπει τον αναστημένο Κύριο στον ουρανό στα δεξιά του Πατρός.
- Το πλήθος τον σέρνει έξω απ’ την πόλη να λιθοβοληθεί, ο νεαρός Σαύλος προσέχει τα ρούχα όσων λιθοβολούν.
- Ο Στέφανος παρακαλεί τον Χριστό να συγχωρέσει τους δολοφόνους του και πεθαίνει.
- Ο πρώτος μάρτυρας· η αλλαγή του εχθρού σε Απόστολο.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Πόσο μεγάλη φαντάζεσαι ότι είναι η Μητρόπολή μας; Πόσοι άνθρωποι ζουν σ' αυτήν;
- Ποιοι είναι υπεύθυνοι για το κατηχητικό έργο στην ενορία μας;
- Ποιες άλλες δραστηριότητες γίνονται στο κατηχητικό μας σχολείο και στην ενορία;
- Ποιοι βοηθούν τον Μητροπολίτη και τους ιερείς στο έργο τους καθημερινά;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Δεν μπορώ να τα κάνω όλα μόνος μου!

Όλο και περισσότεροι άνθρωποι πλησίαζαν την αγαπημένη κοινότητα των Χριστιανών ζητώντας κι αυτοί να βαπτιστούν μαζί με τις οικογένειές τους. Οι φροντίδες μεγάλωναν και γρήγορα παρουσιάστηκαν τα πρώτα παράπονα: «Το φαγητό δε μοιράστηκε σωστά!... Κάποιες από τις χήρες αδικήθηκαν στην ελεημοσύνη!... Μήπως όσοι μιλούν την ιουδαϊκή γλώσσα δικαιούνται μεγαλύτερη μερίδα;...» Πριν ξεσπάσει ταραχή, λοιπόν, στην πρώτη Εκκλησία, οι Απόστολοι μάζεψαν όλους τους μαθητές κι έβαλαν τα πράγματα στη θέση τους: «Δεν είναι σωστό, αδέλφια μας, να σταματήσουμε να κηρύττουμε τον Λόγο του Θεού. Αυτό το έργο μας ανέθεσε ο Κύριος! Διαλέξτε λοιπόν επτά άνδρες γεμάτους με τη σοφία του Αγίου Πνεύματος για ν' αναθέσουμε σ' αυτούς τη φροντίδα των φτωχών. Έτσι, εμείς θ' αφοσιωθούμε στην προσευχή και στο κήρυγμα της Αλήθειας».

Και πράγματι. Ο Στέφανος, ο Φίλιππος, ο Πρόχορος, ο Νικάνωρ, ο Τίμων, ο Παρμενάς και ο Νικόλαος έπειτα από λίγο γονάτισαν μπροστά στους Αποστόλους. Εκείνοι προσευχήθηκαν κι ακούμπησαν τα χέρια τους πάνω στα κεφάλια των επτά διακόνων ζητώντας από το Άγιο Πνεύμα να τους ευλογήσει στη νέα τους αποστολή. Η πρώτη χειροτονία είχε ήδη συμβεί! Υπάρχει μεγαλύτερη τιμή από την αφιέρωση ενός ανθρώπου στο έργο της Εκκλησίας σ' όποια ηλικία κι αν βρίσκεται; Η Παναγία μας μόλις τριών ετών ήταν στη γιορτή των Εισοδίων της που πλησιάζει, κι όμως αφιερώθηκε στον Ναό, με αποτέλεσμα να γίνει αργότερα η Μητέρα του Θεού.

Όλοι οι διάκονοι άρχισαν να εργάζονται με πίστη και ζήλο για τους αδελφούς που είχαν ανάγκη. Μα ο Στέφανος γρήγορα τράβηξε την προσοχή των αρχιερέων, που ζήλεψαν τα πολλά θαύματα και το θάρρος του. Δε δυσκολεύτηκαν να βρουν ψευδομάρτυρες που θα τον κατηγορούσαν ότι θέλει να καταργήσει τον Νόμο του Μωυσή και να γκρεμίσει τον Ναό των Ιεροσολύμων. Μήπως το ίδιο ακριβώς δεν είχαν κάνει και με τον Κύριό μας; Κι αφού τα κανόνισαν όλα, τον έφεραν μπροστά στο συνέδριο.

Το πρόσωπο του Στέφανου έλαμπε σαν να ήταν άγγελος! Με γενναιότητα τους θύμισε όλη την ιστορία της Παλαιάς Διαθήκης που τη γνώριζαν καλά. Από τον Αβραάμ και τον Ισαάκ μέχρι τον Μωυσή στα χρόνια της αιγυπτιακής σκλαβιάς, όλοι ένα Πρόσωπο περίμεναν: τον Υιό του Θεού, τον Ιησού Χριστό. Αλλά όπως οι σκληροί Ισραηλίτες τόσες φορές ξεχνούσαν την αγάπη του Θεού τότε που βάδιζαν στην έρημο προς τη γη της Επαγγελίας πικραίνοντας τον Μωυσή, έτσι κι οι τωρινοί Ιουδαίοι έκλεισαν τα μάτια τους μπροστά στα θαύματα του Ιησού και Τον σταύρωσαν.

Μίσος γέμισε όσους άκουγαν τα λόγια του ηρωικού Στέφανου. Αυτός τότε ύψωσε τα μάτια του και είπε: «Να! Βλέπω τον ουρανό ανοιχτό και τον αναστημένο Υιό του Ανθρώπου να στέκεται δοξασμένος στα δεξιά του Θεού Πατέρα!» Στη στιγμή το ασυγκράτητο πλήθος με φωνές τον έσυρε έξω απ' την πόλη κι άρχισε να τον λιθοβολεί, αφήνοντας όσα ρούχα τους εμπόδιζαν στα πόδια ενός αποφασιστικού νεαρού Φαρισαίου, του Σαύλου. Ο καταματωμένος Στέφανος, όμως, δίχως κακία προσευχόταν δυνατά λέγοντας: «Κύριε, μην τους λογαριάσεις αυτή την αμαρτία!». Και σε λίγο ξεψύχησε.

Ο Στέφανος ήταν ο πρώτος μάρτυρας της Εκκλησίας. Πολλοί θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, πάντοτε συγχωρώντας τους εχθρούς τους. Μα ο Στέφανος δε φανταζόταν ότι αυτή του η αγάπη θ' άλλαζε έναν εχθρό του τόσο πολύ, ώστε να τον κάνει Απόστολο!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Γιατί εκλέχτηκαν οι πρώτοι διάκονοι; Σου φαίνεται σωστός ο τρόπος που τους διάλεξαν;
- Ποιο ήταν το κύριο έργο που ανέθεσε ο Χριστός στους Αποστόλους;
- Πώς ξεχώρισε ο Στέφανος από τους υπόλοιπους διακόνους και αδελφούς του;
- Ποιοι κατηγόρησαν τον Στέφανο; Τον δίκασαν δίκαια;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας μιμηθούμε τον πρωτομάρτυρα Στέφανο στην πίστη και στην αγάπη του για ν' αξιωθούμε κι εμείς να βρεθούμε με τον Χριστό μας στα δεξιά του Θεού Πατέρα.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Καθώς αυξάνονται τα μέλη της πρώτης Εκκλησίας, παρουσιάζονται οι πρώτοι πειρασμοί. Κάθε πνευματικό έργο φθονείται και πολεμείται από τον διάβολο. Εδώ η αφορμή δίνεται από τη διανομή του φαγητού στις χήρες όσων μιλούσαν την ιουδαϊκή γλώσσα κι όσων προέρχονταν από άλλες περιοχές, με παράπονα για αδικίες.
2. Οι Απόστολοι διαχειρίζονται με Αγιοπνευματική σοφία την κατάσταση. Καλούν όλους τους αδελφούς και δεν επιβάλλουν αυταρχικά τη λύση που θεωρούν εκ των προτέρων σωστή. Τονίζουν ότι πρωταρχικό τους έργο είναι η πνευματική διακονία των πιστών, δηλαδή η προσευχή και το κήρυγμα της Αλήθειας. Η Εκκλησία δεν είναι φιλανθρωπικό σωματείο ή κοινωνική υπηρεσία. Πάντοτε νοιάζεται για όσους έχουν ανάγκη, αλλά αυτό είναι καρπός της πνευματικής της αποστολής στον κόσμο· αλλιώς, χάνει την υπόστασή της κι έτσι ούτε τον ανθρώπινο πόνο μπορεί ν' ανακουφίσει.

3. Για να μην παραμελήσουν, λοιπόν, οι Απόστολοι το έργο που τους ανέθεσε ο Κύριος, προτρέπουν τους πιστούς να διαλέξουν επτά άνδρες με α) καλή μαρτυρία και β) καρπούς της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος. Να, η αρχαία τάξη της Εκκλησίας μας για την επιλογή των κληρικών και λαϊκών που διακονούν πνευματικά και υλικά το Εκκλησιαστικό Σώμα· πρέπει να μην έχουν δώσει αφορμή για σκανδαλισμό στους αδελφούς και να διαθέτουν πνευματικά χαρίσματα, αρετές. Πουθενά λόγος για προσωπικά συμφέροντα, κοσμικά πτυχία, γνωριμίες με ισχυρούς, περιουσία ή καταγωγή από ξακουστές οικογένειες.

4. Ο λαός του Θεού επιλέγει τους επτά διακόνους, τους οποίους οι Απόστολοι χειροτονούν, ζητώντας από το Άγιο Πνεύμα να τους ενισχύει. Έτσι ξεκινά η μετάδοση του ιερατικού χαρίσματος, που συνεχίζεται έως σήμερα. Οι επτά διάκονοι αρχικά φαίνεται ότι ανέλαβαν μόνο το έργο της φιλανθρωπίας, αργότερα όμως βλέπουμε ότι κατηχούν και βαπτίζουν (βλ. μάθημα 8). Αξίζει, λοιπόν, με αφορμή τη ζωή και την δράση τους, να τονίσουμε στα παιδιά πόση ανάγκη έχουν ο Επίσκοπος και οι ιερείς μας από την θερμή προσευχή μας, ώστε να σταθούν σωστά στη διακονία τους μέσα στην Εκκλησία. Αντί να είμαστε έτοιμοι να επικρίνουμε το παραμικρό λάθος τους, όπως συχνά συμβαίνει, ας γίνουμε με την προσευχή και τη συμπαράστασή μας, όπου μας χρειάζονται, βοηθοί τους, παρακαλώντας τον Θεό να συγχωρεί τα λάθη τους και να τους σκεπάζει με την Χάρη Του. Γίνεται και μια μικρή αναφορά εδώ στη γιορτή των Εισοδίων της Παναγίας μας που πλησιάζει, στην οποία η ίδια η Θεοτόκος αφιερώνεται από τους γονείς της στα χέρια των ιερέων του Ναού.

5. Ο πρωτομάρτυρας Στέφανος απ' την αρχή ξεχώρισε για το πλήθος των θαυμάτων που επιτελούσε και την ακλόνητη πίστη του. Έγινε πόλος έλξης πολλών στον Χριστό και γι' αυτό θεωρήθηκε επικίνδυνος. Η τακτική γνωστή: συκοφαντία, ψευδομάρτυρες, εικονική δίκη, θάνατος. Ο Στέφανος ακολουθεί επάξια τον δρόμο που βάδισε πρώτος ο Κύριος. Από την αρχή της απολογίας του το πρόσωπό του λάμπει σαν αγγέλου. Αντίστοιχη είναι και η ομιλία του, που δείχνει άνθρωπο γεμάτο από τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος. Όλη η Παλαιά Διαθήκη σχεδόν περνά μπροστά στα μάτια των ακροατών του μέσα απ' τον λόγο του, αλλά τελικά αποδεικνύονται τυφλοί πνευματικά κι ανίκανοι ν' αναγνωρίσουν την αλήθεια.

6. Ο αναστημένος και αναληφθείς Κύριός μας Ιησούς Χριστός αποκαλύπτεται μπροστά στον Στέφανο σ' όλη Του τη δόξα για να τον ενισχύσει μπροστά στο μαρτύριο. Η πίστη στην Ανάσταση, την Ανάληψη και την εκ δεξιών του Πατρός καθέδρα του Χριστού μας είναι ζωτική για κάθε Χριστιανό. Η ανθρώπινη φύση μας έφτασε στο πιο ψηλό σκαλί! Ο Κύριος ανεβαίνει στους ουρανούς ως Θεάνθρωπος, δηλαδή, **και** με το ανθρώπινο σώμα Του και κάθεται στα δεξιά του θρόνου του Θεού. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται Πρωτοπόρος του ανθρώπινου γένους στη δόξα του ουρανού. Πήρε στους ώμους Του την ανθρώπινη φύση που είχε πέσει από την αμαρτία και την ανέβασε στον Θεό, όπου ήταν κι ο προορισμός της · με μια λέξη, τη θέωσε. Μόλις ο Στέφανος ομολογεί το όραμά του, οι διώκτες του εξαγριώνονται και τον σέρνουν να λιθοβοληθεί. Τόση είναι η μανία τους που βγάζουν όσα ρούχα τους ενοχλούν και τ' αφήνουν στα πόδια ενός νεαρού νομοδιδασκάλου, του Σαύλου.

7. Ο πρωτομάρτυρας Στέφανος ζητά απ' τον Ιησού να δεχτεί το πνεύμα του και να συγχωρήσει τους δολοφόνους του. Μας θυμίζει έντονα τον ίδιο τον Χριστό μας επάνω στον Σταυρό. Όποιος μαρτυρεί για χάρη του Χριστού, γίνεται συμμέτοχος στο δικό Του αγαπητικό θάνατο κι αντί να χάνεται, πορεύεται στην ανάσταση και τη νίκη του κακού. Η συγκινητική προσευχή και η θυσία του Στεφάνου θα έχουν πολύ γρήγορα θαυμαστά αποτελέσματα. Το δέντρο της Εκκλησίας θα ποτιστεί από το αίμα των μαρτύρων και θα γιγαντωθεί. Κι ο νεαρός νομοδιδάσκαλος που χαιρόταν με τον άγριο λιθοβολισμό, σε λίγο θα γίνει ο Απόστολος των εθνών, Παύλος.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

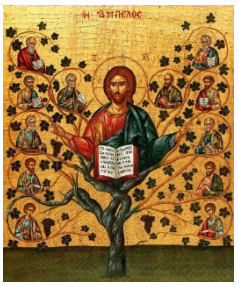
(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί δεν αναλαμβάνουν οι ίδιοι οι Απόστολοι να λύσουν τις αδικίες στα γεύματα των Χριστιανών; Δεν ήταν σημαντικό πράγμα να μοιράζεται δίκαια τα φαγητό;». Τα παιδιά, όπως κι όλοι μας, συχνά θεωρούν πιο σημαντική την ελεημοσύνη και τη φιλανθρωπία από την κατήχηση, τη μελέτη, την προσευχή. Ξεχνάμε ότι αληθινά ελεήμων είναι πρώτα ο Χριστός μας. Μόνο όποιος ενώνεται μαζί Του γίνεται φιλάνθρωπος κι αποτελεσματικός στον πόνο και την ανάγκη του πλησίον. Για να ενωθούμε όμως με τον Χριστό έχουμε ανάγκη τον Λόγο Του, τη Θεία Λατρεία, την εκκλησιαστική ζωή. Αυτό ήταν το πρωταρχικό μέλημα των Αποστόλων, όπως πρέπει να είναι και σήμερα μέλημα όλων μας. Επίσης, δεν κάνουμε όλοι για όλα. Στην Εκκλησία υπάρχουν διάφορα διακονήματα ανάλογα με το χάρισμα του καθενός, ώστε να αλληλοσυμπληρωνόμαστε.
2. «Γιατί δεν αρκούσε να διαλέξει ο πιστός λαός τους επτά διακόνους, αλλά έπρεπε μετά να τους χειροτονήσουν οι Απόστολοι;». Μέσα στην Εκκλησία μας όλα είναι έργο της συνεργασίας του Θεού με τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος προσφέρει στον Θεό κι ο Θεός ευλογεί και αυξάνει. Οι πιστοί διάλεξαν τους επτά διακόνους. Εκείνος όμως που χορηγεί το χάρισμα της ιεροσύνης, της διδασκαλίας κλπ. είναι ο Κύριος. Εκείνος χρησιμοποιεί ως χέρια Του τα χέρια των Αποστόλων, κι αυτή η αλυσίδα συνεχίζεται με τους επισκόπους έως σήμερα, για να φθάνει το Άγιο Πνεύμα στον καθέναν από μας.
3. «Είναι ο ιερέας διαφορετικός άνθρωπος από μας;» Τα παιδιά συχνά ρωτούν για την ξεχωριστή του ενδυμασία, για τα μακριά μαλλιά και γένια του, καθώς και για τις βαθμίδες της ιεροσύνης ή για τη διαφορά μεταξύ εγγάμων και αγάμων κληρικών. Οι τρεις βασικές βαθμίδες της ιεροσύνης (διάκονος – πρεσβύτερος – επίσκοπος) αποτελούν συνέχεια της αποστολικής ιεροσύνης, της Ιεροσύνης του Κυρίου, όπως η Εκκλησία μας θέσπισε. Κομμάτι της παράδοσης (όπως εξελίχθηκε μέσα στους αιώνες) αποτελεί και η εξωτερική εμφάνιση των ιερέων (με το μαύρο χρώμα να συμβολίζει το πένθος για την αμαρτία του κόσμου), καθώς και τα ιερατικά άμφια. Με το πέρασμα των χρόνων η Εκκλησία μας αποφάσισε πως οι Επίσκοποι, λόγω της μεγάλης ευθύνης και του κοπιαστικού έργου τους, θα πρέπει να είναι απαλλαγμένοι από οικογενειακές φροντίδες, ενώ για τις δυο χαμηλότερες βαθμίδες έχουμε έγγαμους και άγαμους κληρικούς. Οι ιερείς μας είναι κι αυτοί αγωνιζόμενοι άνθρωποι σαν και εμάς, με αδυναμίες και λάθη, που αποφάσισαν όμως να προσφέρουν τον εαυτό τους στον Χριστό και στους αδελφούς τους.
4. «Πώς οι Ιουδαίοι έμειναν ασυγκίνητοι μπροστά στα θαύματα του Στεφάνου, μπροστά στη λάμψη του προσώπου του, μπροστά στο όραμα που φαινόταν πως έβλεπε;» Μα όπως ακριβώς είχαν μείνει ασυγκίνητοι μπροστά στα θαύματα του Κυρίου, στην ανάσταση του τετραήμερου Λαζάρου κ.ο.κ. Όπως ακριβώς τόσοι και τόσοι διώκτες έμειναν σκληροί μπροστά στα θαύματα των Αγίων ανά τους αιώνες. Για να δεχθεί κανείς το θαύμα χρειάζεται πίστη και ταπείνωση, αλλιώς μένουμε τυφλοί και κουφοί χωρίς κανένα όφελος.
5. «Ήταν τόσο σπουδαίο να θεωθεί και το σώμα μας, ώστε έπρεπε ο Χριστός να αναληφθεί ως Θεάνθρωπος;». Ο Θεός μάς έπλασε κατ' εικόνα Του με ψυχή και σώμα. Μόνο η αμαρτία και η πτώση έφεραν τη σύγκρουση στα δύο μας αυτά στοιχεία και τελικά τα χώρισαν βάναυσα με τον θάνατο. Με την ενανθρώπηση του Υιού του Θεού, συνειδητοποιήσαμε πόσο σπουδαίο και άγιο πρέπει είναι το σώμα μας, αφού χρειάστηκε Εκείνος να το προσλάβει και να το θεραπεύσει. Τα σώματα των Αγίων, ακόμα και μετά την κοίμησή τους (λείψανα), φέρουν Χάρη και κάνουν θαύματα. Το σώμα μας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος κι αλίμονο αν παραγνωρίσουμε την αξία που του έδωσε ο Θεός και το παραδώσουμε στην αμαρτία και στη φθορά!
6. «Γιατί δε λιθοβολούσε και ο Σαύλος μαζί με τους υπόλοιπους;». Παρόλο που χαιρόταν με το λιθοβολισμό, ο Σαύλος δε λιθοβολούσε, είτε γιατί ήταν ακόμα αρκετά νέος είτε γιατί παραβρισκόταν ως εκπρόσωπος του συνεδρίου (νομοδιδάσκαλος) και δεν έπρεπε αυτός να εκτελέσει την απόφαση του όχλου. Η δίκη του Στεφάνου δεν ολοκληρώθηκε ποτέ γιατί το πλήθος πήρε τον νόμο στα χέρια του.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων στ΄1-15, ζ΄ 1-60.
2. Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου, «Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων», Ομιλίες ΙΔ΄, ΙΕ΄, ΙΣΤ΄, ΙΖ΄, ΙΗ΄, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις Γρηγόριος ο Παλαμάς, Θεσσαλονίκη 1983.
3. Συμεών Κούτσα, μητροπολίτου Νέας Σμύρνης, Οι Απόστολοι των Κυριακών, Τόμος Α΄, Εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας.
4. Συμεών Κούτσα, μητροπολίτου Νέας Σμύρνης, Μαθητεύσατε, Εκδόσεις Τήνος.
5. Joseph Holzner, Παύλος, Εκδόσεις «Η Δαμασκός», 1979.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Βασίλειον διάδημα, ἐστέφθη σὴ κορυφή, ἐξ ἄθλων ὧν ὑπέμεινας, ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Μαρτύρων πρωτόαθλε, σὺ γὰρ τὴν Ἰουδαίων, ἀπελέγξας μανίαν, εἶδές σου τὸν Σωτῆρα, τοῦ Πατρὸς δεξιόθεν· Αὐτὸν οὖν ἐκδυσώπει ἀεί, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΧΕΡΙΑ

Υπάρχουν χέρια που φυτεύουν ένα δέντρο
και άλλα χέρια που του βάζουνε φωτιά,
υπάρχουν χέρια που σαν πέσεις σε σηκώνουνε ξανά,
σίγουρα θα `χεις συναντήσει δύο χέρια σαν κι αυτά.

Υπάρχουν χέρια που πατάνε την σκανδάλη
και άλλα χέρια που προσφέρουν γιατρειά,
υπάρχουν χέρια που χτυπάνε, χέρια αλύπητα, σκληρά,
ίσως μια μέρα συναντήσεις δύο χέρια σαν κι αυτά.

Υπάρχουν χέρια που έχουν μάθει να σου δίνουν
και άλλα χέρια που ζητάνε μοναχά,
υπάρχουν χέρια που τις νύχτες σε χαϊδεύουν στοργικά,
σίγουρα θα `χεις συναντήσει δύο χέρια σαν κι αυτά.

Υπάρχουν χέρια που απ' το άδικο έχουν σφίξει,
έχουνε σφίξει και έχουν γίνει μια γροθιά
και μ' άλλα χέρια έχουν σμίξει για να σβήσουν την φωτιά,
ίσως τα χέρια τα δικά μας να `ναι χέρια σαν κι αυτά.

Υπάρχουν όμως και δυο Χέρια αναστημένα
με της αγάπης τις πληγές απ' τα καρφιά,
για ν' αγκαλιάσουν πάντα απλώνονται σε σένα και σε μένα,
μακάρι να' ναι τα δικά μας τα δύο χέρια σαν κι Αυτά.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΤΟ ΠΑΤΗΤΟ

Τα παιδιά βγάζουν αριθμάκια και ξεκινούν όλα μαζί σε ένα πολύ κλειστό κύκλο. Φωνάζοντας «ΠΑ – ΤΗ – ΤΟ» και πηδώντας ανά συλλαβή, απομακρύνονται όσο περισσότερο μπορούν. Μετά, το καθένα με τη σειρά του, κάνοντας μέχρι τρία όσο πιο μεγάλα βήματα μπορεί, προσπαθεί να φτάσει και να πατήσει τους αντιπάλους του. Όποιος πατιέται, χάνει και βγαίνει απ' το παιχνίδι.

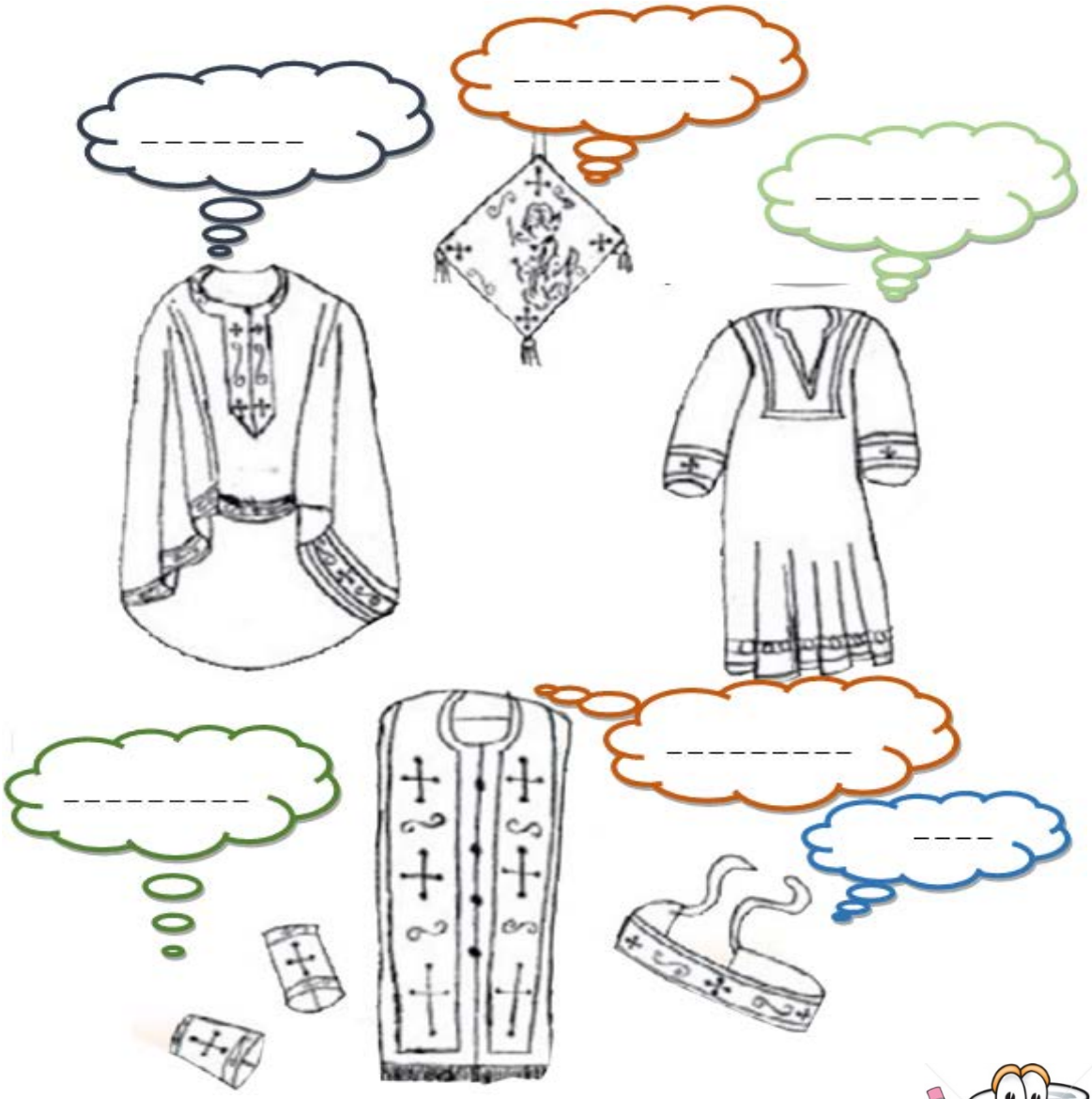
ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Να βάλετε στη σωστή θέση τις ονομασίες των αμφίων του ιερέα μας. Να ποια είναι:

ΕΠΙΜΑΝΙΚΑ – ΕΠΙΓΟΝΑΤΙΟ – ΦΕΛΩΝΙΟ – ΠΕΤΡΑΧΗΛΙ – ΖΩΝΗ – ΣΤΙΧΑΡΙΟ

Ποια νομίζετε ότι φορά ο ιερέας στα χέρια του για να θυμάται τα δεσμά του Χριστού όταν οδηγήθηκε στο μαρτύριο; Κυκλώστε τα!

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟ

ΑΡΑΓΕ, ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΙ ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ ;

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη ότι ο Υιός του Θεού, χωρίς να πάψει να είναι Θεός, κατήλθε από τους Ουρανούς, αφού συνεργάστηκε ολόκληρη η Αγία Τριάδα από αγάπη για τον άνθρωπο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Φίλιππος, ένας από τους 7 διακόνους, υπηρέτησε με αγάπη τους φτωχούς, ασχολήθηκε με την ιεραποστολή, βάπτισε πολλούς, ακόμα και τον Σίμωνα τον μάγο.
- Άγγελος Κυρίου τον παρακίνησε να κατευθυνθεί προς νότο. Έξω απ' τα Ιεροσόλυμα συνάντησε την άμαξα του Αιθίοπα, υπουργού της Κανδάκης, που επέστρεφε στη χώρα του μετά από προσκύνημα.
- Ο Αιθίοπας ίσως είχε μάθει φήμες για τη Σταύρωση και την Ανάσταση και μελετούσε τους Προφήτες, με την απορία αν ο Χριστός ήταν ο Μεσσίας.
- Ο Φίλιππος παρακινείται από το Πνεύμα να πλησιάσει, ακούει την προφητεία του Ησαΐα που του θυμίζει τη δίκη και το Πάθος του Κυρίου. Ο φοβερός Θεός γίνεται άνθρωπος, φθάνοντας ως τον θάνατο.
- Ο Φίλιππος ρωτά τον Αιθίοπα αν καταλαβαίνει, ο ξένος ζητά ταπεινά βοήθεια, τον προσκαλεί ν' ανέβει και να του εξηγήσει.
- Με τη συζήτηση ο Αιθίοπας πιστεύει στον Χριστό, μόλις φτάνουν σε μέρος με νερό, ζητά να βαπτιστεί.
- Ο Φίλιππος τον βαπτίζει κι αμέσως μεταφέρεται θαυματουργικά από το Άγιο Πνεύμα στην πόλη Άζωτο.
- Ο Αιθίοπας συνεχίζει με χαρά την πορεία του, πρώτος ιεραπόστολος της Αφρικής.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Θυμάστε τους 7 διακόνους; Υπήρχε κάποιος με το ίδιο όνομα μ' έναν Απόστολο;
- Υπάρχουν χριστιανοί στην Αφρική; Από πότε άραγε;
- Τι χρειάζεται για να καταλάβει κανείς ένα βιβλίο; Αν πρόκειται για την Αγία Γραφή;
- Θα πλησιάζατε εύκολα έναν ισχυρό άρχοντα;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Ο διερμηνέας

Ένας από τους επτά διακόνους που διάλεξαν οι πρώτοι χριστιανοί κι ευλόγησαν οι Απόστολοι ήταν και ο Φίλιππος. Διακόνησε με μεγάλη αγάπη τους φτωχούς, αλλά μόλις παρουσιάστηκε ανάγκη, ασχολήθηκε και με την ιεραποστολή. Ταξίδεψε σε πολλά μέρη γύρω απ' την Ιουδαία, γιατί ήθελε να μιλήσει για τον Χριστό στους ανθρώπους που δεν Τον είχαν γνωρίσει. Πολλοί, άνδρες και γυναίκες, πίστεψαν ακούγοντας το κήρυγμά του. Ας θυμηθούμε ότι στη Σαμάρεια είχε βαπτίσει χριστιανό ακόμα και τον Σίμωνα, τον μάγο, ελπίζοντας πως θα δεχόταν στην καρδιά του την Αλήθεια.

Κάποια μέρα, καθώς ο Φίλιππος συνέχιζε το ιεραποστολικό του ταξίδι, άγγελος Κυρίου τον παρακίνησε να κατευθυνθεί προς τον νότο, σ' έναν έρημο δρόμο που οδηγούσε μακριά απ' το Ισραήλ. Μόλις ο Φίλιππος βρέθηκε εκεί, παρατήρησε από μακριά να προχωρά αργά μια άμαξα. Μέσα καθόταν ένας Αιθίοπας από τα μέρη της Αφρικής, που τότε ήταν χώρα πολύ πλούσια, εύφορη και δυνατή. Ο άνδρας αυτός ανήκε στην υπηρεσία της Κανδάκης, της βασίλισσας της Αιθιοπίας. Το αξίωμά του μάλιστα ήταν πολύ υψηλό, περίπου σαν αυτό που έχει σήμερα ένας Υπουργός.

Ο Αιθίοπας είχε έρθει να προσκυνήσει την ιερή πόλη των Ιεροσολύμων κι επέστρεφε τώρα στη χώρα του, μόνο που ήταν πολύ προβληματισμένος. Είχε ίσως ακούσει την είδηση ότι οι Ιουδαίοι σταύρωσαν κάποιον Ιησού Χριστό, του Οποίου το σώμα τρεις ημέρες μετά δεν βρισκόταν πια στον τάφο! Και τώρα, στον δρόμο του γυρισμού, άρχισε να διαβάζει τον Νόμο και τους Προφήτες. Μήπως όλα όσα είχαν γραφτεί για τον Μεσσία επαληθεύονταν στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού;

Τότε το Άγιο Πνεύμα μίλησε στην καρδιά του Φιλίππου: «Πλησίασε κοντά στην άμαξα». «Σαν πρόβατο οδηγήθηκε στη σφαγή και σαν αρνάκι που το κουρεύουν στάθηκε άφωνος…» ακούστηκε να διαβάζει δυνατά ο Αιθίοπας την προφητεία του Ησαΐα. Ο Φίλιππος αμέσως έφερε στον νου του την εικόνα του Κυρίου μας που στεκόταν αμίλητος μπροστά στον Πιλάτο τη φοβερή ημέρα της δίκης Του. Ο Υιός του Θεού, που δεν τολμούν οι άγγελοι να δουν το πρόσωπό Του, είχε κατέβει στη γη για να μας σώσει, φτάνοντας μέχρι τον θάνατο! Με θάρρος ο διάκονος ρώτησε τον ξένο: «Άραγε, καταλαβαίνεις όσα διαβάζεις;». Κι ο Αιθίοπας, αν και σπουδαίος αξιωματούχος, χωρίς ντροπή ομολόγησε: «Πώς να τα καταλάβω, αν δεν με οδηγήσει κάποιος;». Έτσι, παρακάλεσε τον Φίλιππο ν' ανέβει κι αυτός στο αμάξι για να συνεχίσουν τον δρόμο τους μαζί.

Οι δύο άνδρες άρχισαν να συζητούν. Ο Αιθίοπας ρωτούσε κι ο Φίλιππος απαντούσε. Ο αξιωματούχος ένιωσε αναπάντεχα μέσα του κάτι να αλλάζει. Αισθάνθηκε ότι γνώρισε την αλήθεια που πριν δεν ήξερε. Βέβαιος πως ο Ιησούς ήταν πράγματι ο Υιός του Θεού Πατέρα, ζήτησε από τον Φίλιππο να τον βαπτίσει χριστιανό, για να φωτιστεί κι αυτός από το Άγιο Πνεύμα. «Αν πιστεύεις μ' όλη σου την καρδιά, μπορείς να βαπτιστείς» ήταν η απάντηση. Είχαν ήδη φτάσει σ' έναν τόπο που

είχε νερό κι εκεί ο Φίλιππος βάπτισε στο όνομα της Αγίας Τριάδας τον πρώτο χριστιανό της Αιθιοπίας.

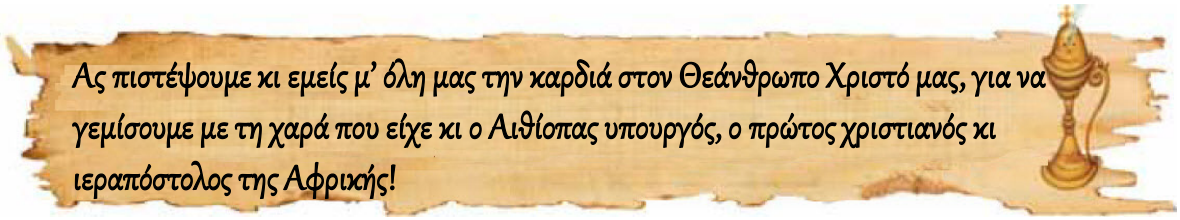
Στη στιγμή το Άγιο Πνεύμα με τη δύναμή Του άρπαξε τον Φίλιππο, που εξαφανίστηκε αμέσως μπροστά από τα μάτια του Αιθίοπα! Ο σπουδαίος ξένος δεν τον ξαναείδε ποτέ. Ήταν όμως τόση η χαρά του, που δεν προσπάθησε να τον αναζητήσει. Ο Φίλιππος είχε μεταφερθεί με τη χάρη του Θεού στην πόλη Άζωτο, για να συνεχίσει εκεί το κήρυγμα του Ευαγγελίου. Κι ο Αιθίοπας προχωρούσε γρήγορα προς τη δική του πατρίδα, ανυπομονώντας να μιλήσει στη βασίλισσα και τους συμπατριώτες του για όσα είδε και έζησε!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιο αξίωμα είχε ο Αιθίοπας στην πατρίδα του; Πού ήταν αυτή;
- Πού συνάντησε ο Φίλιππος τον Αιθίοπα; Πώς βρήκε το θάρρος να του μιλήσει;
- Πώς έμαθε ο Αιθίοπας για τον Ιησού Χριστό;
- Ποια αποστολή ανέλαβε ο Αιθίοπας μετά το βάπτισμα του;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο Φίλιππος καλείται "ευαγγελιστής" (Πράξ. κα΄8) ή "διάκονος", για να τον διακρίνουμε από τον απόστολο Φίλιππο. Βλέπουμε πως οι 7 διάκονοι (βλέπε και μάθημα 7ο) ανέλαβαν κι άλλα διακονήματα πέρα από τη φιλανθρωπία. Είναι αξιοθαύμαστη η υπακοή των εργατών του Ευαγγελίου στις πιο δύσκολες κι ανεξήγητες μετακινήσεις, όπου τους καλούσε ο Θεός.
2. Στο 5ο μάθημα είχαμε αναφέρει τον Σίμωνα τον μάγο. Μπορούμε να θυμίσουμε στα παιδιά πως στην Εκκλησία μπαίνουν και άνθρωποι με πονηρά κίνητρα. Όλα όμως ξεκαθαρίζουν σιγά σιγά κι αποκαλύπτεται κάποτε η αλήθεια, αν όχι εδώ στη γη, σίγουρα στον ουρανό. Ας μη σκανδαλιζόμαστε, λοιπόν, από τέτοια γεγονότα.
3. «Κανδάκη» είναι τίτλος και όχι όνομα. Όπως στην Αίγυπτο οι βασιλιάδες ονομάζονταν Φαραώ, έτσι και στην Αιθιοπία ονομάζονταν Κανδάκες. Την εποχή εκείνη, λοιπόν, στον θρόνο της πλούσιας Αιθιοπίας βρισκόταν γυναίκα. Ο Αιθίοπας αναφέρεται στην περικοπή ως «ευνούχος», τίτλος που σήμαινε συνήθως υψηλό αξιωματούχο.

4. Στο σημερινό μάθημα μπορούμε να παρατηρήσουμε κάποια στοιχεία που ξεπερνούν τα όρια της λογικής:

I. Άγγελος Κυρίου παρακίνησε τον Φίλιππο να πάει προς τον νότο κι εκείνος πρόθυμα υπάκουσε.

II. Ο Φίλιππος φωτισμένος από το Άγιο Πνεύμα ένιωσε ακατανίκητη ώθηση να πάει προς το αμάξι και να μιλήσει με τον ευνούχο. Ο Αιθίοπας, βέβαια, θεώρησε εντελώς τυχαία τη συνάντησή τους.

III. Μετά το βάπτισμα του Αιθίοπα, το Άγιο Πνεύμα πήρε το Φίλιππο μακριά. Εκείνος μπροστά στα μάτια του ευνούχου εξαφανίστηκε.

Ο ευνούχος όμως θέλησε να βαπτιστεί, όχι γιατί είδε κάποιο από αυτά τα θαύματα, αλλά γιατί η καρδιά του ήταν έτοιμη να δεχτεί τον Χριστό και «ρούφηξε» όλη την αλήθεια που άκουσε από τον Φίλιππο. Ο ερχομός του από μια ειδωλολατρική χώρα χώρα κι η επιθυμία του να προσκυνήσει στα Ιεροσόλυμα δείχνουν αγωνιστικό φρόνημα. Δεν χρειάζεται ένα ορατό υπερφυσικό σημείο για να νιώσουμε την παρουσία του Θεού στη ζωή μας. Ο Θεός αποκαλύπτεται σε κάθε ψυχή που «φλέγεται» κι είναι ώριμη για κάτι τέτοιο. Τα θαύματα μπορούν βέβαια να βοηθήσουν κάποιον να πιστέψει - κι ίσως η υπερφυσική απομάκρυνση του Φίλιππου να ενδυνάμωσε την πίστη του ευνούχου που μόλις είχε βαπτιστεί - αλλά δεν είναι η αιτία, για να δεχτούμε την αλήθεια του Χριστού.

5. Ο ευνούχος δεν κατανοεί όλα όσα διαβάζει και χρειάζεται την πολύτιμη βοήθεια του Φίλιππου. Έχει όμως ταπεινό φρόνημα (δεν απορρίπτει τη βοήθεια, λόγω θέσης και ισχύος) κι επιθυμία να γνωρίσει την αλήθεια. Αντίστοιχα κι εμείς, όταν διαβάζουμε την Αγία Γραφή, θα συναντήσουμε δυσκολίες. Αυτό όμως δεν πρέπει να μας αποθαρρύνει. Χρειάζεται επιμονή και ταπείνωση.

6. Μελετάμε το Ευαγγέλιο ως μέλη της Εκκλησίας από υπακοή στον λόγο του Ίδιου του Κυρίου: «ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ» (κατά Ιωάν. ε΄ 39). Ο Θεός φανερώθηκε στον Αδάμ στον κήπο της Εδέμ, στον Αβραάμ, στον Μωϋσή στο όρος Σινά, καθώς και σ' άλλους πιστούς και δίκαιους ανθρώπους. Αργότερα οι Προφήτες αποκάλυπταν στον λαό του Ισραήλ το θέλημα και τις εντολές του Θεού. Όμως η πλήρης και τέλεια Αποκάλυψη του Τριαδικού Θεού έγινε με την ενανθρώπηση του Υιού και Λόγου. Αυτήν μελετούμε και ζούμε ως Σώμα Χριστού. Χρειάζονται επομένως και πρόσωπα εκκλησιαστικά με εμπειρία και βαθιά γνώση των ιερών κειμένων, ως «έμπιστοι οδηγοί» μας.

7. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Αιθίοπας δεν αρκέστηκε μόνο στο ότι γνώρισε την αλήθεια. Θέλησε και να βαπτιστεί. Πιθανότατα στην ομάδα του κατηχητικού να υπάρχουν παιδιά που δεν είναι βαπτισμένα. Ο κατηχητής μπορεί να εκμεταλλευτεί την ευκαιρία που του δίνεται στο σημερινό μάθημα και να εξηγήσει στα παιδιά πως είναι πολύ σημαντικό ότι κατηχούνται, όμως αυτό δεν αρκεί. Στην Εκκλησία του Χριστού εισερχόμαστε με το μυστήριο του Βαπτίσματος. Αυτό «σβήνει» το προπατορικό αμάρτημα που ο άνθρωπος φέρει από τη γέννησή του αλλά και όλες τις αμαρτίες του, σε περίπτωση που ο βαπτιζόμενος είναι μεγάλος σε ηλικία. Όπως λέει ο Μέγας Βασίλειος (P.G. 29,10) «το Βάπτισμα είναι το όχημα προς τη Βασιλεία των Ουρανών».

8. Ο Αιθίοπας συνέχισε το δρόμο του με χαρά. Αυτή η ουράνια χαρά είναι δώρο του Αγίου Πνεύματος. Πηγή της είναι ο Θεός κι όταν απομακρυνόμαστε από Εκείνον τη χάνουμε. Η χαρά αυτή τον έκανε ιεραπόστολο, ώστε να την μοιραστεί και με άλλους.

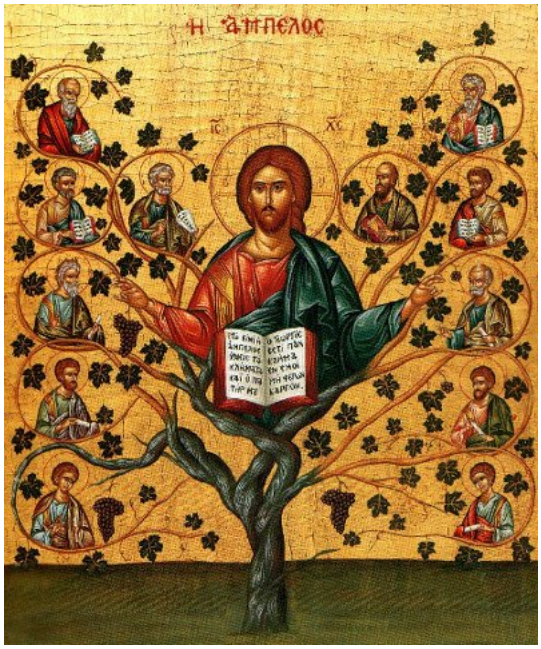
9. Ας θυμόμαστε πως τα μάτια της ψυχής μας πρέπει να τα έχουμε πάντοτε ορθάνοιχτα. Όπως ο ευνούχος, έτσι κι εμείς να αναζητήσουμε το θέλημα του Θεού, ώστε να Τον «γνωρίσουμε». Κατ' επέκτασιν ανοιχτά πρέπει να έχουμε τα μάτια μας και για τις ανάγκες των άλλων ανθρώπων, όπως ο διάκονος Φίλιππος. Μην περιμένουμε να έρθουν εκείνοι ζητώντας βοήθεια, αλλ' ας σκεπτόμαστε ότι στο πρόσωπο των άλλων ανακαλύπτουμε τον Θεό.

10. Τέλος, μια και βρισκόμαστε στην πορεία μας προς τα Χριστούγεννα, ας παραλληλίσουμε στα παιδιά τον Αιθίοπα νεοφώτιστο με τους τρεις Μάγους. Κι αυτοί, αν και προέρχονταν από ειδωλολατρική χώρα και κατείχαν εξουσία και πλούτο, έψαξαν με απλότητα και ταπείνωση την Αλήθεια. Ο Θεός τους αξίωσε να γίνουν οι πρώτοι εξ εθνών προσκυνητές Του!

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Πώς ο διάκονος Φίλιππος δέχτηκε να βαπτίσει τον Σίμωνα τον μάγο;» Ας σκεφτούμε τι απάντησε ο Φίλιππος αργότερα στον Αιθίοπα όταν ζήτησε να βαπτιστεί: «Αν πιστεύεις μ' όλη σου την καρδιά, μπορείς να βαπτιστείς». Η ευθύνη της ομολογίας της πίστης ανήκει σ' εκείνον που την κάνει. Ο Σίμων είχε αποκηρύξει τη μαγεία, όταν ζήτησε να βαπτιστεί κι έτσι η Εκκλησία δεν μπορούσε να του αρνηθεί το μυστήριο. Αργότερα φάνηκε δυστυχώς ότι δεν είχε εγκαταλείψει τον παλιό τρόπο σκέψης του (βλέπε 5ο μάθημα). Μεγάλη η ευθύνη μας, λοιπόν, όταν προσερχόμαστε σ' ένα από τα ιερά μυστήρια, γιατί σύντομα αποκαλύπτεται η πρόθεσή μας.
2. «Πώς μεταφέρει το Άγιο Πνεύμα τον Φίλιππο; Τι ακριβώς είναι το Άγιο Πνεύμα; Μήπως είναι μια δύναμη;» Ο κατηχητής πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός σε αυτό το σημείο του μαθήματος. Το Άγιο Πνεύμα σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται αφηρημένη δύναμη, αλλά το τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας που φέρει ισάξια με τα δύο άλλα Πρόσωπα τη δύναμη τού Θεού. Αναφερόμαστε στη δύναμη του Αγίου Πνεύματος που μπορεί να κάνει τα ανθρωπίνως αδύνατα δυνατά, κι όχι στο Άγιο Πνεύμα ως μια «μαγική δύναμη» που μπορεί να μεταφέρει τους ανθρώπους από τον ένα τόπο στον άλλο. Γι' αυτό τονίζουμε νωρίτερα στη διήγηση ότι «το Άγιο Πνεύμα μίλησε στην καρδιά του Φιλίππου». (περισσότερα για το Άγιο Πνεύμα βλέπε στο 2ο και το 11ο μάθημα).
3. «Γιατί το Άγιο Πνεύμα παίρνει τον Φίλιππο μακριά;» Η αγάπη του Θεού, που Τον έκανε να κατέβει ως Θεάνθρωπος κοντά μας, προκάλεσε αυτή τη θαυμαστή συνάντηση, που άλλαξε τη ζωή του Αιθίοπα. Απ' αυτή τη στιγμή ο Ίδιος ο Θεός κατοικεί στην καρδιά του ευνούχου, γεμίζοντάς τον με χαρά. Ο Φίλιππος είναι τώρα αλλού πιο απαραίτητος. Ο Αιθίοπας, γνωρίζοντας τη Γραφή κι έχοντας λάβει το Άγιο Πνεύμα, είναι έτοιμος να πάρει τη σκυτάλη της ιεραποστολής και να φωτίσει άλλους, όπως φωτίστηκε κι αυτός.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις η΄, 25-40.
2. Π. Ν. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. J. Holzner, Παύλος, εκδ. Δαμασκός.
4. Σεραφείμ Ρόουζ, «Η αποκάλυψη του Θεού στην ανθρώπινη καρδιά», μτφρ. Μαρία Δημητριάδου, εκδ. Εγρήγορση 2004.

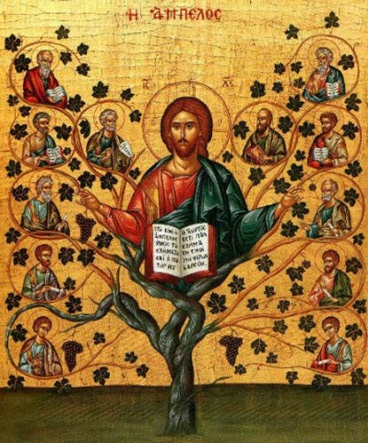
Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἡ γέννησίς σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ, τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες, ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο, σὲ προσκυνεῖν, τὸν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν, Κύριε δόξα σοι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΡΕΙΣ ΣΟΦΟΙ

Τρεις Σοφοί, τρεις βασιλιάδες φουμ-φουμ-φουμ (2)
Ξεκινήσαν μια φορά καβάλα σ' άλογα γοργά,
Έρημο μακριά περάσαν, νύχτα στην Ιουδαία φτάσαν
φουμ-φουμ-φουμ (2).

Το’ να λέγανε Βαλτάσσαρ φουμ-φουμ-φουμ (2)
Και το δεύτερο Γασπάρ, Μελχιόρ τον τρίτο πούθε παν;
Βασιλιά ψάχνουν να βρούνε που γι’ Αυτόν Γραφές μιλούνε.
φουμ-φουμ-φουμ (2).

Τρεις Σοφοί, τρεις βασιλιάδες φουμ-φουμ-φουμ (2)
Στο νιογέννητο παιδί αστέρι ολόλαμπρο οδηγεί
Ταπεινά το γόνυ γέρνουν, θησαυρό στο βρέφος φέρνουν
φουμ-φουμ-φουμ (2).

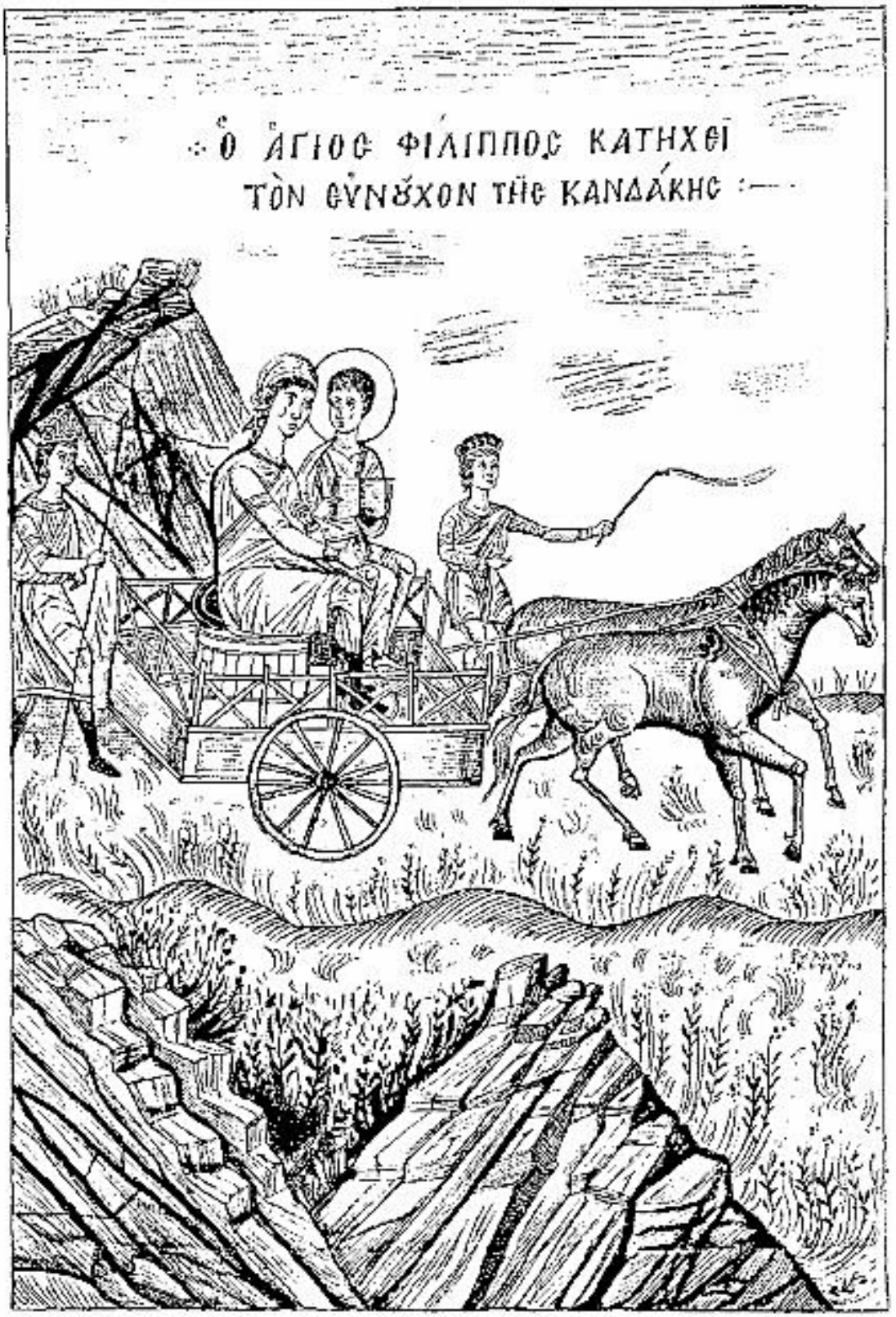

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Οι γρίφοι

Ο κατηχητής ή ο πρώτος παίκτης, επιλεγμένος από κοινή συμφωνία, γράφει πάνω σ’ έναν πίνακα ή ένα χαρτόνι μια οποιαδήποτε λέξη. Όλοι οι υπόλοιποι παίκτες − εκτός από εκείνον πού έγραψε τη λέξη – χωρίζονται σε δύο ή περισσότερες ομάδες και προσπαθούν να γράψουν στο χαρτί της ομάδας τους λέξεις που να περιέχουν όσο γίνεται πιο πολλά γράμματα της λέξης του πίνακα. Οι ομάδες μπορούν να έχουν και λεξικό, οπότε το παιχνίδι αποκτά κι εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Νικήτρια είναι η ομάδα που έφτιαξε τις περισσότερες λέξεις, χρησιμοποιώντας και τα περισσότερα γράμματα.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Συμπληρώστε τη μεσοστιχίδα:

(1) Ένας από τους 7 διακόνους. _I_____
(2) Ο ξένος αναρωτιόταν μήπως ο Ιησούς ήταν ο ... _E_____
(3) Από αυτή την ήπειρο είχε έρθει. __P___
(4) Ταξίδευε αργά μ' αυτήν στην έρημο. A____
(5) Η χώρα στην οποία ήταν υπουργός ο ξένος _____Π__
(6) Στο δρόμο του γυρισμού μελετούσε τους ... __O_____
(7) Στα Ιεροσόλυμα είχε ακούσει ότι Τον σταύρωσαν. ___Σ__
(8) Μόλις βρήκαν νερό έγινε η ... ___T___
(9) Φώτισε το Φίλιππο να βοηθήσει τον ξένο. ___O ______
(10) Παρακίνησε τον Φίλιππο να πάει προς τον νότο. ____Λ__
(11) Ο Φίλιππος υπηρέτησε τους φτωχούς με μεγάλη ... ____H

Θυμάστε την προφητεία του Ησαΐα; Να τη συμπληρώσετε:

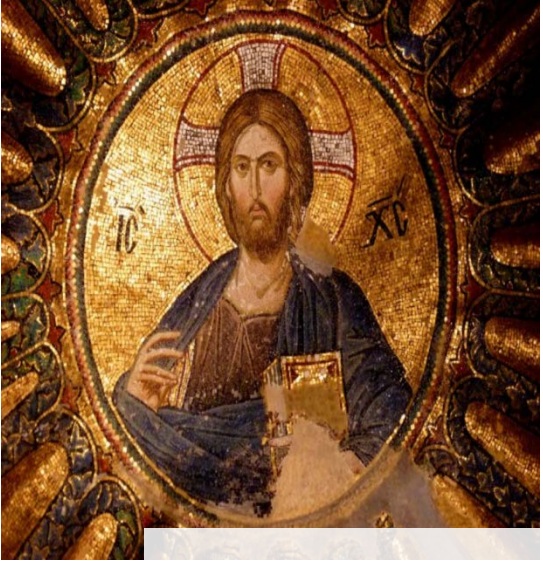
«Σαν _ _ _ _ _ _ _ οδηγήθηκε στη _ _ _ _ _ και σαν _ _ _ _ _ _ στάθηκε άφωνος.»

Κυκλώστε μόνο τα ονόματα των τριών Μάγων:

ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ-ΒΑΛΤΑΣΑΡ-ΜΑΝΩΛΗΣ-ΜΕΛΧΙΟΡ-ΜΑΡΚΟΣ-ΓΑΣΠΑΡ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΑΤΟ

ΣΑΟΥΛ, ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΚΥΝΗΓΑΣ ;

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη μας στο Πρόσωπο του Υιού, που είναι Φως εκ Φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού και στου Οποίου τις άκτιστες ενέργειες μετέχει ο άνθρωπος, αν το θελήσει.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Γέννηση του Ιουδαίου Σαούλ στην ειδωλολατρική Ταρσό, μόρφωση και στα ελληνικά – Σαύλος ή Παύλος.
- Αγάπη στον Θεό, μετά το πέρας των σπουδών του πηγαίνει ως μαθητής του Γαμαλιήλ στα Ιεροσόλυμα.
- Ευσεβής Φαρισαίος, πείθεται ότι οι χριστιανοί είναι ψεύτες.
- Προσέχει τα ρούχα των λιθοβολούντων τον Στέφανο, κυνηγά, βασανίζει και φυλακίζει τους Χριστιανούς.
- Ο Χριστός, το αληθινό Φως, δεν αφήνει καμιά καλή ψυχή στο σκοτάδι.
- Στον δρόμο προς τη Δαμασκό, δυνατό φως στον ουρανό κι η φωνή του Χριστού ρωτά τον Παύλο γιατί Τον κυνηγά.
- Ο Παύλος τυφλός μένει 3 μέρες χωρίς να φάει και να πιει κι έπειτα βαπτίζεται από τον γέροντα Ανανία.
- Κηρύττει με θάρρος τον Χριστό, οι Χριστιανοί διστάζουν αλλά τον αποδέχονται και τον φυγαδεύουν κατεβάζοντάς τον με καλάθι από τα τείχη.
- Ο Παύλος στα Ιεροσόλυμα. Μεσολάβηση του Βαρνάβα για να συναντηθεί με τους Αποστόλους.
- Κλήθηκε τελευταίος, αλλά φάνηκε πρώτος στους κόπους σε όλο τον κόσμο.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

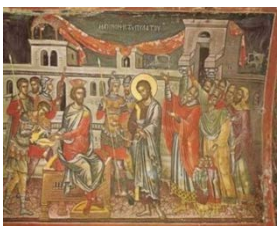
- Πώς φέρονταν οι Ιουδαίοι στους πρώτους Χριστιανούς; Γιατί οι Χριστιανοί τους φοβούνταν ;
- Ποιος ήταν ο πρώτος μάρτυρας των Χριστιανών;
- Υπήρχε κανείς που βοηθούσε όσους λιθοβολούσαν τον Στέφανο;
- Ποιους μαθητές θυμάσαι από τους 12;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Ανακριτική καρέκλα.

Λίγα χρόνια μετά τη γέννηση του Χριστού μας στη Βηθλεέμ, ένα άλλο αγόρι Ιουδαίων γεννήθηκε σε μια μακρινή ειδωλολατρική πόλη, την Ταρσό. Τον ονόμασαν Σαούλ. Ο Σαούλ μεγάλωνε δείχνοντας δυνατό μυαλό κι αποφασιστική ψυχή. Μορφώθηκε μαθαίνοντας και την ελληνική γλώσσα, στην οποία τον φώναζαν Σαύλο ή Παύλο. Αγάπησε με ζήλο τον Θεό των πατέρων του και γι' αυτό όταν τελείωσε τις σπουδές του, πήγε στα Ιεροσόλυμα για να γίνει μαθητής του ξακουστού δασκάλου του Νόμου, του Γαμαλιήλ.

Εκεί ο Σαούλ, σαν ευσεβής Φαρισαίος που ήταν, πείστηκε από τους αρχιερείς ότι οι χριστιανοί ήταν ψεύτες κι απατεώνες. Με χαρά, λοιπόν, δέχτηκε μια μέρα να προσέχει τα ρούχα όσων λιθοβολούσαν τον πρωτομάρτυρα Στέφανο. Έπειτα άρχισε με πάθος να κυνηγά τους χριστιανούς. Έμπαινε ξαφνικά μέσα στα σπίτια των πιστών συλλαμβάνοντας ολόκληρες οικογένειες· τους φυλάκιζε και τους βασάνιζε για ν' αρνηθούν την πίστη τους· ψήφιζε στις δίκες τους να καταδικαστούν σε θάνατο· κι όλα αυτά νομίζοντας πως μ' αυτόν τον τρόπο υπηρετεί τον Θεό!

Αλλά ο Χριστός μας, το αληθινό Φως, δεν αφήνει στο σκοτάδι κανέναν που Τον αγαπά αληθινά, όσα σφάλματα κι αν κάνει. Κι έτσι ένα μεσημέρι που ο Παύλος κάλπαζε προς μια άλλη πόλη, τη Δαμασκό, μαζί με τους άνδρες του, για να καταδιώξει κι εκεί την Εκκλησία, συνέβη κάτι που του άλλαξε τη ζωή για πάντα. Ένα δυνατό φως σκέπασε αυτόν και τους συντρόφους του, αναγκάζοντάς τους να πέσουν στη γη. Τότε ο Παύλος άκουσε στη γλώσσα του Ισραήλ μια ανδρική φωνή να του λέει: «Σαούλ, Σαούλ, γιατί με κυνηγάς; Είναι σκληρό για σένα να κλοτσάς τα καρφιά». «Ποιος είσαι, Κύριε;» ρώτησε έκθαμβος ο νέος. «Εγώ είμαι, ο Ιησούς, που με καταδιώκεις. Σήκω όμως. Ήρθε η ώρα που θα κηρύξεις την αλήθεια για Μένα ακόμα και στους ειδωλολάτρες, για να επιστρέψουν κι εκείνοι από το σκοτάδι στο Φως».

Η λάμψη χάθηκε κι ο Παύλος ανασηκώθηκε. Ήταν όμως τυφλός! Οι κατάπληκτοι σύντροφοί του τον οδήγησαν στην πόλη, όπου αρνιόταν επί τρεις ημέρες να φάει και να πιει ό,τι κι αν του πρόσφεραν. Τότε τον επισκέφτηκε με δισταγμό ο Ανανίας, ένας χριστιανός γέροντας. Ο Κύριος του είχε δώσει με όραμα εντολή να βαπτίσει τον μετανιωμένο διώκτη της Εκκλησίας. Πραγματικά ο Παύλος βαπτίστηκε κι αμέσως ξαναβρήκε το φως του! Άρχισε, λοιπόν, με θάρρος να κηρύττει τον Χριστό προκαλώντας έκπληξη σ' όσους τον άκουγαν.

Οι χριστιανοί αρχικά τον απέφευγαν τρομοκρατημένοι. Όσο όμως εκείνος συνέχιζε, ξεπέρασαν τον φόβο τους και τον δέχτηκαν σιγά σιγά στην Εκκλησία. Σε λίγες ημέρες μάλιστα αναγκάστηκαν να τον κατεβάσουν από τα τείχη της πόλης κρυμμένο σ' ένα τεράστιο καλάθι για να τον γλυτώσουν από τους οργισμένους Ιουδαίους! Ο Παύλος έφτασε αργότερα στα Ιεροσόλυμα και με τη βοήθεια ενός καλόκαρδου χριστιανού, του Βαρνάβα, γνωρίστηκε με τους δώδεκα μαθητές του Κυρίου.

Έτσι ξεκίνησε το έργο του Αποστόλου που ο Χριστός μας κάλεσε τελευταίο, για να γίνει όμως πρώτος στους κόπους και στους αγώνες. Χάρη σ' εκείνον το Φως του Χριστού θ' απλωνόταν σ' όλον τον τότε γνωστό κόσμο!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πώς συνάντησε ο Παύλος τον Χριστό; Ποιος τον βάπτισε;
- Τι έπαθε ο Παύλος και πώς θεραπεύθηκε;
- Γιατί λέμε ότι ο Παύλος ήταν ο πρώτος στους κόπους;
- Εμείς πώς βλέπουμε το Φως του Χριστού;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

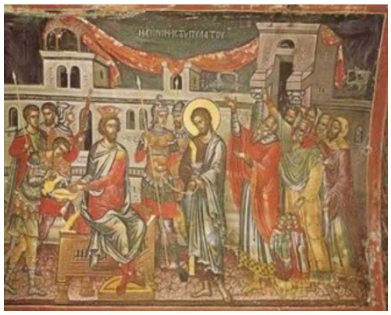

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο Απόστολος Παύλος γεννήθηκε κι ανατράφηκε στην Ταρσό της Κιλικίας (τοποθεσία που σήμερα βρίσκεται στην νοτιοανατολική Τουρκία). Η Ταρσός ήταν μεγάλο εμπορικό κέντρο σ' ένα σημείο όπου συναντιούνταν ο ελληνικός πολιτισμός μ' εκείνον της Ανατολής στα χρόνια της Ρωμαϊκής Κυριαρχίας. Έτσι ο Παύλος ήταν συνηθισμένος να συμβιώνει με ανθρώπους διαφόρων φυλών, ήταν ποτισμένος με το πνεύμα της ελληνορωμαϊκής παιδείας (καθώς ήταν και Ρωμαίος πολίτης) και ταυτόχρονα βαθύτατα πιστός γνώστης της Παλαιάς Διαθήκης και της αναμονής του Σωτήρα, του Μεσσία. Όλες αυτές του οι δυνατότητες ξετυλίχθηκαν στα περίπου 30 χρόνια της ιεραποστολικής του δράσης, μπαίνοντας στην υπηρεσία του Ευαγγελίου.
2. Στα Ιεροσόλυμα ο Παύλος πέρασε ως ενήλικας μαθητής μεγάλο χρονικό διάστημα κοντά στο σοφό Γαμαλιήλ (βλέπε 6ο μάθημα). Γνώρισε άριστα τον Νόμο του Μωυσή και τον τηρούσε ως ευσεβής Φαρισαίος. Σίγουρα θα επηρεάστηκε επίσης από τη διάκριση και τη σύνεση του δασκάλου του, ο οποίος τελικά πρέπει να έγινε χριστιανός. Ήταν αδύνατον, όμως, να δεχτεί έναν Σωτήρα σταυρωμένο· ο Σταυρός, όπως θα διακηρύξει αργότερα, ήταν το μεγάλο σκάνδαλο για τους Ιουδαίους, που περίμεναν έναν εθνοαπελευθερωτή Μεσσία. Έτσι, πείστηκε ότι οι χριστιανοί ήταν ψεύτες κι επικίνδυνοι.

3. Ο Παύλος μετά τον λιθοβολισμό του Στεφάνου προχώρησε σε διώξεις των πιστών. Αυτός ήταν ο πρώτος από τους αμέτρητους διωγμούς που θα βασανίσουν την Εκκλησία. Αλλά ο τρόπος του Σταυρού, το μαρτύριο και η θυσία, θα φέρουν το αντίθετο αποτέλεσμα απ' ό,τι αναμενόταν. Η Εκκλησία θα θριαμβεύσει, μεταστρέφοντας συχνά και τους ίδιους τους διώκτες της, με πρώτο τον Απόστολο Παύλο.
4. Ο Χριστός μας είναι «Φως εκ Φωτός, Θεός αληθινός εκ Θεού αληθινού». Όσοι Τον αγαπούν και αγωνίζονται για την καθαρότητα του νου και της καρδιάς, μετέχουν στην άκτιστη ενέργεια του θείου φωτός, όπως μαρτυρούν οι Άγιοί μας. Η ουσία του Θεού είναι απρόσιτη, αλλά η Αγάπη Του μας κάνει κοινωνούς των θείων ενεργειών Του.
5. Θείο φως πλημμύρισε και τον Απόστολο Παύλο. Ο Χριστός μας δεν εκβιάζει την ανθρώπινη θέληση. Έβλεπε το βάθος της καρδιάς του φοβερού διώκτη και γνώριζε πως η αιτία των πράξεων του ήταν η βαθιά του αγάπη στον Θεό, Τον οποίο πίστευε ότι υπηρετούσε. Παρόλο που και οι σύντροφοί του πέφτουν στο έδαφος ακούγοντας τη φωνή του Χριστού, το μήνυμα απευθύνεται ειδικά στον Παύλο.
6. Τα λόγια του Κυρίου δείχνουν καθαρή αγάπη στα πλάσματά Του. «Γιατί με κυνηγάς;» ρωτά τον διώκτη· όποιος κυνηγά εκείνους που πιστεύουν στον Χριστό, κυνηγά τον Ίδιο, γιατί οι πιστοί είναι μέλη του Σώματός Του. «Είναι σκληρό να κλοτσάς τα καρφιά». Ο Ιησούς ξέρει πως ο Παύλος δεν έβρισκε ανάπαυση και παρηγοριά στον διωγμό που είχε εξαπολύσει, γιατί έτσι απομακρυνόταν από την αγάπη του Θεού, δίχως να το καταλαβαίνει.
7. Όταν ο Παύλος αργότερα περιέγραφε το όραμα του στη Δαμασκό τόνιζε πως ο Χριστός του ανέθεσε την ιεραποστολή στους ειδωλολάτρες. Όλοι έπρεπε να έχουν την ευκαιρία να σωθούν. Αν και φανατικός Φαρισαίος, ο Παύλος συγκλονίζεται από τα λόγια του Κυρίου, που του δίνει την εντολή να υπακούσει πια σε ό,τι τον καθοδηγήσει η Εκκλησία της Δαμασκού. Η κλήση μας γίνεται από τον Θεό, αλλά η πορεία μας χαράζεται από την Εκκλησία, ώστε η υπακοή στους πνευματικούς πατέρες να μας θωρακίζει απέναντι στον εγωισμό.
8. Μόλις ο Παύλος βεβαιώνεται πως του μιλά ο Χριστός, αλλάζει σελίδα στη ζωή του με αποφασιστικότητα. Αν και προσωρινά τυφλός, επί 3 ημέρες αρνείται κάθε τροφή περιμένοντας με νηστεία και προσευχή το επόμενο θείο σημάδι. Μόλις τον επισκέπτεται με κάποιο φόβο ο γέροντας Ανανίας, γνωρίζοντας πόσα είχαν υποφέρει εξαιτίας του οι πιστοί, κάτι σαν λέπια πέφτουν από τα μάτια του και ξαναβρίσκει το φως του. Βαπτίζεται και ξεκινά αμέσως με θείο φωτισμό να πείθει τους έκπληκτους Ιουδαίους, κηρύττοντας πως ο Χριστός είναι το Πρόσωπο που προφητεύθηκε σ' όλη την Παλαιά Διαθήκη.
9. Ο Απόστολος Παύλος ποτέ δε θα ξεχάσει πόσο κυνήγησε την Εκκλησία. Πάντα θα αναφέρει τον εαυτό του ως διώκτη και τελευταίο των Αποστόλων, δείχνοντας βαθιά μετάνοια κι ευγνωμοσύνη στον Θεό για τη μεταστροφή του. Το έργο του όμως στα έθνη (τους ειδωλολατρικούς, δηλαδή, λαούς) είναι μεγαλειώδες· τα βάσανα κι οι κόποι που υπέμεινε για χάρη του Χριστού αιτιολογούν την ονομασία που του αποδόθηκε: «ο πρώτος μετά τον Ένα». Οι χριστιανοί δικαιολογημένα τον φοβούνταν υπερβολικά στην αρχή κι οι υπόλοιποι Απόστολοι στα Ιεροσόλυμα έδειξαν επιφυλακτικότητα το πρώτο διάστημα απέναντι του. Ο αγαθός και πράος Βαρνάβας ήταν ο σύνδεσμός του με την Εκκλησία των Ιεροσολύμων και τον συντρόφεψε σε πολλά ταξίδια.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Αφού ο Γαμαλιήλ, που είχε διδάξει τον Παύλο, είχε αντιμετωπίσει τόσο σοφά τους Χριστιανούς κι είχε συμβουλέψει τους αρχιερείς να μην τους κυνηγούν, γιατί ο Παύλος έκανε το αντίθετο;»
Ο Παύλος είχε πια τελειώσει τη μαθητεία του κοντά στον Γαμαλιήλ αρκετό καιρό πριν ξεσπάσει ο διωγμός. Ήταν νέος, ορμητικός και μαχητικός στα θέματα της πίστης, ακολουθώντας τις εντολές του Συνεδρίου. Ο Γαμαλιήλ, ηλικιωμένος και διδαγμένος από την πείρα της ζωής ότι συχνά σφάλλουμε όταν είμαστε απόλυτοι, είχε αποσυρθεί θα λέγαμε από την ενεργό δράση και δεν επηρέαζε τόσο τις εξελίξεις.
2. «Ο Παύλος είχε ξεκινήσει τη μαθητεία του στα Ιεροσόλυμα αρκετό καιρό πριν το Πάθος και την Ανάσταση του Κυρίου. Μήπως Τον είχε συναντήσει;» Δεν μας αναφέρουν πουθενά ξεκάθαρα τα κείμενα της Καινής Διαθήκης αν έτυχε να συναντηθούν ποτέ ο Ιησούς με τον Παύλο. Για τον μορφωμένο Παύλο που προσδοκούσε τον ένδοξο Μεσσία του Ισραήλ με κοσμική εξουσία, ίσως ο Χριστός να φαινόταν άλλο ένα ασήμαντο πρόσωπο ανάμεσα στους πολλούς ψευτο-μεσσίες που παρουσιάζονταν κάθε τόσο.
3. «Γιατί ο Χριστός άφησε τον Παύλο να κάνει πρώτα τόσο κακό στους Χριστιανούς πριν τον καλέσει;» Μόνο ο Θεός γνωρίζει ποια είναι η κατάλληλη στιγμή να απευθυνθεί στον καθέναν από εμάς. Δεν καταργεί την ελευθερία μας ούτε εκβιάζει. Ο πρωτοκορυφαίος Απόστολος ίσως έπρεπε να περάσει πρώτα από την άρνηση (όπως κι ο επίσης πρωτοκορυφαίος απόστολος Πέτρος) για να ταπεινωθεί βαθιά και ν’ αφήσει τον εαυτό του στα χέρια του Θεού.
4. «Τι έγιναν οι σύντροφοι του Παύλου που πήγαιναν στη Δαμασκό μαζί του;» Οι Πράξεις των Αποστόλων στις 2 αφηγήσεις του οράματος του Αποστόλου Παύλου (βλέπε τις περικοπές στις πηγές Ζ1) παρουσιάζουν μια μικρή αντίφαση που μας κάνει ν’ αναρωτιόμαστε: Τελικά όλοι είδαν το φως; Όλοι άκουσαν τη φωνή του Χριστού; Ό,τι και να συνέβη, όλοι πρέπει να επηρεάστηκαν από την κατάσταση του Παύλου, χωρίς όμως να αναφέρεται κάπου αν έγιναν χριστιανοί ή όχι.
5. «Γιατί τυφλώθηκε ο Παύλος μετά το όραμα;» Χρειαζόταν και ένα δυνατό σωματικό σημάδι, για να βεβαιωθούν όλοι ότι αυτό που συνέβη ήταν πραγματικότητα κι όχι κάποια οπτασία ή όνειρο. Λέπια σκέπασαν τα μάτια του Αποστόλου, για να θυμίζουν το πνευματικό σκοτάδι στο οποίο βρισκόταν τόσον καιρό. Μετά την τριήμερη νηστεία και προσευχή, όπου με υπομονή περιμένει κάποια οδηγία εξ ουρανού, παρουσιάζεται ο Ανανίας ως μέλος της Εκκλησίας. Έτσι το σωματικό και πνευματικό σκοτάδι καταργούνται και το Άγιο Πνεύμα φωτίζει με το άγιο Βάπτισμα τον Απόστολο για το δύσκολο έργο του.
6. «Τι είναι το «άκτιστο φως»; Είναι η δόξα του Θεού, η άκτιστη θεία ενέργεια που αξιώθηκαν να δουν ως φως πολλοί Πατέρες και Άγιοι της Εκκλησίας μας και μόνο βιωματικά ευχόμαστε να μπορούμε να το προσεγγίσουμε. Όμως το φως είναι μια οικεία έννοια προς τα παιδιά, που πολύ εύκολα δέχονται την ύπαρξη του θείου φωτισμού και των οφθαλμών της ψυχής, ιδιαίτερα αν έχουν μυστηριακή ζωή. Ούτως ή άλλως οι καρδιές τους είναι πολύ καθαρότερες από τις δικές μας και πιο έτοιμες.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων θ΄ 1-30 και κστ΄ 4-18.
2. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, «Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων», Ομιλίες ΙΘ΄, Κ΄, ΚΑ΄, ΝΒ΄ ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς», Θεσσαλονίκη 1983.
3. JOSEPH HOLZNER, ΠΑΥΛΟΣ, Εκδόσεις «Δαμασκός», Αθήνα 1979.
4. Λίτσας Ι. Χατζηφώτη, Απόστολος Παύλος - Η ζωή και το έργο του, Εκδόσεις Μ. Τουμπής Α.Ε., Αθήνα 2004.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν ἔνθα ὁδεύει ὁ ἀστήρ, μετὰ τῶν Μάγων Ἀνατολῆς τῶν Βασιλέων. Ἄγγελοι ὑμνοῦσιν, ἀκαταπαύστως ἐκεῖ. Ποιμένες ἀγραυλοῦσιν, ᾠδὴν ἐπάξιον. Δόξα ἐν ὑψίστοις λέγοντες, τῷ σήμερον ἐν Σπηλαίῳ τεχθέντι, ἐκ τῆς Παρθένου, καὶ Θεοτόκου, ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

Άναρχος Θεός καταβέβηκεν
και εν τη Παρθένω κατώκησεν
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Δέσποινα.

Βασιλεύς των όλων και Κύριος,
ήλθε τον Αδάμ αναπλάσασθαι
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Άχραντε.

Γηγενείς σκιρτάτε και χαίρετε,
τάξεις των Αγγέλων ευφραίνεσθε
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Δέσποινα.
Δέξου Βηθλεέμ τον Δεσπότην σου,
Βασιλέα πάντων και Κύριον
έρουρεμ, έρουρεμ, χέρου-ρέρου-ρέρουρέμ
Χαίρε Δέσποινα.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

<u>Γάιδαρος χωρίς ουρά</u>

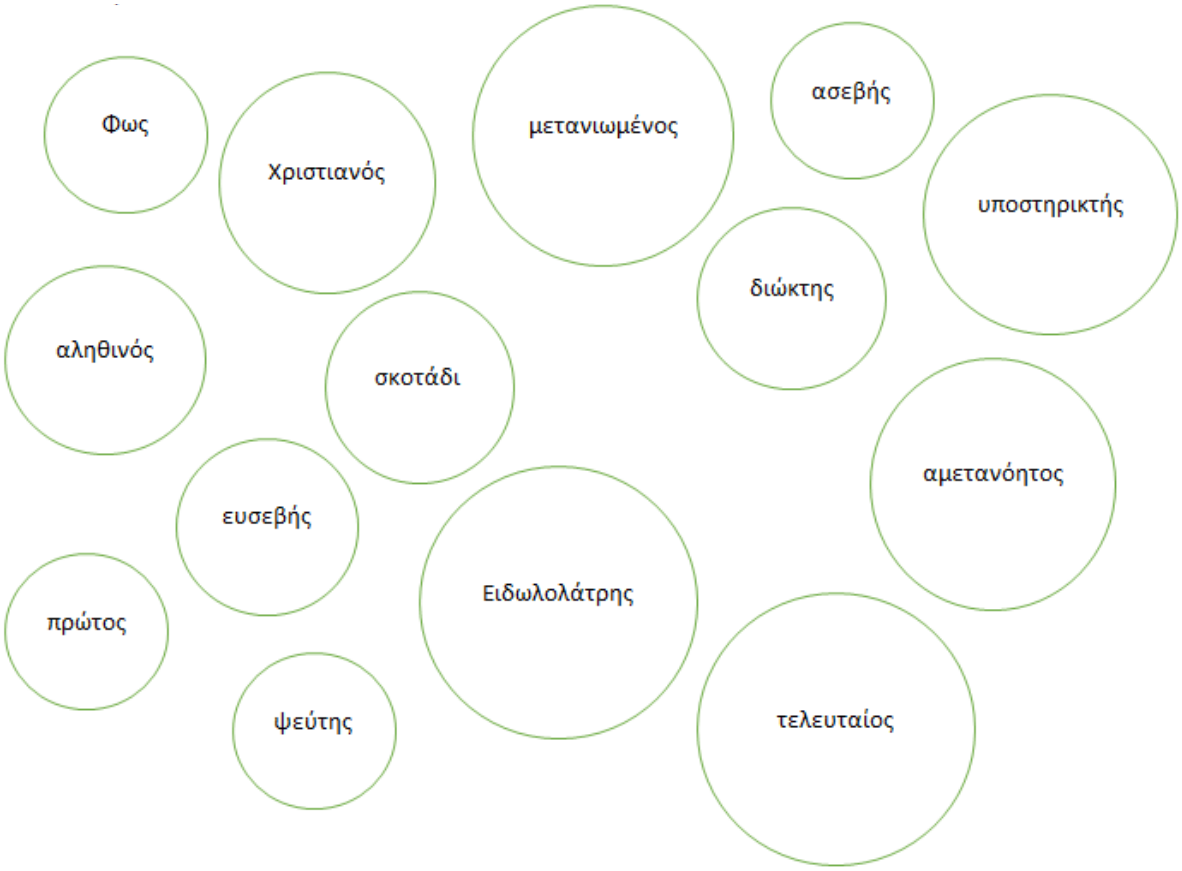
Ζωγραφίζουμε σε μεγάλο χαρτόνι έναν γάιδαρο, χωρίς να του βάλουμε ουρά. Ένα-ένα τα παιδιά σηκώνονται και προσπαθούν με κλειστά μάτια να σημειώσουν με μαρκαδόρο την ουρά του γαϊδάρου στη θέση της. Εκείνος που θα τη σημειώσει στη θέση της ή πιο κοντά, είναι ο νικητής. Μπορούμε, αν θέλουμε, να αφαιρέσουμε κι άλλες λεπτομέρειες από το γάιδαρο, π.χ. μάτια, αυτιά, πόδια κλπ και να προσπαθούν τα παιδιά με διαφορετικό χρώμα μαρκαδόρου να προσθέσουν και τα υπόλοιπα.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μπορείτε να ενώσετε τα αντίθετα;

Α	Σ	Β	Φ	Ω	Σ	Γ	Δ	Γ	Ζ
Α	Τ	Α	Ρ	Σ	Ο	Σ	Δ	Α	Δ
Ι	Ε	Ρ	Ο	Σ	Ο	Λ	Υ	Μ	Α
Θ	Φ	Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Α	Μ
Σ	Α	Ο	Υ	Λ	Η	Θ	Κ	Λ	Α
Κ	Ν	Λ	Μ	Χ	Ρ	Σ	Τ	Ι	Σ
Γ	Ο	Δ	Ζ	Θ	Κ	Λ	Μ	Η	Κ
Α	Σ	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Θ	Λ	Ο
Ο	Ο	Π	Α	Υ	Λ	Ο	Σ	Ο	Σ
Β	Α	Ρ	Ν	Α	Β	Α	Σ	Η	Ι

Τώρα να κυκλώσετε στο κρυπτόλεξο 9 λέξεις σχετικές με το σημερινό μάθημα

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ

ΑΙΝΕΑΣ ΚΑΙ ΤΑΒΙΘΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη μας πως ο Υιός του Θεού ονομάστηκε Ιησούς Χριστός, μπήκε στην ανθρώπινη ιστορία, είχε επίγεια πατρίδα και μας άφησε το Όνομά Του ως πνευματικό όπλο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο αγώνας των Αποστόλων συναντά εμπόδια – Το όπλο της προσευχής.
- Ο απόστολος Πέτρος επισκέπτεται Ιουδαία, Γαλιλαία και Σαμάρεια.
- Στην πόλη Λύδδα (αγ.Γεώργιος) πηγαίνει στον επί 8 χρόνια παράλυτο Αινέα – Τον παρακινεί στο όνομα του Χριστού να σηκωθεί – Ο Αινέας προσπαθεί με πίστη και θεραπεύεται – Πολλοί πιστεύουν και βαπτίζονται.
- Την ίδια περίοδο στο ψαροχώρι Ιόππη πεθαίνει η Ταβιθά, μια υφάντρα με πολλές ελεημοσύνες σε χήρες κι ορφανά · σε κάθε φτωχό έβλεπε τον Χριστό.
- Οι χριστιανοί καλούν τον Πέτρο, που φθάνει πολύ γρήγορα.
- Θρήνος μεγάλος, ελπίδα πιστών για θαύμα.
- Ο Πέτρος ζητά να μείνει μόνος – θυμάται τον Κύριο στο σπίτι του Ιαείρου – Προσεύχεται με πίστη στον νικητή του θανάτου και προτρέπει την Ταβιθά να σηκωθεί.
- Η ανάσταση της Ταβιθάς, που έφτασε σε βαθιά γεράματα γεμάτη φιλανθρωπία – Πολλοί πιστεύουν στον Χριστό.
- Σύνδεση με το σήμερα – Εικόνα Χριστουγέννων, ο μικρός Χριστός σαν μεγάλος άνδρας, η φάτνη σαν τάφος – Ο Υιός του Θεού μπαίνει στην ιστορία για να νικήσει τον θάνατο.
- Το Όνομά Του ανίκητο όπλο – Η ευχή του Ιησού – Χριστούγεννα με τον Χριστό.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Θυμάσαι θαύματα όπου ο Χριστός ανέστησε νεκρούς;
- Ποιο είναι το όπλο των χριστιανών σε κάθε δυσκολία;
- Μπορεί κάποιος να δώσει ελεημοσύνη, ακόμα κι αν δεν του περισσεύουν χρήματα;
- Έχεις δει την ορθόδοξη εικόνα της Γέννησης; Θυμάσαι πώς είναι ο Χριστός;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Δραματοποίηση των θαυμάτων.

Ο αγώνας που έκαναν οι Απόστολοι για να γνωρίσουν οι άνθρωποι την Αλήθεια συναντούσε κάθε τόσο κινδύνους και εμπόδια. Η μεγαλύτερη παρηγοριά τους εκείνες τις δύσκολες ώρες ήταν η προσευχή. Έτσι η Εκκλησία, στηριγμένη στο ακατανίκητο Όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, συνεχώς μεγάλωνε. Κι ο απόστολος Πέτρος ξεκίνησε να γνωρίσει από κοντά τους νέους χριστιανούς στην Ιουδαία, τη Γαλιλαία και τη Σαμάρεια, ν' ακούσει τις προσπάθειες και τις δυσκολίες τους. Σ' εκείνα τα μέρη ήταν κι η πόλη Λύδδα, στην οποία πολλά χρόνια αργότερα, σε εποχές μεγάλων διωγμών, θα γεννιόταν ο μεγαλομάρτυρας Γεώργιος.

Τότε βέβαια η κατάσταση ήταν ακόμα ειρηνική. Μα τα προβλήματα κι οι δυστυχίες των ανθρώπων δεν έλειπαν. Ένας χριστιανός στη Λύδδα, ο Αινέας, ήταν παράλυτος, οκτώ ολόκληρα χρόνια καθηλωμένος σ' ένα κρεβάτι κάνοντας υπομονή με την ασθένειά του. Άκουσε από τους αδελφούς που τον επισκέπτονταν ότι ο Πέτρος βρισκόταν στην πόλη τους, αλλά δεν περίμενε κιόλας ότι θα ερχόταν ο ίδιος να τον δει! Ο Απόστολος θυμόταν τον Κύριό μας, που τόσες φορές γιάτρευε τους πονεμένους κι αμέσως έφτασε στο σπίτι του παράλυτου χριστιανού. Μόλις τον είδε, είπε: «Αινέα, σε θεραπεύει ο Ιησούς Χριστός. Σήκω και στρώσε μόνος σου το κρεβάτι σου». Τότε ο άρρωστος Αινέας, γεμάτος πίστη στο Όνομα του Ιησού, σηκώθηκε αμέσως! Οι αδελφοί χάρηκαν μ' όλη τους την καρδιά και πλήθος κόσμου πίστεψε στον Χριστό ακούγοντας για το μεγάλο θαύμα. Κι ο Πέτρος συνέχιζε την περιοδεία του και κήρυττε στους ανθρώπους τον λόγο του Θεού, βαπτίζοντας όσους αποφάσιζαν να γίνουν μέλη της Εκκλησίας.

Τις ημέρες εκείνες σ' ένα γειτονικό ψαροχώρι, την Ιόππη, οι χριστιανοί πενθούσαν για τον θάνατο μιας γυναίκας. Το όνομά της ήταν Ταβιθά. Η Ταβιθά ήταν υφάντρα κι επειδή είχε πολύ καλή καρδιά, ετοίμαζε και χάριζε χιτώνες και ρούχα στους φτωχούς, τις χήρες, τα ορφανά. Έβλεπε στο πρόσωπο κάθε ανθρώπου τον Χριστό κι ένιωθε μεγάλη χαρά, αν μπορούσε να βοηθήσει! Ο θρήνος, λοιπόν, ήταν μεγάλος, γιατί όλοι την αγαπούσαν. Έστειλαν γρήγορα δύο άνδρες να καλέσουν τον απόστολο Πέτρο κι εκείνος, μόλις έμαθε το θλιβερό νέο, ξεκίνησε χωρίς καθυστέρηση.

Τι θέαμα ήταν αυτό που αντίκρισε φτάνοντας στην Ιόππη! Άνδρες και γυναίκες, μικροί και μεγάλοι, έκλαιγαν απαρηγόρητοι γύρω από το άψυχο σώμα της καλής υφάντρας, που οι συγγενείς της είχαν ξαπλώσει σ' ένα ευρύχωρο δωμάτιο στον όροφο του σπιτιού. Πολλές χήρες έδειχναν στον Πέτρο, με δάκρυα στα μάτια, τα ρούχα που τους χάριζε η Ταβιθά όσο ζούσε. Πού θα έβρισκαν τώρα συμπαράσταση στη φτώχεια τους; Όλοι κοίταζαν τον Απόστολο ελπίζοντας σε κάποιο θαύμα.

Αμίλητος και σιωπηλός ο Πέτρος ζήτησε από όλους να βγουν έξω. Θυμήθηκε τον Χριστό μας τότε που κι Εκείνος είχε ζητήσει να βγει το πλήθος έξω από το σπίτι της νεκρής κορούλας του Ιάειρου, λίγο πριν την αναστήσει. Ο Απόστολος γονάτισε, δίχως να τον ταράζουν πια οι φωνές και τα κλάματα των ανθρώπων. Προσευχήθηκε θερμά στον Αγαπημένο του Δάσκαλο, τον Κύριο Ιησού, που νίκησε τον θάνατο. Έπειτα έστρεψε το βλέμμα του στη νεκρή γυναίκα και είπε: «Ταβιθά,

σήκω». Αμέσως, όπως συνέβη και με τον παράλυτο Αινέα, ο Θεός έκανε το θαύμα Του! Η γυναίκα άνοιξε τα μάτια κι ο Πέτρος φώναξε μέσα τους χριστιανούς για να χαρούν. Πολύς ακόμα κόσμος πίστεψε και βαπτίστηκε. Κι η Ταβιθά συνέχισε να κάνει καλά έργα και ελεημοσύνες ως τα βαθιά της γεράματα.

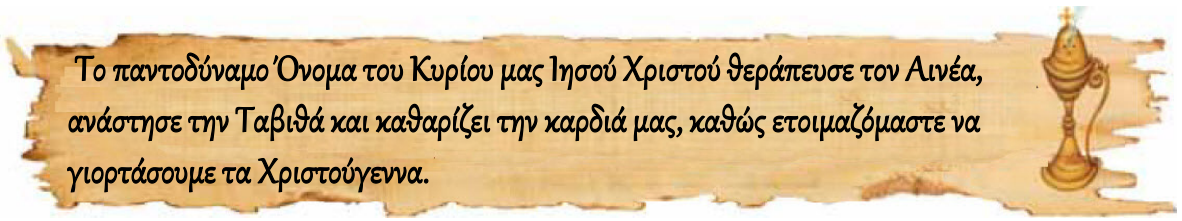
Μήπως μας φαίνονται μακρινά όλα αυτά; Δεν είναι όμως. Στην ορθόδοξη εικόνα των Χριστουγέννων, που σε λίγες ημέρες θα προσκυνούμε στον ναό μας, ας προσέξουμε τον νεογέννητο Χριστό. Αγιογραφείται πάντα πολύ μικρός στο μέγεθος, αλλά σοβαρός σαν μεγάλος άνδρας. Κι η φάτνη Του μοιάζει περισσότερο με τάφο μέσα στη σκοτεινή σπηλιά. Έτσι, η εικόνα μάς θυμίζει πως για χάρη μας μπήκε στην ανθρώπινη ιστορία ο ίδιος ο Υιός του Θεού, Εκείνος που ήρθε για να νικήσει τον θάνατο και τον διάβολο. Το παντοδύναμο Όνομά Του θεραπεύει ασθενείς κι αναστaίνει νεκρούς από την εποχή του αποστόλου Πέτρου μέχρι και σήμερα. Μα είναι και το όπλο μας μπροστά σε κάθε κίνδυνο. Ας ετοιμαστούμε, λοιπόν, για τη μεγάλη γιορτή, καθαρίζοντας την καρδιά μας με τη μικρή αλλά θαυματουργή προσευχή: «Κύριε, Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησόν με τον αμαρτωλό». Όμορφα είναι και τα στολίδια, τα γλυκά και τα φώτα. Ας μη μας εμποδίσουν όμως να κάνουμε Χριστούγεννα μαζί με τον Χριστό!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Από τι έπασχε ο Αινέας; Γιατί νομίζεις ότι θεραπεύτηκε;
- Ποια ήταν η Ταβιθά; Ποιο θαύμα του Χριστού θυμήθηκε ο Πέτρος όταν εκείνη πέθανε;
- Τι μας θυμίζει η σκοτεινή φάτνη στην εικόνα των Χριστουγέννων;
- Ποια είναι η πιο μικρή, αλλά τόσο δυνατή προσευχή;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Καθώς βοηθούμε τα παιδιά να ετοιμαστούν για τα Χριστούγεννα είναι πολύ σημαντικό να συνειδητοποιούν πως ο Κύριος Ιησούς Χριστός, ο Υιός του Θεού που έγινε άνθρωπος, είναι ιστορικό Πρόσωπο. Ο Θεός μπαίνει στην ανθρώπινη ιστορία, γεννιέται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και σε ορισμένο μέρος. Αυτό δεν αποτελεί μόνο θέμα πίστης, αλλά και εξακριβωμένο ιστορικό γεγονός, από μαρτυρίες πέραν αυτών που βρίσκουμε στα Ευαγγέλια.
2. Η θαυματουργική αύξηση της Εκκλησίας μας οφείλεται στο ότι στηρίχτηκε στο Όνομα του Ιησού Χριστού, του Κυρίου μας. Γι’ αυτό ξεπέρασε τόσα ανυπέρβλητα εμπόδια και, όπως τόνισε ο Ίδιος ο Χριστός στον Πέτρο, «πύλαι ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (κατά Ματθ. ιστ΄18).

3. Ο απόστολος Πέτρος ξεκινά μια μικρή περιοδεία για να βρεθεί κοντά στους νέους χριστιανούς. Ο καλός πνευματικός ποιμένας βρίσκεται κοντά στο ποίμνιό του, ώστε να έχει προσωπική εμπειρία των δυσκολιών και των προβλημάτων του. Δεν είναι ένα απομακρυσμένο «ιερό πρόσωπο», αλλά ένας πατέρας που ενδιαφέρεται για τα πνευματικά του παιδιά.

4. Ο Αινέας για οκτώ ολόκληρα χρόνια έκανε υπομονή. Η απελπισία είναι άλλη όψη του εγωισμού. Αυτός που απελπίζεται παγιδεύεται από τον εγωιστή διάβολο, που μας εμποδίζει να εμπιστευτούμε την αγάπη του Θεού. Αυτό, βέβαια, δε σημαίνει ότι η υπομονή είναι μια εύκολη κατάσταση, χωρίς στιγμές αδυναμίας όπου χρειαζόμαστε ενίσχυση, ώστε να συνεχίσουμε να σηκώνουμε τον προσωπικό μας σταυρό.

5. Ο Πέτρος κάνει πράξη τα λόγια του Κυρίου που θα ακουστούν στη Μέλλουσα Κρίση: «ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με» (κατά Ματθ. κε΄36). Βλέπει τον Χριστό στο πρόσωπο κάθε ασθενούς και γι' αυτό επισκέπτεται αμέσως τον Αινέα.

6. Έτσι ακριβώς έπραττε κι η Ταβιθά με τις ελεημοσύνες της: «γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με» (ίδιο χωρίο). Τα ρούχα, δώρα στις φτωχές γυναίκες της Ιόππης, μαρτυρούσαν τη φιλανθρωπία της. Η Ταβιθά δεν χρειαζόταν να μιλήσει ποτέ για τον εαυτό της με λόγια υπερηφάνιας και εγωισμού. Μιλούσαν τα έργα της αντί για εκείνη. Την αρετή της ελεημοσύνης μπορεί να την καλλιεργήσει και κάποιος που δεν είναι πλούσιος. Ο χριστιανός με προσωπική εργασία και με σωματική κούραση, μπορεί να βοηθήσει αυτόν που έχει ανάγκη, προσπαθώντας να περνά απαρατήρητος. Από την άλλη πλευρά τα καλά έργα και τις ευεργεσίες των ανθρώπων που έχουν φύγει από τη ζωή οφείλουμε να τα διαλαλούμε, ώστε να προβάλλονται σπουδαία πρότυπα προς μίμηση.

7. Τόσο στην περίπτωση του Αινέα όσο και σε αυτήν της Ταβιθά, Εκείνος που θαυματουργεί είναι ο Χριστός. Είναι Κύριος της Ζωής και του θανάτου και σ' Αυτόν υπακούει όλη η Δημιουργία. Τι μεγάλη τιμή για μας το ότι θαυματουργεί μέσω των ανθρώπων! Ο Πέτρος με τη θυσιαστική του αγάπη, που τον έκανε να περπατά ακούραστα επί ώρες από χωριό σε χωριό, γίνεται ο αγωγός αυτής της θαυματουργικής δύναμης. Ο Αινέας συμβάλλει με την πίστη του (αλλιώς δε θα προσπαθούσε να σηκωθεί μετά την προτροπή του Πέτρου) κι η Ταβιθά με τη φιλανθρωπία της, που έκανε τόσους πιστούς να παρακαλούν τον Θεό για ένα θαύμα. Να σημειώσουμε ότι Ταβιθά τιμάται ως Αγία στις 25 Οκτωβρίου κι ότι το όνομά της στα ελληνικά σημαίνει ζαρκάδι (Δορκάς). Στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης συνηθιζόταν να δίνουν στις γυναίκες ονόματα ζώων ή πουλιών (Σεπφώρα= μικρό πτηνό, Ραχήλ= πρόβατο), για να δείξουν συμπάθεια και τρυφερότητα.

8. Ο Πέτρος ζήτησε από το πλήθος να απομακρυνθεί, ώστε να μείνει μόνος του. Η κατά μόνας προσευχή εκφράζει την ανάγκη του ανθρώπου να απομακρυνθεί από τις επίγειες σκέψεις και να συναντηθεί με τον Θεό. Αυτό χρειάζεται να γίνεται καθημερινά, αλλά και σε κάθε έκτακτη περίπτωση (κίνδυνος, πειρασμός, ευχαριστία).

9. Η γονυκλισία είναι μια ιδιαίτερη στάση για απερίσπαστη προσευχή και έχει τη σημασία της μετάνοιας. Ο Πέτρος νιώθει αμαρτωλός, γονατίζει και ζητάει το έλεος του Θεού, ώστε να κάνει το θαύμα Του μέσω ενός αμαρτωλού ανθρώπου. Η προσευχή και η επίκληση του Τριαδικού Θεού είναι ανίκητο όπλο στον πνευματικό αγώνα κάθε χριστιανού. Ο Χριστός ακούει κάθε θερμή προσευχή μας και επιτρέπει για εμάς ό,τι είναι προς το συμφέρον μας.

10. Τέλος, «η ευχή του Ιησού», η απλή αυτή και μονολόγιστη προσευχή με την οποία φωτίστηκαν και αγίασαν τόσοι πιστοί διαμέσου των αιώνων, είναι το καλύτερο όπλο μας στην πνευματική ζωή, ειδικά σε περιόδους όπως αυτή που διανύουμε τώρα. Η προετοιμασία μας εξάλλου για τη μεγάλη εορτή των Χριστουγέννων περιλαμβάνει 40 ημέρες νηστείας και καθημερινή τέλεση της Θείας Λειτουργίας (τα λεγόμενα σαρανταλείτουργα). Ποιος ξέρει τι απ' αυτά γνωρίζουν και ζουν τα παιδιά του κατηχητικού μας… Ας τους συμπαρασταθούμε τονίζοντας το πνευματικό κομμάτι των ετοιμασιών μας, σε αντίθεση με τον κόσμο που επιμένει στα εμπορευματοποιημένα Χριστούγεννα των στολισμών, της υπερκατανάλωσης και της εσωτερικής μοναξιάς.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί σήμερα δεν γίνονται παρόμοια θαύματα;» Αρχικά να ξέρουμε πως ο υπερήφανος και εγωιστής άνθρωπος είναι τυφλός πνευματικά κι όσα θαύματα κι αν δει, αδυνατεί να αναγνωρίσει την παρουσία του Θεού. Τα θαύματα που γίνονταν την εποχή εκείνη βοηθούσαν τους ανθρώπους να πιστέψουν στον Χριστό, γιατί το άλμα που έπρεπε να κάνουν από την παλιά τους ζωή (είτε ως Ιουδαίοι είτε ως ειδωλολάτρες) ήταν τεράστιο. Σήμερα μοιάζει να μην γίνονται τέτοιου είδους θαύματα ή να γίνονται σπάνια. Διαβάζοντας, βέβαια, κάποιος τους βίους των σύγχρονων Αγίων μας (π.χ. άγιος Πορφύριος) συγκλονίζεται από το πλήθος των θαυμάτων τους. Όμως, μπορούμε να γνωρίσουμε και να πιστέψουμε στον Χριστό με τη μελέτη της Αγίας Γραφής και των Πατέρων και την πλούσια λατρευτική ζωή της Εκκλησίας μας, χωρίς να έχουμε ανάγκη το θαύμα. Επιπλέον, δεν πρέπει να παραβλέπουμε και τα απλά καθημερινά θαύματα που γίνονται στη ζωή μας: το ότι ζούμε, έχουμε την υγεία μας κ.ά. Τέλος, ας αναρωτηθούμε αν η δική μας πίστη πλησιάζει την πίστη των Αποστόλων και πρώτων χριστιανών!

2. Στη βυζαντινή εικόνα της Γέννησης καταργείται ο χρόνος, αφού αγιογραφούνται ταυτόχρονα όλα τα πρόσωπα που σχετίζονται με τη Γέννηση. «Ἡ Παρθένος **σήμερον**, τὸν ὑπερούσιον τίκτει» ψάλλουμε κι ας μην ξεχνάμε πως στη Θεία λειτουργία τα γεγονότα συμβαίνουν όντως και στη δική μας χρονική στιγμή: η αγία Πρόθεση είναι η Βηθλεέμ, ο αστερίσκος (λειτουργικό σκεύος) το αστέρι που στέκεται πάνω από το σπήλαιο κλπ. Οι Μάγοι αντιπροσωπεύουν τα ειδωλολατρικά έθνη, που ήταν έτοιμα να συναντήσουν τον Χριστό και να δεχθούν το κήρυγμά Του. Αγιογραφούνται ως βασιλείς διαφορετικής φυλής και ηλικίας, που ταξιδεύουν προς τη φάτνη. Έφτασαν, όμως, τελικά περίπου ενάμιση χρόνο αργότερα, όταν το Θείο Βρέφος με την Παναγία και την οικογένεια του Ιωσήφ κατοικούσαν πια σε σπίτι. Οι Ποιμένες αντιπροσωπεύουν τους αγνούς Ισραηλίτες, που περίμεναν με πόθο καρδιάς τον Σωτήρα. Είναι σημαντικό να νιώθουν τα παιδιά πως μέσα στο λειτουργικό χρόνο συμβαίνουν για μας όλα **τώρα** και σ' αυτό μας βοηθά πολύ η Ορθόδοξη εικόνα. Πρέπει, όμως, να ξέρουν πως είναι και ιστορικά εξακριβωμένο γεγονός η Γέννηση του Κυρίου, γιατί μπορεί να δέχονται αμφισβητήσεις από το περιβάλλον τους.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις θ΄, 31-43.
2. Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. Αγίου Λουκά, Αρχιεπισκόπου Κριμαίας, Λόγοι και Ομιλίες, τόμος Γ΄, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη.
4. Αρχιμανδρίτου Σωφρονίου (Σαχάρωφ), Περί προσευχής, μετ. ιερομονάχου Ζαχαρίου, εκδ. Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἡ Παρθένος σήμερον, τὸν προαιώνιον Λόγον, ἐν Σπηλαίῳ ἔρχεται, ἀποτεκεῖν ἀπορρήτως· Χόρευε ἡ οἰκουμένη ἀκουτισθεῖσα, δόξασον μετὰ Ἀγγέλων καὶ τῶν Ποιμένων· βουληθέντα ἐποφθῆναι, παιδίον νέον, τὸν πρὸ αἰώνων Θεόν.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Λαμπροφοράει η Ανατολή, και η Δύση καμαρώνει
κι αν ίσως και νυστάζετε, μην κοιμηθείτε ακόμη.
Κι αν ίσως και κοιμόσαστε, γρήγορα σηκωθείτε,
να σας ειπώ τα Κάλαντα και να τ’ αφουγκρασθείτε.
Στη Βηθλεέμ, στο Σπήλαιο, στην Πόλη την αγία,
εκεί γεννάει τον Χριστό η Δέσποινα η Μαρία.

Τρεις Μάγοι εξ ανατολών ιδόντες τον Αστέρα,
πάνε να προσκυνήσουνε Χριστόν τον Βασιλέα.
Γονατιστοί Τον προσκυνούν και δώρα του χαρίζουν,
σμύρνα, χρυσόν και λίβανον, Θεό Τον ευφημίζουν.
Και τούτα πού σας είπαμε δεν είναι παραμύθια,
κοιτάξτε το Ευαγγέλιο, που γράφει την αλήθεια.
Αφέντες καλησπέρα σας, καλησπερίσματά σας
και του Χριστού η Γέννηση να ’ναι βοήθειά σας.
Κι αν θέλετε ν’ ακούσετε την θεία υμνωδία,
στην Εκκλησιά πηγαίνετε, στη Θεία Λειτουργία.

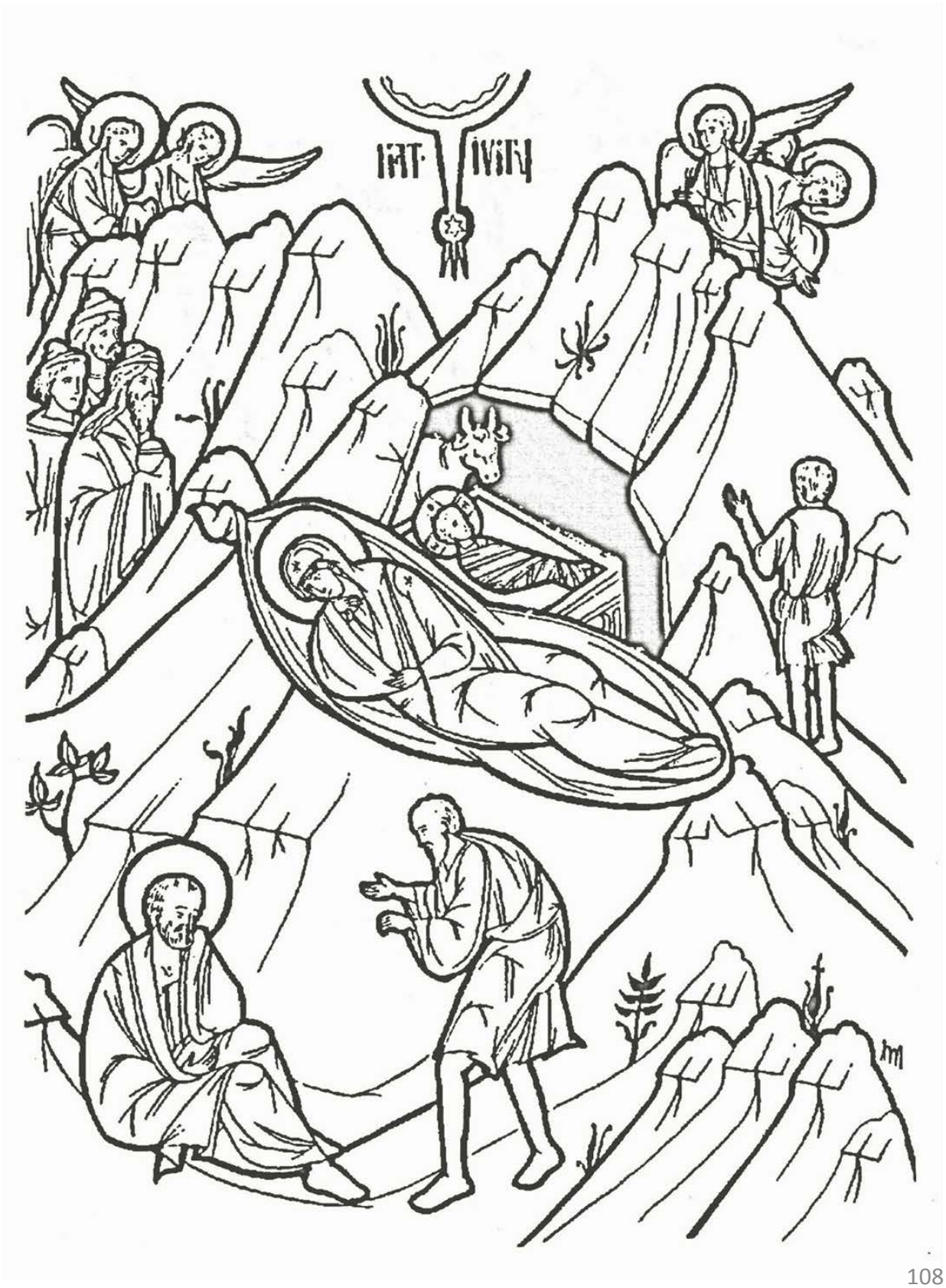

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΤΡΕΞΕ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠ’ ΤΗ ΜΠΑΛΑ

Οι παίκτες σχηματίζουν έναν κύκλο. Στο κέντρο του κύκλου βρίσκεται ένα παιδί που πετάει την μπάλα προς τα πάνω, φωνάζοντας το όνομα ενός απ’ τους υπόλοιπους. Ο παίκτης που άκουσε το όνομά του τρέχει να πιάσει την μπάλα, ενώ οι υπόλοιποι τρέχουν όσο πιο μακριά του μπορούν, γιατί μόλις την πιάσει, θα πει: «ένα, δύο, τρία, στοπ!» και θα πρέπει να ακινητοποιηθούν. Το παιδί με την μπάλα προσπαθεί να πετύχει τον πιο κοντινό του παίκτη, κι αν το καταφέρει, αλλάζουν ρόλους, αλλιώς βγαίνει απ’ το παιχνίδι. Νικητής ή νικητές είναι όσοι έμειναν περισσότερη ώρα στο παιχνίδι, ανάλογα με το πότε θέλουμε να τελειώσει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Να αντιστοιχίσετε μόνο όσα ταιριάζουν:

- Λύδδα
- θαύματα
- Αινέας
- Ταβιθά
- Γέννηση του Χριστού
- Βηθλεέμ
- Αστέρι πάνω από το σπήλαιο
- Βοσκοί
- Μάγοι

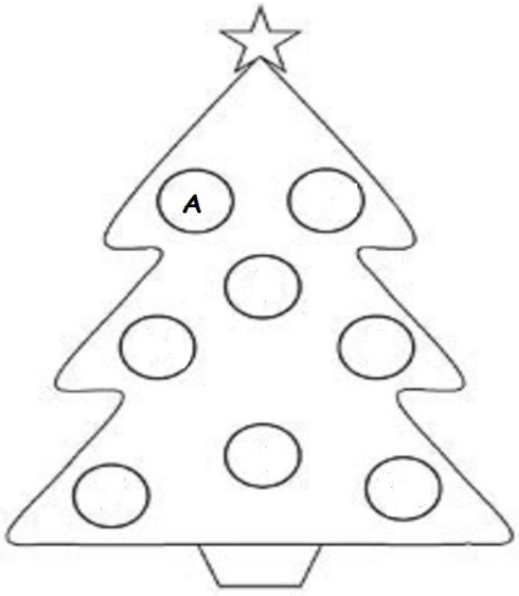
- παράλυτος
- Άγιος Γεώργιος
- Απόστολος Πέτρος
- Αγία Πρόθεση
- Αστερίσκος
- ελεημοσύνες
- ειδωλολατρικά έθνη που δέχτηκαν τον Χριστό
- Ισραηλίτες που περίμεναν με πόθο τον Σωτήρα
- ιστορικό γεγονός

Το όπλο μας μπροστά σε κάθε κίνδυνο είναι η προσευχή του Ιησού. Μπορείτε να τη γράψετε σωστά;

τον αμαρτωλό | ελέησόν με | Υιέ του Θεού | Ιησού Χριστέ | Κύριε

«_____»

Στολίστε το δέντρο βάζοντας στις μπάλες τα αρχικά γράμματα αρετών. Μπορείτε να γεμίσετε όλες τις μπάλες; Έπειτα συμπληρώστε τα ονόματα των αρετών δίπλα:

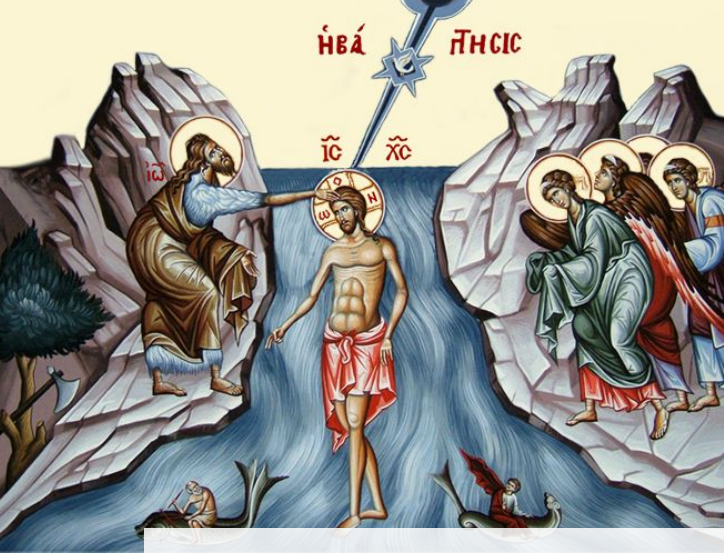
Αγάπη _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Ο ΕΚΑΤΟΝΤΑΡΧΟΣ ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη στο πρόσωπο του Αγίου Πνεύματος, που είναι Κύριος, χορηγός της ζωής, της σοφίας και κάθε χαρίσματος.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Θεοφάνεια τριαδική. Κάθοδος του Αγίου Πνεύματος στο Βάπτισμά μας και στολισμός μας με τα χαρίσματα στο Χρίσμα. Μικροί ''χριστοί''.
- Ο Θεός θέλει να μετέχουμε όλοι στα δώρα Του. Όραμα Πέτρου ένα μεσημέρι ενώ προσευχόταν στην Ιόππη: μεγάλο σεντόνι - όλα τα ζώα της γης - προτροπή να φάει - άρνηση λόγω ακάθαρτων κατά τον Νόμο - «Όσα καθάρισε ο Θεός, μην τα θεωρείς ακάθαρτα».
- Απορία Πέτρου - τρεις επισκέπτες στην πόρτα του, απεσταλμένοι του ευσεβούς Ρωμαίου εκατόνταρχου Κορνήλιου, τον προσκαλούν σπίτι του στην Καισάρεια.
- Άγγελος είχε φανερωθεί στον Κορνήλιο· η προσευχή και ελεημοσύνη του έλκυσαν τη Χάρη του Θεού.
- Ο Πέτρος βλέπει στο σπίτι του Κορνήλιου οικογένεια και φίλους που ζητούν τη σωτηρία. Καταλαβαίνει τη σημασία του οράματος, κηρύττει τον Χριστό.
- Κάθοδος του Αγίου Πνεύματος, γλωσσολαλία, προφητείες, δοξολογία του Θεού· ανάμνηση της Πεντηκοστής.
- Ο Πέτρος τούς βαπτίζει κι επιστρέφει στα Ιεροσόλυμα. Διαμαρτυρίες κι απορίες από τους εκεί χριστιανούς, λόγω της ειδωλολατρικής καταγωγής των νεοβαπτισμένων.
- Ο Πέτρος εξηγεί και καθησυχάζει. Ο Παράκλητος στολίζει κάθε ταπεινή καρδιά που μπαίνει στην Εκκλησία ανεξαρτήτως καταγωγής.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Πόσους ανθρώπους θέλει ο Θεός να σώσει; Θέλει να σωθούμε μόνο οι χριστιανοί;
- Υπάρχουν άραγε τροφές που δεν τρώνε οι χριστιανοί;
- Τι εννοούμε όταν λέμε ότι μας εμφανίστηκε ένα σημάδι; Πώς μπορούμε να το εξηγήσουμε;
- Ποια είναι τα δώρα του Αγίου Πνεύματος; Τα πήραν μόνο οι Απόστολοι;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Δυο ξένοι.

Δεν πέρασαν πολλές μέρες από τότε που γιορτάσαμε τα Θεοφάνια κι είδαμε την Αγία Τριάδα να φανερώνεται και να φωτίζει τον κόσμο μας. Ο Υιός βαπτίστηκε, ο Πατέρας μίλησε και το Άγιο Πνεύμα κατέβηκε με τη μορφή λευκού περιστεριού. Αλλά και στη βάπτιση κάθε Χριστιανού το Άγιο Πνεύμα κατεβαίνει κι ας μην το βλέπουμε με τα σωματικά μας μάτια. Η παρουσία Του φαίνεται στη ζωή μας από τα πολύτιμα δώρα που μας φέρνει. Επιθυμεί να μας στολίσει, ώστε να μοιάσουμε στον Χριστό κι αυτό γίνεται με το μυστήριο του Χρίσματος· είναι η στιγμή που ο ιερέας μάς σφραγίζει με το Άγιο Μύρο κι η Εκκλησία μάς καμαρώνει σαν μικρούς ''χριστούς'' πάνω στη γη!

Ο Θεός δεν θέλει κανέναν μας να στερήσει απ' αυτά τα δώρα. Και να πώς το έδειξε αυτό στον απόστολο Πέτρο. Ένα μεσημέρι βρέθηκε φιλοξενούμενος στο σπίτι ενός χριστιανού κοντά στην ακρογιαλιά της Ιόππης. Καθώς προσευχόταν, είδε σε όραμα τρεις φορές να κατεβαίνει από τον ουρανό ένα ανοιχτό σεντόνι γεμάτο μ' όλα τα ζώα που ζουν στον πλανήτη μας. Μια φωνή τού έλεγε: «Σφάξε και φάε!». Ο Πέτρος ήταν πραγματικά πεινασμένος, αλλά απαντούσε: «Αδύνατον, Κύριε, δεν έχω φάει ποτέ μου κάτι ακάθαρτο που δεν επιτρέπει ο Νόμος του Μωυσή». Κι η φωνή συνέχιζε: «Όσα ο Θεός καθάρισε, μην τα νομίζεις εσύ ακάθαρτα».

Ο Απόστολος απορούσε ποια να ήταν η σημασία του παράξενου οράματος. Τότε ένας στρατιώτης μαζί με δύο υπηρέτες χτύπησαν την πόρτα του σπιτιού. Το Άγιο Πνεύμα αμέσως συμβούλεψε τον Απόστολο να τους ανοίξει χωρίς δισταγμό, αν και δεν ήταν Ισραηλίτες και να τους ακολουθήσει όπου τον καλέσουν. Τους είχε στείλει ο ευσεβής εκατόνταρχος Κορνήλιος από την πόλη της Καισάρειας. Παρόλο που ο Κορνήλιος ήταν Ρωμαίος αξιωματικός, είχε πιστέψει από καιρό στον Θεό του Ισραήλ μαζί με όλη την οικογένειά του. Αλλά την προηγούμενη μόλις ημέρα, τον επισκέφτηκε Άγγελος για να του πει πως οι προσευχές κι οι ελεημοσύνες του συγκίνησαν τον Θεό και πως έπρεπε να καλέσει τον Πέτρο στο σπίτι του.

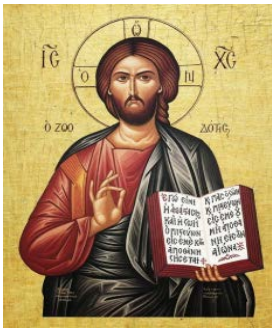
Όταν ο Απόστολος βρέθηκε, λοιπόν, στο σπίτι του Κορνήλιου στην Καισάρεια κι είδε μαζεμένους τους συγγενείς και τους φίλους του να ρωτούν πώς θα σωθούν, θυμήθηκε αμέσως εκείνο το παράξενο σεντόνι, το γεμάτο με τα άγρια θηρία της γης. Κανένας Ισραηλίτης κανονικά δε θα πλησίαζε το σπίτι ενός Ρωμαίου! Όμως, ο Χριστός έστειλε τους μαθητές Του να καλέσουν όλους τους λαούς της γης σε μετάνοια. Και μόλις ο Πέτρος μίλησε στη συντροφιά εκείνη για τον Χριστό μας, το Άγιο Πνεύμα κατέβηκε και γέμισε όλους με τα δώρα Του· άρχισαν να μιλούν γλώσσες, να καταλαβαίνουν τις προφητείες και να δοξάζουν τον Θεό, όπως είχε συμβεί και στους μαθητές την ημέρα της Πεντηκοστής!

Έτσι, ο Πέτρος βάπτισε όλη την οικογένεια και τους φίλους του Κορνήλιου και μια καινούργια μικρή Εκκλησία άρχισε να ζει στην Καισάρεια. Όταν γύρισε με τους συντρόφους του στα Ιεροσόλυμα, οι υπόλοιποι χριστιανοί της Ιουδαίας τον γέμισαν μ' ερωτήσεις: «Μα πώς πήγες σε

Ρωμαίους; Ξέχασες τον Νόμο του Μωυσή;». Μόλις ο Πέτρος τούς διηγήθηκε, βέβαια, όσα είχαν συμβεί, ησύχασαν. Ο Παράκλητος είχε δείξει πως θα χάριζε τα δώρα Του σε κάθε ταπεινή καρδιά, απ' όποιον λαό κι αν προερχόταν!

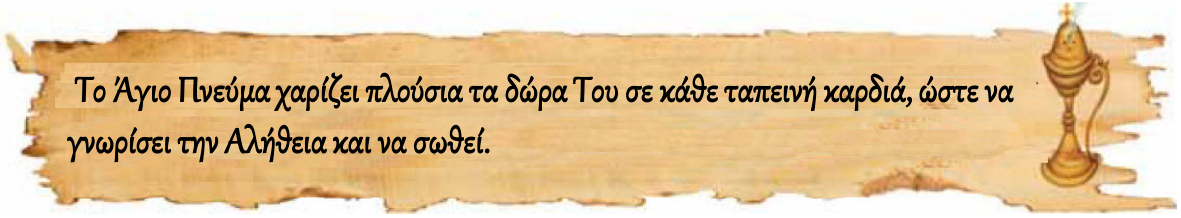
Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Γιατί είδε ο Πέτρος αυτό το όραμα; Τι ήθελε να του δείξει ο Θεός;
- Ποια καλά έργα του Κορνήλιου είδε ο Θεός; Άραγε μπορεί να τα δει και σε αλλόθρησκους ανθρώπους σήμερα;
- Τι θα κάνατε στη θέση του Πέτρου στην πρόσκληση να πάτε στο σπίτι ενός Ρωμαίου;
- Πώς αποκτούμε εμείς οι χριστιανοί τα δώρα του Αγίου Πνεύματος;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Είναι η πρώτη συνάντησή μας με τα παιδιά με τον ερχομό του νέου έτους κι είναι σημαντικό να φέρουμε στη μνήμη τους τη μεγάλη εορτή των Θεοφανίων, για την οποία δε γίνεται πολύς λόγος στο σχολείο, σε αντίθεση με τα Χριστούγεννα. Η παρουσία της Αγίας Τριάδας, ο αγιασμός της δημιουργίας με πρώτο στοιχείο το νερό, ο παραλληλισμός με το δικό μας Βάπτισμα, όλα αυτά είναι στοιχεία που μπορούμε να συζητήσουμε με τα παιδιά.
2. Το Άγιο Πνεύμα, όπως ομολογούμε στο σύμβολο της Πίστεως, ζωοποιεί τον άνθρωπο κι ενεργοποιεί όλα τα χαρίσματα με τα οποία αλληλοσυμπληρωνόμαστε, ώστε να ζούμε ενωμένοι, ως Σώμα Χριστού. Τα τάλαντά μας, λοιπόν, χάνονται αν τα δούμε εγωιστικά, αξιοποιούνται όμως αν τα θέσουμε με ταπείνωση στην υπηρεσία των αδελφών μας· έτσι γινόμαστε ευτυχείς κι ολοκληρωμένοι.

3. Η ενεργοποίηση των χαρισμάτων γίνεται με το μυστήριο του Χρίσματος. Ο ιερέας χρίει με Άγιο Μύρο το νεοφώτιστο πιστό και τον προσφέρει γεμάτο δώρα στην Εκκλησία, έτοιμο να ακολουθήσει τον δρόμο του αληθινού ''Χριστού'' (=εκλεκτού), του Κυρίου μας Ιησού.

4. Ο απόστολος Πέτρος βρέθηκε στην Ιόππη, ένα παραθαλάσσιο ψαροχώρι της εποχής, στο σπίτι ενός άλλου χριστιανού Σίμωνα, που ήταν βυρσοδέψης στο επάγγελμα. Εκεί πριν λίγες ημέρες είχε αναστήσει την Ταβιθά (βλέπε προηγούμενο μάθημα). Κάθε τόπος και κάθε σπίτι, όσο απλοϊκό κι αν φαίνεται, αγιάζεται από την παρουσία των Αποστόλων. Αν και πεινασμένος λόγω της ώρας, ο Πέτρος δεν αφήνει ανεκμετάλλευτο τον χρόνο και προσεύχεται.

5. Το όραμα με το σεντόνι φανερώνει την Εκκλησία, στην οποία θα συνυπάρξουν αρμονικά άνθρωποι προερχόμενοι απ’ το Ισραήλ (συμβολίζονται από τα ''καθαρά'' ζώα, που επέτρεπε ο Μωσαϊκός Νόμος να φαγωθούν) και απ’ τα ειδωλολατρικά έθνη (συμβολίζονται απ’ τα ''ακάθαρτα'' κατά τον Νόμο ζώα). Η Παλαιά Διαθήκη απαγόρευε αυστηρά τη συναναστροφή με ειδωλολάτρες, για να διατηρηθεί ο λαός του Θεού προσηλωμένος στην αναμονή του Σωτήρα. Τώρα πια που ο Χριστός ήρθε και νίκησε τον θάνατο, είχε φτάσει η στιγμή να γνωρίσουν όλοι οι λαοί την αλήθεια. Γι’ αυτό και στο όραμα προτρέπεται ο Πέτρος να ''φάει απ’ όλα τα ζώα'', εντολή που συμβόλιζε το άνοιγμα προς τα έθνη.

6. Ο εκατόνταρχος Κορνήλιος ήταν Ρωμαίος αξιωματικός της εποχής, που όμως πίστεψε στον αληθινό Θεό μαζί με όλη του την οικογένεια. Το βίωμα της προσευχής και το πνεύμα ελεημοσύνης που τον χαρακτήριζαν, κατέβασαν τον ουρανό στη γη! Ο Κύριος τού έστειλε Άγγελο με μήνυμα πως έπρεπε να καλέσει τον Πέτρο στο σπίτι του. Προσευχή κι ελεημοσύνη δείχνουν την αγάπη μας στον Θεό και τους ανθρώπους κι έχουν πάντοτε θαυμαστά αποτελέσματα.

7. Ο Κορνήλιος, αν και είχε εξουσία, στέλνει τους ανθρώπους του να παρακαλέσουν τον Πέτρο να τον επισκεφτεί. Τόσο ο ίδιος όσο και οι απεσταλμένοι του δείχνουν μεγάλη ταπείνωση σε μια εποχή που οι Ρωμαίοι κυριαρχούσαν στην Ιουδαία. Ο Πέτρος ακολουθεί την εντολή του Αγίου Πνεύματος και πηγαίνει στο σπίτι του Κορνήλιου, παραβαίνοντας τυπικά τον Νόμο· όμως, ο Μωσαϊκός Νόμος έχει ολοκληρώσει τη μεγάλη του αποστολή και τον λόγο πια έχει η Χάρη του Θεού.

8. Αμέσως μετά το κήρυγμα της Αλήθειας, το Άγιο Πνεύμα κάνει φανερή την παρουσία Του με τα χαρίσματα που είδαμε και στην Πεντηκοστή: οι νέοι πιστοί μιλούν γλώσσες, προφητεύουν και δοξάζουν τον Θεό. Έτσι ο Πέτρος παίρνει το μήνυμα πως μπορούν πια να βαπτιστούν.

9. Οι εξ Ιουδαίων χριστιανοί εκφράζουν σοβαρές αντιρρήσεις και ανησυχία, όταν ο Απόστολος επιστρέφει στα Ιεροσόλυμα. Η συναναστροφή με ειδωλολάτρες δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Για μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμα, η αγωνία αυτή θα προβληματίζει την Εκκλησία, μέχρι που η Αποστολική Σύνοδος (βλέπε μάθημα 17ο) θα δείξει ξεκάθαρα το θέλημα του Θεού. Ευτυχώς που ο Πέτρος είχε προνοήσει να έχει και δικούς του συντρόφους μαζί κατά την επίσκεψή του στον Κορνήλιο. Όλοι διαβεβαιώνουν πως το Άγιο Πνεύμα κατέβηκε στους νέους πιστούς, πριν ακόμα βαπτιστούν. «Ποιος ήμουν, λοιπόν, εγώ που θα εμπόδιζα τον Θεό;» αναρωτιέται ο Πέτρος με πνεύμα ταπείνωσης και ειρήνης, ώστε να καθησυχάσει τους Ιουδαίους αδελφούς του. Πραγματικά, όλοι χαίρονται με τις εξηγήσεις και πείθονται πως ο Θεός ανοίγει τον δρόμο της σωτηρίας και στους εθνικούς.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

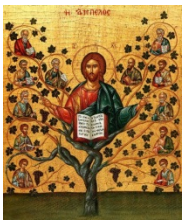
1. «Τι σημαίνει ότι με το Χρίσμα γινόμαστε κι εμείς μικροί ''χριστοί'' πάνω στη γη;» Στην Παλαιά Διαθήκη ''χρίω'' σημαίνει χύνω λάδι πάνω σε αυτόν που όρισε εκλεκτό Του ο Θεός για κάποιο αξίωμα (π.χ. ο Δαβίδ χρίστηκε βασιλιάς από τον προφήτη Σαμουήλ). Ο αληθινός ''Χριστός'' είναι, βέβαια, ο Σωτήρας μας Ιησούς. Με τα μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος (όπου χριόμαστε με λάδι και Άγιο Μύρο) γινόμαστε μέλη του Σώματος του Χριστού και Τον φανερώνουμε πια στον κόσμο. Το βλέπουμε αυτό ζωντανά στους Αγίους μας, αλλά Άγιοι καλούμαστε να γίνουμε κι εμείς!
2. «Γιατί ο Μωσαϊκός Νόμος ήταν τόσο αυστηρός με τους ειδωλολάτρες;» Είναι πρακτικά αδύνατον για μας να πάμε τόσους αιώνες πίσω και να συνειδητοποιήσουμε πόσο δύσκολο ήταν να κρατήσει ο λαός του Ισραήλ την πίστη στον αληθινό Θεό. Γύρω του υπήρχαν πλήθος εθνών με θρησκείες που ζητούσαν ακόμα και ανθρωποθυσίες! Η πορνεία, ο εξευτελισμός του ανθρώπου, η μαγεία ήταν κομμάτια της λατρείας των ειδωλολατρικών λαών. Κι όμως, ο Σωτήρας θα ερχόταν απ' τον λαό του Ισραήλ. Έπρεπε, λοιπόν, να μείνει μακριά από τέτοιες συναναστροφές ο λαός του Θεού, για να φέρει έναν άγιο καρπό: τη Θεοτόκο, που θα γεννούσε τον Χριστό.
3. «Γιατί ο Μωσαϊκός Νόμος χώριζε τα ζώα σε καθαρά και ακάθαρτα;» Μπορούμε να πούμε στα παιδιά πως αυτό γινόταν για λόγους πρακτικούς (τα ακάθαρτα ζώα μπορεί να ήταν ανθυγιεινά ή να χρειάζονταν ως μεταφορικά μέσα, όπως η καμήλα και το γαϊδούρι). Η ιατρική τότε ήταν σε πρωτόγονο στάδιο κι ο Νόμος βοηθούσε και σ' αυτόν τον τομέα. Όμως, να εξηγήσουμε στα παιδιά ότι αυτό αποτελούσε και μια νηστεία, που ξεχώριζε τον λαό του Ισραήλ απ' τους ειδωλολάτρες στην καθημερινή τους ζωή, ώστε να μην επηρεάζεται άσχημα από αυτούς.
4. «Πώς ήρθε το Άγιο Πνεύμα στην οικογένεια του Κορνήλιου, πριν ακόμα βαπτιστούν;» Ποιοι είμαστε εμείς που θα υπαγορεύσουμε στο Άγιο Πνεύμα πότε θα έρθει; «Τὸ Πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ» (κατά Ιωάν. γ΄8), όπως μας λέει ο Λόγος του Θεού. Σ' εμάς οι Απόστολοι παρέδωσαν τα ιερά μυστήρια με τα οποία παίρνουμε το Άγιο Πνεύμα, αλλά ο Θεός δρα και με τρόπους που δεν γνωρίζουμε. Εδώ, βέβαια, έπρεπε να ενθαρρυνθεί και να βεβαιωθεί ο Πέτρος πως μπορούσε να βαπτίσει τον Κορνήλιο, παρά το ότι προερχόταν από ειδωλολάτρες.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων, ι΄ 1-48 και ια΄ 1-18.
2. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, ομιλίες ΚΒ΄, ΚΓ΄, ΚΔ΄, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς.
3. Ιερομονάχου Γρηγορίου, Ο Ιησούς Χριστός, Έκδοση Ιερού Κουτλουμουσιανού Κελλίου Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος, Άγιον Όρος.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις· τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει σοι, ἀγαπητὸν σε Υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς, ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανεὶς Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΑΛΑΝΤΑ ΘΕΟΦΑΝΙΩΝ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ

Περικαλώ σας δώστε μου άδεια ν' αρχινίσω
τα φωτοκάλαντα να πω να σας καλησπερίσω.
Μηνύματα χαρμόσυνα ήρθαμε να σας πούμε,
πως ο Χριστός βαφτίζεται και πρέπει να χαρούμε.

Ο μήνας έχει σήμερον έξι του Γεναρίου
και όλοι εορτάζουμε τα Φώτα του Κυρίου.
Σήμερα είναι των Φωτών π' αγιάζουνε τον κόσμο
και οι παπάδες περπατούν με το σταυρό στο δρόμο.

Και μες στα σπίτια μπαίνουσι και λεν τον Ιορδάνη
βοήθεια να τον έχουμε τον Άγιο Ιωάννη.
«Έλα Προφήτα γρήγορα διά να με βαπτίσεις
και στην Αγία μου κορφή την χείρα σου ν' αφήσεις.»

«Δεν είμαι άξιος Χριστέ εγώ να σε βαφτίσω,
και στην Αγία σου κορφή τη χείρα μου ν’ αφήσω.
Μάλιστα εγώ χρειάζομαι να βαφτιστώ από σένα
ευλόγησε με δέσποτα, συγχώρεσε και μένα.»
Σαν μπήκε μες στον ποταμό διά να τον βαπτίσει
ο Ιορδάνης στράφηκε πίσω για να γυρίσει.
Άγγελοι και αρχάγγελοι εκεί περιπατούσαν
σκυμμένα τα κεφάλια τους και τον επροσκυνούσαν.

Και μέγα θαύμα έγινε όπου δεν έχει ταίρι
οι ουρανοί ανοίξανε και βγήκε περιστέρι.
Το Άγιο Πνεύμα ήτανε διά να μαρτυρήσει,
Υιός Θεού βαπτίζεται σ’ Ανατολή και Δύση.

Και τα νερά ευλόγησε, τις βρύσες, τα πηγάδια,
της οικουμένης τα δεντριά, κάμπους, βουνά, λαγκάδια.
Αχ και να είμαστε κι εμείς στον Άγιο Ιορδάνη,
να ελουζόμαστε κι εμείς στο Άγιο ποτάμι.

Του χρόνου να ’χουμε υγειά να ’ρθούμε να σας βρούμε
χαρούμενους, καλόκαρδους να σας τα ξαναπούμε!

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Οι αριθμοί

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες έως 10 ατόμων. Ο κατηχητής φωνάζει έναν αριθμό και τότε τα παιδιά της κάθε ομάδας προσπαθούν να αναπαραστήσουν όσο καλύτερα μπορούν αυτό τον αριθμό με τα σώματά τους. Η ομάδα που θα τα καταφέρει πιο γρήγορα και καλύτερα από τις υπόλοιπες, παίρνει ένα πόντο. Νικήτρια τελικά είναι η ομάδα με τους περισσότερους πόντους.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Να κυκλώσετε μόνο ό,τι είναι λάθος σε κάθε περίπτωση και να γράψετε από κάτω το σωστό:

- Στις 8 Ιανουαρίου γιορτάσαμε τα Θεοφάνια.

_____

- Το Άγιο Πνεύμα κατέβηκε με τη μορφή αηδονιού.

_____

- Στο μυστήριο του Βαπτίσματος ο ιερέας μας σφραγίζει με το Άγιο Μύρο.

_____

- Ο απόστολος Παύλος είδε σε όραμα ένα σεντόνι γεμάτο με όλα τα ζώα.

_____

- Ο Κορνήλιος ήταν Αιγύπτιος αξιωματικός.

_____

- Άγγελος του είπε ότι τα τραγούδια του και οι ελεημοσύνες συγκίνησαν το Θεό.

_____

- Ο Πέτρος βάπτισε μόνο τον Κορνήλιο.

_____

- Το Άγιο Πνεύμα χαρίζει τα δώρα του σε κάθε υπερήφανη καρδιά.

_____

Ενώστε αυτά που ταιριάζουν:

- Απόστολος Πέτρος
- Χριστιανοί της Ιουδαίας

- Φωνή

- «Σφάξε και φάε!»
- «Ξέχασες τον Νόμο του Μωυσή;»
- «Αδύνατον, δεν έχω φάει ποτέ ακάθαρτο.»
- «Όσα ο Θεός καθάρισε μην τα θεωρείς ακάθαρτα.»
- «Μα πώς πήγες στους Ρωμαίους;»

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΜΑΘΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να γνωρίσουν τα παιδιά την πίστη της Εκκλησίας μας ότι ο Υιός και Λόγος του Θεού είναι τέλειος Θεός και τέλειος Άνθρωπος, αγιάζοντας έτσι ολόκληρη την ανθρώπινη φύση.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο διωγμός των χριστιανών πριν τη μεταστροφή του Παύλου, αφορμή για διάδοση του Ευαγγελίου σε Κύπρο, Λίβανο, Συρία από Αποστόλους και πιστούς.
- Χαρούμενα νέα για την ύπαρξη πιστών στην Αντιόχεια (μεγάλο λιμάνι-κόμβος), ανησυχία για την ορθή πίστη και την ενότητα, αποστολή του πράου Βαρνάβα.
- Ο Βαρνάβας στηρίζει στην πίστη τους αγωνιζόμενους πιστούς Αντιοχείς, νέες βαπτίσεις, ανάγκη για ικανό βοηθό.
- Ο Βαρνάβας καλεί τον Παύλο, συνεργάζονται με ζήλο, ταπείνωση κι αδελφική αγάπη για ένα χρόνο. Η τοπική εκκλησία μεγαλώνει, «μαθητές», «αδελφοί», «άγιοι» → «χριστιανοί» με καμάρι.
- Ο Χριστός τέλειος Θεάνθρωπος, αγιασμός νου, ψυχής σώματος.
- Ο προφήτης Άγαβος φθάνοντας από τα Ιεροσόλυμα προφητεύει πείνα σ' όλη την αυτοκρατορία, ανησυχία Αντιοχέων πιστών για τους Ιουδαίους χριστιανούς.
- Απόφαση για έρανο και αποστολή των χρημάτων με Βαρνάβα και Παύλο, απόδειξη του αγιασμού των Αντιοχέων πιστών.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Έχετε παίξει χαλασμένο τηλέφωνο; Ποιος είναι ο κίνδυνος όταν κάτι περνά από στόμα σε στόμα;
- Πώς θα λέγατε σε κάποιον ότι κάνει κάτι λάθος, χωρίς να τον προσβάλετε;
- Τι ανθρώπους μπορείς να συναντήσεις σ' ένα μεγάλο λιμάνι;
- Πόσο συχνά σκεφτόμαστε ανθρώπους που είναι μακριά μας, αλλά μπορεί να χρειάζονται βοήθεια;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Διάδρομος συνείδησης

Είχε περάσει πολύς καιρός από την ημέρα εκείνη που ο Παύλος είχε δει το φωτεινό όραμα στη Δαμασκό. Ο ασταμάτητος εκείνος διώκτης του Ιησού έγινε πια πιστός μαθητής Του. Τότε βέβαια που ακόμα κυνηγούσε τους χριστιανούς, είχε γίνει αιτία να φύγουν σχεδόν όλοι από τα Ιεροσόλυμα. Μα καθώς πήγαιναν από μέρος σε μέρος για να κρυφτούν, μιλούσαν για τον Χριστό όπου κι αν βρίσκονταν. Κι έτσι η Εκκλησία μεγάλωνε ακόμα περισσότερο, φτάνοντας μέχρι την Κύπρο, τον Λίβανο και τη σημερινή Συρία. Την Αλήθεια δεν την κήρυτταν πια μόνο οι δώδεκα Απόστολοι, αλλά και κάθε πιστός που ταξίδευε σε στεριά και θάλασσα.

Μια μέρα θαυμάσια νέα έφτασαν στα Ιεροσόλυμα: υπήρχαν πιστοί ακόμα και στην Αντιόχεια! Η μεγάλη αυτή πόλη της Μέσης Ανατολής ήταν το λιμάνι του ποταμού Ορόντη που ένωνε Ανατολή και Δύση. Άνθρωποι από πολλούς λαούς την επισκέπτονταν και συχνά κατοικούσαν σ' αυτήν. Οι Απόστολοι δόξασαν τον Θεό για την είδηση, είδαν όμως αμέσως και τον κίνδυνο: ποιος άραγε είχε διδάξει τους Αντιοχείς για τον Χριστό; Τους είχε μιλήσει σωστά γι' Αυτόν; Ένιωθαν οι καινούργιοι πιστοί ενωμένοι με την υπόλοιπη Εκκλησία ή νόμιζαν πως μόνοι τους θα σωθούν; Όλα αυτά μόνο ένας καλόκαρδος και πράος άνθρωπος θα μπορούσε να τα ερευνήσει, χωρίς να προσβάλλει με τις ερωτήσεις του τους καινούργιους χριστιανούς. Γι' αυτό έστειλαν τον απόστολο Βαρνάβα, που δέχτηκε με μεγάλη προθυμία.

Χαρά γέμισε την καρδιά του αγαθού Αποστόλου, όταν έφτασε σ' εκείνα τα μέρη. Η ευλογία του Θεού σκέπαζε τους νέους πιστούς που μετανιωμένοι για την προηγούμενη ζωή τους, αγωνίζονταν ν' ακολουθήσουν τις εντολές του Κυρίου. Πόσο χάρηκαν όμως κι εκείνοι όταν γνώρισαν τον Βαρνάβα! Τους συμβούλευε όλο αγάπη να μένουν ενωμένοι στα θεία μυστήρια, τους εξηγούσε τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης κι όλα όσα είχε αποκαλύψει ο Ιησούς στους μαθητές Του. Η παρουσία του στην πόλη αυτή έκανε πολλούς ακόμα να πιστέψουν στον Χριστό. Ο ταπεινός ιεραπόστολος σκέφτηκε τότε πως χρειαζόταν έναν άξιο και ικανό βοηθό, για να μπορέσουν μαζί να στηρίξουν τόσο κόσμο. Κι ο νους του πήγε αμέσως στον Παύλο, που έχοντας επιστρέψει στην πατρίδα του την Ταρσό, περίμενε με προσευχή να του δείξει ο Θεός τι πρέπει να κάνει.

Πραγματικά ο Παύλος ήρθε στην Αντιόχεια κι οι δυο αγαπημένοι φίλοι εργάστηκαν μαζί για έναν ολόκληρο χρόνο γεμάτοι ενθουσιασμό. Ο ένας συμπλήρωνε τον άλλον, χωρίς κανένας να ζητά τα πρωτεία ή να ζηλεύει τα χαρίσματα του άλλου. Οι πιστοί ωφελούνταν από το καλό τους παράδειγμα κι η ζωή τους έλαμπε ανάμεσα στους ειδωλολάτρες της μεγάλης πολιτείας. Κι ενώ μέχρι τότε ονομάζονταν μεταξύ τους «μαθητές», «αδελφοί» ή «άγιοι», δέχτηκαν με καμάρι το καινούργιο όνομα, που -στην αρχή κάπως κοροϊδευτικά- τους έδωσαν οι υπόλοιποι Αντιοχείς: «χριστιανοί». Ναι, ήταν περήφανοι που ήταν χριστιανοί, που Κύριός τους ήταν ο Χριστός, γιατί είναι ο μοναδικός τέλειος Θεός και τέλειος Άνθρωπος. Μονάχα Εκείνος αγιάζει με την παρουσία Του ολόκληρο τον άνθρωπο, στον νου, στην καρδιά και στο σώμα.

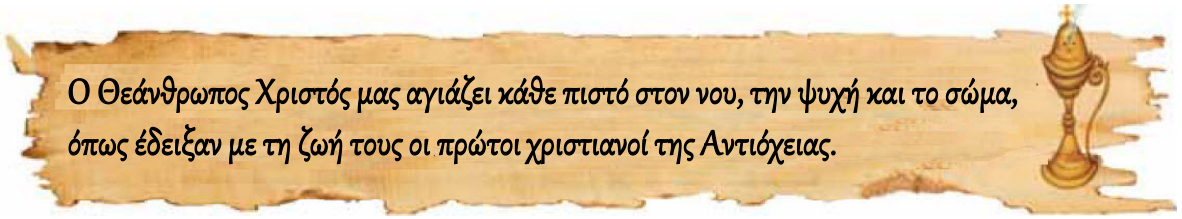
Κι η ευκαιρία να τ' αποδείξουν όλα αυτά οι χριστιανοί της Αντιόχειας βρέθηκε. Έπειτα από λίγο έφτασαν στην πόλη τους να τους επισκεφθούν πιστοί απ' τα Ιεροσόλυμα που είχαν το προφητικό χάρισμα. Ένας απ' αυτούς, ο Άγαβος, προφήτεψε πως θα πέσει μεγάλη πείνα σ' όλη τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία. «Τι θα γίνει άραγε με τους μακρινούς μας αδελφούς στην Ιερουσαλήμ, που έχουν χάσει σπίτια και περιουσίες με τους διωγμούς των Ιουδαίων;» αναρωτήθηκαν αμέσως οι σχετικά πλούσιοι Αντιοχείς χριστιανοί. Οι καρδιές ζεστάθηκαν, τα μυαλά σκέφτηκαν και τα σώματα κινητοποιήθηκαν. Έτσι ξεκίνησαν αμέσως έρανο μεταξύ τους, προσφέροντας ό,τι ποσόν μπορούσε ο καθένας. Παρακάλεσαν μετά τον Παύλο και τον Βαρνάβα να μεταφέρουν με τις καλύτερες ευχές τους τα χρήματα που μαζεύτηκαν στην μητέρα Εκκλησία της Αγίας Πόλης. Κι οι δυο Απόστολοι ξεκίνησαν χαρούμενοι την πορεία τους κουβαλώντας τον καρπό της αγάπης και της ελεημοσύνης, που ανθίζει όπου κατοικεί ο Χριστός.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πώς βρέθηκαν να υπάρχουν χριστιανοί στην Αντιόχεια;
- Γιατί έστειλαν τον απόστολο Βαρνάβα στην Αντιόχεια;
- Γιατί οι πιστοί δεν αρνήθηκαν την ονομασία «χριστιανοί»; Πώς αλλιώς ονομάζονταν μεταξύ τους;
- Τι προφήτεψε ο Άγαβος και πώς βοήθησαν οι Αντιοχείς;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο διωγμός των χριστιανών που αναφέρεται στην αρχή του μαθήματος τελικά αποδείχθηκε ευλογία, γιατί έγινε αφορμή να διαδοθεί ο λόγος του Θεού στην Παλαιστίνη. Αντίστοιχα και η πείνα (λιμός) που αναφέρεται στο τέλος έγινε αφορμή για ελεημοσύνη. Τόσο ο διωγμός όσο και ο λιμός ένωσε τους ανθρώπους περισσότερο. Πολλά συμβαίνουν στη ζωή μας που ενώ φαίνονται ως συμφορές, γίνονται για το καλό μας. Ας μη χάνουμε τις ελπίδες μας, γιατί ο Θεός γνωρίζει κι επιτρέπει αυτό που είναι προς το συμφέρον μας. Να μην μένουμε λοιπόν, στις δυσκολίες, αλλά να σκεφτόμαστε πώς να τις εκμεταλλευτούμε πνευματικά, για τη σωτηρία της ψυχής μας με εμπιστοσύνη στον Θεό.
2. Οι Κύπριοι και οι Κυρηναίοι ιεραπόστολοι που έφτασαν πρώτοι στην Αντιόχεια δεν ανήκαν στους δώδεκα Αποστόλους. Επιτελούσαν όμως έργο Θεού, όπως φαινόταν από τα θαύματα που έκαναν και από το θεοφώτιστο λόγο τους που οδηγούσε τις ψυχές στη σωτηρία. Ας μην ξεχνάμε πως η ιεραποστολή στην Αντιόχεια δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Οι Εβραίοι εκεί ήταν προσηλωμένοι στη θρησκεία και στις παραδόσεις τους, ενώ οι ειδωλολάτρες ζούσαν χωρίς ηθικούς φραγμούς.

3. Οι Απόστολοι μαθαίνοντας τα καλά νέα δοξάζουν τον Θεό, αλλά δεν παρασύρονται από ενθουσιασμό. Έχουν πια πείρα στην πνευματική ζωή και ξέρουν ότι ο διάβολος θα χρησιμοποιήσει κάθε τρόπο για να κλονίσει τη νέα εκκλησία. Βασικό τους μέλημα είναι η ορθή πίστη και η ενότητα.
4. Ο πράος Βαρνάβας ήταν ο κατάλληλος άνθρωπος για να στηρίξει τους πιστούς στην Αντιόχεια, χωρίς να παρεξηγηθεί ο ρόλος του. Όπως λέει κι ο απόστολος Παύλος στις επιστολές του, αξία στο έργο της Εκκλησίας έχει και εκείνος που φυτεύει αλλά και εκείνος που έρχεται στη συνέχεια και ποτίζει, ώστε να μεγαλώσει ακόμα περισσότερο το φυτό. Ο Βαρνάβας ήταν ο πρώτος από τους εβδομήκοντα Αποστόλους, Κύπριος στην καταγωγή, δραστήριος αλλά και πολύ ταπεινός. Η προσφορά του είχε αρχίσει με την παρουσίαση του Παύλου στους άλλους Αποστόλους, συμβουλεύοντας τους να τον δεχθούν και να τον εμπιστευθούν (βλέπε μάθημα 9ο).
5. Ο απόστολος Βαρνάβας βρήκε μια πολύ αγαπημένη κοινότητα πιστών στην Αντιόχεια. Τους ενίσχυσε με την λατρευτική ζωή και τη διδαχή του λόγου του Θεού, αλλά η οργάνωση τόσο μεγάλου πλήθους ήταν δύσκολη. Η κίνηση που έκανε ο Βαρνάβας να καλέσει και τον Παύλο δείχνει τη χριστιανική αρετή του. Γίνεται για μας παράδειγμα προς μίμηση, γιατί, αν και ήξερε πως ο Παύλος θα τον επισκίαζε με την προσωπικότητά του, παραμέρισε κάθε ίχνος ανταγωνισμού. Ήθελε τη σωτηρία των ψυχών και όχι την δική του προβολή.
6. Το καλύτερο κήρυγμα αγάπης και ενότητας γίνεται όχι τόσο μέσα απ' τα λόγια, όσο από το βίωμα. Η αρμονική συνεργασία των δύο Αποστόλων ωφέλησε την εκκλησία της Αντιόχειας περισσότερο από κάθε διδασκαλία. Έτσι συμβαίνει και σήμερα· δεν μπορούμε να μιλάμε στα παιδιά για ενότητα, δεν μπορούμε να κηρύττουμε τον Θεό της αγάπης κι εμείς να είμαστε κατακερματισμένοι κι ανταγωνιστικοί μέσα στην ενορία μας ή στην ευρύτερη εκκλησιαστική οικογένεια της Μητρόπολης όπου διακονούμε.
7. Το όνομα «χριστιανός» είναι πολύ μεγάλη τιμή, γιατί δείχνει πως είμαστε όλοι αδέλφια μέσα στην Εκκλησία του Χριστού. Όλοι μέλη ενός Σώματος με κεφαλή τον Χριστό, όπου όταν ένα μέλος υποφέρει, υποφέρει όλο το Σώμα. Στην αρχή η ονομασία αυτή είχε κοροϊδευτικό χαρακτήρα (δόθηκε από τους ειδωλολάτρες), αλλά υιοθετήθηκε με καμάρι από τους πιστούς. Ας προσέξουμε και τις ήδη υπάρχουσες ονομασίες που χρησιμοποιούσαν οι πιστοί: «μαθητές», γιατί θεωρούσαν Διδάσκαλό τους τον Χριστό, «αδελφοί», γιατί στις φλέβες τους έτρεχε το Αίμα Του και «άγιοι», γιατί φιλοξενούσαν στην καρδιά τους τον μόνο Άγιο, τον Κύριό μας.
8. Ο απόστολος Λουκάς μας διαβεβαιώνει ότι ο λιμός τον οποίο προφήτευσε ο Άγαβος πράγματι έγινε. Έπληξε διάφορα μέρη της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας: τη Ρώμη, την Ιουδαία και την Ελλάδα και συνέβη στα χρόνια του Καίσαρα Κλαυδίου.
9. Ο Χριστός μας, τέλειος Θεάνθρωπος, αγιάζει με την παρουσία Του ολόκληρο τον άνθρωπο. Στην πίστη μας αγωνιζόμαστε να αγιαστούμε στον νου, την ψυχή και το σώμα και τα αποτελέσματα φαίνονται στην καθημερινή μας πραγματικότητα. Θαυμάσιο παράδειγμα τέτοιου αγιασμού αποτέλεσε η πρωτοβουλία των Αντιοχέων να ενισχύσουν τους Ιεροσολυμίτες χριστιανούς με έρανο εν όψει της πείνας που προφήτεψε ο Άγαβος. Η χαρά των δύο Αποστόλων ήταν μεγάλη, γιατί έβλεπαν πως οι κόποι τους δεν πήγαν χαμένοι. Να θυμίσουμε πως Αγία Πόλη ονομάζουμε πάντα την Ιερουσαλήμ.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

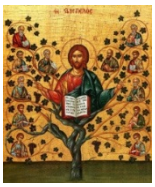
1. «Γιατί οι Απόστολοι δεν έστειλαν στην Αντιόχεια κάποιον από τους ίδιους, αλλά ανέθεσαν το έργο στον Βαρνάβα;». Οι Απόστολοι δεν ήθελαν να απομακρυνθούν ακόμα από τα όρια της Ιουδαίας. Έβλεπαν πως έπρεπε να μείνουν και να φροντίζουν για τα εκκλησιαστικά ζητήματα, ώστε να είναι σίγουροι για την ενότητα της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων. Ο Βαρνάβας εξάλλου ήταν άνθρωπος φωτισμένος από το Άγιο Πνεύμα, με πολλή αγάπη για την ιεραποστολή, πράος στον χαρακτήρα και Κύπριος στην καταγωγή, όπως Κύπριοι ήταν και πολλοί ιεραπόστολοι στην Αντιόχεια.
2. «Γιατί ο απόστολος Παύλος είχε μείνει τόσον καιρό μόνος στην Ταρσό;» Η Ταρσός ήταν η πατρίδα του κι επέστρεψε εκεί αφού έφυγε απ' τα Ιεροσόλυμα. Ας μην ξεχνάμε ότι τον πρώτο καιρό μετά τη μεταστροφή του (βλέπε μάθημα 9ο) συνάντησε δυσπιστία από τους χριστιανούς και φοβερή έχθρα από τους Ιουδαίους. Ο Παύλος ήταν άνθρωπος με πλούσια πνευματική ζωή και γνώριζε πως χρειάζεται πολλή προσευχή πριν από κάθε μεγάλο βήμα. Έμεινε, λοιπόν, προσευχόμενος στην Ταρσό, περιμένοντας να του δείξει ο Θεός από πού και πότε έπρεπε να ξεκινήσει το ιεραποστολικό του έργο.
3. «Έχουμε και προφήτες στην Καινή Διαθήκη, όπως είχαμε στην Παλαιά;» Η προφητεία είναι χάρισμα του Αγίου Πνεύματος. Οι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης ήταν άνθρωποι φωτισμένοι από τον Θεό, ώστε να ελέγχουν αυστηρά και να προειδοποιούν τον λαό όταν απομακρυνόταν από Εκείνον. Ταυτόχρονα υπενθύμιζαν ότι ο Θεός είναι γεμάτος αγάπη και συνεχίζει το σχέδιο για τη σωτηρία της ανθρωπότητας, γι' αυτό μιλούσαν και για ένα μακρινό μέλλον, για την εποχή του Μεσσία. Οι λόγοι των Προφητών μπορεί να διακρίνονται για τη σκληρή γλώσσα τους, κρύβουν όμως μηνύματα ελπίδας για κάθε εποχή. Ο άνθρωπος που έχει τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος βλέπει πολύ καθαρά και ερμηνεύει σωστά τα πράγματα γύρω του, ενώ την ίδια στιγμή είναι σε θέση να βοηθήσει και τους άλλους. Αυτό το χάρισμα της προφητείας υπάρχει και στην Καινή Διαθήκη, όπου βέβαια δεν προφητεύεται ο ερχομός του Μεσσία, αλλά γεγονότα που έχουν σχέση με τη σωτηρία των πιστών, όπως ο λιμός της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας από τον Άγαβο.
4. Όσον αφορά το δόγμα των 2 φύσεων του Κυρίου (Θεάνθρωπος) μπορούμε να εξηγήσουμε στα παιδιά πως αποτελεί μυστήριο, όπως το Τριαδικό δόγμα. Η θεϊκή κι η ανθρώπινη φύση ενώθηκαν αδιαίρετα αλλά και ασύγχυτα (χωρίς να μπερδεύονται μεταξύ τους) στο πρόσωπο του Χριστού. Έτσι μόνον είμαστε σίγουροι πως μας σώζει· μόνο ο Θεός με τον τρόπο ύπαρξής Του μπορεί να σώσει, αλλά και μόνο παίρνοντας όλη την ανθρώπινη φύση - εκτός αμαρτίας - μπορούμε να μετέχουμε σ' αυτήν και να σωζόμαστε κι εμείς, δια των μυστηρίων («τὸ γὰρ ἀπρόσληπτον, ἀθεράπευτον» όπως μας λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις ια΄, 19-30.
2. Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. Νικηφόρου Θεοτόκη, Κυριακοδρόμιον, εκδ. τύποις Φραγκίσκου Ανδρεόλα, εν Βενετία 1831.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀθάνατος ὑπάρχων καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας σταυρωθείς τε, Χριστὲ ὁ Θεός, θανάτῳ θάνατον πατήσας, εἷς ὢν τῆς ἁγίας Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, σῶσον ἡμᾶς.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΑΓΑΠΗ

Μπορείς αν θες να φτάσεις
την ταχύτητα της αστραπής.
Ακόμα να ξεπεράσεις
τα όρια της αντοχής.
Μπορείς να σταματήσεις
το χρόνο που κυλά.
Βραβεία να κερδίσεις
και παράσημα πολλά.

Μα αν δεν έχεις λιγάκι αγάπη,
δεν έχεις τίποτα πάνω στη γη.
Κι αν νομίζεις ότι έχεις κάτι,

σου λέω φίλε δεν έχεις τίποτα (2).

Μπορείς αν θες να δώσεις
σε όσους πεινάνε ψωμί.
Να πέσεις να γλυτώσεις
από θάνατο μια ζωή.
Μπορείς να εξιχνιάσεις
μυστήρια παλιά,
ακόμα και να πιάσεις
τα άπιαστα πουλιά.

Μα αν δεν έχεις …

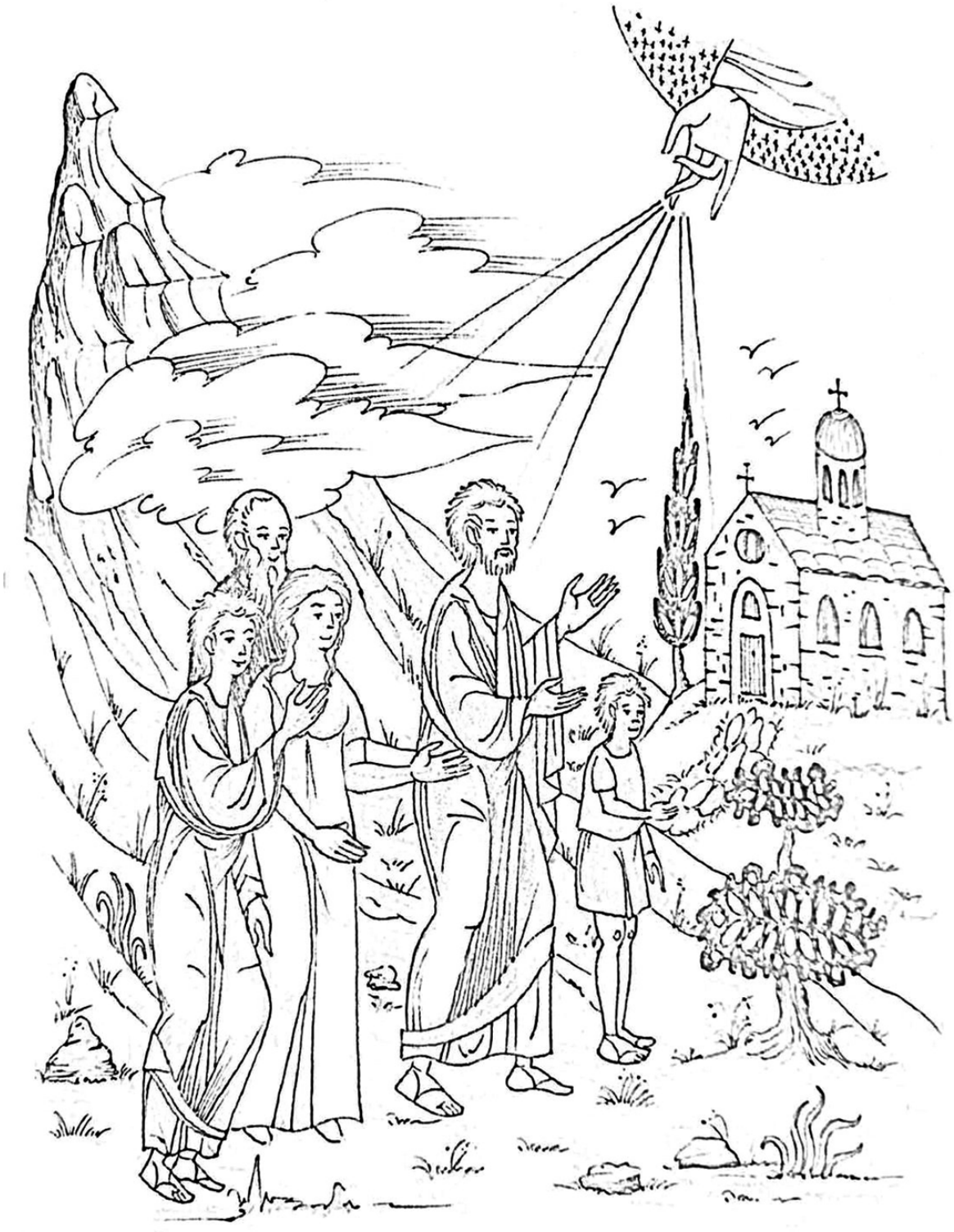
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ο κόμπος

Τα παιδιά σχηματίζουν έναν κύκλο. Όλοι κλείνουν τα μάτια, απλώνουν τα χέρια τους εμπρός και κινούνται ελαφριά προς το κέντρο μέχρι να πιάσουν τα χέρια κάποιου άλλου. Κάθε χέρι πρέπει να κρατάει ένα μόνο χέρι. Κατόπιν ανοίγουν τα μάτια. Τα παιδιά τώρα πρέπει να λύσουν τον «κόμπο» στον οποίο είναι δεμένα, χωρίς να λυθούν τα χέρια τους. Απαγορεύονται οι συζητήσεις κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Η επικοινωνία πρέπει να γίνεται με τα μάτια και τα σώματα.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

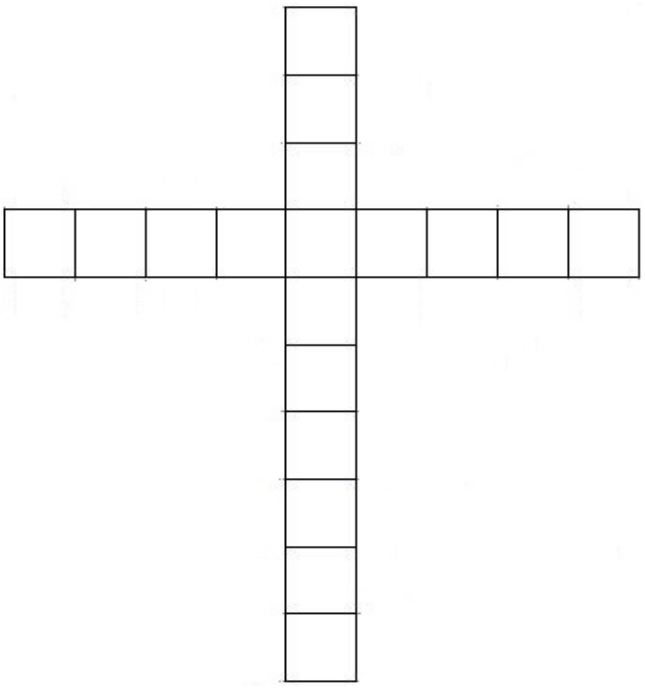

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μπορείτε να ενώσετε τις φράσεις που ταιριάζουν;

Ο Παύλος	ήταν μεγάλη πόλη της Μέσης Ανατολής.
Εξ' αιτίας του διωγμού	πήγε ιεραπόστολος στην Αντιόχεια.
Κήρυττε για τον Χριστό	έφυγαν από τα Ιεροσόλυμα πολλοί πιστοί.
Η Αντιόχεια	κάθε πιστός που ταξίδευε.
Ο Βαρνάβας	είχε δει φωτεινό όραμα στη Δαμασκό.
Η Ταρσός	ονομάστηκαν στην Αντιόχεια οι πιστοί.
Χριστιανοί	ήταν η πατρίδα του Παύλου.
Ο Άγαβος	έκαναν έρανο για την Ιερουσαλήμ.
Οι Αντιοχείς	προφήτευσε μεγάλη πείνα.

Τώρα να γράψετε μέσα στο σταυρό τα ονόματα των δύο μεγάλων πόλεων που ακούσατε στο μάθημα:

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Υιός του Θεού σαρκώθηκε εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και Θεοτόκου.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Στην Εκκλησία όλοι αδέλφια μεταξύ μας κι αδέλφια με τον Χριστό, ενωμένοι στο Σώμα Του.
- Οι πρώτοι Χριστιανοί, όπως κι εμείς, ένιωθαν Μητέρα τους την Παναγία.
- «Γυναίκα, να ο γιος σου». Η Παναγία νιώθει παδιά της όλους τους Αποστόλους και τους πιστούς - Άγρυπνη η προσευχή της γι᾽ αυτούς.
- Άγγελος την ειδοποιεί ότι σε τρεις ημέρες ο Θεός θα την πάρει· προσευχή στο Όρος των Ελαιών (σκύψιμο δέντρων).
- Καθαρίζει το σπίτι της, δωρίζει τους χιτώνες της, καλεί συγγενείς και γείτονες σαν σε γιορτή και τους παρηγορεί.
- Νέφη φέρνουν τους Αποστόλους που θρηνούν γιατί σ᾽ Εκείνην έβλεπαν τον Χριστό· τους ευλογεί και παραδίδει το πνεύμα της.
- Με ύμνους (συνοδεία Αγγέλων) και λαμπάδων την οδηγούν στο μνήμα· αναιδής πράξη Ιεχονία· τύφλωση και κόψιμο χεριών. Μετάνοια, προσευχή και θεραπεία.
- Τρεις ημέρες μετά φθάνει ο Θωμάς και ζητά ν᾽ ανοίξουν τον τάφο· κενό το μνήμα. Η Παναγία μετέστη με ψυχή και σώμα, πρεσβεύει και μας περιμένει.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποια ήταν η γυναίκα που πρώτη συνάντησε τον Αναστημένο Χριστό;
- Σε ποιον εμπιστεύθηκε την Παναγία ο Χριστός την ώρα της Σταύρωσης;
- Εμείς οι Χριστιανοί πόσες μητέρες έχουμε; Ποια είναι η σχέση μας με την Παναγία;
- Υπάρχει Ευαγγέλιο που να περιγράφει τη ζωή της Παναγίας μας;

Όλοι όσοι ανήκουμε στην Εκκλησία γινόμαστε αληθινά αδέλφια με τον Χριστό. Είμαστε μέλη του Ζωντανού Του Σώματος και στις φλέβες μας τρέχει το δικό Του Αίμα. Αυτό το πίστευαν βαθιά κι οι πρώτοι Χριστιανοί και γι᾽ αυτό ένιωθαν δική τους αληθινή Μητέρα τη Μητέρα του Χριστού μας, την Παναγία μας.

Η Θεοτόκος δεν ξέχασε ποτέ τον λόγο που της είπε ο Κύριος όταν βρισκόταν καρφωμένος επάνω στον Σταυρό: «Γυναίκα, να ο γιος σου». Παιδί της δεν έγινε μόνο ο Απόστολος Ιωάννης, αλλά όλοι οι Απόστολοι κι όλοι οι πιστοί. Προσευχόταν πολλά χρόνια μέρα και νύχτα για την Εκκλησία, είτε στο σπιτάκι του Ιωάννη που έμενε πια είτε στο Όρος των Ελαιών που καθημερινά συνήθιζε να πηγαίνει. Εκεί ανέβηκε να προσευχηθεί και μόλις ο Αρχάγγελος Γαβριήλ την ειδοποίησε ότι τρεις ημέρες αργότερα ο Υιός και Θεός της θα την καλούσε κοντά Του. Τα δέντρα έσκυβαν στο πέρασμά της τότε, για να την αποχαιρετήσουν. Όταν η Παναγία μας επέστρεψε, καθάρισε το σπίτι, χάρισε τους δύο χιτώνες της σε δύο φτωχές χήρες και κάλεσε συγγενείς και γείτονες γεμάτη χαρά σαν να ήταν μέρα γιορτής. Όλοι έκλαιγαν που θα την αποχωρίζονταν μα Εκείνη τους παρηγορούσε βεβαιώνοντάς τους πως η προσευχή της στον ουρανό θα ήταν ακόμη πιο δυνατή για όλο τον κόσμο.

Τότε συνέβη κάτι θαυμαστό: σύννεφα σήκωσαν κι έφεραν κοντά Της όλους τους Αποστόλους από τα μέρη που ο καθένας τους βρισκόταν κηρύττοντας το Ευαγγέλιο. Μόλις έμαθαν κι αυτοί τι επρόκειτο να συμβεί, έκλαψαν, γιατί κοντά της πάντα ένιωθαν τη στοργή του αγαπημένου τους Χριστού. Εκείνη, αφού τους ευλόγησε, ξάπλωσε και παρέδωσε την ψυχή της στον Υιό και Θεό της.

Άγγελοι άρχισαν να ψάλλουν καθώς οι Απόστολοι με τους πιστούς μετέφεραν την Παναγία μας με ύμνους και λαμπάδες έως τον τάφο της στη Γεθσημανή. Αλλά κάποια στιγμή ένας αυθάδης Εβραίος, ο Ιεχονίας, όρμησε με περιφρόνηση να ρίξει κάτω το αγιασμένο της σώμα. Αμέσως τυφλώθηκε, ενώ τα δύο του χέρια κόπηκαν κι έπεσαν στο χώμα! Τρομοκρατημένος γονάτισε και ζήτησε από τη Θεοτόκο με πίστη να τον συγχωρέσει. Και το θαύμα έγινε: ο Ιεχονίας θεραπεύτηκε κι ακολούθησε μετανιωμένος την ιερή πομπή.

Τρεις ημέρες αργότερα έφτασε λυπημένος στη Γεθσημανή κι ο απόστολος Θωμάς! Ήταν ο μόνος που δε βρισκόταν στην κηδεία της Παναγίας μας και ζήτησε από τους υπόλοιπους Αποστόλους να τραβήξουν τουλάχιστον την πέτρα από το μνήμα της για να μπορέσει να την προσκυνήσει. Αλλά ο θάνατος δε θα μπορούσε να κρατήσει Εκείνην που γέννησε τον Υιό του Θεού. Ο τάφος της ήταν άδειος και μόνο το νεκρικό σεντόνι ήταν εκεί. Η Θεοτόκος βρίσκεται δίπλα στον Χριστό από τότε με την ψυχή και σώμα της, σκεπάζοντας όλους μας με την προσευχή της και περιμένοντάς μας κοντά της!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι έκανε η Παναγία μας όταν έμαθε ότι σε τρεις ημέρες θα πεθάνει; Πώς το έμαθε;
- Γιατί έκλαιγαν οι χριστιανοί όταν έμαθαν ότι η Παναγία θα πεθάνει;
- Πώς βρέθηκαν οι Απόστολοι στην Κοίμηση της Παναγίας; Ποιος έλειπε;
- Γιατί τιμωρήθηκε ο Ιεχονίας;
- Γιατί ο τάφος της Παναγίας μας βρέθηκε άδειος; Γιατί λέμε τον θάνατο «κοίμηση»;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Η Παναγία μας, που έφερε τον Υιό του Θεού στον κόσμο, βρίσκεται με την ψυχή και το σώμα της κοντά Του πρεσβεύοντας μητρικά για όλους μας.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Η Παναγία μας, έχοντας δει πρώτη τον Αναστημένο Χριστό και όντας παρούσα στην Ανάληψή Του, καθώς και στο υπερώο με τους Αποστόλους κατά την Πεντηκοστή, αποτελούσε το σημαντικότερο πρόσωπο της πρώτης Εκκλησίας. Το Άγιο Πνεύμα που τη σκέπασε κατά τον Ευαγγελισμό της, την κατέστησε ικανή να φέρει στον κόσμο τον Χριστό. Η ύπαρξή της έγινε η οδός της σωτηρίας μας· όποιος ακολουθήσει το παράδειγμά της, γίνεται κατοικητήριο της Αγίας Τριάδος. Όλοι οι Άγιοι εκείνην μιμήθηκαν, φέροντας σε κάθε εποχή και τόπο εντός τους τον σαρκωμένο Χριστό.
2. Η Παναγία είναι η αληθινή μας μητέρα, όπως προφητικά της τόνισε ο Ίδιος ο Κύριος επάνω στον Σταυρό: «Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου» (κατά Ιωάν. ιθ΄ 26). Αφού κοινωνούμε το Σώμα και το Αίμα του Υιού της, είμαστε σάρκα από τη σάρκα της. Με τέτοιο μητρικό πνεύμα στηρίζει την Εκκλησία με τη θερμή προσευχή της από τότε έως σήμερα. Ιδιαίτερα προσευχόταν για το αποστολικό έργο, γεγονός που το ένιωθαν έντονα οι Απόστολοι, γι᾽ αυτό θρήνησαν κατά την Κοίμησή της· ακόμα όμως και τώρα είναι το καύχημα και η καταφυγή του ιερού μας κλήρου, που συνεχίζει την ιερή αυτή αποστολή: «χαῖρε, καύχημα σεβάσμιον, ἱερέων εὐλαβῶν». Με αφορμή την εορτή των τριών Ιεραρχών, ας το τονίσουμε στα παιδιά.

3. Ο Ευαγγελιστής Λουκάς που γνώρισε και συζήτησε με τη Θεοτόκο κατέγραψε στο Ευαγγέλιό Του γεγονότα της ζωής της όπως ο Ευαγγελισμός και η Υπαπαντή στον Ναό των Ιεροσολύμων (είμαστε πολύ κοντά και σ᾽ αυτή τη Δεσποτική και Θεομητορική γιορτή). Αγιογράφησε, επίσης, τις πρώτες εικόνες της, που σώζονται έως σήμερα. Πλήθος ακόμη θαυματουργών εικόνων της βρίσκονταν σ᾽ όλον τον κόσμο και η ελληνική μας γλώσσα είναι γεμάτη με δεκάδες ονόματά της.

4. Τα γεγονότα σχετικά με την Κοίμηση της Παναγίας δεν υπάρχουν στα Ευαγγέλια, αλλά διασώθηκαν στην Ιερά Παράδοση. Η χαρά της με την είδηση που της φέρνει ο Άγγελος, δείχνει τον πόθο της να συναντήσει τον Χριστό, κάτι που βλέπουμε και στους βίους των Αγίων μας. Απόλυτα δικαιολογημένη είναι και η βαθιά θλίψη, ο θρήνος και οι παρακλήσεις όσων την αγαπούσαν και στηρίζονταν στην παρουσία της, όπως φυσικό γεγονός είναι και η δική μας θλίψη κατά τον αποχωρισμό μας από ένα αγαπημένο πρόσωπο που πεθαίνει. Όμως η Παναγία μεταστρέφει αυτή τη λύπη σε χαρά, παρηγορώντας τούς γύρω της με τη βεβαιότητα πως οι πρεσβείες της θα είναι ακόμα πιο δυνατές τώρα που θα βρίσκεται πλέον δίπλα στον Υιό και Θεό της.

5. Η Παναγία μας, μόλις μαθαίνει το νέο από τον Άγγελο, ετοιμάζεται πνευματικά με την προσευχή και σωματικά με τον καθαρισμό του σπιτιού της, την τακτοποίηση του νεκρικού της κρεβατιού, την προσφορά των χιτώνων της στους φτωχούς και την παρηγοριά των κοντινών της προσώπων. Γίνεται υπόδειγμα και σ᾽ εμάς για τον τρόπο αντιμετώπισης του θανάτου, που είναι για όλους αναπόφευκτος. Γι᾽ αυτό δεν πρέπει να αποτελεί απαγορευμένο θέμα συζήτησης («χτύπα ξύλο» ακούμε να λέγεται όποτε το θίγουμε) και πρακτικής αντιμετώπισης. Εξάλλου, για όποιον πιστεύει στον Χριστό, ο θάνατος είναι «κοίμηση», έως την κοινή ανάσταση.

6. Ο Χριστός επιφυλάσσει στην αγαπημένη Του Μητέρα ζηλευτή κηδεία: σύννεφα φέρνουν τους Αποστόλους για να πάρουν την ευχή της και να φροντίσουν την ταφή της, άγγελοι συνοδεύουν τους ύμνους του πλήθους των πιστών, που ψάλλουν κρατώντας λαμπάδες και φοβερό θαύμα συνεφέρει τον ασεβή Ιεχονία. Υπάρχει παράδοση που μας λέει ότι παρόντες ήταν επίσης ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης κι ο άγιος Τιμόθεος, μαθητής του αποστόλου Παύλου. Ο Κύριος ανταποδίδει μεγάλη τιμή στο πλάσμα που Τον αγάπησε ολόψυχα και Τον έφερε ανάμεσά μας για να σωθούμε.

7. Τέλος, η Παναγία γίνεται προπομπός και της δικής μας Ανάστασης κατά τη Δευτέρα Παρουσία. Με θείο σχέδιο ο απόστολος Θωμάς, ο μαθητής που τόσο έντονα είχε επιθυμήσει να ψηλαφήσει τον Αναστημένο Χριστό για να πιστέψει, δε μεταφέρεται όπως οι υπόλοιποι στη Γεθσημανή, αλλά φτάνει τρεις ημέρες αργότερα. Ο Απόστολος παρακαλεί έστω να προσκυνήσει το σώμα της αγαπημένης Μητέρας του Κυρίου του κι έτσι γίνεται αφορμή ν᾽ ανακαλύψουν όλοι ότι η Θεοτόκος έφυγε, «μετέστη», με την ψυχή και το σώμα της δίπλα στον Βασιλέα Χριστό, όπου πρεσβεύει για όλους μας. Δε γινόταν η φθορά του θανάτου να διαλύσει το σώμα Εκείνης που έγινε κατοικητήριο του Υιού του Θεού, το σώμα απ᾽ το οποίο έλαβε σάρκα ο Ίδιος Κύριος!

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Πολλά παιδιά πονούν υπερβολικά και δυσκολεύονται ν᾽ αντιμετωπίσουν τον θάνατο ενός αγαπημένου τους προσώπου. Το σημερινό περιβάλλον κάνει συχνά ανυπέρβλητη την φυσιολογική αυτή δυσκολία και θλίψη των παιδιών. Ο θάνατος είναι ''ταμπού'' στις ανεπτυγμένες μας κοινωνίες· δε μιλάμε γι᾽ αυτόν, ειδικά στα παιδιά, λες και δε θα τον συναντήσουν ποτέ· δεν τους επιτρέπουμε καν να συμμετέχουν στην προετοιμασία, στην κηδεία και στην ταφή του αγαπημένου τους που έφυγε. Ο θάνατος γίνεται κάτι μακάβριο και τρομακτικό, ξορκισμένο από την πραγματικότητά μας, ενώ είναι το πιο σίγουρο γεγονός για όλους μας. Επίσης στερούμε από τα πενθούντα παιδιά μας την παρηγοριά κάθε χριστιανού: ότι, δηλαδή, δίπλα στο κοιμισμένο άψυχο σώμα που αγγίζουν στοργικά κι αποχαιρετούν μ᾽ ένα φιλί στέκεται η ψυχή του αγαπημένου τους με τον άγγελό της, που ξεκινά το αιώνιο ταξίδι της προς την αγκαλιά του Θεού. Αυτή η ψυχή χρειάζεται τη συμπαράσταση και την επικοινωνία μας. Τα παιδιά που στόλισαν με λουλούδια το χώμα του τάφου, που ανάβουν καντήλι κι ετοιμάζουν στάρι, που δίνουν το όνομα του αγαπημένου τους με πρόσφορο στη λειτουργία, που κάνουν από το χαρτζιλίκι τους μια ελεημοσύνη για την ψυχή του και που προσεύχονται με δάκρυα να τον ξανασυναντήσουν, βιώνουν τον θάνατο εκκλησιαστικά και πιο παρήγορα. Για την Εκκλησία μας ο θάνατος είναι «κοίμηση» και τα νεκροταφεία «κοιμητήρια». Τα παιδιά βλέπουν στην εικόνα της Κοίμησης της Θεοτόκου την ξαπλωμένη Παναγία και γύρω της τα σκυμμένα, μα όχι απελπισμένα, πρόσωπα των Αποστόλων, την ψυχή της σαν μικρό κορίτσι αναπαυμένη στην αγκαλιά του Υιού της, που νίκησε τον θάνατο, και τη σημερινή σύναξη των πιστών το Δεκαπενταύγουστο να στολίζει τον επιτάφιο της Θεοτόκου και με ύμνους να ψάλλει σε γιορτινή ατμόσφαιρα. Αυτά τα παιδιά ξέρουν κι ελπίζουν πως κάπως έτσι συμβαίνει και με το δικό τους κεκοιμημένο κι αντιμετωπίζουν τον πόνο με τη χαρά του Χριστού.

2. «Γιατί δε γράφτηκε στο Ευαγγέλιο το γεγονός της Κοίμησης της Θεοτόκου; Πώς είμαστε σίγουροι για το τι ακριβώς συνέβη;» Η αλήθεια είναι πως ελάχιστα στοιχεία παρουσιάζονται στα Ευαγγέλια για την Παναγία μας, ίσως γιατί η παρουσία της ήταν τόσο ζωντανή στην πρώτη Εκκλησία που δε χρειαζόταν να γραφτεί κάτι περισσότερο γ᾽ αυτήν. Όμως, ας μην ξεχνάμε ότι η πίστη μας στηρίζεται στην Αγία Γραφή και στην Ιερά Παράδοση. Η Αγία Γραφή μόνη της δε μας σώζει - όπως δε σώζει τους αιρετικούς – γιατί βιώνεται ορθά στην Εκκλησία. Όσα, λοιπόν, κράτησε η Εκκλησία μας ως προφορική βιωματική της Παράδοση, όπως η εορτή της Κοίμησης της Θεοτόκου, είναι κομμάτι της Αλήθειας και οδός σωτηρίας.

3. «Μήπως δείχνει κάτι για τον απόστολο Θωμά, το γεγονός ότι μόνο εκείνος έλειπε και δεν αξιώθηκε να προσκυνήσει την Παναγία;» Κατά άλλη παράδοση, ο απόστολος Θωμάς έφθασε κι αυτός με σύννεφο τρεις ημέρες αργότερα κι ήταν μάρτυρας της μετάστασης της Παναγίας μας η οποία ανέβαινε στον ουρανό σε μεγάλη δόξα! Είναι κρίμα να θεωρούμε τον απόστολο Θωμά «άπιστο» και να λέμε ότι τάχα γι᾽ αυτό δε βρισκόταν εκεί κατά την Κοίμηση της Θεοτόκου. Ο μαθητής αυτός του Κυρίου ήταν ιδιαίτερα αγνός και πιστός · ας θυμηθούμε ότι όταν ο Χριστός ξεκίνησε για την Βηθανία, θέλοντας να αναστήσει τον Λάζαρο, ο Θωμάς ήταν ο μόνος μαθητής που είπε: «Ας πάμε να πεθάνουμε κι εμείς μαζί Του (δηλαδή με τον Χριστό, που ήξερε ότι καραδοκούσαν οι Ιουδαίοι να τον σκοτώσουν)». Το αίτημά του να ψηλαφήσει τον Χριστό, αν και δείχνει δυσπιστία, ήταν περισσότερο βαθιά επιθυμία να δει και να πιστέψει και η ομολογία «ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου» αυτό δείχνει. Ο απόστολος Θωμάς κήρυξε την Αλήθεια στην Ινδία επιτελώντας πλήθος θαυμάτων κι είχε μαρτυρικό τέλος (βλέπε και μάθημα 23ο).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Μηναίον του Αυγούστου, Εκδόσεις Φως 1970.
2. Ιωήλ Φραγκάκου, Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας, Η θεόπαις Μαριάμ, Έδεσσα 2012.
3. Ευθυμίου Κ. Στυλίου, Επισκόπου Αχελώου, Η Πρώτη, Εκδόσεις Σήμαντρο.
4. Ιερομονάχου Γρηγορίου, Η Υπεραγία Θεοτόκος, Έκδοση Ιερού Κουτλουμουσιανού Κελλίου Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Άγιον Όρος 2001.
5. Χρήστου Ε. Καραδήμου και Ευαγγέλου Χ. Καραδήμου, Χαίρε των Αγγέλων χαρμονή, Εκδόσεις Ιχνηλασία, Αθήνα 1999.
6. Φώτη Κόντογλου, Παναγία και Υπεραγία, Εκδόσεις Αρμός 2000

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀπόστολοι ἐκ περάτων, συναθροισθέντες ἐνθάδε, Γεθσημανῇ τῷ χωρίῳ, κηδεύσατέ μου τὸ σῶμα, καὶ σὺ Υἱὲ καὶ Θεέ μου, παράλαβέ μου τὸ πνεῦμα.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

(Αντί για τραγούδι, ας προσπαθήσουμε να μάθουμε στα παιδιά δύο στροφές από τον ύμνο που συνέθεσε ο άγιος Νεκτάριος για την Παναγία, μια και μπορούμε εύκολα να τον ακούσουμε στο διαδίκτυο)

Ἀγνὴ Παρθένε Δέσποινα, Ἄχραντε Θεοτόκε,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Παρθένε Μήτηρ Ἄνασσα, Πανένδροσέ τε πόκε,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Ὑψηλοτέρα οὐρανῶν, ἀκτίνων λαμπροτέρα,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Χαρὰ Παρθενικῶν Χορῶν, Ἀγγέλων ὑπερτέρα,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Ἐκλαμπροτέρα οὐρανῶν, φωτὸς καθαρωτέρα,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Τῶν οὐρανίων στρατιῶν, πασῶν ἁγιωτέρα,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Σὲ ἱκετεύω Δέσποινα, Σὲ νῦν ἐπικαλοῦμαι,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Σὲ δυσωπῶ Παντάνασσα, Σὴν χάριν ἐξαιτοῦμαι,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Κορὴ σεμνὴ καὶ ἄσπιλε, Δέσποινα Παναγία,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

ἐπάκουσόν μου ἄχραντε, κόσμου παντὸς Κυρία,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Ἀντιλαβοῦ μου ρύσαι με, ἀπὸ τοῦ πολεμίου,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Καὶ κληρονόμον δεῖξον με, ζωῆς τῆς αἰωνίου,

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΓΚΟΥΦΥ - ΓΚΟΥΦΥ

Τα παιδιά απλώνονται στον χώρο. Μόλις δώσει εντολή ο κατηχητής, όλοι κλείνουν τα μάτια τους, εκτός από έναν «οδηγό» ο οποίος έχει ειδοποιηθεί κρυφά και παραμένει με ανοιχτά μάτια. Όλα τα παιδιά αρχίζουν να κινούνται στον χώρο και σκοπός όσων έχουν τα μάτια κλειστά είναι να βρουν τον οδηγό και να πιαστούν από πίσω του. Όποιος παίκτης ακουμπήσει έναν άλλον, τον ρωτάει σιγά στο αυτί: «Γκούφυ;». Αν ο ερωτώμενος δεν είναι ο οδηγός, απαντά: «Γκούφυ-Γκούφυ» και συνεχίζουν κι οι δυο την πορεία τους · αν όμως είναι ο οδηγός, δεν απαντάει τίποτα. Σ’ αυτή την περίπτωση το παιδί που έκανε την ερώτηση, ψηλαφώντας στα τυφλά, πιάνεται στο τέλος της ουράς που έχει δημιουργηθεί πίσω απ’ τον οδηγό από παίκτες που τον έχουν βρει ήδη. Όποιος πιαστεί στην ουρά του οδηγού, ανοίγει τα μάτια του και γίνεται κι αυτός οδηγός · άρα, αν ερωτηθεί από άλλους «τυφλούς», δεν απαντά τίποτα. Το παιχνίδι τελειώνει όταν όλα τα παιδιά μπουν στην ουρά του οδηγού, ανοίγοντας τελικά τα μάτια. Καλό ξεμπέρδεμα με υπομονή!!!

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μπορείτε να συμπληρώσετε τις λέξεις στη μεσοστιχίδα;

_Κ_____
_____Ο_
_____Ι__
Μ___
_____Η_
___Σ_____
_Η____

__Θ_____
_Ε_____
__Ο_____
Τ____
____Ο_
Κ____
_____Ο
Υ_____

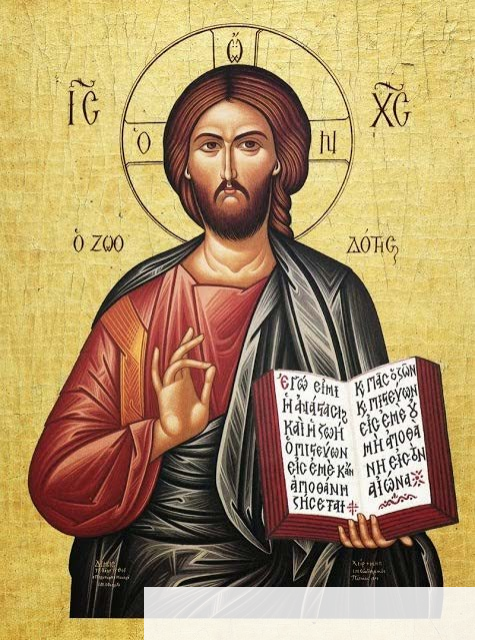
1. Όσοι ανήκουμε στην … γινόμαστε αδέλφια με τον Χριστό.
2. Αυτό πίστευαν και οι πρώτοι …
3. Ο Κύριος πάνω στον Σταυρό είπε: «Γυναίκα, να ο … σου.»
4. Η Παναγία προσευχόταν … και νύχτα για την Εκκλησία.
5. Ο Αρχάγγελος … την ειδοποίησε ότι ο Θεός θα την πάρει.
6. Τότε σύννεφα έφεραν κοντά της όλους τους …
7. Όλοι την ένιωθαν δική τους …
8. Το μνήμα της Παναγίας ήταν στην …
9. Αναιδής ήταν η πράξη του …
10. Η θεραπεία του ήρθε μετά από μετάνοια και …
11. Όμως ο Θωμάς έφτασε μετά από … ημέρες.
12. Τότε άνοιξαν τον τάφο και ήταν …!
13. Από τότε η Θεοτόκος προσεύχεται για όλον τον …
14. Βρίσκεται δίπλα στον …, τον Υιό του Θεού.
15. Στις 2 Φεβρουαρίου γιορτάζουμε την … του Χριστού.

Θυμάστε τους Τρεις Ιεράρχες, τους προστάτες των μαθητών και των δασκάλων; Συμπληρώστε τα ονόματά τους:

Μέγας Β_____
Θεολόγος Γ_____
Χρυσόστομος Ι_____

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΟ ΧΤΥΠΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη ότι ο Ιησούς Χριστός θα ξανάρθει στη Δευτέρα Παρουσία Του, για να κρίνει ζωντανούς και νεκρούς κι ότι ο Χριστιανός προετοιμάζεται για τη στιγμή αυτή.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο βασιλιάς Ηρώδης Αγρίππας (ανιψιός του δολοφόνου του Προδρόμου και ανακριτή του Κυρίου) άρχισε διωγμό εναντίον των χριστιανών. Αποκεφάλισε τον απόστολο Ιάκωβο και φυλάκισε τον Πέτρο.
- Την παραμονή της δίκης ο Πέτρος κοιμόταν στη φυλακή με μεγάλη φρουρά.
- Άγγελος τον ξυπνά και τον οδηγεί θαυματουργικά έξω απ' τη φυλακή, ενώ νομίζει ότι βλέπει όραμα.
- Ο Άγγελος εξαφανίζεται κι ο Πέτρος πηγαίνει στο σπίτι της Μαρίας, μητέρας του Μάρκου, όπου οι πιστοί προσεύχονταν για τη σωτηρία του.
- Χτύπημα στην πόρτα. Η υπηρέτρια Ρόδη αναγνωρίζει τη φωνή του κι από χαρά ξεχνά να του ανοίξει.
- Οι αδελφοί δεν την πιστεύουν, ώσπου ανοίγουν, τον βλέπουν έκπληκτοι και δοξάζουν τον Θεό.
- Ο Πέτρος φεύγει απ' τα Ιεροσόλυμα, μεγάλη αναταραχή κι ο Ηρώδης εκτελεί τους φρουρούς. Εγωισμός κι αδιαφορία του τυράννου για την ψυχή του.
- Υπερήφανη στάση στην Καισάρεια, κολακείες του πλήθους, ευχαρίστηση του Ηρώδη.
- Τραγικό τέλος από φοβερή αρρώστια. Ανακούφιση των πιστών, αλλά και θλίψη για την ψυχή του τυράννου κατά τη Β΄ Παρουσία.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Τι σας θυμίζει η λέξη «Ηρώδης»; Ήταν μόνο ένας που είχε αυτό το όνομα;
- Πώς πέθανε ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος;
- Τι θα κάνατε, αν ένας φίλος σας που κινδύνευε σας χτυπούσε την πόρτα;
- Θα συναντήσουμε ξανά τον Χριστό; Πότε;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Ανακριτική καρέκλα

Την εποχή εκείνη βασίλευε στην Ιουδαία με την άδεια των Ρωμαίων κατακτητών ο πονηρός βασιλιάς Ηρώδης Αγρίππας. Ήταν ο ανιψιός του Ηρώδη εκείνου που είχε διατάξει παλιότερα ν' αποκεφαλίσουν τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο και που είχε τολμήσει ν' ανακρίνει τον Κύριό μας πριν τον στείλει στον Πόντιο Πιλάτο. Αφού λοιπόν ο θείος του κυνήγησε τον Χριστό, αυτός δε θα κυνηγούσε τους πιστούς Του; Λίγες ημέρες πριν από το Πάσχα των Εβραίων, άρχισε φοβερό διωγμό εναντίον των χριστιανών στα Ιεροσόλυμα και, πιστεύοντας ότι θα τους τρομάξει, συνέλαβε κι αποκεφάλισε τον φλογερό απόστολο Ιάκωβο, τον γιο του Ζεβεδαίου.

Η μανία του Ηρώδη μετά ξέσπασε και στον απόστολο Πέτρο, που τον έκλεισε στη φυλακή για να δικαστεί. Αμέσως όλοι οι πιστοί άρχισαν να προσεύχονται μέρα νύχτα για τη σωτηρία του. Την παραμονή της δίκης ο Πέτρος ταλαιπωρημένος και δεμένος με διπλές αλυσίδες κοιμόταν κάτω από το άγρυπνο βλέμμα δεκαέξι φρουρών. Ξαφνικά ένα ουράνιο φως πλημμύρισε το κελί! Άγγελος Κυρίου φανερώθηκε, σκούντησε τον Απόστολο και του είπε: «Σήκω γρήγορα!» Αμέσως οι χοντρές αλυσίδες έπεσαν από τα χέρια του Πέτρου, που νόμιζε πως βλέπει όραμα. Έπειτα ο Άγγελος του έδωσε εντολή να ντυθεί και να τον ακολουθήσει κι εκείνος χωρίς αντίρρηση, υπάκουσε. Ακολουθώντας σιωπηλά τον Άγγελο, πέρασε μπροστά από τους φρουρούς χωρίς κανείς να τον καταλάβει και βγήκε από τη μεγάλη σιδερένια πύλη της φυλακής, που άνοιξε μόνη της. Αλλά μόλις βρέθηκαν στον δρόμο, ο Άγγελος εξαφανίστηκε κι ο Πέτρος -ολομόναχος πια- κατάλαβε πως δεν έβλεπε όνειρο. Ο Θεός τον είχε γλιτώσει από τη φυλακή κι από τη μανία του βασιλιά Ηρώδη!

Είχε ήδη πέσει το σκοτάδι κι ο Απόστολος κατευθύνθηκε προς το σπίτι της Μαρίας, της μητέρας του νεαρού Μάρκου. Εκεί ήταν συγκεντρωμένοι πολλοί χριστιανοί και προσεύχονταν γι' αυτόν. Ο Πέτρος χτύπησε την πόρτα κι η μικρή υπηρέτρια του σπιτιού, η Ρόδη, έτρεξε αμέσως για να ρωτήσει ποιος ήταν. Τόσο πολύ ενθουσιάστηκε μόλις αναγνώρισε τη φωνή του Πέτρου, που ξέχασε να του ανοίξει την πόρτα! Έτρεξε βιαστικά να ειδοποιήσει τους πιστούς, αλλά όσοι ήταν στο σπίτι δεν πίστευαν στα λόγια της. Έλεγαν πως έχει τρελαθεί και πως δεν ξέρει τι λέει, ενώ ο Απόστολος συνέχιζε να χτυπά δυνατά την εξώπορτα, για να τον ακούσουν. Όταν πια του άνοιξαν, έμειναν άφωνοι! Και μόλις τους εξιστόρησε το θαύμα της φυλακής, όλοι δόξασαν τον Θεό.

Δεν έμεινε άλλο στα Ιεροσόλυμα ο Πέτρος. Έφυγε, γιατί ήξερε πως ο Ηρώδης θα τον αναζητούσε. Πράγματι, όταν το κελί της φυλακής βρέθηκε άδειο, δημιουργήθηκε μεγάλη αναστάτωση κι ο οργισμένος βασιλιάς έδωσε εντολή να εκτελέσουν αμέσως τους φρουρούς. Μα οι μέρες του σκληρού αυτού ανθρώπου έφταναν στο τέλος τους. Είναι αλήθεια πως σ' όλη του τη ζωή ο εγωιστής τύραννος ποτέ δεν είχε σκεφτεί σοβαρά πως κάποτε όλοι μας θα συναντήσουμε τον μόνο αληθινό Βασιλιά και σ' Αυτόν θα δώσουμε λόγο για τις πράξεις μας. Στα δικά του μάτια άλλος Θεός δεν υπήρχε, παρά ο εαυτός του. Οι πολλές του αμαρτίες μας θυμίζουν τον Τελώνη, αλλά ο βαθύς εγωισμός του τον αμετανόητο Φαρισαίο. Γι' αυτό και το τέλος του ήταν πολύ άσχημο.

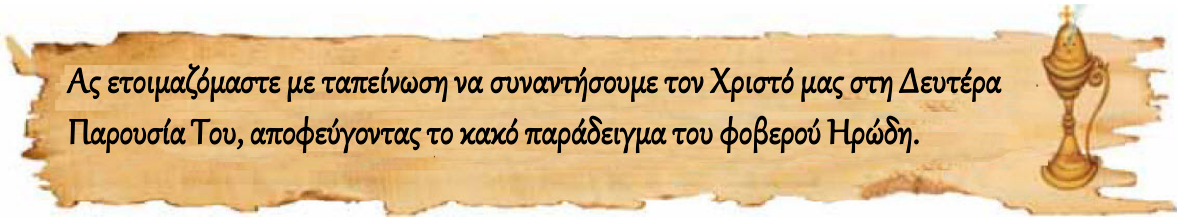
Λίγο καιρό αργότερα στην Καισάρεια μιλούσε περήφανα σε μια συγκέντρωση, ντυμένος με την πλούσια βασιλική στολή του και καθισμένος στον θρόνο που είχε στηθεί για τον ίδιο. Το πλήθος για να τον κολακέψει φώναζε: «Θεός μιλάει και όχι άνθρωπος!». Κι αυτός, γεμάτος υπεροψία καμάρωνε και δεχόταν να δοξάζεται σαν Θεός από τους ανθρώπους, λες και θα έμενε αθάνατος! Τη στιγμή εκείνη, όμως, συνέβη κάτι συνταρακτικό. Άγγελος Κυρίου έστειλε στον Ηρώδη ξαφνική αρρώστια. Μέσα σε λίγη ώρα το σώμα του γέμισε σκουλήκια που τον κατέτρωγαν, μέχρι που πέθανε με φρικτούς πόνους. Οι χριστιανοί, που είχαν τόσο πολύ υποφέρει εξαιτίας του, ανακουφίστηκαν. Παρόλο όμως που ήξεραν πόσο δίκαιη ήταν η τιμωρία του, ένιωσαν και βαθιά θλίψη για την ψυχή αυτού του φοβερού ανθρώπου, που στη Δευτέρα Παρουσία δε θα είχε καμιά παρηγοριά.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιους Αποστόλους κυνήγησε ο Ηρώδης;
- Ποιος ελευθέρωσε τον απόστολο Πέτρο από τη φυλακή;
- Ποια ήταν η Ρόδη; Τι ξέχασε να κάνει και γιατί;
- Πώς πέθανε ο Ηρώδης; Γιατί θα άξιζε να τον λυπηθεί κάποιος;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο Ηρώδης Αγρίππας Α΄ ήταν ανιψιός του Ηρώδη Αντύπα κι εγγονός του βασιλιά Ηρώδη του Μεγάλου που γνωρίζουμε από τη σφαγή των 14.000 νηπίων λίγο μετά τη γέννηση του Χριστού. Η μανία του εναντίον των αντιπάλων του (ή όσων θεωρούσε αντιπάλους του, όπως τους χριστιανούς) γινόταν όλο και πιο μεγάλη: διωγμοί, θάνατοι, φυλακίσεις. Όταν ο άνθρωπος τολμήσει το πρώτο βήμα της αμαρτίας, εύκολα μπορεί να συνεχίσει τον κατηφορικό δρόμο, κάνοντας ακόμα χειρότερες πράξεις.
2. Ο Ηρώδης εμφανίζεται φανατικός υποστηρικτής της ιουδαϊκής πίστης. Για να ευχαριστήσει τους Ιουδαίους δολοφονεί τον απόστολο Ιάκωβο. Αργότερα συλλαμβάνει τον απόστολο Πέτρο, αλλά δεν θέλει να γίνει η δίκη και η (προαποφασισμένη) θανατική εκτέλεση τις ημέρες του Πάσχα, ώστε σύμφωνα με τα ιουδαϊκά έθιμα να μην μολύνει την ιερή αυτή χρονική περίοδο. Με αυτό τον τρόπο απλώς γίνεται αρεστός κι αναπαύει τη «συνείδησή» του.
3. Ο απόστολος Ιάκωβος ήταν ο αδελφός του αποστόλου και ευαγγελιστή Ιωάννη, του αγαπημένου μαθητή του Κυρίου (βλέπε και 24ο μάθημα). Τα δυο αδέλφια μαζί με τον Πέτρο ήταν οι τρεις πιο κοντινοί στον Χριστό μαθητές, που Τον ακολούθησαν και σε εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. στη Με-

ταμόρφωση στο όρος Θαβώρ). Ήταν φλογερός κήρυκας της Αλήθειας (υιός βροντής είχε ονομαστεί από τον Κύριο, μαζί με τον αδελφό του) και πέθανε ως μάρτυρας. Δείχνει με τον θάνατό του και στους άλλους Αποστόλους ότι παρόμοιο τέλος τους περιμένει, ώστε να προετοιμάζονται κι εκείνοι. Πράγματι οι περισσότεροι Απόστολοι είχαν μαρτυρικό τέλος, όπως θα δούμε και σ' επόμενα μαθήματα.

4. Η δύναμη της προσευχής είναι μεγάλη. Όσο ο Πέτρος ήταν στη φυλακή, οι πιστοί ενωμένοι προσεύχονταν γι' αυτόν κι εισακούστηκαν από τον Θεό. Για τον χριστιανό είναι ανύπαρκτο το ερώτημα: «Γιατί να πάω στην Εκκλησία; Εγώ προσεύχομαι μόνος μου στο σπίτι». Προσευχόμαστε μόνοι, όταν είναι αδύνατη η σωματική μας παρουσία στη σύναξη των πιστών, αλλά ακόμα και τότε προσευχόμαστε ταπεινά ως μέλη του ζωντανού Σώματος του Χριστού. Η δύναμη της προσευχής που γίνεται στην Εκκλησία είναι πολύ μεγάλη, γιατί γίνεται από όλους τους αδελφούς, που είναι ενωμένοι σαν ένα σώμα με μια ψυχή. Η ταπεινή προσευχή στον Ναό έσωσε τον Τελώνη της παραβολής της Κυριακής μας, ενώ η εγωιστική στάση του Φαρισαίου, που προσπαθούσε να ξεχωρίσει από τους υπόλοιπους, του στέρησε τη δικαίωση. Τώρα που ξεκινά το Τριώδιο, αυτή η κατανυκτική περίοδος της Εκκλησίας μας, ας μιλήσουμε ξανά με τα παιδιά μας για την προσευχή. Το βιβλίο του Τριωδίου ανοίγει στον εσπερινό της Κυριακής του Τελώνου και Φαρισαίου και χρησιμοποιείται μέχρι το Μεγάλο Σάββατο. Περισσότερα για την αξία της προσευχής βλέπε στο μάθημα 10.

5. Η φρουρά του Πέτρου αποτελούνταν από τέσσερις τετράδες στρατιωτών, στοιχείο επίδειξης δύναμης από τον Ηρώδη. Η απελευθέρωσή του με φυσικό τρόπο ήταν αδύνατη. Το γεγονός αυτό μας δείχνει ότι ακόμα κι αν βρισκόμαστε σε πολύ άσχημη κατάσταση ή σε κίνδυνο, καμία ανθρώπινη δύναμη δεν μπορεί να εμποδίσει την επικοινωνία μας με το Θεό.

6. Ο Πέτρος κοιμόταν ήρεμα στη φυλακή, αν και τον περίμενε ο θάνατος. Εκείνος, όμως, δεν φοβόταν τον θάνατο. Είχε βαθιά πίστη ότι ο Θεός δεν θα τον εγκατέλειπε και θα τον ενδυνάμωνε, οτιδήποτε κι αν γινόταν. Είχε επίσης αναπαυμένη τη συνείδησή του. Ήταν έτοιμος να φύγει απ' αυτόν τον κόσμο και να συναντήσει τον Χριστό. Βλέπουμε συχνά τους Αγίους να περιμένουν με λαχτάρα την αναχώρησή τους από τη ζωή αυτή και να μη φοβούνται στην ιδέα της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου, πράγμα που δείχνει την καθαρότητα της καρδιάς τους.

7. Στο μάθημα βλέπουμε την παρουσία των Αγγέλων στη ζωή των χριστιανών και μπορούμε να θυμίσουμε στα παιδιά όσα συζητήσαμε για τον φύλακα Άγγελό μας στο 6ο μάθημα. Πολύ ωραία εικόνα για τα παιδιά αποτελεί η απόλυτη εμπιστοσύνη του Πέτρου στις οδηγίες του Αγγέλου.

8. Μόλις ο Πέτρος καταλαβαίνει ότι σώθηκε, πηγαίνει γρήγορα στη σύναξη των πιστών. Επιθυμεί να τους καθησυχάσει και να τους στηρίξει, να πάρει κι εκείνος δύναμη από την αγάπη και την προσευχή τους κι έπειτα ν' αποφασίσουν μαζί τι θα γίνει στη συνέχεια. Η καταφυγή μας είναι η λειτουργική ζωή και η σχέση με τους αδελφούς, σ' όποια θέση κι αν βρισκόμαστε. Ο Απόστολος την επόμενη ημέρα θα φύγει από τα Ιεροσόλυμα, ώστε να γλυτώσει τη μανία του τυράννου και να συνεχίσει την ιεραποστολή.

9. Η Ρόδη, μια πολύ νεαρή υπηρέτρια, είναι το πιο κοντινό στα παιδιά πρόσωπο της διήγησης. Βοηθά στις δουλειές του σπιτιού κι αποτελεί ταυτόχρονα ενεργό μέλος της Εκκλησίας. Ίσως ζει εκεί χωρίς την οικογένειά της, όπως πολλά κορίτσια της εποχής που εργάζονταν από μικρά σε εύπορα σπίτια. Προσεύχεται κι αυτή μέσα στη νύχτα με τους υπόλοιπους πιστούς και δείχνει παιδικό γνήσιο ενθουσιασμό ακούγοντας τη φωνή του Πέτρου. «Κλασική» η αντίδραση των ενηλίκων, που δεν πιστεύουν στα λόγια της, καθώς και πολύ γνώριμη σ' όσους ασχολούνται με παιδιά η αφηρημάδα της μπροστά στο χαρούμενο γεγονός. Ο ρόλος και η παρουσία των παιδιών μέσα στην Εκκλησία, να ένα θέμα που μπορούμε να σκεφτούμε και να συζητήσουμε με τα παιδιά του κατηχητικού μας σήμερα, με αφορμή τη μικρή Ρόδη.

10. Κάθε άνθρωπος θα σταθεί ενώπιον του Θεού κατά τη Δευτέρα Παρουσία, άγνωστο πότε. Θα δώσουμε λόγο για τις σκέψεις και τα έργα μας, για όσα καλά -ενώ μπορούσαμε- τελικά δεν πράξαμε, καθώς και για όσα άδικα σκοπεύαμε να κάνουμε, αλλά για κάποιο λόγο -παρά τη θέλησή μας- δεν έγιναν. Ο Ηρώδης δεν σκότωσε τον Πέτρο, είχε όμως σκοπό να κάνει αυτή την άδικη πράξη. Η αρρώστια ήρθε ως αποτέλεσμα της αμαρτωλής ζωής του που τον απομάκρυνε όλο και περισσότερο από τον Θεό και χρησιμεύει ως μήνυμα για τον καθένα μας μέσα στους αιώνες.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Μία πιθανή ερώτηση των παιδιών είναι «Γιατί τον Πέτρο τον φύλαξε ο Θεός, ενώ τον Ιάκωβο όχι;». Οι χριστιανοί ωφελήθηκαν από τη θυσία του Ιακώβου για την πίστη του Χριστού, έχοντας ένα λαμπρό παράδειγμα προς μίμηση, ενώ ο Πέτρος έπρεπε να ζήσει, για να συνεχίσει το έργο που ξεκίνησε. Αν πέθαινε κι εκείνος θα ήταν διπλή η συμφορά για την Εκκλησία. Ειδικά στην περίπτωση του Πέτρου φαίνεται επιπλέον η σημασία της προσευχής των αδελφών. Τον Ιάκωβο πιθανόν τον συνέλαβαν και τον φόνευσαν απροσδόκητα, χωρίς να δοθεί ευκαιρία να προσευχηθούν γι' αυτόν οι πιστοί. Ας σταθούμε στο ότι τελικά και οι δύο δυνάμωσαν την χριστιανική πίστη, ο καθένας με το έργο και τη ζωή του. Ο Θεός επιτρέπει πάντοτε ό,τι είναι προς το συμφέρον μας. Έτσι κι εμείς, όταν πεθαίνουν αγαπημένα μας πρόσωπα ας έχουμε εμπιστοσύνη στην αγάπη και στην πρόνοια του Θεού.
2. «Ο Θεός μας τιμωρεί και μας στέλνει αρρώστιες;» Ο κατηχητής σε μια τέτοια ερώτηση μπορεί να εξηγήσει στα παιδιά ότι η αρρώστια και ο πόνος δεν είναι δημιουργήματα του Θεού. Όσο ζούσε ο άνθρωπος στον Παράδεισο κοντά στο Θεό, ήταν απαλλαγμένος από την αρρώστια και τον πόνο. Αυτά «μπήκαν» στην πραγματικότητά μας από τη στιγμή που αμαρτήσαμε κι απομακρυνθήκαμε από την πηγή της ζωής. Επομένως η αρρώστια δεν είναι τιμωρία του Θεού, αλλά φυσική συνέπεια της πτώσης του ανθρώπου που έφυγε από τον Παράδεισο. Εμείς συνήθως βλέπουμε τα πράγματα αντίστροφα, κατηγορώντας τον Θεό, αντί να σκεφτούμε ότι Εκείνος με τον ερχομό Του στον κόσμο, με τη Σταύρωση και την Ανάστασή Του, μας έδωσε την ευκαιρία να μετανοούμε, ώστε να ερχόμαστε και πάλι κοντά Του. Ανέλαβε πάνω Του όλο τον πόνο και την ασθένειά μας κι οδηγήθηκε σαν πρόβατο στη σφαγή, για να κάνει και για μας τον πόνο και τον θάνατο οδό σωτηρίας. Μεγάλη προσοχή χρειάζεται όμως όταν μιλάμε για τέτοια θέματα με παιδιά που ζουν το θέμα της ασθένειας στο πολύ κοντινό τους περιβάλλον. Ο πόνος είναι βαρύς σταυρός κι ας είμαστε έτοιμοι με προσευχή να τους συμπαρασταθούμε, δείχνοντας κατανόηση και ανοχή σε κάθε τυχόν ξέσπασμα απιστίας.
3. «Γιατί ο Χριστός δε μας αποκαλύπτει πότε θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία Του;» Σίγουρα γιατί δε θα είναι ωφέλιμο για τη σωτηρία μας. Έκανε τα πάντα, φθάνοντας μέχρι και τον θάνατο, για να σωθούμε. Δε θα μας το έλεγε, λοιπόν, αν θα ήταν για το καλό μας; Νομίζουμε ότι αν το ξέραμε, θα προετοιμαζόμαστε καλύτερα για να κερδίσουμε τον Παράδεισο. Αλλά μάλλον θα τεμπελιάζαμε πνευματικά μέχρι τη στιγμή εκείνη, θεωρώντας πως εύκολα και γρήγορα θα μετανοούσαμε και θα γεμίζαμε αρετές λίγο πριν το τέλος. Για να μετανοήσει όμως κάποιος, ν' αλλάξει δηλαδή νου και τρόπο ζωής, χρειάζεται κοπιαστικός αγώνας και πολύς χρόνος, τον οποίο παρακαλούμε τον Θεό να μας χαρίζει, ώστε να προλάβουμε.
4. Όταν συζητάμε για τη Β΄ Παρουσία τα παιδιά ρωτούν για τον Παράδεισο και κυρίως για την Κόλαση. «Δεν θέλει ο Χριστός να είμαστε όλοι στον Παράδεισο; Τι είναι κόλαση; Μόνο οι πιστοί θα μπουν στον Παράδεισο; Και όσοι έζησαν πριν από το Χριστό, αυτοί δεν θα σωθούν;» και άλλες παρόμοιες ερωτήσεις. Είναι σημαντικό να ακούσουν τα παιδιά ότι ο Θεός μάς θέλει όλους στον Παράδεισο. Αν όμως δεν ετοιμάσουμε την ψυχή μας εξασκούμενοι στην ταπείνωση, στη μετάνοια, στην έμπρακτη αγάπη δεν θα μπορέσουμε να χαιρόμαστε με την παρουσία Του, παρόλο που Εκείνος θα μας έχει ήδη συγχωρήσει. Η αγάπη κι η παρουσία Του θα είναι για άλλους Φως και γι' άλλους φωτιά, για άλλους Παράδεισος και για άλλους Κόλαση. Γι' αυτό ο Χριστός ήρθε στη γη και μας άφησε τη διδασκαλία Του ώστε να έχουμε ασφαλή δρόμο για να βαδίζουμε προς τη σωτηρία μας. Είναι μεγάλη λοιπόν, η ευθύνη μας γιατί εμείς έχουμε το προνόμιο να γνωρίζουμε τον Θεό μέσα από την Αγία Γραφή.

5. Αν οδηγηθεί η συζήτηση προς το θέμα του καρναβαλιού με αφορμή την έναρξη του Τριωδίου, τα παιδιά ρωτούν αν πρέπει να ντυθούν μασκαράδες, γιατί είναι κακό κλπ. Καλό είναι να τους εξηγήσουμε πως τόσο η ελληνική λέξη Απόκριες όσο και η λατινική Καρναβάλι σημαίνει «αποχή από το κρέας» μια και σε δύο Κυριακές σταματά η κρεοφαγία. Η εβδομάδα, λοιπόν, που ακολουθεί είναι ελεύθερη από νηστεία και προσφέρεται για οικογενειακές και φιλικές συναντήσεις προ της Σαρακοστής. Αυτό καμιά σχέση δεν έχει με το μασκάρεμα και την αλλοίωση του προσώπου μας. Τα παιδιά στο παιχνίδι τους συνεχώς υποδύονται ρόλους με κάθε μέσον, η μάσκα όμως (ειδικά σε μεγαλύτερες ηλικίες, όταν πια έχει εδραιωθεί η κακή συνήθεια) υποδηλώνει τη διάθεση να κάνουμε «ελεύθερα» όσα δεν πράττουμε συνήθως από ντροπή. Όποιος αγωνίζεται να ζει συνεχώς με την αίσθηση της παρουσίας του Θεού, δυσκολεύεται να υποκριθεί, είτε με αποκριάτικη στολή είτε χωρίς, γιατί γνωρίζει πως ακόμα κι αν ξεγελάσει τους ανθρώπους, τον βλέπει ο Θεός.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων ιβ΄, 1-25.
2. Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. Χριστοδούλου, Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος, Η Δευτέρα Παρουσία, εκδ. Χρυσοπηγή.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Φαρισαίου φύγωμεν ὑψηγορίαν, καὶ Τελώνου μάθωμεν, τὸ ταπεινὸν ἐν στεναγμοῖς, πρὸς τὸν Σωτῆρα κραυγάζοντες· Ἵλαθι μόνε ἡμῖν εὐδιάλλακτε.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΧΑΡΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ

Χαρά στα μάτια που δακρύζουν
για κάποιον άλλον πού πονά,
γιατί τα μάτια αυτά θα δούνε
του Παραδείσου τα αγαθά. (δις)

Χαρά στο στόμα όπου λέγει
λόγια παρήγορα γλυκά,
γιατί το στόμα αυτό θα ψάλλει
με τους αγγέλους Ωσαννά! (δις)

Χαρά στ’ αυτιά όπου ακούνε
το Θείο Λόγο του Θεού,
γιατί τ’ αυτιά αυτά θ’ ακούσουν
τις σάλπιγγες του ουρανού.

Χαρά στα χέρια όπου ντύνουν
μικρά παιδιά και ορφανά,
γιατί τα χέρια αυτά θα γίνουν
φτερά για να πετούν ψηλά. (δις)

Χαρά στα πόδια που φροντίζουν
για την αγάπη του Χριστού,
γιατί αυτά θα σ’ οδηγήσουν
στην Βασιλεία του Ουρανού. (δις)

Χαρά στο σπίτι, που ανοίγει
την πόρτα στο περαστικό,
γιατί η πόρτα αυτή ανοίγει
στην Παναγιά και στο Χριστό. (δις)

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΕΝΑΣ ΗΧΟΣ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ

Τα παιδιά χωρίζονται σε ζεύγη. Κάθε ζεύγος συμφωνεί για έναν κοινό, χαρακτηριστικό ήχο, π.χ. σφύριγμα πουλιού, μελωδία κ.λ.π., ο οποίος θα είναι ο τρόπος αναγνώρισής τους. Κλείνουν όλοι τα μάτια και απλώνονται στον χώρο. Κατόπιν προσπαθούν με τη βοήθεια του ήχου τους να βρουν το ταίρι τους. Περιμένουμε μέχρι να βρεθούν όλοι κι έπειτα ξαναρχίζουμε με διαφορετικά ζευγάρια.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Συμπληρώστε τις λέξεις στις κατάλληλες θέσεις τους στο σταυρόλεξο.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

ΠΕΤΡΟΣ

ΦΑΡΙΣΑΙΟΣ

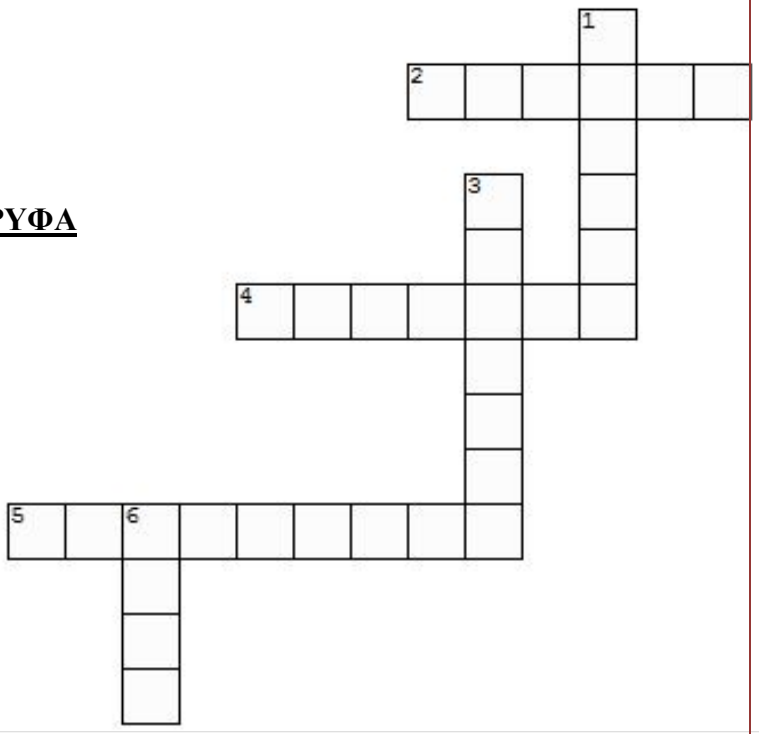
ΑΓΓΕΛΟΣ

ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΑ

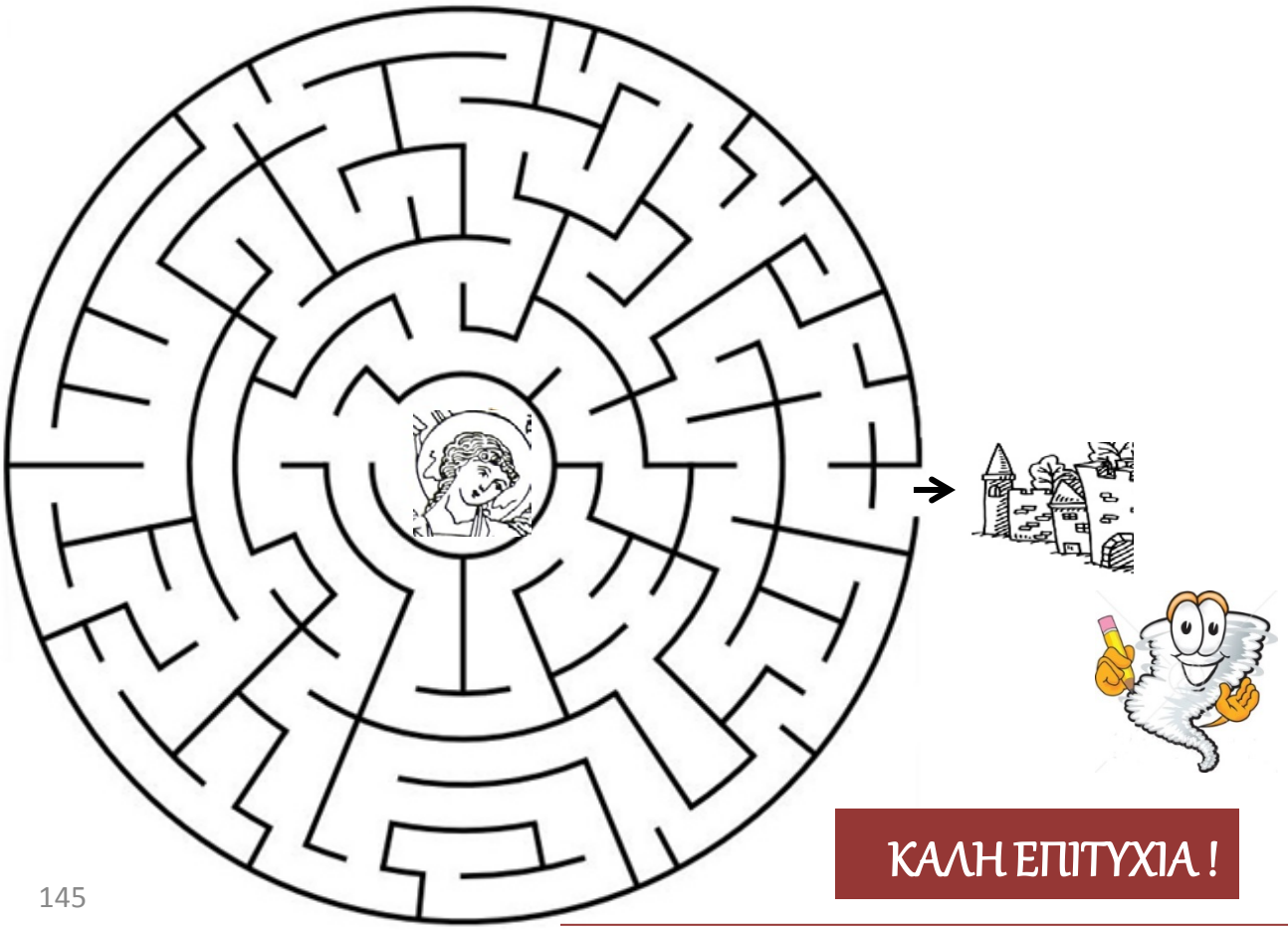
ΤΕΛΩΝΗΣ

ΗΡΩΔΗΣ

ΡΟΔΗ

Τώρα βοηθήστε τον Άγγελο να οδηγήσει τον Πέτρο έξω απ' τη φυλακή:

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ Μ' ΕΝΑΝ ΜΑΓΟ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)
Να ενισχυθούν τα παιδιά στην πίστη πως ο άνθρωπος χρειαζόταν σωτηρία, γιατί ζούσε τις συνέπειες της πτώσης και τον θάνατο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Δύο σπουδαία χριστιανικά κέντρα: Ιεροσόλυμα και Αντιόχεια.
- Το Άγιο Πνεύμα διαλέγει τον Βαρνάβα και τον Παύλο για την ιεραποστολή· μαζί με τον Μάρκο φτάνουν στην Κύπρο.
- Πρώτα κηρύττουν στους Ισραηλίτες· έπειτα στο παλάτι της Πάφου κηρύττουν στον Ρωμαίο διοικητή Σέργιο.
- Ο Ιουδαίος μάγος Ελύμας τους εμποδίζει. Ο Παύλος του μιλά αυστηρά κι ο μάγος τυφλώνεται· ο Σέργιος πιστεύει στον Χριστό.
- Οι άνθρωποι της εποχής στα δίχτυα του φόβου (μαγείες, προλήψεις κλπ).
- Οι δύο Απόστολοι περνούν στην επικίνδυνη Γαλατία, ο νεαρός Μάρκος επιστρέφει στα Ιεροσόλυμα.
- Στην Αντιόχεια της Μ. Ασίας το Σάββατο κηρύττουν στη συναγωγή, πολλοί Ιουδαίοι αντιδρούν, ενθουσιασμός ειδωλολατρών.
- Περιοδεία στα γύρω χωριά, ασθένεια Παύλου (ελονοσία).
- Οι Ιουδαίοι τελικά τους διώχνουν. Ανάμνηση των λόγων του Κυρίου, αναχώρηση για το Ικόνιο.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Προφήτες υπήρχαν μόνο στην Παλαιά Διαθήκη;
- Πώς θα διαλέγατε κάποιον για μια πολύ σημαντική αποστολή;
- Στα παραμύθια ακούμε για μάγους και μάγισσες. Υπάρχουν άραγε στ' αλήθεια;
- Πώς νιώθετε όταν προσφέρετε βοήθεια σε ανθρώπους που είναι ακατάδεχτοι;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Δραματοποίηση της σκηνής στο παλάτι του Ρωμαίου διοικητή.

Τώρα πια, τα σπουδαία γεγονότα για τη ζωή της Εκκλησίας δε συνέβαιναν μόνο στα Ιεροσόλυμα, αλλά και στην Αντιόχεια. Εκεί, μετά από πολλή προσευχή, το Άγιο Πνεύμα είπε στις καρδιές των πιστών, που είχαν το προφητικό χάρισμα, ότι διάλεξε τον Παύλο και τον Βαρνάβα για το πρώτο μακρινό ταξίδι της ιεραποστολής. Έτσι, μια κι ο καλόκαρδος Βαρνάβας καταγόταν απ' την Κύπρο, ζήτησε από τον φίλο του να ξεκινήσουν από εκεί, παίρνοντας μαζί και τον ανιψιό του τον Μάρκο.

Οι Απόστολοι φτάνοντας στο όμορφο νησί, έφεραν το μήνυμα της χαράς και της σωτηρίας πρώτα στους Ισραηλίτες που ζούσαν εκεί. Όταν, όμως, μπήκαν στην μεγάλη πόλη του νησιού, που λεγόταν Πάφος, παρουσιάστηκαν στον Ρωμαίο διοικητή, τον Σέργιο. Ήταν άνθρωπος σοβαρός που έψαχνε την Αλήθεια. Αλλά στην αναζήτησή του αυτή έπεσε στα δίχτυα ενός Ιουδαίου μάγου, του Ελύμα, που τον είχε φέρει μάλιστα και στο παλάτι του. Αυτός εμπόδιζε συνεχώς με διάφορα ψέματα τους Αποστόλους να μιλήσουν, ώσπου ο Παύλος του είπε αυστηρά: «Πάψε πια να κατηγορείς τον ίσιο δρόμο του Θεού με πονηριά, γιατί θα χάσεις το φως σου!». Αμέσως ο Ελύμας τυφλώθηκε! Τότε ο Ρωμαίος διοικητής, ελευθερωμένος από την επίδραση του φοβερού αυτού ψεύτη, πίστεψε στον Χριστό.

Πόσοι και πόσοι την εποχή εκείνη δεν ήταν σκλαβωμένοι σε τέτοιους σκοτεινούς απατεώνες! Ιστορίες για απαίσια φαντάσματα, κακά πνεύματα και μαγικές τέχνες φόβιζαν και ταλαιπωρούσαν τους ανθρώπους. Ο τρόμος του θανάτου δεν τους άφηνε σε ησυχία. Έμοιαζαν με τον άσωτο υιό της παραβολής, χαμένοι κι αυτοί στην αφιλόξενη χώρα της αμαρτίας, μακριά από το σπίτι του στοργικού Πατέρα. Μ' αυτές τις σκέψεις οι δυο Απόστολοι πέρασαν στην απέναντι παραλία της Ασίας κι άρχισαν να περπατούν μέρες και νύχτες στα επικίνδυνα βουνά της Γαλατίας. Ο νεαρός Μάρκος δείλιασε κι επέστρεψε γρήγορα στα Ιεροσόλυμα. Όμως ο Παύλος με τον Βαρνάβα κατάφεραν να φτάσουν με κόπο στην άλλη Αντιόχεια, αυτή της Μ. Ασίας και το πρώτο Σάββατο μίλησαν για τον Χριστό στη συναγωγή των Ιουδαίων που ζούσαν εκεί.

Τα λόγια τους έφεραν μεγάλη αναστάτωση. Αρκετοί Ισραηλίτες πίστεψαν, ενώ άλλοι αντέδρασαν όταν άκουσαν πως ο Θεός θέλει να σώσει όλους τους λαούς. Πολλοί ειδωλολάτρες γεμάτοι χαρά ζήτησαν να βαπτιστούν και κάλεσαν στα χωριά τους τους Αποστόλους για να τους φιλοξενήσουν. Τότε ήταν που ο Παύλος αρρώστησε βαριά για πρώτη φορά από ελονοσία. Αλλά ποιος από τους δυο τους υπολόγιζε βάσανα και πόνους; Η Αλήθεια του Χριστού απλωνόταν κι ελευθέρωνε τις ανθρώπινες καρδιές κι ο Βαρνάβας με τον Παύλο έπαιρναν θάρρος και παρηγοριά.

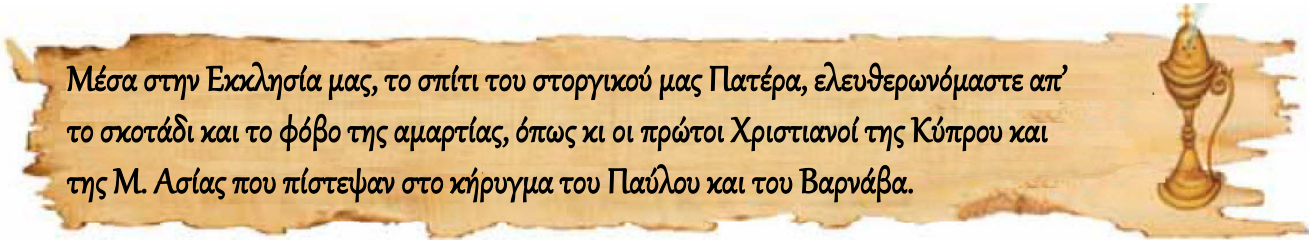
Όλ' αυτά συνέβαιναν μέχρι που με διάφορες κατηγορίες οι σκληροί Ιουδαίοι έδιωξαν τους Αποστόλους κακήν κακώς από την Αντιόχεια. Οι δυο φίλοι τότε θυμήθηκαν τα λόγια του Κυρίου: «Αν κάποιοι δεν αξίζουν την ειρήνη που τους ευχηθήκατε, εκείνη θα γυρίσει πίσω σ' εσάς. Και σ' όποια πόλη δε σας δεχτούν, φεύγοντας να τινάξετε ακόμα και τη σκόνη της από τα πόδια σας». Έτσι ακριβώς έκαναν, λοιπόν, και ξεκίνησαν για τον επόμενο σταθμό τους, το Ικόνιο.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Γιατί η Εκκλησία διάλεξε τον Βαρνάβα και τον Παύλο για το μεγάλο ταξίδι της ιεραποστολής;
- Ποιος εμπόδισε τους Αποστόλους στην Κύπρο και τι έπαθε;
- Γιατί ο Ρωμαίος διοικητής δε μπορούσε να δει την Αλήθεια;
- Πόσες πόλεις με το όνομα «Αντιόχεια» υπήρχαν;
- Τι συμβούλεψε ο Χριστός τους μαθητές Του να κάνουν όταν οι άνθρωποι δεν δέχονταν την Αλήθεια; Γιατί;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Στην Αντιόχεια έχουμε τη δεύτερη σημαντικότερη Εκκλησία μετά τα Ιεροσόλυμα, με την παρουσία του Παύλου και του Βαρνάβα (βλέπε και 12ο μάθημα). Το χάρισμα της προφητείας που είχαν αρκετοί πιστοί φανέρωσε το θέλημα του Αγίου Πνεύματος, έπειτα όμως από πολλή προσευχή. Τα πνευματικά χαρίσματα δεν είναι μαγικά, αλλά απαιτούν και τη δική μας συμμετοχή και αγωνιστικότητα.
2. Ο απόστολος Παύλος υποτάσσεται στην επιθυμία του μεγαλύτερού του στην ηλικία Βαρνάβα και βάζουν πλώρη για την Κύπρο. Ακολουθεί κι ο γνωστός μας νεαρός Ιωάννης Μάρκος, ο μετέπειτα Ευαγγελιστής (βλέπε και 1ο μάθημα), που η μητέρα του είχε διαθέσει το σπίτι της πρώτα στον Χριστό κι έπειτα στους Αποστόλους.
3. Οι δύο Απόστολοι περνούν πρώτα από την Σαλαμίνα (πόλη της Κύπρου) όπου μιλά κυρίως ο Βαρνάβας στις συναγωγές, ο οποίος ήταν γνωστός σε όλους τους συντοπίτες του. Μόλις όμως φθάνουν στην Πάφο και στο παλάτι του Σέργιου, το κήρυγμα αναλαμβάνει ο Παύλος, ως ρωμαίος πολίτης. Σε μια εποχή κι έναν τόπο, όπου επικρατούσαν οι ειδωλολατρικές λατρείες της θεάς Αφροδίτης και η ζωή χωρίς ηθικούς φραγμούς, ο Σέργιος δείχνει μια σοβαρή αναζήτηση της Αλήθειας και ακούει με μεγάλο ενδιαφέρον όσα έχει να πει ο Απόστολος.

4. Στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία, όπου συνυπήρχαν τόσοι λαοί και πολιτισμοί, φαινόταν καθαρά η υποδούλωση του ανθρώπου στον διάβολο. Κάθε είδους δεισιδαιμονίες επικρατούσαν κι οι μάγοι με τους ονειροκρίτες τρομοκρατούσαν τις ανθρώπινες ψυχές με όλους τους τρόπους. Η επίκληση των σκοτεινών δυνάμεων, η πίστη στα φαντάσματα, οι προλήψεις και το γενικότερο κλίμα φόβου καταπίεζαν πλούσιους και φτωχούς, μορφωμένους κι αμόρφωτους. Έτσι εξηγείται πώς ένας άνθρωπος σαν τον Σέργιο είχε στο παλάτι του τον μάγο Ελύμα. Εδώ καλό είναι να κάνουμε μια αναφορά στα παιδιά στην παραβολή του ασώτου που διαβάζεται την Κυριακή αυτή. Όλο αυτό το πνευματικό σκοτάδι μοιάζει με τη μακρινή χώρα της αμαρτίας, στην οποία περιπλανήθηκε ο άσωτος, κατασπαταλώντας όλα τα χαρίσματα του Θεού Πατέρα. Χρειαζόταν η μετάνοια κι η επιστροφή του, για να αποκτήσει ξανά την ελευθερία και τον πνευματικό του πλούτο μέσα στο πατρικό σπίτι, δηλαδή, την Εκκλησία. Γι' αυτό ήρθε ο Χριστός μας στον κόσμο κι αυτή την Αλήθεια κήρυτταν με αυτοθυσία οι Απόστολοι, ώστε να ελευθερωθεί κάθε ψυχή από το σκοτάδι και τη σκλαβιά του διαβόλου.

5. Καμιά δύναμη δεν έχει ο διάβολος μπροστά στον Αναστημένο Χριστό κι αυτό φάνηκε σ' όλους με την τύφλωση και την ταπεινωτική αποχώρηση του μάγου. Ο Θεός φανέρωνε την αλήθεια αυτή με πολλά θαύματα μέσω των Αποστόλων, για να πιστέψουν όλοι οι καλοπροαίρετοι άνθρωποι της φοβερής εκείνης εποχής.

6. Ο νεαρός Μάρκος αποχωρεί συνειδητοποιώντας τη σκληρότητα του ταξιδιού στη Γαλατία. Τα απόκρημνα βουνά, το κρύο, οι φοβεροί ληστές που καραδοκούσαν παντού, τον κάνουν να επιστρέψει στον πνευματικό του πατέρα, τον απόστολο Πέτρο, στα Ιεροσόλυμα. Ο θείος του Βαρνάβας λυπήθηκε μαζί του κι ο Παύλος τον θεώρησε ανάξιο σύντροφο για το ιεραποστολικό έργο (βλέπε μάθημα 17ο). Μετά από αρκετά χρόνια όμως, ο ώριμος πια ευαγγελιστής Μάρκος θα συμφιλιωθεί με τον ηλικιωμένο τότε Παύλο και θα τον υπηρετήσει πιστά κατά τη φυλάκισή του στη Ρώμη.

7. Η Γαλατία της Μ. Ασίας πήρε το όνομά της από τους Ρωμαίους βετεράνους που είχαν στρατολογηθεί στην Γαλατία της Ευρώπης (τη σημερινή Γαλλία) και που στάλθηκαν εκεί από τον Καίσαρα, για να εξασφαλίσουν την ηρεμία της άγριας αυτής περιοχής.

8. Στην συναγωγή της Αντιόχειας ο Παύλος πήρε το λόγο ως φιλοξενούμενος διδάσκαλος του Νόμου. Μίλησε για την επαγγελία του Θεού μέσα από την Π. Διαθήκη στον Αβραάμ, για τον προφήτη και βασιλιά Δαβίδ και για την εκπλήρωση όλου του θείου σχεδίου στο Πρόσωπο του Χριστού. Πολλές καλοπροαίρετες ψυχές ενδιαφέρθηκαν να μάθουν περισσότερα κι ανάμεσά τους πλήθος από προσήλυτους εθνικούς που πήγαιναν στην συναγωγή. Ιδιαίτερα οι τελευταίοι ενθουσιάστηκαν ακούγοντας πως ο Χριστός σώζει κάθε πιστό απ' όποιον λαό κι αν προέρχεται. Αντίθετα, οι σκληροί Ισραηλίτες απογοητεύτηκαν και το επόμενο Σάββατο που είδαν τη συναγωγή να πλημμυρίζει από εθνικούς, ζήλεψαν το έργο των Αποστόλων κι αντέδρασαν με φωνές και ύβρεις. Τότε ο Παύλος τόνισε πως έκανε το χρέος του, να ξεκινήσει δηλαδή από τους Ιουδαίους, αλλά αφού τον απέρριψαν, θα κήρυττε πια σε κάθε σπίτι που θα ήθελε ν' ακούσει την Αλήθεια.

9. Τα βάσανα και οι κόποι των Αποστόλων ήταν αμέτρητα και μόνο ένα μικρό μέρος τους μας αποκαλύπτεται στην Καινή Διαθήκη. Η ελονοσία θα βασανίζει καιρό τον απόστολο Παύλο, αλλά δεν ήταν το μόνο που υπέφερε· και οι δυο τους θα υποστούν συκοφαντίες, διώξεις, μαστίγωση και τέλος την εκδίωξή τους από την πόλη. Όμως, το έργο τους είχε ριζώσει και συνέχισαν με πίστη και στην υπόλοιπη περιοχή, όπως θα δούμε στα επόμενα μαθήματα.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Είναι όλες οι ιστορίες για πνεύματα και φαντάσματα ψεύτικες; Υπάρχει μήπως καλή και κακή μαγεία; Το να διαβάζουμε "το ωροσκόπιο μας" είναι κακό;» Όλες οι ιστορίες σχετικά με φαντάσματα, βρυκόλακες κλπ, που ελκύουν ή φοβίζουν τα παιδιά (οι δυο όψεις του ίδιου νομίσματος) έχουν απόλυτη σχέση με τον διάβολο, που προσπαθεί μέσω του τρόμου να ελέγχει τον άνθρωπο. Η συχνή έκθεση των παιδιών σε ταινίες ή ηλεκτρονικά παιχνίδια τέτοιου περιεχομένου φέρνει τελικά την εξοικείωση με εικόνες φρίκης και βίας, πράγμα σίγουρα επικίνδυνο για τον ψυχισμό τους. Επίσης η μαγεία («λευκή» και «μαύρη») κι η αστρολογία αποτελούν δαιμονικές πρακτικές. Ο άνθρωπος μέσω αυτών πιστεύει πως επηρεάζει ή επηρεάζεται από άλλες δυνάμεις που καθορίζουν την καθημερινή του ζωή και τις αποφάσεις του. Ποιες είναι αυτές οι δυνάμεις; Όχι βέβαια οι κινήσεις των ουρανίων σωμάτων ούτε τα μαγικά λόγια κι αντικείμενα, αλλά ο ίδιος ο διάβολος που επιθυμεί να μας υποδουλώσει. Ο Χριστός μάς ελευθέρωσε με την Ανάστασή Του από κάθε δύναμη του εχθρού, ας μην σκλαβωνόμαστε ξανά!
2. «Γιατί οι δυο Απόστολοι στενοχωρήθηκαν με τον Μάρκο; Δεν ήταν δικαιολογημένος ο φόβος του;» Ο απόστολος Βαρνάβας ίσως ένιωσε εγκαταλελειμμένος από τον αγαπημένο του ανιψιό κι ο φλογερός απόστολος Παύλος σκεφτόταν τον λόγο του Κυρίου: «Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ», δηλαδή "κανένας που αναλαμβάνει να εργαστεί ως μαθητής και απόστολός μου και γυρίζει πίσω προς τους δικούς του και τους ανθρώπους του κόσμου, δεν είναι άξιος για την βασιλεία των ουρανών" (Λουκ. θ΄62). Ο νεαρός Μάρκος όμως δεν ήταν έτοιμος για τόσο σκληρό περιβάλλον κι επιθυμούσε να επιστρέψει στον απόστολο Πέτρο. Ο Θεός πάντα περιμένει την κατάλληλη στιγμή για τον καθένα μας και φιλάνθρωπα χαρίζει ευκαιρίες να Τον υπηρετήσουμε.
3. «Πού βρίσκονται αυτά τα μέρη που αναφέρουμε στο μάθημα;» Όπως μπορούμε να δούμε στον χάρτη που βρίσκεται στην αρχή, όλες αυτές οι περιοχές βρίσκονταν στα νότια της σημερινής Τουρκίας και στην Κύπρο.
4. «Τι είναι η ελονοσία;» Ελονοσία ονομάζεται μια σοβαρή ασθένεια που μεταδίδεται από τσιμπήματα κουνουπιών κυρίως κοντά σε έλη (=βάλτους). Προκαλεί δυνατούς πυρετούς, ρίγη και μεγάλη αδυναμία στον οργανισμό ή ακόμα και θάνατο. Ίσως αυτή να ήταν η ασθένεια, για την οποία λέει αργότερα σε επιστολή του ο Παύλος (Β΄ Κορινθ. ιβ΄ 7) ότι τον ταλαιπωρούσε σ' όλη τη μετέπειτα ζωή του.
5. «Τι σημαίνει αυτό που έκαναν οι Απόστολοι στο τέλος, ότι δηλαδή τίναξαν ακόμα και τη σκόνη απ' τα πόδια τους φεύγοντας από την πόλη;» Ο Χριστός είχε συμβουλέψει τους μαθητές Του (Ματθ. ι΄ 13-14) να κάνουν αυτήν την κίνηση έξω από κάθε πόλη, από την οποία θα τους έδιωχναν εξαιτίας του κηρύγματός τους. Έτσι θα έδειχναν πως έκαναν ό,τι μπορούσαν και δεν έχουν πια καμιά ευθύνη για τη σκληροκαρδία και την άρνηση των ανθρώπων της πόλης αυτής.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων ιγ΄ 1-49.
2. Προς Γαλάτας επιστολή γ΄ 1-4 και δ΄ 8-20.
3. Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο ι΄ 13-14.
4. Αγ. Ιωάν. Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, Ομιλίες ΚΖ΄, ΚΗ΄, ΚΘ΄, Λ΄, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς», Θεσσαλονίκη 1984.
5. JOSEPH HOLZNER, ΠΑΥΛΟΣ, Εκδόσεις Δαμασκός, Αθήναι 1979.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τῆς μετανοίας ἄνοιξόν μοὶ πύλας Ζωοδότα, ὀρθρίζει γὰρ τὸ πνεύμά μου, πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου, ναὸν φέρον τοῦ σώματος, ὅλον ἐσπιλωμένον, ἀλλ' ὡς οἰκτίρμων κάθαρον, εὐσπλάγχνω σου ἐλέει.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΜΙΣΕΥΩ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ

Μισεύω και τα μάτια μου
δακρύζουν λυπημένα. (2)
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά, δακρύζουν λυπημένα.
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά!

Στην ξενιτιά με στεναγμούς
βραδιάζει, ξημερώνει. (2)
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά, βραδιάζει, ξημερώνει.
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά!

Έχετε γεια ψηλά βουνά
και κάμποι με τα δάση. (2)
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά και κάμποι με τα δάση.
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά!

Θα σ' αγαπώ, θα σ' αγαπώ
ώσπου να ξεψυχήσω. (2)
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά ώσπου να ξεψυχήσω.
Αχ, πατρίδα μου γλυκιά
πόσο σ' αγαπώ βαθιά!

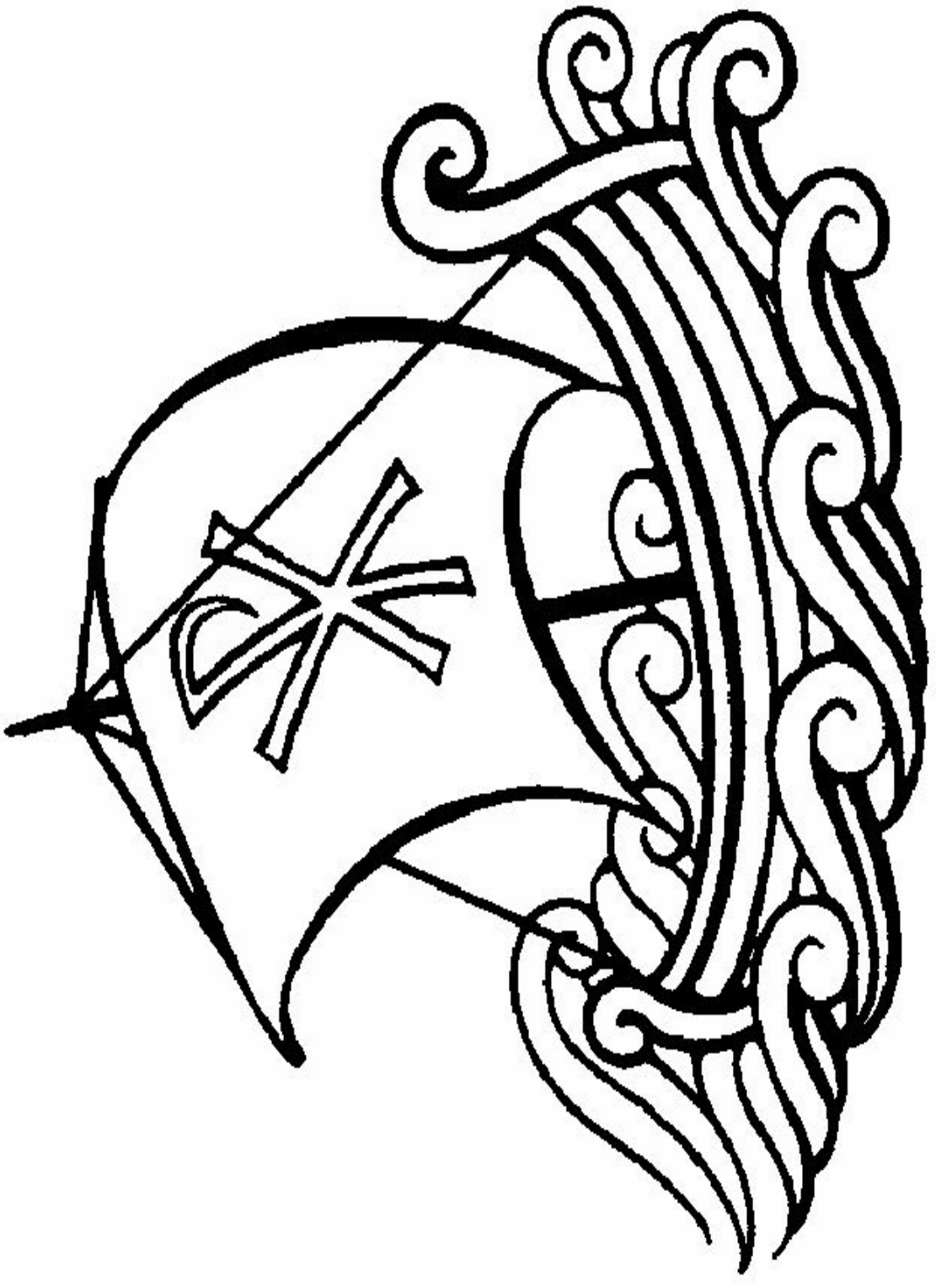
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΚΛΕΦΤΕΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ

Παίζουν όσα παιδιά θέλουν και χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η μία είναι οι κλέφτες και η άλλη οι αστυνόμοι. Οι αστυνόμοι προσπαθούν να πιάσουν τους κλέφτες, ακουμπώντας τους στην πλάτη. Αυτοί για να προφυλαχτούν, ακουμπούν με την πλάτη κάτω ή στον τοίχο. Αλλά και οι κλέφτες προσπαθούν συγχρόνως να ακουμπήσουν στην πλάτη τους αστυνόμους. Όποιον τον ακουμπήσουν στην πλάτη, βγαίνει από το παιχνίδι. Νικήτρια είναι όποια ομάδα μείνει με τα περισσότερα παιδιά.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μπορείτε να συμπληρώσετε τις λέξεις που λείπουν; Μην ξεχάσετε πρώτα να τις κυκλώσετε στο κρυπτόλεξο οριζόντια και κάθετα:

- Σπουδαίο χριστιανικό κέντρο: _ _ _ _ _ _ _ _ _
- Τους διάλεξε το Άγιο Πνεύμα για την ιεραποστολή: _ _ _ _ _ _ _ _ και _ _ _ _ _ _
- Πήγε στην Κύπρο μαζί με τους Αποστόλους: _ _ _ _ _ _
- Μεγάλη πόλη της Κύπρου: _ _ _ _ _
- Ο Ρωμαίος διοικητής που πίστεψε: _ _ _ _ _ _ _
- Ο μάγος που τυφλώθηκε: _ _ _ _ _ _
- Έδιωξαν τον Παύλο και τον Βαρνάβα: _ _ _ _ _ _ _ _
- Ενθουσιάστηκαν και πίστεψαν στον Χριστό: _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
- Έτσι ονομάζεται ο γιος της παραβολής της Κυριακής: _ _ _ _ _ _

Π	Γ	Ε	Λ	Υ	Μ	Α	Σ	Π	Ρ	Σ
Γ	Κ	Ι	Ο	Υ	Δ	Α	Ι	Ο	Ι	Τ
Π	Γ	Δ	Ζ	Π	Α	Υ	Λ	Ο	Σ	Χ
Α	Σ	Ω	Τ	Ο	Σ	Γ	Κ	Υ	Α	Β
Φ	Χ	Λ	Τ	Α	Φ	Π	Α	Ρ	Κ	Α
Ο	Ψ	Ο	Γ	Δ	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Ρ
Σ	Α	Λ	Τ	Δ	Ω	Μ	Η	Σ	Τ	Ν
Ρ	Υ	Α	Ν	Τ	Ι	Ο	Χ	Ε	Ι	Α
Ε	Μ	Τ	Β	Ρ	Γ	Δ	Ζ	Θ	Λ	Β
Μ	Α	Ρ	Κ	Ο	Σ	Τ	Ι	Ν	Π	Α
Υ	Π	Ε	Γ	Α	Κ	Π	Ρ	Ο	Ε	Σ
Π	Ν	Σ	Ε	Ρ	Γ	Ι	Ο	Σ	Γ	Κ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

Ο ΘΕΟΣ ΠΑΤΕΡΑΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να ενισχύσουμε τα παιδιά στην πίστη στο πρόσωπο του Θεού Πατέρα, ποιητή ουρανού και γης και όλων των ορατών.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Με ζήλο κι επιμονή συνεχίζεται το κήρυγμα των Αποστόλων.
- Παύλος και Βαρνάβας στο Ικόνιο, η νεαρή Θέκλα αψηφά τις αντιδράσεις, βαπτίζεται και αναδεικνύεται ισαπόστολος.
- Στα Λύστρα πλήθος κόσμου ακούει το κήρυγμά τους κι ο Παύλος θεραπεύει έναν εκ γενετής ανάπηρο.
- Ενθουσιασμός για το θαύμα, ο κόσμος περνά τον Βαρνάβα για τον Δία και τον Παύλο για τον Ερμή, ετοιμάζοντας θυσία.
- Αγανάκτηση και ταραχή των Αποστόλων, βεβαιώνουν τον λαό ότι είναι άνθρωποι, πλάσματα του φιλεύσπλαχνου Δημιουργού Θεού-Πατέρα.
- Συκοφαντία εναντίον των Αποστόλων από Ιουδαίους του Ικονίου, λιθοβολισμός και παρ' ολίγον θάνατος Παύλου. Οι χριστιανοί τον φροντίζουν και την επόμενη μέρα αναχωρεί με τον Βαρνάβα για να κηρύξει στη Δέρβη.
- Ο Θεός ευλογεί τον αγώνα των Αποστόλων μέσα στις δυσκολίες. Χειροτονία νέων πρεσβυτέρων σε κάθε Εκκλησία, που θυμίζουν στους πιστούς την αγάπη του Θεού Πατέρα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Ποιος πιστεύουμε ότι δημιούργησε τον κόσμο; Γιατί; Έχετε ακούσει κάτι αντίθετο;
- Ποιος πρέπει να συμφωνεί για να βαφτιστεί ένα μικρό παιδί; Συμβαίνει το ίδιο με τους μεγάλους; Γιατί;
- Πώς λέτε ν' αντιδρούσε μπροστά σ' ένα θαύμα κάποιος που δεν είναι χριστιανός;
- Τι ξεκινά σε περίπου μια εβδομάδα; Πώς λέγεται η σημερινή Κυριακή;

Ο Παύλος κι ο Βαρνάβας με ζήλο κι επιμονή συνέχιζαν το δύσκολο έργο τους, να κηρύξουν τον λόγο του Θεού σε Ισραηλίτες και ειδωλολάτρες, όπου κι αν κατοικούσαν. Κι αφού διώχτηκαν με βίαιο τρόπο από την Αντιόχεια της Μικράς Ασίας, έφθασαν στο Ικόνιο. Εκεί έμειναν αρκετό καιρό φωτίζοντας με τη διδασκαλία τους πολλές ψυχές. Μια από τις πρώτες χριστιανές που βαπτίστηκαν, παρά τις αντιρρήσεις της οικογένειάς της, ήταν η νεαρή Θέκλα. Τόσο πολύ βοήθησε το έργο του Παύλου, που έμεινε στην ιστορία σαν «ισαπόστολος»! Αλλά κι από εδώ αναγκάστηκαν να φύγουν κυνηγημένοι οι δύο Απόστολοι και να καταφύγουν σε μια κοντινή πόλη, τα Λύστρα.

Πλήθος κόσμου τους περίμενε εκεί για να τους ακούσει. Ήταν άνθρωποι ειδωλολάτρες, που πρώτη φορά μάθαιναν για τον Χριστό, για την Ανάστασή Του και για το μήνυμα της χριστιανικής αγάπης. Ανάμεσά τους παρακολουθούσε προσεχτικά κι ένας ανάπηρος άνδρας, που δεν είχε περπατήσει ποτέ στη ζωή του. Ο Παύλος τον διέκρινε μέσα στο συγκεντρωμένο πλήθος και βλέποντας με τα μάτια της καρδιάς την πίστη του, του φώναξε: «Σήκω και περπάτα!» Κι αμέσως το θαύμα έγινε!

Τότε επικράτησε πανικός. Όλοι, βλέποντας τον κουτσό να σηκώνεται υγιής και να περπατά, άρχισαν να φωνάζουν: «Οι θεοί πήραν μορφή ανθρώπων και κατέβηκαν στη γη!» Δείχνοντας τον Βαρνάβα έλεγαν πως ήταν ο Δίας και για τον Παύλο ότι ήταν ο Ερμής. Μέσα στην αναστάτωση που δημιουργήθηκε, ο ιερέας του Δία έτρεξε κι έφερε ταύρους και στεφάνια από λουλούδια για να κάνει θυσία προς τιμήν των Αποστόλων.

Ο Παύλος κι ο Βαρνάβας ταράχτηκαν και πικράθηκαν με τις παράλογες αυτές αντιδράσεις. Για να δείξουν την αγανάκτησή τους ξέσκισαν τα ρούχα τους, όπως συνηθιζόταν εκείνη την εποχή, κι όρμησαν ανάμεσα στο πλήθος φωνάζοντας: «Κι εμείς άνθρωποι σαν κι εσάς είμαστε! Γιατί λοιπόν τα κάνετε όλα αυτά; Αφήστε τα άψυχα είδωλα και επιστρέψτε στον Πατέρα μας, τον αληθινό Θεό. Αυτός δημιούργησε τον ουρανό, τη γη και μας χαρίζει πλούσια τα δώρα Του, παρά τις αμαρτίες μας» Έτσι, κατάφεραν να τους σταματήσουν.

Αλλά μια ακόμα μεγαλύτερη δοκιμασία περίμενε τους δυο αγαπημένους φίλους. Σκληροί Ιουδαίοι έφτασαν από το Ικόνιο και συκοφάντησαν τους Αποστόλους σαν ψεύτες κι απατεώνες, ξεσηκώνοντας τον λαό να τους κυνηγήσει. Ειδικά τον Παύλο ξεκίνησαν να τον λιθοβολούν μέχρι που τον έριξαν κάτω βαριά χτυπημένο. Έπειτα, πιστεύοντας πως τον σκότωσαν, τον έσυραν ματωμένο έξω από την πόλη. Ο Βαρνάβας με αρκετούς πιστούς, χωρίς να υπολογίζουν τους κινδύνους, έτρεξαν να τον βοηθήσουν. Φαινόταν απίστευτο, μα ο Παύλος συνήλθε και την επόμενη μέρα συνέχισε ακούραστος προς τη γειτονική πόλη Δέρβη, για να κηρύξει με τον αδελφικό του φίλο τον Αληθινό Θεό.

Εμπόδια, επιθέσεις, συκοφαντίες, τίποτα δεν μπορούσε να σταματήσει το έργο των Αποστόλων. Ο Δημιουργός του κόσμου ευλογούσε τον αγώνα τους κι αυτοί χειροτονούσαν νέους πρεσβυτέρους σε κάθε καινούργια μικρή Εκκλησία. Έτσι οι πιστοί είχαν κοντά τους ζωντανές εικόνες της αγάπης του Θεού Πατέρα, που χάρισε τον Μονογενή Του Υιό για τη σωτηρία μας. Αυτό τον δρόμο του αγώνα ας ακολουθήσουμε κι εμείς τώρα που σε λίγο ξεκινά η Μεγάλη Σαρακοστή!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Τι απόφαση πήρε η Θέκλα και ποιοι δεν συμφωνούσαν;
- Ποιο μεγάλο θαύμα έγινε στα Λύστρα; Πώς αντέδρασε ο κόσμος;
- Τι φοβερό συνέβη στον απόστολο Παύλο; Πόσον καιρό αναγκάστηκε να μείνει στο κρεβάτι;
- Τι έκαναν οι δύο Απόστολοι σε κάθε πόλη για να έχουν βοήθεια και συμπαράσταση οι νέοι πιστοί;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Είμαστε κι εμείς πλάσματα του Θεού Πατέρα, του Δημιουργού όλου του κόσμου, όπως κήρυτταν οι απόστολοι Παύλος και Βαρνάβας ξεπερνώντας τους κινδύνους και τα εμπόδια.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Οι Απόστολοι παρά τις αντιδράσεις συνέχιζαν το έργο της διάδοσης του Ευαγγελίου. Τα εμπόδια δεν τους απογοήτευαν. Αντίθετα τους έκαναν πιο πρόθυμους και πιο δραστήριους. Αυτή την αγωνιστικότητα ας δείξουμε κι εμείς τώρα που πλησιάζει το «στάδιο των αρετών», η Μεγάλη Σαρακοστή. Οι πειρασμοί πολλοί, αλλά κι η ευλογία μεγάλη. Για να βοηθηθούμε, η Εκκλησία μάς εισάγει σταδιακά στη νηστεία: σήμερα, Κυριακή «των Απόκρεω» σταματάμε το κρέας, ενώ όλη η υπόλοιπη εβδομάδα είναι ελεύθερη σε γαλακτοκομικά και ψάρι. Γι' αυτό κι η επόμενη Κυριακή ονομάζεται «της Τυρινής» κι έπειτα έρχεται η Καθαρά Δευτέρα.
2. Η αγία ισαπόστολος Θέκλα, που καταγόταν από το Ικόνιο, εορτάζει στις 24 Σεπτεμβρίου. Έδειξε αξιοθαύμαστη αγωνιστικότητα, ξεπέρασε τις αντιδράσεις της οικογένειάς της που επιθυμούσαν να την παντρέψουν μ' έναν ειδωλολάτρη κι έπειτα από σπουδαίο έργο εκοιμήθη ειρηνικά σε μεγάλη ηλικία.

3. Οι Απόστολοι υπέμειναν τις αντιδράσεις και δέχονταν τον εξευτελισμό από αγάπη στον Χριστό. Όταν όμως οι άνθρωποι τους ταύτισαν με θεούς και επιπλέον σχεδίαζαν να τους λατρέψουν, αυτό δεν μπόρεσαν να το ανεχτούν. Αρνήθηκαν τις τιμές και δεν εκμεταλλεύτηκαν τον ενθουσιασμό του πλήθους. Επιθυμούσαν να δοξαστεί ο Θεός κι όχι εκείνοι. Ήθελαν να γνωρίσει το πλήθος τον Αληθινό Θεό και να μην παραμένει στο σκοτάδι της ειδωλολατρίας.

4. Ο Παύλος μίλησε για τη μακροθυμία του Θεού. Όσο ο άνθρωπος δεν Τον έχει γνωρίσει και διαπράττει το κακό και την αδικία, ο Θεός τον ανέχεται με πολλή υπομονή. Όταν όμως ο άνθρωπος μάθει την Αλήθεια, τότε έχει μεγάλη ευθύνη και δεν πρέπει να μένει στην πλάνη και την αμαρτία.

5. Ο Απόστολος ήθελε όσοι τον άκουγαν να νιώσουν αγάπη και ευγνωμοσύνη προς τον Θεό, αφού η αγάπη Του φαίνεται από τον αέρα που αναπνέουμε, τις βροχές που ποτίζουν τη γη κλπ. Ακόμα και οι ειδωλολατρικοί λαοί ζούσαν κάτω από την προστασία του Θεού, χωρίς να το γνωρίζουν. Λάτρευαν την κτίση κι όχι τον Δημιουργό της. Μήπως όμως κι εμείς δεν παρασυρόμαστε σήμερα με παρόμοιο τρόπο; Ας τονίσουμε στα παιδιά την έννοια του στοργικού Δημιουργού, που δεν κλονίζεται από καμιά κατάκτηση της αληθινής επιστήμης (βλέπε και Ζ3). Μιμούμενοι Εκείνον, οφείλουμε κι εμείς να πράττουμε το καλό προς όλους.

6. Οι μαθητές του Παύλου μαζί με τον Βαρνάβα θα μπορούσαν από φόβο για τη ζωή τους να μην πλησιάσουν τον βαριά τραυματισμένο Απόστολο. Κι όμως εκείνοι έτρεξαν με στοργή για να τον περιθάλψουν. Η αγάπη του Θεού, ο πόθος για τη διάδοση του Λόγου Του, η στοργή προς αυτόν που τους έκανε χριστιανούς, όλα αυτά τους ενθάρρυναν να μην υπολογίζουν τον θάνατο.

7. Μετά τον λιθοβολισμό φαίνεται καθαρά η πρόνοια του Θεού για τον Παύλο, καθώς και ο ζήλος του Αποστόλου. Είναι πράγματι άξιο θαυμασμού το πώς τόσο γρήγορα συνήλθε και μπόρεσε άμεσα να ταξιδέψει.

8. Οι Απόστολοι συνεχίζουν χειροτονώντας πρεσβυτέρους σε κάθε νέα εκκλησιαστική κοινότητα. Οι χριστιανοί χρειάζονται πατέρες και οδηγούς στην πνευματική τους πορεία, διακόνους των μυστηρίων που κρατούν ζωντανό το Σώμα του Χριστού. Οι πατέρες αυτοί, παλαιοί και σύγχρονοι, αποτελούν την ζωντανή εικόνα της αγάπης του Θεού Πατέρα στη μικρή μας τοπική Εκκλησία και χρειάζονται την προσευχή μας (βλέπε και 1ο μάθημα). Ειδικά τώρα που θα ξεκινήσει ο αγώνας της Μεγάλης Σαρακοστής η καθοδήγησή τους μας είναι περισσότερο απαραίτητη!

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Θα μπορούσε κάποιο παιδί να σκεφτεί πως οι Απόστολοι προκαλούσαν κυρίως αναστάτωση και διχασμό στα μέρη που πήγαιναν. Άλλοι ήταν με το μέρος τους και άλλοι εξοργισμένοι εναντίον τους. Σε μια τέτοια παρατήρηση ο κατηχητής μπορεί να εξηγήσει στα παιδιά ότι είναι πολύ πιθανό η πίστη μας στον Θεό να προκαλεί την δυσαρέσκεια κάποιων. Το είχε προφητέψει κι ο δίκαιος γέροντας Συμεών για τον Χριστό μας στην σχετικά πρόσφατη εορτή της Υπαπαντής: «Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον» (Λουκ. β΄ 34). Στόχος μας είναι να μένουμε σταθεροί στο δρόμο της πίστης μας. Να προσέχουμε ώστε να μην παρασυρόμαστε από τους πολλούς, αλλά να αντιστεκόμαστε στην αδικία και να διαχωρίζουμε τη στάση μας, ακόμα κι αν αυτό συκοφαντείται σαν προσπάθεια να χωρίσουμε τους ανθρώπους σε δύο μέρη. Η Μεγάλη Σαρακοστή παρουσιάζει πολλές τέτοιες ευκαιρίες άσκησης και προσπάθειας: ο αγώνας μας να νηστέψουμε (χωρίς να κατακρίνουμε όσους δεν το κάνουν), να συγκρατηθούμε σε πράγματα που μας αρέσουν (όπως η τηλεόραση ή η χρήση του διαδικτύου), να προσέξουμε τα λόγια μας (σε αντίθεση ίσως με άλλα παιδιά που συναντάμε στο σχολείο) κλπ.
2. «Τι γίνεται αν εκείνοι που αντιδρούν στην πίστη μας είναι οι γονείς μας; Ο Θεός δεν λέει να τους υπακούμε;» Βλέπουμε την αγία Θέκλα που βαπτίστηκε αντίθετα με τη θέληση των γονιών της. Ο Χριστός είπε κάποτε στους μαθητές Του ότι όποιος αγαπά τους γονείς του **περισσότερο** από Εκείνον, δεν είναι άξιος για μαθητής Του (Λουκ. ιδ’ 26-27). Και πραγματικά: ο Χριστός μας μ’ αυτά τα λόγια εννοούσε, πως πρέπει ν’ αγαπάμε τους γονείς μας **πάρα πολύ**. Αν όμως δεν αγαπάμε **ακόμα πιο πολύ** Εκείνον, που μας τους χάρισε και τους κρατά στη ζωή, γρήγορα θα τους ξεχάσουμε κι αυτούς, όπως βλέπουμε πολύ συχνά γύρω μας να συμβαίνει. Άρα, υπακούμε τους γονείς μας με σεβασμό, αν όμως μας συμβουλεύουν κάτι αντίθετο με το θέλημα του Θεού, τότε με πολλή προσευχή για εκείνους και με τη συμβουλή του πνευματικού μας θα προσπαθήσουμε να βρούμε τρόπο να ξεφύγουμε από αυτόν τον πειρασμό. Πολλοί άγιοι μαρτύρησαν από τα χέρια των ίδιων των γονιών τους , όπως η μεγαλομάρτυς αγία Βαρβάρα.
3. «Τι σημαίνει ισαπόστολος»; Οι Ισαπόστολοι έλαβαν αυτόν τον τόσο τιμητικό τίτλο (ισαπόστολος= ίσος με απόστολο) επειδή η προσφορά τους στην διάδοση του λόγου του Θεού ήταν πολύ σημαντική. Έτσι ονομάστηκαν επίσης οι άγιοι Κωνσταντίνος και Ελένη, ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, οι άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος, η Αγία Νίνα κ.ά.
4. «Πώς και παρομοίασαν τους Αποστόλους με τον Δία και τον Ερμή;» Ονόμασαν τον Βαρνάβα Δία, γιατί ήταν επιβλητικός και μεγαλοπρεπής στο ανάστημα και τον Παύλο Ερμή (κήρυκας των θεών), γιατί μιλούσε συχνά, ενώ ο Βαρνάβας ήταν λιγόλογος.
5. «Είναι τόσο απαραίτητο να πιστεύουμε ότι ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο (δογματικός στόχος), αφού δεν έχουμε αποδείξεις; Η επιστήμη λέει διάφορα πράγματα γι’ αυτό το θέμα, χωρίς να καταλήγει κάπου». Πέραν του γεγονότος ότι πρέπει να είμαστε προσεκτικοί για το τι καλούμε «επιστήμη» (πραγματικά, θα εκπλαγούμε διαβάζοντας τις όντως επιστημονικές επισημάνσεις για την αρχή της ενέργειας και της ύλης και την εμφάνιση των οργανισμών), είναι αδύνατο να ζητάμε σαφείς αποδείξεις γι’ αυτό το θέμα, λόγω της χρονικής απόστασης που μας χωρίζει από τότε. Το να πιστεύουμε, όμως, ότι ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο και τον χρόνο, έχει άμεση συνέπεια στον τρόπο ζωής μας. Θεωρούμε τα πάντα σαν δώρο Του και τα χρησιμοποιούμε με τέτοιον τρόπο, ώστε συχνά να ξεπερνιούνται οι φυσικοί κανόνες και να γίνονται θαύματα (Άγιοι). Και μόνο εκ του αποτελέσματος, από την αγιότητα και τη χαρά της ζωής όσων το πιστεύουν έμπρακτα, θα έπρεπε να είμαστε σίγουροι γι’ αυτό!

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων ιδ΄ 1-28.
2. Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. Francis S. Collins, «Η γλώσσα του Θεού», εκδόσεις Παπαζήση.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΕΙΧΑ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ (παραδοσιακό)

Είχα ένα περιβολάκι,
έμμορφο και μικρουλάκι.

Είχε γύρω γύρω αφάνες
και στη μέση μαντζουράνες.

Είχε μια μηλιά στη μέση,
που απ' τα μήλα πάει να πέσει

Πάει κι ο νιος να κόψει μήλο,
κι αποκρίνεται το φύλλο:

"Τα 'χει ο αφέντης μετρημένα,
κι η κυρά λογαριασμένα."

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΑΓΑΠΑΣ ΤΟΥΣ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΣΟΥ;

Τα παιδιά κάθονται σε καρέκλες σε κύκλο, εκτός από ένα που στέκεται όρθιο στη μέση. Το παιδί αυτό διαλέγει κάποιο άλλο από τον κύκλο και το ρωτά: «Αγαπάς τους γείτονές σου;». Αυτό μπορεί να απαντήσει:

- ή «Όχι, δεν τους αγαπάω», οπότε τα δύο παιδιά που κάθονται δεξιά κι αριστερά του σηκώνονται, προσπαθώντας να αλλάξουν θέση, πριν προλάβει ο όρθιος παίκτης που έκανε την ερώτηση να τους κλέψει μια από τις θέσεις τους.
- ή «Αγαπώ τους γείτονές μου εκτός από όσους ...» και προσθέτει ένα χαρακτηριστικό που αφορά μερικά από τα υπόλοιπα παιδιά, π.χ. «όσους φοράνε άσπρη μπλούζα». Όσοι έχουν αυτό το στοιχείο υποχρεώνονται να σηκωθούν και να αλλάξουν μεταξύ τους θέση, ενώ ταυτόχρονα και το μεσαίο όρθιο παιδί προσπαθεί να πιάσει μια καρέκλα. Όποιος δεν βρει θέση, κάθεται στο κέντρο και συνεχίζει το παιχνίδι κάνοντας την αρχική ερώτηση ή, αν θέλουμε να τελειώσουμε πιο γρήγορα, βγαίνει από το παιχνίδι και σηκώνεται άλλος στο κέντρο, αφού απομακρύνουμε μία καρέκλα. Τότε κερδίζει η τελευταία τριάδα παικτών που έπιασε θέσεις.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Διαλέξτε την <u>πρώτη λέξη</u> από κάθε <u>σωστή πρόταση</u> και προσπαθήστε να φτιάξετε μια καινούργια, που μας δείχνει μια μεγάλη αλήθεια:

«Θεός δεν είμαι, ούτε εγώ, ούτε ο Βαρνάβας, αλλά άνθρωποι σαν κι εσάς!» φώναζε ο Παύλος.	Η νεαρή Θέκλα έγινε χριστιανή, γιατί την πίεσε η οικογένειά της.	Δημιούργησε μεγάλο ενθουσιασμό στο πλήθος το θαύμα της θεραπείας του ανάπηρου.
Όλοι νόμιζαν ότι ο Βαρνάβας ήταν ο θεός Ερμής!		Δεν υπήρχε κανένας ιερέας των ειδώλων στα Λύστρα.

___ _____ _____ ____ _____

Ο Παύλος λιθοβολήθηκε και παρά λίγο να πεθάνει.		Τον αληθινό Θεό αγαπούσαν οι μαθητές των Αποστόλων.
Κόσμο πολύ οδήγησαν στη σωτηρία οι δυο αγαπημένοι φίλοι στα ταξίδια τους.		Ο Παύλος κι ο Βαρνάβας δεν χειροτόνησαν πουθενά πρεσβυτέρους

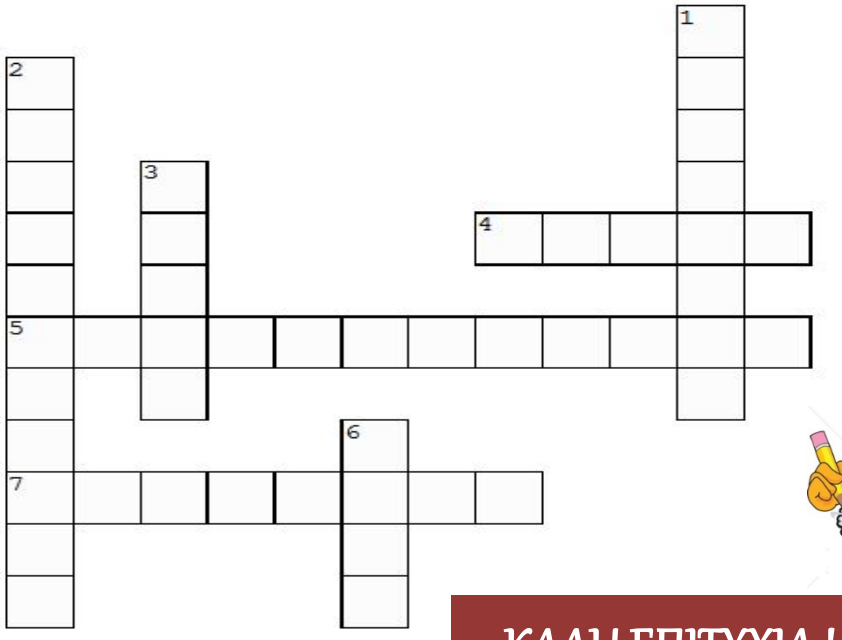
Τώρα συμπληρώστε το παρακάτω σταυρόλεξο των Ισαποστόλων:

<u>ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΑ</u>

ΕΛΕΝΗ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ
ΠΑΤΡΟΚΟΣΜΑΣ
ΝΙΝΑ

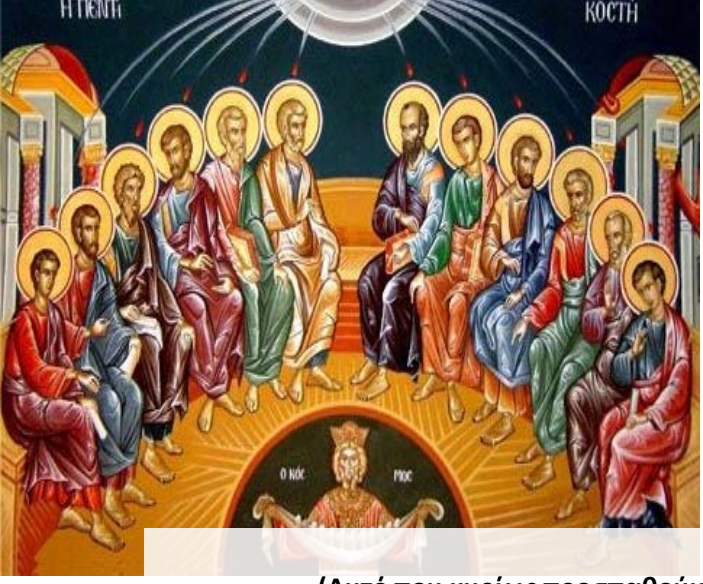
<u>ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ</u>

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΕΘΟΔΙΟΣ
ΘΕΚΛΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη μας σε μία, αγία, καθολική και αποστολική Εκκλησία που μας σώζει από το θάνατο και την αμαρτία.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Στην πόλη της Αντιόχειας, ταραχή ανάμεσα στους πρώην ειδωλολάτρες που είχαν πιστέψει στον Χριστό.
- Αυστηροί Χριστιανοί απ' τα Ιεροσόλυμα διαδίδουν ότι δε σώζει η πίστη στον Χριστό, αν δεν τηρείς ακριβώς τις λεπτομέρειες του Νόμου του Μωυσή.
- Βαρνάβας και Παύλος ταξιδεύουν στα Ιεροσόλυμα όπου ξεκινά η Αποστολική Σύνοδος με προσευχή κι πολλή συζήτηση.
- Μιλούν: ο Πέτρος για τα γεγονότα με τον εκατόνταρχο Κορνήλιο, ο Βαρνάβας κι ο Παύλος για τα θαύματα στους χριστιανούς της Αντιόχειας.
- Τέλος, μιλά ο ασκητικός Ιάκωβος ο αδελφόθεος, προτείνοντας να μην ταλαιπωρούν τους νέους χριστιανούς. Προφητείες για τον φωτισμό των εθνών.
- Επιστολή προς τους Αντιοχείς για αποφυγή του τρόπου ζωής των ειδωλολατρών, αγάπη στην οικογένεια, ζωή μέσα στην Εκκλησία.
- Παύλος, Βαρνάβας, Ιούδας, Σίλας φέρνουν την επιστολή στην Αντιόχεια. Μεγάλη η χαρά των πιστών.
- Ο Παύλος προτείνει στον Βαρνάβα να επισκεφτούν τους χριστιανούς της Μ. Ασίας. Ο Βαρνάβας επιμένει να συνοδέψει ο ώριμος πια ανηψιός του, Μάρκος.
- Ο Παύλος αρνείται, ζωηρή διαφωνία, χωρισμός με λύπη.
- Παύλος και Σίλας στη Μ. Ασία, Βαρνάβας και Μάρκος στην Κύπρο· σχέδιο του Θεού.
- Αγάπη και προσευχή, η διαφωνία δεν νικά την αγάπη του Χριστού, αναφορά στην Κυριακή της Ορθοδοξίας.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Τι εννοούμε όταν λέμε ότι κάποιος «θεωρεί τον εαυτό του ανώτερο απ' τους άλλους»; Πώς θα νιώθατε κοντά του;
- Πώς θα λύνατε στην τάξη, στο κατηχητικό, στην παρέα σας ένα σημαντικό πρόβλημα που απασχολεί όλα τα παιδιά;
- Τι πιστεύετε για κάποιον που προσπαθεί πάντα να μιλήσει πρώτος;
- Γίνεται δυο αγαπημένοι φίλοι να διαφωνήσουν σοβαρά; Τι θα συμβεί τότε;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Επιτέλους, θ' ακούσεις τι λέω;

Σίγουρα θα θυμάστε την πόλη της Αντιόχειας, που ήταν γεμάτη από ειδωλολάτρες. Πολλοί απ' αυτούς, χάρη στους αποστόλους Βαρνάβα και Παύλο, είχαν γνωρίσει την αλήθεια πιστεύοντας στον Χριστό. Όμως μεγάλη ταραχή τους περίμενε, όταν έφτασαν ξαφνικά στην πόλη τους μερικοί χριστιανοί των Ιεροσολύμων. Φαίνονταν σκληροί και ακατάδεχτοι απέναντί τους. Έλεγαν πως δεν αρκεί η πίστη στον Χριστό για να σωθούν, αν δεν τηρούν με ακρίβεια ολόκληρο τον παλιό Νόμο του Μωυσή. Δεν εννοούσαν, βέβαια, μόνο τις 10 εντολές, που σέβονταν εξάλλου όλοι οι χριστιανοί, αλλά και τις πάμπολλες κουραστικές κι άχρηστες λεπτομέρειες που είχαν προσθέσει οι γραμματείς κι οι Φαρισαίοι. Τα μέλη της Εκκλησίας της Αντιόχειας αναστατώθηκαν και παρά λίγο ν' απελπιστούν. Ποιο ήταν, λοιπόν, το θέλημα του Θεού;

Το θέμα ήταν σοβαρό. Έτσι, ο Βαρνάβας και ο Παύλος ταξίδεψαν γρήγορα στα Ιεροσόλυμα για να συναντήσουν και τους άλλους Αποστόλους. Εκεί έγινε η πρώτη Σύνοδος της Εκκλησίας που την ονομάσαμε αποστολική. Όλοι προσευχήθηκαν θερμά στο Άγιο Πνεύμα κι έπειτα από πολλή συζήτηση αποφάσισε να μιλήσει ο απόστολος Πέτρος. Τους θύμισε όσα είχαν συμβεί στο σπίτι του εκατόνταρχου Κορνήλιου. Μήπως ο Κορνήλιος ήξερε και τηρούσε όλες τις λεπτομέρειες του Μωσαϊκού Νόμου, αφού ήταν Ρωμαίος; Όχι, βέβαια. Κι όμως το Άγιο Πνεύμα είχε κατέβει γεμίζοντας με χαρίσματα εκείνον κι όλους τους καλεσμένους του. Αμέσως μετά πήραν τον λόγο ο Παύλος με τον Βαρνάβα και διηγήθηκαν τα αμέτρητα θαύματα που γίνονταν στους πρώην ειδωλολάτρες της Αντιόχειας, που είχαν γίνει χριστιανοί. Τέλος σηκώθηκε ο άγιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος κι έγινε απόλυτη ησυχία. Ήταν άνθρωπος της νηστείας και της προσευχής. Με τον Κύριο είχαν μεγαλώσει μαζί σαν αδέλφια στην οικογένεια του Ιωσήφ κι όλοι τον σέβονταν κι υπολόγιζαν τη γνώμη του. Είπε, λοιπόν: «Αδελφοί, ας μη βαραίνουμε τις καρδιές των πιστών, που κάποτε ήταν ειδωλολάτρες. Οι προφήτες έχουν γράψει από παλιά, ότι ο Χριστός μας θα έφερνε το φως Του σ' όλα τα έθνη. Ας γράψουμε, λοιπόν, μια επιστολή στους αδελφούς της Αντιόχειας συμβουλεύοντάς τους ν' αποφεύγουν την απρόσεχτη ζωή των ειδωλολατρών της πόλης τους με τις θυσίες στους ψεύτικους θεούς. Ας ζουν αγαπημένοι με τις οικογένειές τους με πίστη μέσα στην Εκκλησία κι ο Κύριος θα τους σώσει».

Πράγματι, έπειτα από λίγες ημέρες ο Παύλος κι ο Βαρνάβας, συντροφιά με δύο σπουδαίους χριστιανούς προφήτες απ' τα Ιεροσόλυμα, τον Ιούδα και τον Σίλα, διάβασαν αυτή την επιστολή στους πιστούς της Αντιόχειας. Όλοι χάρηκαν και ησύχασαν. Τότε ο Παύλος πρότεινε στον Βαρνάβα να επισκεφτούν ξανά τους αδελφούς στη Μ. Ασία. Αυτή τη φορά ο Βαρνάβας επέμενε να τους συντροφέψει ο μετανιωμένος ανιψιός του Μάρκος, που είχε παραμερίσει πια τους νεανικούς του φόβους. Αλλά ο απόστολος Παύλος αρνήθηκε. Στην αρχή διαφώνησαν με λόγια ζωηρά και χώρισαν λυπημένοι. Σιγά- σιγά όμως κατάλαβαν πως ο Θεός επέτρεψε αυτή την αλλαγή στα σχέδιά τους,

οδηγώντας τον καθένα εκεί που τον χρειάζονταν περισσότερο. Έτσι, ο Παύλος με τον Σίλα πήγαν στη Μ. Ασία κι ο Βαρνάβας με τον Μάρκο στην Κύπρο. Με αγάπη συνέχισαν να προσεύχονται ο ένας για τον άλλο μέχρι το τέλος της ζωής τους, αφού μια διαφωνία δυο αληθινών πιστών δεν μπορεί να φανεί δυνατότερη απ' την αγάπη του Χριστού που βασιλεύει στις καρδιές τους.

Ας τους μοιάσουμε κι εμείς τώρα που, μέσα στον αγώνα της Σαρακοστής, η Κυριακή της Ορθοδοξίας μας θυμίζει τους αδελφούς μας σ' όλο τον κόσμο!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιος κίνδυνος εμφανίστηκε στην Αντιόχεια; Έφταιγαν οι Απόστολοι γι' αυτό;
- Γιατί οι πιστοί έδειξαν σεβασμό στα λόγια του Ιάκωβου;
- Γιατί για τα σοβαρά θέματα της Εκκλησίας χρειάζεται Σύνοδος;
- Γιατί ο Παύλος με το Βαρνάβα έμειναν για πάντα αγαπημένοι;

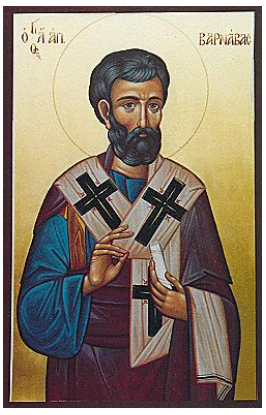
Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Στην πρώτη Αποστολική Σύνοδο οι Απόστολοι ενωμένοι σ' ένα Σώμα με πίστη, αγάπη και προσευχή φωτίστηκαν από το Άγιο Πνεύμα για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της Εκκλησίας.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Η Εκκλησία της Αντιόχειας (βλέπε και 12ο μάθημα) ανθεί προκαλώντας την αντίδραση κι ίσως τον φθόνο μερικών αυστηρών χριστιανών των Ιεροσολύμων (προφανώς Φαρισαίων που είχαν πιστέψει στον Χριστό), οι οποίοι χωρίς την άδεια των Αποστόλων έφεραν όλη αυτή την αναταραχή. Να γιατί είναι πολύ σημαντικό σε κάθε εποχή να ζητάμε την άδεια των πνευματικών πατέρων, του επισκόπου, των ιερέων μας, προτού κάνουμε κάποια κίνηση στο έργο της Εκκλησίας.
2. Το πρόβλημα της τήρησης του Μωσαϊκού Νόμου απασχόλησε πολύ την πρώτη Εκκλησία. Το πνεύμα του Νόμου συμπληρώθηκε και αποκαλύφθηκε στο Πρόσωπο του Χριστού μας. Όποιος αγωνίζεται να τηρεί τις τέλειες εντολές του Κυρίου, γίνεται ο πραγματικός τηρητής και του Μωυσή. Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες (διάκριση τροφών, τελετουργικά στοιχεία, διατάξεις για την αργία του Σαββάτου και πολλά άλλα) χρησίμευαν για να κρατήσουν τους Ισραηλίτες μακριά απ' τα ειδωλολατρικά έθνη μέχρι να έρθει ο Χριστός. Δεν έπρεπε να επιβληθούν στους νέους Χριστιανούς, γιατί θα καταργούσαν την πίστη πως η σωτηρία μας είναι αποκλειστικά ο Χριστός.

3. Οι δύο στύλοι της Εκκλησίας της Αντιόχειας, ο Παύλος κι ο Βαρνάβας, φθάνουν στα Ιεροσόλυμα μιλώντας παντού για τη δυναμικότητα και την πίστη της νέας αυτής Εκκλησίας. Μ' αυτόν τον τρόπο προκαλούν τον θαυμασμό και τον προβληματισμό των εκεί χριστιανών, που ακόμη δυσκολεύονταν στην επικοινωνία τους με τους πρώην ειδωλολάτρες. Το άνοιγμα στα έθνη ήταν επιτακτική ανάγκη και θέλημα Θεού.

4. Η επίκληση του Αγίου Πνεύματος, η επίπονη συζήτηση -συχνά με σοβαρές αντιπαραθέσεις- η δυνατότητα να μιλήσουν όλοι οι ποιμένες παρουσιάζοντας τις εμπειρίες τους, όλα αυτά χαρακτηρίζουν μια Ορθόδοξη Οικουμενική Σύνοδο. Βρισκόμαστε στην Κυριακή της Ορθοδοξίας, εορτάζοντας τους αγώνες των Πατέρων όλων των Οικουμενικών Συνόδων, ώστε να παραλάβουμε αλώβητη την Αλήθεια.

5. Πολλοί μιλούν αρχικά στην αποστολική Σύνοδο, οι σημαντικότεροι όμως μιλούν στο τέλος. Ο απόστολος Πέτρος θυμίζει όσα συνέβησαν κατά την επίσκεψή του στον εκατόνταρχο Κορνήλιο (βλέπε 11ο μάθημα). Οι απόστολοι Βαρνάβας και Παύλος απαριθμούν τα θαύματα που είδαν να συμβαίνουν στους χριστιανούς της Αντιόχειας. Οι Απόστολοι μιλούν με εμπειρίες, χωρίς όμως να προσβάλλουν αυτούς που είχαν αντίθετη γνώμη κι είχαν δημιουργήσει την αναταραχή. Νοιάζονται για την Αλήθεια και όχι για την προσωπική τους προβολή.

6. Ο άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος μιλά τελευταίος. Ασκητικός, πράος, αλλά και φλογερός στην πίστη προκαλεί το σεβασμό και δίνει με σοφία απάντηση στο πρόβλημα. Ο Χριστός μάς σώζει και όχι ο Νόμος. Ακόμη κι οι Προφήτες αιώνες πριν είχαν μιλήσει για έναν λαό του Θεού αποτελούμενο από όλα τα έθνη. Δείχνει αγάπη και ενδιαφέρον για τους χριστιανούς της Αντιόχειας, προτείνοντας να γραφτεί η επιστολή που θα τους καθησύχαζε με συμβουλές να απέχουν από τις θυσίες και τα δείπνα των ειδωλολατρών, να σέβονται την οικογενειακή ζωή, το μυστήριο του γάμου και το ρόλο της γυναίκας (αποφυγή της πορνείας) και να ζουν αγαπημένοι μέσα στην Εκκλησία.

7. Τα αποτελέσματα κάθε Συνόδου ανακοινώνονται έπειτα πάντοτε στον λαό, στο πλήρωμα της Εκκλησίας. Εκεί αποδεικνύεται η ορθότητά τους, όταν δηλαδή εκφράζουν το βίωμα, αναπαύουν τη συνείδηση και στηρίζουν την πορεία των πιστών προς τον Χριστό. Έτσι και μετά την αποστολική Σύνοδο, τόσο οι χριστιανοί της Αντιόχειας όσο και των Ιεροσολύμων χάρηκαν και προόδευσαν πνευματικά σε κλίμα ειρήνης και αδελφοσύνης.

8. Η ζωηρή διαφωνία των δύο Αποστόλων και αδελφικών φίλων παρουσιάζεται από τον ευαγγελιστή Λουκά (που ήταν γιατρός στο επάγγελμα) με τη λέξη «παροξυσμός», που φανερώνει την έντασή της. Η Αγία Γραφή δεν μας κρύβει τις αδυναμίες και τις δυσκολίες των ιερών προσώπων, ώστε να μην αποθαρρυνόμαστε κι εμείς με τις δικές μας. Βέβαια, δεν υπήρχαν εγωιστικά αίτια στη διαφωνία αυτή, αλλά πόθος για τη σωστή ιεραποστολή. Ο φιλόστοργος Βαρνάβας απ' τη μια, βλέπει την ωριμότητα του Μάρκου (αντίθετα με παλαιότερες εποχές, όπως στο 15ο μάθημα) και θέλει να αξιοποιήσει τα χαρίσματά του στο έργο του Ευαγγελίου. Ξέρει ότι ο ανιψιός του πια θα κάνει τα πάντα για ν' αναπληρώσει την απουσία του από την παλιά περιοδεία. Ο ακούραστος και θερμός Παύλος απ' την άλλη, διαισθάνεται τους ακόμη μεγαλύτερους κινδύνους που θ' ακολουθήσουν και ζητά απόλυτα σταθερούς συντρόφους στην ιεραποστολή, για να μην προκαλούνται σκάνδαλα κι απογοητεύσεις στους πιστούς.

9. Οι δύο φίλοι χωρίζουν σωματικά, όχι όμως και πνευματικά. Η θλίψη από τη διαφωνία τους σύντομα θ' αντικατασταθεί από τη βεβαιότητα ότι ο Θεός έφερε έτσι τα πράγματα ώστε να εργαστούν και οι δύο μαζί με τους συνεργάτες τους σε διαφορετικές περιοχές, βοηθώντας ακόμη περισσότερους ανθρώπους να γνωρίσουν την Αλήθεια. Ο απόστολος Παύλος πάντοτε θα αγαπά και θα επαινεί τον απόστολο Βαρνάβα (Α΄ Κορινθ. θ΄6) και προς το τέλος της ζωής του θα εκφράσει την ευγνωμοσύνη του προς τον Μάρκο (Β΄ Τιμ. δ΄ 11) που θα του συμπαρασταθεί στη φυλάκισή του στη Ρώμη.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

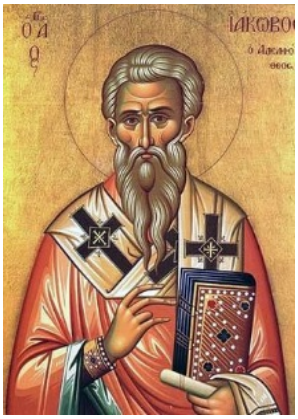
(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί ήταν τόσο σπουδαίο το πρόβλημα που παρουσιάστηκε στην Αντιόχεια, ώστε να χρειαστεί να γίνει Σύνοδος;» Επειδή κινδύνευαν οι χριστιανοί να χωριστούν σε «ανώτερους» (δηλαδή όσους ήταν Ιουδαίοι στην καταγωγή) και σε «κατώτερους» (όσους προέρχονταν από ειδωλολάτρες). Αυτό θα έφερνε σίγουρα αντιπάθεια και σχίσμα μεταξύ τους, ενώ στα μάτια του Θεού είμαστε όλοι ίσοι. Αλλά το πιο σημαντικό ήταν πως αυτή η διαίρεση θα συνέβαινε, γιατί θα χανόταν η πίστη ότι Εκείνος που μας σώζει είναι ο Χριστός, άρα θα εμφανιζόταν η πρώτη και βασικότερη αίρεση. Ο Νόμος φύλαξε τον λαό του Ισραήλ στην αναμονή του Μεσσία, αλλά δεν μπόρεσε να νικήσει τον θάνατο και την αμαρτία. Μόνος Νικητής και Σωτήρας είναι ο Χριστός, που μας σώζει με τη Χάρη Του (χάρη=δώρο), όχι επειδή το κερδίσαμε με τα καλά μας έργα και την υπακοή μας στον Νόμο, αλλά επειδή μετανοούμε και καταφεύγουμε στην αγάπη Του. Αν το καλοσκεφτούμε, παρόμοια ήταν και πολλά άλλα προβλήματα που ταλαιπώρησαν αργότερα την Εκκλησία και αντιμετωπίστηκαν από τις επόμενες οικουμενικές Συνόδους.
2. «Γιατί η πρώτη αυτή Σύνοδος ονομάστηκε αποστολική;» Γιατί έλαβαν μέρος σ' αυτήν οι Απόστολοι του Κυρίου μαζί με τους πιστούς. Αποστολική ονομάζουμε και την Ορθόδοξη Εκκλησία μας (δογματικός στόχος), γιατί στηρίχτηκε τόσο στις διδαχές των Αποστόλων όσο και στον τρόπο που έδρασαν για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα, δηλαδή «συνοδικά». Συνήλθαν όλοι μαζί ζητώντας τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, πιστεύοντας πως ανάμεσά τους είναι ο Χριστός: «ὅπου εἰσί δύο ἤ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τό ἐμόν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν» (κατά Ματθ. ιζ΄ 19-20). Μίλησαν όλοι, χωρίς να διεκδικεί κανείς το αλάθητο (ας σκεφτούμε την πλάνη του πάπα). Έτσι η απόφασή τους ανάπαυσε και ωφέλησε τους πιστούς.
3. «Γιατί οι σημαντικότεροι μίλησαν στο τέλος;» Έδειξαν μ' αυτόν τον τρόπο ταπείνωση και σύνεση. Βεβαίωσαν τους πιστούς με τη στάση τους πως κανείς δεν ήθελε να επιβάλλει τις απόψεις του έναντι των άλλων, αλλά εκτιμούσαν κι ενδιαφέρονταν ν' ακούσουν κάθε προβληματισμό και κάθε θέση. Η αναμονή με προσευχή σε μια σοβαρή συζήτηση είναι γνώρισμα των πνευματικών ανθρώπων, που επιθυμούν να εκφραστεί όχι το δικό τους θέλημα, αλλά το θέλημα του Θεού. Τώρα που διανύουμε το στάδιο της Μεγάλης Σαρακοστής, ας αγωνιζόμαστε κι εμείς με σιωπή και προσευχή.
4. «Γιατί ο Ιάκωβος ονομαζόταν Αδελφόθεος;» Ο Άγιος ήταν γιος του μνήστορος Ιωσήφ, που όλοι θυμόμαστε ότι μετά τον θάνατο της συζύγου του κλήθηκε σε ώριμη ηλικία από τους ιερείς του Ναού ν' αναλάβει υπό την προστασία του την Παναγία μας. Έτσι ο Ιάκωβος μεγάλωσε ως «αδελφός» του Ιησού, όπως και τα υπόλοιπα παιδιά του Ιωσήφ. Ας θυμηθούμε τη δυσπιστία των Ιουδαίων όταν ο Κύριος μιλούσε ως Υιός του Θεού: «οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;» (κατά Ματθ. ιγ΄55).
5. «Μήπως ο απόστολος Παύλος ήταν πολύ αυστηρός με τον Μάρκο; Εξάλλου στη συνέχεια ο Μάρκος τον βοήθησε στα γηρατειά του στη Ρώμη και έγινε και ευαγγελιστής». Πραγματικά ο απόστολος Παύλος διάλεγε πολύ προσεχτικά τους συνεργάτες του, έχοντας περάσει ο ίδιος μεγάλες δυσκολίες στο έργο του Ευαγγελίου. Δεν ήταν θέμα λοιπόν σκληρότητας, αλλά προσοχής. Αν ο Μάρκος τους εγκατέλειπε ξανά ή έδειχνε αδυναμία απέναντι σ' όσους κυνηγούσαν τους Αποστόλους, πολλοί νέοι χριστιανοί θα σκανδαλίζονταν με τη συμπεριφορά του. Το γεγονός ότι αργότερα ο Παύλος μιλά με πολύ επαινετικά λόγια για τον Βαρνάβα και τον Μάρκο, δείχνει την καλοσύνη της καρδιάς του και την απουσία κάθε εγωισμού στη διαφωνία που είχε παρουσιαστεί. Η εβδομάδα της εξωτερικής ιεραποστολής που διανύουμε ας γίνει αφορμή να προσευχόμαστε και για τους σύγχρονους ιεραποστόλους και τους αγώνες τους σε κάθε γωνιά της γης.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων ιε΄ 1-41.
2. Προς Γαλάτας επιστολή β΄1-21.
3. Αγ. Ιωάν. Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, Ομιλίες ΛΒ΄, ΛΓ΄, ΛΔ΄ Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς», Θεσσαλονίκη 1984.
4. Π.Ν. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, Εκδόσεις «Σωτήρ».
5. JOSEPH HOLZNER, ΠΑΥΛΟΣ, Εκδόσεις Δαμασκός, Αθήναι 1979.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Οἱ τῶν Ἀποστόλων πρωτόθρονοι, καὶ τῆς Οἰκουμένης διδάσκαλοι, τῷ Δεσπότῃ τῶν ὅλων πρεσβεύσατε, εἰρήνην τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

Με παλμό και φλόγα ξεκινάμε
να σκορπίσουμε το φως παντού.
Μέχρι του κόσμου την άκρη θα πάμε
για την αγάπη και τη δόξα του Χριστού. (2)
Θέλουμε να λάμψει η αλήθεια
σ' όλες τις ανθρώπινες καρδιές
που με λαχτάρα φωνάζουν «Βοήθεια!»,
να λυτρωθούν να γίνουν καθαρές. (2)

Συνεργοί των Ιεραποστόλων

θέλουμε να γίνουμε εμείς,

και τα βήματα των Αποστόλων

ν' ακολουθήσουμε ως τα πέρατα της γης. (2)

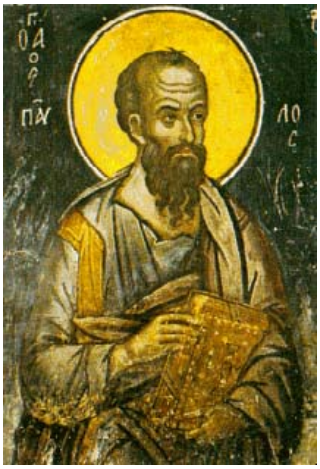
Αδέλφια κίτρινα, λευκά και μαύρα

τα χέρια δώστε ενώστε τα σφιχτά,

κι η αγάπη που γίνεται λάβα

θα μας ενώσει στο Χριστό κοντά. (2)

Λα, λα, λα…

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΠΙΑΣΕ ΜΕ ΑΝ ΜΠΟΡΕΙΣ

Τα παιδιά κάθονται σ' ένα κύκλο και ο κατηχητής δίνει έναν αριθμό στο καθένα. Μετά φωνάζει δύο από τους αριθμούς. Τα παιδιά που τους έχουν σηκώνονται όρθια και αυτό που είχε τον τελευταίο αριθμό που είπε ο κατηχητής κυνηγάει το άλλο. Όσες φορές καταφέρει ο κυνηγός ν' αγγίξει τον κυνηγημένο, παίρνει ένα πόντο. Ο κατηχητής μπορεί να φωνάξει κάποια στιγμή «αλλαγή» και τότε ο κυνηγός γίνεται κυνηγημένος. Έπειτα από λίγο το παιχνίδι συνεχίζεται με δύο άλλους αριθμούς παικτών κ.ο.κ. Νικητές είναι όσοι κερδίσουν τους περισσότερους πόντους.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Συμπληρώστε σωστά το σταυρόλεξο:

Οριζόντια

3. Η πόλη στην οποία ταράχτηκαν οι χριστιανοί.
5. Έτσι ονομάστηκε η 1η Σύνοδος της Εκκλησίας.
7. Δίδαξε μαζί με τον Παύλο στην Αντιόχεια.
8. Από εκεί καταγόταν ο Βαρνάβας κι εκεί τελικά πήγε να διδάξει.

Κατακόρυφα

1. Η πρώτη Κυριακή της Σαρακοστής ονομάζεται Κυριακή της ...
2. Ο χριστιανός με το προφητικό χάρισμα που συνόδευσε τον Παύλο στη Μ. Ασία.
3. Έτσι λεγόταν ο σεβάσμιος και πιστός Ιάκωβος.
4. Η πόλη όπου έγινε η 1η Σύνοδος της Εκκλησίας.
6. Ο ανιψιός του Βαρνάβα και Ευαγγελιστής.

Βρείτε ποια πρόσωπα περιγράφουν οι παρακάτω σκέψεις και γράψτε τα στα αντίστοιχα κουτάκια:

Το φως της Δαμασκού άλλαξε για πάντα τη ζωή μου. Ακόμα κι αν δε συμφωνήσαμε σε όλα, αγαπώ τον φίλο μου και τον ανιψιό του.

Κάποτε δείλιασα μπροστά στις δυσκολίες. Μα τελικά έδειξα μεγάλο θάρρος και σας προτείνω να διαβάσετε το ευαγγέλιό μου.

Μίλησα για τον Χριστό στον Κορνήλιο και τους συγγενείς του. Είδα το Άγιο Πνεύμα να τους γεμίζει χαρίσματα κι ας ήταν πριν ειδωλολάτρες.

Μεγάλωσα μαζί με τον Ιησού. Γεννήθηκα πριν απ' αυτόν, μα είναι ο Κύριός μου!

Εκεί όπου γεννήθηκα μιλούσαν πάντα ελληνικά. Η αγαθή καρδιά μου δεν κράτησε κακία στον αγαπημένο μου φίλο.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ

ΚΑΠΟΙΟΣ ΖΗΤΑ ΒΟΗΘΕΙΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι ο Θεός είναι Παντοκράτορας, συγκρατεί στη ζωή και φροντίζει όλη τη δημιουργία και τίποτα δεν γίνεται χωρίς τη θέλησή Του, διότι σ' Αυτόν υπακούν τα σύμπαντα.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Παύλος επισκέπτεται πάλι τη δύσβατη ορεινή Μ. Ασία με σύντροφο τώρα τον Σίλα.
- Στα Λύστρα γνωρίζει το νεαρό ευσεβή Τιμόθεο, που τον ακολουθεί στην ιεραποστολή.
- Ταξιδεύουν στηρίζοντας τους χριστιανούς, αλλά το Άγιο Πνεύμα τους οδηγεί πίσω στην παραλιακή Τρωάδα (Τροία).
- Τη νύχτα σε όνειρο ο Παύλος βλέπει έναν Μακεδόνα που τον καλεί σε βοήθεια.
- Με πίστη πως είναι μήνυμα του Θεού για κήρυγμα στην Ελλάδα, πλέουν περνώντας από Σαμοθράκη, φτάνουν στη Νεάπολη (Καβάλα) και συνεχίζουν προς Φιλίππους.
- Στον ποταμό όπου προσεύχονταν οι Ιουδαίοι, κηρύττουν. Πιστεύει η έμπορος πλούσιων πορφυρών υφασμάτων Λυδία, η πρώτη χριστιανή στην Ελλάδα-Ευρώπη · στο σπίτι της η πρώτη χριστιανική Εκκλησία σ' ελληνικό έδαφος.
- Ένα ζευγάρι χρησιμοποιεί ως μάντισσα την υπηρέτριά του (με δαιμονικό πνεύμα) και κερδίζει πλούτο, το δαιμόνιο την οδηγεί ν' ακολουθεί τους Αποστόλους φωνάζοντας κι ο Πέτρος τη θεραπεύει στο Όνομα του Ιησού.
- Οι Απόστολοι δέρνονται και φυλακίζονται. Τη νύχτα ψάλλουν μ' ελπίδα στον Θεό. Σεισμός, άνοιγμα θυρών και δεσμών, παραλίγο αυτοκτονία του δεσμοφύλακα, ο Παύλος τον σώζει.
- Ο δεσμοφύλακας πιστεύει στα λόγια των Αποστόλων, βαπτίζεται με την οικογένειά του, τους φιλοξενεί σπίτι του.
- Το πρωί έρχεται είδηση για απελευθέρωσή τους (Ρωμαίοι πολίτες), πρόνοια του Παντοκράτορα Θεού.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Θυμάστε κάποιο ταξίδι του Παύλου και του Βαρνάβα, που ένας σύντροφός τους τους εγκατέλειψε;
- Σε ποιες ηπείρους έχει κηρύξει ως τώρα στα μαθήματά μας ο απόστολος Παύλος;
- Έχετε ακούσει για τον Τρωικό πόλεμο; Πού έγινε;
- Τι σημαίνει η λέξη «Παντοκράτορας»; Για ποιον την χρησιμοποιούμε;

Για δεύτερη φορά ο ακούραστος απόστολος Παύλος ανέβηκε στις άγριες ορεινές περιοχές της Μικράς Ασίας. Πριν αρκετό καιρό είχε ξανάρθει με τον καρδιακό του φίλο Βαρνάβα. Μα ο Θεός άνοιξε νέους δρόμους και στους δύο με καινούργιους αδελφούς και συνεργάτες κι έτσι ο Σίλας πια τον συνοδεύει, καθώς ξαναμπαίνει στα Λύστρα. Οι χριστιανικές οικογένειες είναι τώρα πολύ περισσότερες και τον υποδέχονται με χαρά. Και να: σ' ένα απ' αυτά τα σπίτια κατοικεί ένας ευσεβής νέος, ο Τιμόθεος. Ο Έλληνας πατέρας του είχε πεθάνει όταν εκείνος ήταν μικρός. Μεγαλωμένος με πίστη από τη μητέρα και τη γιαγιά του και στολισμένος με πολλά χαρίσματα, ακολουθεί κι αυτός γεμάτος ενθουσιασμό τον Απόστολο στο δύσκολο έργο της ιεραποστολής. Η συντροφιά τους ταξιδεύει σ' εκείνα τα μέρη στηρίζοντας τους χριστιανούς, αλλά το Άγιο Πνεύμα δεν τους αφήνει να προχωρήσουν περισσότερο στα βάθη της Ασίας. Επιστρέφουν, λοιπόν, προς την παραλιακή Τρωάδα, εκεί που κάποτε έγινε κι ο αρχαίος Τρωικός πόλεμος.

Τη νύχτα αυτή ο Παύλος είδε ένα όραμα. Ένας άνδρας Μακεδόνας με τη χαρακτηριστική στολή του στεκόταν και τον παρακαλούσε: «Πέρασε απέναντι στη Μακεδονία και βοήθησέ μας». Ο Απόστολος πίστευε πως τίποτα δεν γίνεται αν δεν το επιτρέψει ο Παντοκράτορας Θεός. Ένιωσε πως ήταν θέλημα Εκείνου, που κρατά ζωντανή όλη τη δημιουργία, ν' ακουστεί ο Λόγος Του και στην αρχαία Ελλάδα, τη χώρα της φιλοσοφίας και του πολιτισμού. Αμέσως λοιπόν, βρήκε πλοίο και περνώντας από το όμορφο νησί της Σαμοθράκης αποβιβάστηκε τελικά με τους συντρόφους του στη Νεάπολη, τη σημερινή Καβάλα.

Γρήγορα οι τρεις ταξιδιώτες έφτασαν στους Φιλίππους, που είχαν ονομαστεί έτσι απ' τον σπουδαίο βασιλιά Φίλιππο, τον πατέρα του μεγάλου Αλεξάνδρου. Πλάι στις όχθες ενός ποταμού, όπου οι λιγοστοί Ιουδαίοι συνήθιζαν να προσεύχονται την ιερή ημέρα του Σαββάτου, έκανε κι ο απόστολος Παύλος το πρώτο του κήρυγμα. Ανάμεσα στις γυναίκες που τον άκουγαν με προσοχή ήταν και μια έμπορος ακριβών πορφυρών υφασμάτων, που ο Θεός είχε οδηγήσει τα βήματά της σ' αυτήν την πόλη, η Λυδία. Ποτέ δεν έχανε την ώρα της προσευχής, αν κι εργαζόταν σκληρά. Μόλις άκουσε για τον Χριστό και την Ανάστασή Του πίστεψε μ' όλη της την καρδιά κι έτσι έγινε η πρώτη χριστιανή που βαπτίστηκε στην Ελλάδα, αλλά και σ' ολόκληρη την Ευρώπη!

Η πρώτη χριστιανική Εκκλησία στην πατρίδα μας είχε πια ιδρυθεί στο πλούσιο και φιλόξενο σπίτι της Λυδίας. Δεν καλοδέχτηκαν όμως όλοι το φως της Αλήθειας. Ένα ζευγάρι της περιοχής κέρδιζε εδώ και καιρό πολλά χρήματα από μια μικρή τους υπηρέτρια, που την είχε καταλάβει δαιμονικό πνεύμα, γιατί την παρουσίαζαν ως μάντισσα. Το κορίτσι αυτό άρχισε ξαφνικά ν' ακολουθεί τον Παύλο και τον Σίλα παντού φωνάζοντας δυνατά: «Να, ήρθαν οι άνθρωποι του Αληθινού Θεού!». Ο διάβολος προσπαθούσε με το δυστυχισμένο αυτό πλάσμα να προκαλέσει αναστάτωση και ταραχή, ώστε οι Απόστολοι να συλληφθούν. Ο καλόκαρδος Παύλος τότε, χρησιμοποιώντας το παντοδύναμο Όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, τη θεράπευσε. Μα τ' αφεντικά της, που θα έχαναν πια τα πλούτη τους, πέτυχαν τελικά να κλειστούν οι Απόστολοι στη φυλακή, αφού μάλιστα τους χτύπησαν οι ραβδούχοι σκληρά.

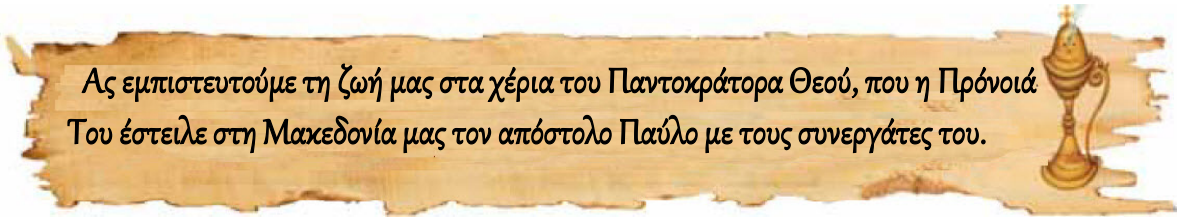
Ο Παύλος και ο Σίλας ατάραχοι, γεμάτοι ελπίδα στον Θεό, άρχισαν να ψέλνουν ύμνους που γλυκά έφταναν στα αυτιά και των άλλων φυλακισμένων. Και τα μεσάνυχτα με μεγάλο σεισμό μεμιάς άνοιξαν οι πόρτες της φυλακής κι όλων τα δεσμά λύθηκαν! Ο δεσμοφύλακας ταραγμένος πίστεψε πως οι φυλακισμένοι δραπέτευσαν κι έβγαλε το σπαθί του ν' αυτοκτονήσει, παρά να τον κατηγορήσουν ως ένοχο. Ο Παύλος όμως τον καθησύχασε: «Μην κάνεις κακό στον εαυτό σου. Είμαστε όλοι εδώ». «Τι πρέπει να κάνω, για να σωθώ;» ρώτησε τότε συγκινημένος εκείνος, γονατίζοντας μπροστά στους Αποστόλους. «Να πιστέψεις στον Ιησού Χριστό και θα σωθείς», του απάντησαν. Ο δεσμοφύλακας τους φιλοξένησε σπίτι του εκείνη τη νύχτα, περιποιήθηκε τα τραύματά τους και βαπτίστηκε μαζί με όλη του την οικογένεια. Κι ο Παντοκράτορας Θεός έφερε τα πράγματα έτσι, ώστε να δοθεί διαταγή να ελευθερώσουν το πρωί τους Αποστόλους, ως Ρωμαίους πολίτες, για να συνεχίσουν το σπουδαίο έργο τους.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιος εμπόδισε τους Αποστόλους να συνεχίσουν στα βάθη της Ασίας;
- Ποιος ζήτησε βοήθεια από τον απόστολο Παύλο;
- Τι νομίζετε ότι συνέβαινε στο κορίτσι που έκανε τη μάντισσα; Γνώριζε στ' αλήθεια το μέλλον;
- Ποια ήταν η πρώτη χριστιανή που βαφτίστηκε στην Ευρώπη;
- Πώς φαίνεται στο μάθημά μας ότι ο Θεός είναι Παντοκράτορας;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο Θεός προνοεί για αξιοποίηση των χαρισμάτων των Αποστόλων Του (βλέπε και προηγούμενο μάθημα). Ο Βαρνάβας μαζί με τον ανιψιό του, τον Μάρκο, είχε πάει στην Κύπρο κι ο Παύλος με τον Σίλα διαλέγουν τη δύσβατη Μ. Ασία (βλέπε και μάθημα 15ο).

2. Ο Παύλος έγραψε δύο επιστολές προς τον Τιμόθεο. Στις επιστολές αυτές τον αποκαλεί «ἀδελφόν», «δοῦλον Ἰησοῦ Χριστοῦ», «συνεργὸν», «ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ», «γνήσιον τέκνον ἐν πίστει» καὶ «ἀγαπητὸν τέκνον». Ο Τιμόθεος από βρέφος είχε μάθει τα «ιερά γράμματα» από τη γιαγιά και τη μητέρα του, που ήταν Ιουδαίες στην καταγωγή. Αυτός ήταν και ο λόγος που ο απόστολος Παύλος του ζήτησε να περιτμηθεί πριν τον ακολουθήσει (γενικά αποφεύγουμε να μιλήσουμε για την περιτομή στα παιδιά αυτής της ηλικίας, γιατί το θέμα είναι τεράστιο κι απαιτεί βαθιά γνώση της Π. Διαθήκης). Οι Ιουδαίοι θα τον θεωρούσαν αποστάτη: αν και κρατούσε την ιουδαϊκή πίστη, ήταν -ως γιος Έλληνα- απερίτμητος. Η περιτομή του Τιμόθεου έγινε, όχι γιατί ήταν απαραίτητη για την σωτηρία της ψυχής του, αλλά γιατί αυτό θα διευκόλυνε την αποστολική του δράση προς ωφέλεια ψυχών.

3. Η παρουσία του Αγίου Πνεύματος είναι ζωντανή στις καθαρές κι αγωνιζόμενες ψυχές των Αποστόλων. Το άκτιστο Φως τους οδηγεί τροποποιώντας την πορεία τους. Αυτή την Κυριακή που εορτάζουμε τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά και τους αγώνες του για το άκτιστο Φως, ας χρησιμοποιήσουμε τη διήγησή μας και προς αυτή την κατεύθυνση (βλέπε και μάθημα 9ο ΣΤ6).

4. Η μορφή που εμφανίστηκε στο όραμα προφανώς αντιπροσώπευε όλους τους Μακεδόνες (θα λέγαμε κι όλους τους Έλληνες), γι' αυτό είπε στον Παύλο «βοήθησέ μας». Το όραμα το είδε μόνο ο Παύλος, όμως παρατηρούμε πως πιστά τον ακολούθησαν ο Τιμόθεος, ο Σίλας και ο Λουκάς. Κάπου εδώ αντιλαμβανόμαστε και τη συμμετοχή του ευαγγελιστή Λουκά (γιατί μιλάει σε πρώτο πληθυντικό πρόσωπο πια, όσον αφορά τις μετακινήσεις) που είναι κι ο συγγραφέας του βιβλίου των Πράξεων.

5. Το πέρασμα στην Ελλάδα ήταν από τα σημαντικότερα γεγονότα της ιεραποστολής. Το ελληνικό πνεύμα που σ' όλη την αρχαιότητα αναζητούσε την Αλήθεια (αρκεί να διαβάσουμε τα φιλοσοφικά κείμενα και τα έργα των μεγάλων τραγωδών) θ' αναγεννιόταν από το Ευαγγέλιο και θα το υπηρετούσε με την μοναδική σαφήνεια της ελληνικής γλώσσας, η οποία ήταν κι η διεθνής γλώσσα της εποχής. Και πάλι εξαιρετικό παράδειγμα ελληνόφωνου Πατέρα της Εκκλησίας αποτελεί ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς. Το μάθημά μας αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την ιστορική αυτογνωσία των παιδιών: η ελληνικότητα της Μακεδονίας, η σημασία της κοινής πορείας ελληνισμού και χριστιανισμού, η παγκοσμιότητα του ελληνισμού που είχε κατακτήσει το ρωμαϊκό κόσμο (Ρωμαίος →Ρωμιός=Έλληνας=χριστιανός) κ.ά.

6. Στην πόλη των Φιλίππων προφανώς δεν υπήρχε συναγωγή. Όσοι ήταν θεοσεβείς (Ιουδαίοι και προσήλυτοι) κι όχι ειδωλολάτρες, συγκεντρώνονταν στον ποταμό τα Σάββατα και συμπροσεύχονταν. Μάλλον ήταν λίγοι, κυρίως γυναίκες, περιφρονημένες από τους υπόλοιπους κατοίκους της περιοχής κι αναγκάζονταν να βγαίνουν έξω από την πόλη.

7. Οι Απόστολοι κήρυτταν ακόμα κι αν το ακροατήριό τους ήταν ολιγάριθμο, όπως στους Φιλίππους. Δε μετρά ποτέ το πλήθος, αλλά η επιθυμία για σωτηρία.

8. Είναι πολύ τιμητικό για την αγία Λυδία (καλείται κι αυτή ισαπόστολος) ότι αναφέρεται το όνομά της στην Καινή Διαθήκη κι ότι μνημονεύεται κάθε φορά που διαβάζουμε τις Γραφές. Η πλούσια αυτή έμπορος δεν παραμελεί την προσευχή που γίνεται κοντά στον ποταμό, παρά το γεγονός ότι εργάζεται και θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει το επάγγελμά της ως δικαιολογία για να μην πάει. Γίνεται για όλους παράδειγμα, ώστε κι εμείς μπροστά στις βιοτικές μας μέριμνες να μην παραμελούμε τον εκκλησιασμό και την προσευχή μας.

9. Η συνάντηση του Παύλου με τον Τιμόθεο, το όραμα του Παύλου και το κήρυγμά του στους Φιλίππους, όπου βρισκόταν η Λυδία, δεν είναι τυχαία γεγονότα, αλλά αποτελέσματα της Πρόνοιας του Θεού. Η Θεία Πρόνοια απομάκρυνε τη Λυδία από την πατρίδα της (Μ. Ασία) και την οδήγησε στην πόλη των Φιλίππων, που έγινε ο τόπος της σωτηρίας της. Κάτι αντίστοιχο συμπεραίνουμε και με τον δεσμοφύλακα, καθώς και με την απρόσμενη διαταγή για απελευθέρωση των Αποστόλων, μετά την αποκάλυψη ότι ήταν Ρωμαίοι πολίτες. Όλο το μάθημα τονίζει την Πρόνοια του Παντοκράτορα Θεού. Συχνά ο Θεός παρεμβαίνει στη ζωή μας, γι' αυτό ακόμα και μια δυσκολία οφείλουμε να τη δούμε ως μέρος του σχεδίου Του για το πνευματικό μας καλό.

10. Η περίπτωση της υπηρέτριας με το δαιμονικό πνεύμα φέρνει στο προσκήνιο τη συζήτηση για τον διάβολο, τις μαντικές ικανότητες, τα μέντιουμ κλπ. Χρειάζεται πολλή προσοχή στο τι θα πούμε στα παιδιά. Θυμηθείτε το 5ο μάθημα κι ιδιαίτερα τις σημειώσεις Ε2, Ε3 και ΣΤ1.

11. Άνθρωποι δίκαιοι με πνευματικό αισθητήριο υπάρχουν παντού, ακόμα και στα πιο απίθανα μέρη, όπως ο δεσμοφύλακας στη φυλακή. Η ιστορία της Εκκλησίας μας, ειδικά των χρόνων των διωγμών, είναι γεμάτη με μετανιωμένους δημίους, δολοφόνους, ιερείς των ειδώλων, πόρνες, που μεταστράφηκαν κι έγιναν Άγιοι. Ποτέ ας μην κρίνουμε κανέναν, γιατί μόνο ο Θεός γνωρίζει τα βάθη των καρδιών.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Προνοώ» σημαίνει προβλέπω, φροντίζω κι ενδιαφέρομαι για κάτι. Ο Θεός προνοεί για όλη την κτίση και κυρίως για τον άνθρωπο, που είναι το τελειότερο από όλα τα δημιούργηματά Του. Δεν διευθύνει τον κόσμο, αλλά τον κρατά στη ζωή και φροντίζει γι' αυτόν. Βέβαια, εμείς είμαστε ελεύθεροι να ανταποκριθούμε στην Πρόνοιά του και να δεχτούμε τις Θείες δωρεές Του και τη Χάρη Του ή να τις αρνηθούμε. Τίποτα λοιπόν, σε ολόκληρη την κτίση δεν γίνεται τυχαία. Αυτό το βλέπουμε και στην προσωπική μας ζωή. Η γέννησή μας, το ότι είμαστε μέλη της Εκκλησίας του Χριστού και κοινωνούμε, ακόμα και η παρουσία κάποιων προσώπων στη ζωή μας, είναι γεγονότα πίσω από τα οποία κρύβεται η αγάπη του Θεού, που συχνά παρεμβαίνει ευεργετικά. Δεν γίνεται από τη μια να λέμε ότι πιστεύουμε στον Θεό κι από την άλλη να υπολογίζουμε στη δύναμη της τύχης ή ακόμα και στις δεισιδαιμονίες (ζώδια, προλήψεις, γρουσουζιά κ.ά.): τότε δεν υπάρχει λόγος να προσπαθούμε για τίποτα! Αντίθετα, αν πιστέψουμε στην Πρόνοια του Θεού, αυτό θα μας δώσει ελπίδα, θα μας βοηθήσει να ξεπεράσουμε κάθε δυσκολία και κυρίως θα μας κάνει πιο αισιόδοξους, δυνατούς και αποφασιστικούς.
2. Κάποια παιδιά εκφράζουν απορίες σχετικά με τα όνειρα. Στην Καινή Διαθήκη διαβάζουμε για όνειρα που προέρχονται από τον Θεό (π.χ. ο Ιωσήφ είδε στον ύπνο του άγγελο που του έλεγε να πάρει την Παναγία και το Θείο βρέφος και να φύγουν από την Αίγυπτο, οι Μάγοι είδαν όνειρο για να αποφύγουν τον Ηρώδη, η γυναίκα του Πιλάτου συμβούλευσε τον άνδρα της να μην κάνει κακό στον Ιησού, γιατί πολλά έπαθε στο όνειρό της γι' Αυτόν κ.ά). Υπάρχουν επίσης όνειρα «αποκαλυπτικά», με τα οποία ο Θεός μας φανερώνει ιερές εικόνες (π.χ. ανεύρεση θαυματουργής εικόνας Παναγίας Τήνου κ.ά), λείψανα αγίων, τόπο ίδρυσης ιερών μονών κ.ά. Αυτά τα όνειρα όμως είναι ελάχιστα. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή, γιατί υπάρχουν και όνειρα που εκμεταλλεύεται ο διάβολος (όπως διαβάζουμε στους βίους πολλών ασκητών) ή όνειρα τα οποία απλώς εκφράζουν το υποσυνείδητό μας και δε σημαίνουν απολύτως τίποτα.
3. Η αυτοκτονία είναι θανάσιμο αμάρτημα. Ο πιστός χριστιανός σέβεται τη ζωή του ως δώρο Θεού κι οτιδήποτε συμβαίνει -καλό ή κακό- αγωνίζεται να το αντιμετωπίζει με πίστη και ελπίδα στην αγάπη και στην Πρόνοιά Του. Όποιος επιλέγει την αυτοκτονία, έχει χάσει την πίστη και την ελπίδα στον Θεό και ξεφεύγει από το σκοπό της ζωής του (ας θυμηθούμε τον Ιούδα). Εκτός απ' αυτό όμως ο άνθρωπος είναι σώμα και ψυχή. Το σώμα είναι «ναός του Θεού» που όποιος αυτοκτονεί τον καταστρέφει: «εἴ τις τόν ναόν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τούτον ὁ Θεός · ὁ γάρ ναός τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς» (Α' Κορινθ. γ', 17). Προσοχή όμως: μια και πλησιάζουμε στην 25η Μαρτίου, ας προσέξουμε τις θυσίες που έμοιαζαν με αυτοκτονία, αποτελούσαν όμως αποφυγή της αμαρτίας και της ατίμωσης στα χέρια ανήθικων κι άπιστων ανθρώπων (π,χ, ο χορός του Ζαλόγγου).
4. «Γιατί τα πορφυρά (=κόκκινα) υφάσματα που εμπορευόταν η Λυδία ήταν ακριβά;» Η πορφύρα είναι χρωστική ουσία που παράγεται με την επεξεργασία ενός σπάνιου οστράκου και δίνει ανεξίτηλο βαθυκόκκινο χρώμα. Ήταν ιδιαίτερα πολύτιμη λόγω της δυσκολίας παρασκευής και της σπανιότητας των οστράκων από τα οποία παράγεται, οπότε η χρήση ενδυμάτων βαμμένων με πορφύρα ήταν από την κλασσική αρχαιότητα ένδειξη πλούτου και εξουσίας. Έτσι, με το χρώμα της πορφύρας βάφονταν ορισμένα ενδύματα βασιλιάδων και αυτοκρατόρων (π.χ. πορφυρογέννητος).

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις ιστ΄, 1-40.
2. Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Λόγοι περί μοίρας και προνοίας, θανάτου και μελλούσης κρίσεως, εκδ. Αποστολική Διακονία.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Πάτερ παντοκράτορ, καὶ Λόγε, καὶ Πνεῦμα, τρισὶν ἐνιζομένη, ἐν ὑποστάσεσι φύσις, ὑπερούσιε καὶ ὑπέρθεε εἰς σὲ βεβαπτίσμεθα, καὶ σὲ εὐλογοῦμεν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΞΑΚΟΥΣΤΗ

Μακεδονία ξακουστή
του Αλεξάνδρου η χώρα
που έδιωξες τους τύρρανους
κι ελεύθερη είσαι τώρα.

Είσαι και θα `σαι ελληνική
Ελλήνων το καμάρι
κι εμείς τα Ελληνόπουλα
σου πλέκουμε στεφάνι.

Το διαμαντένιο στέμμα σου
για βάλε στο κεφάλι
κι έτσι να σε αντικρίζουμε
περήφανα και πάλι.

Οι Μακεδόνες δεν μπορούν
να ζούνε σκλαβωμένοι
όλα και αν τα χάσανε
η λευτεριά τους μένει.

Μακεδονόπουλα μικρά
χορέψτε και χαρείτε,
προτού κι εσείς στα βάσανα
του κόσμου τούτου μπείτε.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΔΥΝΑΤΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΑ

Χρειαζόμαστε ένα σεντόνι κι ένα μπαλάκι του πιγκ-πογκ. Οι παίκτες χωρίζονται σε δυο ομάδες και στέκονται απέναντι, κρατώντας η καθεμιά από μια πλευρά του σεντονιού, έτσι ώστε να είναι τεντωμένο. Μόλις ο κατηχητής ρίξει το μπαλάκι στο κέντρο του σεντονιού, το παιχνίδι αρχίζει. Η μάχη γίνεται μόνο με το φύσημα. Νικήτρια είναι η ομάδα που στον προκαθορισμένο χρόνο δεν άφησε να μπει στην περιοχή της ο εχθρός – μπαλάκι.

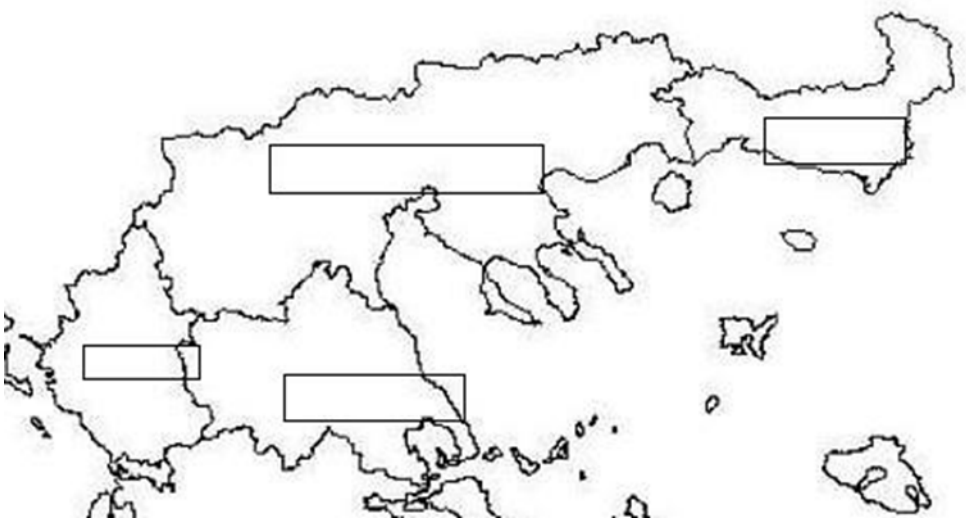
ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν!

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Πού θα βάλετε το κάθε διαμέρισμα της Βόρειας Ελλάδας; Χρωματίστε αυτό για το οποίο ακούσατε σήμερα στο μάθημα:

ΘΡΑΚΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΗΠΕΙΡΟΣ

Τώρα ενώστε αυτά που ταιριάζουν μεταξύ τους:

ΠΑΥΛΟΣ

ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΛΥΔΙΑ

ΜΑΚΕΔΟΝΑΣ

ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΚΑΣ

ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΜΑΡΚΟΣ

ΝΕΑΠΟΛΗ

ΠΟΡΦΥΡΑ

ΜΙΣΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

ΣΙΛΑΣ

ΒΑΡΝΑΒΑΣ

ΚΑΒΑΛΑ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ

ΣΠΑΘΙ

ΒΟΗΘΕΙΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Χριστός μας σταυρώθηκε και πέθανε, για να φανερώσει και σε μας το αληθινό νόημα του προσωπικού μας σταυρού, που μας οδηγεί στην Ανάσταση.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Απόστολος Παύλος κηρύττει στη Θεσσαλονίκη και στη Βέροια για τον Σταυρό του Χριστού και τις σχετικές προφητείες.
- Αρκετοί Ιουδαίοι μελετούν και πιστεύουν, επίσης πολλοί ειδωλολάτρες.
- Οι υπόλοιποι Ιουδαίοι πληρώνουν ταραχοποιούς· ο Απόστολος φυγαδεύεται στην Αθήνα.
- Η Αθήνα γεμάτη είδωλα θλίβει τον Παύλο· οι Αθηναίοι τον καλούν να μιλήσει στον Άρειο Πάγο (δικαστήριο των δολοφόνων).
- Ο Απόστολος μιλά για τον «Άγνωστο Θεό», τον Δημιουργό που έστειλε τον Υιό Του να σταυρωθεί και ν' αναστηθεί.
- Οι Αθηναίοι κοροϊδεύουν την Ανάσταση, ο Παύλος απομακρύνεται, πιστεύουν όμως κάποιοι, όπως ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης κι η Δάμαρις.
- Ο Παύλος φτάνει στην Κόρινθο, εργάζεται και κατοικεί μαζί με τους σκηνοποιούς Ακύλα και Πρίσκιλλα. Ερχομός Τιμόθεου και Σίλα.
- Αντιδράσεις Ιουδαίων στο κήρυγμα· όραμα Παύλου όπου ο Χριστός τον καλεί να συνεχίσει χωρίς φόβο.
- Παραμονή ενάμιση χρόνο στην Κόρινθο με υπομονή κι άρση του σταυρού· άκαρπη προσαγωγή στον Ρωμαίο διοικητή.
- Με την αναχώρησή του αφήνει χιλιάδες πιστούς· η δύναμη του Σταυρού· Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Έχετε ακούσει τη φράση «σηκώνω τον σταυρό μου»; Από πού βγήκε και τι σημαίνει;
- Ποια πόλη ήταν διάσημη στην αρχαία Ελλάδα; Γιατί τη θαύμαζαν τότε;
- Πώς θα σας φαινόταν ένα άγαλμα με την επιγραφή «Άγνωστος θεός»;
- Τι γιορτάζουμε αυτή την Κυριακή της Σαρακοστής;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Ανακριτική καρέκλα

Το ταξίδι του αποστόλου Παύλου στην πατρίδα μας, την Ελλάδα, συνεχίστηκε για πολύ καιρό. Μαζί με τους συντρόφους του περπάτησε υπομονετικά ως τη Θεσσαλονίκη και τη Βέροια. Εκεί δίδαξε, πρώτα στις συναγωγές κι έπειτα παντού, πως ο Χριστός μας έπρεπε να πάθει και να σταυρωθεί για να νικήσει τον θάνατο, όπως είχαν πει κι οι Προφήτες στην Π. Διαθήκη. Πολλοί Ιουδαίοι δέχτηκαν την Αλήθεια μελετώντας τις Γραφές και δίνοντας το καλό παράδειγμα και στους ειδωλολάτρες. Οι υπόλοιποι όμως ζήλεψαν τους Αποστόλους και πλήρωσαν κάτι ταραχοποιούς για να διαδώσουν ψεύτικες κατηγορίες εναντίον του στις δύο πόλεις. Μέσα στη μεγάλη αναστάτωση οι χριστιανοί φυγάδευσαν με πλοίο τον Παύλο στην Αθήνα.

Η πόλη των φιλοσόφων, όπου γεννήθηκε η δημοκρατία, είχε χάσει αρκετή από τη δόξα της. Ήταν πια γεμάτη με είδωλα από θεότητες όλων των γνωστών θρησκειών της εποχής κι αυτό έφερε μεγάλη θλίψη στον απόστολο Παύλο. Οι Αθηναίοι τον προσκάλεσαν να τους μιλήσει στον Άρειο Πάγο, όπου συνήθως δικάζονταν οι δολοφόνοι, ίσως για να τον φοβίσουν· μα εκείνος στάθηκε απέναντί τους με θάρρος. Τους θύμισε ότι ανάμεσα στους βωμούς τους, βρισκόταν κι ένας με την επιγραφή «στον άγνωστο θεό». Αυτόν τον Άγνωστο Θεό που αναζητούσαν ήθελε να τους κηρύξει. Ήταν ο μόνος αληθινός Θεός, που έπλασε ουρανό και γη κι έστειλε τον Υιό Του να σταυρωθεί και ν' αναστηθεί νικώντας τον θάνατο.

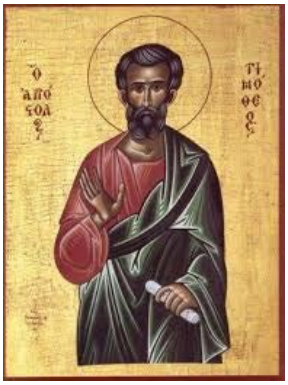
«Ανάσταση από τους νεκρούς;» αναρωτήθηκαν τότε ειρωνικά οι Αθηναίοι και σταμάτησαν ν' ακούν το κήρυγμα του Αποστόλου. Κι όμως, κάποιοι ανάμεσά τους είχαν πιστέψει στην Αλήθεια. Ένας απ' αυτούς ήταν ο σπουδαίος δικαστής Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, αλλά και μια γυναίκα, η Δάμαρις.

Επόμενος σταθμός του ακούραστου Παύλου ήταν η Κόρινθος, ένα σπουδαίο εμπορικό λιμάνι. Μόλις έφτασε, γνωρίστηκε με ένα αγαπημένο ζευγάρι Ιουδαίων, τον Ακύλα και την Πρίσκιλλα. Είχαν ακούσει για τον Χριστό από τότε που ζούσαν στη Ρώμη. Τώρα δούλευαν εδώ ως σκηνοποιοί κι ο Απόστολος, που είχε διδαχτεί από μικρός αυτή την τέχνη, έμεινε μαζί τους για να εργάζεται. Σε λίγο έφθασαν απ' τη Μακεδονία κι ο Σίλας με τον Τιμόθεο. Οι Ιουδαίοι της Κορίνθου άρχισαν ν' αντιδρούν πολύ άσχημα στο κήρυγμα του Παύλου, αλλά ο Κύριος εμφανίστηκε τη νύχτα δίνοντάς του θάρρος: «Μη φοβάσαι και μη σωπαίνεις. Κανείς δε θα σου κάνει κακό, γιατί Εγώ είμαι μαζί σου. Υπάρχει πολύς λαός σ' αυτήν την πόλη που θέλει να με γνωρίσει». Κι έτσι ο Απόστολος έμεινε ενάμιση χρόνο στην Κόρινθο, σηκώνοντας με θάρρος τον σταυρό του κόπου και των άδικων κατηγοριών. Μέχρι και στον Ρωμαίο διοικητή τον οδήγησαν στο τέλος, ο οποίος όμως δεν βρήκε καμιά αιτία να τον καταδικάσει.

Το αποτέλεσμα ήταν απίστευτο. Όταν ο Παύλος αποχαιρέτησε μαζί με τους συνεργάτες του τους Κορίνθιους, χιλιάδες χριστιανοί ζούσαν πια εκεί! Η δύναμη του Σταυρού είχε νικήσει κάθε εχθρικό σχέδιο. Σ' αυτόν ας στηριχτούμε κι εμείς, τώρα που η Εκκλησία μας τον υψώνει στη μέση του δύσκολου ταξιδιού της Μεγάλης Σαρακοστής, για να φτάσουμε στην Ανάσταση!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πού κάλεσαν οι Αθηναίοι τον απόστολο Παύλο να τους μιλήσει; Τι συνέβη εκεί;
- Ποιους γνώρισε ο Παύλος στην Κόρινθο; Γιατί έμεινε μαζί τους;
- Γιατί χρειάστηκε θάρρος ο Απόστολος στην Κόρινθο; Πώς τελικά πήγαν τα πράγματα εκεί;
- Γιατί η Εκκλησία μας υψώνει τον Σταυρό αυτήν την Κυριακή; Εμείς σηκώνουμε κάποιο σταυρό;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ας στηριχτούμε κι εμείς, σαν τον Απόστολο Παύλο, στη δύναμη του Σταυρού, τώρα που η Εκκλησία μας τον υψώνει στη μέση της Μεγάλης Σαρακοστής.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Παρά τις τόσες απογοητεύσεις και τους κινδύνους που έχει υποστεί ο Απόστολος Παύλος από τους συμπατριώτες του, πάντα αρχίζει το κήρυγμά του πρώτα από τις ιουδαϊκές κοινότητες των τόπων που επισκέπτεται. Αγαπά τον λαό του και πιστεύει πως ο Θεός είχε διαλέξει τον Ισραήλ, για να κρατήσει την αληθινή πίστη και να φέρει στον κόσμο τον Μεσσία. Είναι ο Απόστολος των εθνών, αλλά κανείς δεν μπορεί να τον κατηγορήσει πως ξέχασε τους ομοεθνείς του. Εξάλλου, οι Ιουδαίοι γνωρίζουν τις προφητείες και τον Νόμο κι έτσι, αν έχουν καλή προαίρεση, μπορούν ευκολότερα να πιστέψουν.
2. Στη Θεσσαλονίκη ο Απόστολος δίδαξε τρία Σάββατα στη συναγωγή. Δυστυχώς εκεί ζούσαν οι πιο αντιδραστικοί Ιουδαίοι, που πλήρωσαν κακοποιά στοιχεία, για να ξεσηκώσουν την πόλη και τις αρχές εναντίον του. Οι Ιουδαίοι της Βέροιας ήταν πιο ευγενικοί και φιλήσυχοι, αλλά υποκινήθηκαν από τους ίδιους ταραχοποιούς, που ακολούθησαν κι εκεί τον Απόστολο για να κατηγορήσουν το έργο του. Η συκοφαντία, το ψέμα, η συνεργασία με εγκληματίες, όλα δείχνουν τον φθόνο και την πλάνη αυτών των ανθρώπων.

3. Στα χρόνια της Ρωμαϊκής κυριαρχίας, η Αθήνα της φιλοσοφίας και της δημοκρατίας έχει χάσει το υψηλό πνευματικό της ανάστημα. Θεότητες απ' όλη την αυτοκρατορία εικονίζονται στα αγάλματά της και αργόσχολοι λογομαχούν όλη μέρα με πλανόδιους φιλοσόφους. Όλη αυτή η ειδωλολατρική ατμόσφαιρα στενοχωρεί τον Απόστολο Παύλο, που έχει σπουδάσει την αρχαία ελληνική φιλοσοφία, έχει εκτιμήσει το ελληνικό πνεύμα κι επιθυμεί να γνωρίσουν όλοι την Αλήθεια. Βρίσκει αφορμή, λοιπόν, από τον βωμό «στον άγνωστο θεό» για ν' αρχίσει το κήρυγμά του.

4. Το κήρυγμα του Σταυρού είναι σκάνδαλο για τους Ιουδαίους: πώς γίνεται ο ένδοξος Μεσσίας που περίμεναν να εξευτελίζεται και να πεθαίνει στα χέρια των Ρωμαίων;. Είναι όμως και ανοησία για τους Έλληνες και τους ειδωλολάτρες: είναι δυνατόν να υπερισχύει αυτός που βασανίζεται και πεθαίνει και τι λογικές αποδείξεις θα μπορούσαν να υπάρχουν για την ανάσταση από τους νεκρούς; Οι Αθηναίοι απαντούν κοροϊδευτικά: «Θα σε ξανακούσουμε...» (Πράξ., ιζ΄ 32) μόλις ο Παύλος μιλά για το Πάθος και την Ανάσταση του Κυρίου, όμως ο σπόρος έχει ήδη ριζώσει.

5. Ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης θα γίνει αργότερα επίσκοπος της Αθήνας. Υπάρχουν δύο πολύ όμορφες παραδόσεις που σχετίζονται με το πρόσωπό του. Έχουμε ήδη αναφέρει την πρώτη στο δέκατο τρίτο μάθημα (Ε6), που αφορά την παρουσία του στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Μια άλλη παράδοση μας λέει ότι όταν είχε γίνει η ολική έκλειψη ηλίου την ημέρα της Σταύρωσης του Κυρίου, ό άγιος, νεαρός τότε, βρισκόταν στην Αίγυπτο και βλέποντας το φαινόμενο είπε: «Ή κάποιος θεός πάσχει ή ήλθε το τέλος του κόσμου». Ακούγοντας στο κήρυγμα του αποστόλου Παύλου στην Αθήνα τα γεγονότα του Σταυρού και του Πάθους, θυμήθηκε την εμπειρία του και, βέβαιος πια για την Αλήθεια, βαπτίστηκε χριστιανός.

6. Η θέση της γυναίκας είναι σπουδαία από τα πρώτα κιόλας χρόνια της Εκκλησίας. Η Λυδία στους Φιλίππους, η Λωίδα κι η Ευνίκη (γιαγιά και μητέρα του Τιμόθεου) στα Λύστρα, η Δάμαρις στην Αθήνα, η Πρίσκιλλα στην Κόρινθο είναι μερικές μόνο από τις δραστήριες χριστιανές που αναφέρονται στο έργο του Αποστόλου Παύλου.

7. Η Κόρινθος, σπουδαία εμπορική πόλη, ήταν κέντρο ειδωλολατρικής λατρείας της θεάς Αφροδίτης. Η φράση «Κορινθία παῖς» (= κοπέλα της Κορίνθου) σήμαινε γυναίκα ελευθερίων ηθών, εξαιτίας των οργίων που γίνονταν συνεχώς προς τιμήν της θεάς. Να όμως, που σ' αυτόν τον τόπο υπάρχει πολύς λαός έτοιμος ν' ακούσει για τον Χριστό! Ο Ίδιος ο Κύριος το αποκαλύπτει σε όραμα στον Παύλο, όταν αποθαρρύνεται από τις αντιδράσεις των Ιουδαίων και την βαριά ειδωλολατρική ατμόσφαιρα. Ποτέ ας μη βγάζουμε βιαστικά συμπεράσματα, γιατί «οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις» (προς Ρωμ. ε΄, 20).

8. Ο Απόστολος Παύλος προσπαθεί παντού να εργάζεται και να μην επιβαρύνει οικονομικά τους χριστιανούς με την παρουσία του. Γνώριζε την τέχνη του σκηνοποιού και την εξάσκησε σχεδόν σε όλα τα μέρη όπου έμεινε. Μια μεγάλη φιλία ξεκινά μ' αυτόν τον τρόπο στην Κόρινθο: ο Ακύλας με την Πρίσκιλλα, το αγαπημένο χριστιανικό ζευγάρι (πρέπει να ήταν ήδη χριστιανοί, όταν τους γνώρισε ο Παύλος), από συνεργάτες στο επάγγελμα, θα γίνουν συνεργάτες του στην ιεραποστολή. Είχαν έρθει από τη Ρώμη, όταν ο Κλαύδιος έδιωξε από εκεί όλους τους Ιουδαίους.

9. Ο Απόστολος Παύλος σηκώνει τον σταυρό των αντιδράσεων και των δοκιμασιών και γίνεται ζωντανό παράδειγμα για όποιον επιθυμεί ν' ακολουθήσει τον Χριστό. «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθείτω μοι» (Μάρκ. η΄ 34). Με τον Σταυρό νικήθηκε ο θάνατος κι αυτό επαναλαμβάνεται στη ζωή κάθε χριστιανού, που σηκώνοντας τον σταυρό οδηγείται στην Ανάσταση. Γι' αυτό κι η Εκκλησία μας υψώνει τον Σταυρό του Κυρίου τώρα που βρισκόμαστε στη μέση της Μεγάλης Σαρακοστής , ώστε να πάρουμε δύναμη και να συνεχίσουμε.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί ο Χριστός έπρεπε να πάθει και να σταυρωθεί για να σωθούμε;» Ο Θεάνθρωπος Χριστός ένωσε στο Πρόσωπό Του τη Θεία και την ανθρώπινη φύση. Γεννήθηκε και έζησε σαν αληθινός άνθρωπος, για ν' αγιάσει με την ύπαρξή Του κάθε κομμάτι της καθημερινότητάς μας. Έγινε όμοιος με εμάς σε όλα εκτός από την αμαρτία, γι' αυτό και ήταν ο μόνος που μπορούσε να τη νικήσει, αφού έμεινε απείραχτος από τη δύναμή της. Από αγάπη δέχτηκε με τη θέλησή Του να υπομείνει να αποτελέσματά της: τον πόνο, την καταδίκη, την περιφρόνηση, τον θάνατο. Είμαστε έτσι βέβαιοι, πως αν μένουμε ενωμένοι μαζί Του, μπορούμε να τα νικήσουμε κι εμείς και να φτάσουμε στην Ανάσταση!
2. «Γιατί ο Παύλος έφευγε πολλές φορές κρυφά για να σωθεί; Ήταν δειλός;» Όπως έχουμε δει και σε άλλα μαθήματα, όλοι οι Απόστολοι, αλλά κι αργότερα οι Μάρτυρες και οι Άγιοι, σε δύσκολες εποχές αναγκάζονταν να φεύγουν κυνηγημένοι και να κρύβονται. Δεν ήταν δειλοί, αγωνίζονταν όμως να σωθούν για το καλό της Εκκλησίας. Οι πιστοί πολλές φορές φυγάδευαν τους Αποστόλους με κίνδυνο της ζωής τους, για να συνεχιστεί η ιεραποστολή και να γνωρίσουν κι άλλοι την Αλήθεια.
3. «Γιατί έμειναν πίσω στη Μακεδονία ο Σίλας με τον Τιμόθεο;» Οι Ιουδαίοι κυνηγούσαν κυρίως τον Παύλο, γιατί δεν μπορούσαν να φέρουν αντίρρηση στα δυναμικά του κηρύγματα και στη γνώση της Αγίας Γραφής που είχε. Επομένως, ο Παύλος έπρεπε να φυγαδευτεί για να σωθεί. Οι άλλοι δύο Απόστολοι (έτσι τους καλούμε, αφού έκαναν κι αυτοί αποστολικό έργο) έμειναν λίγο καιρό ακόμα για να στηρίξουν και να κατηχήσουν τους νέους πιστούς.
4. «Γιατί οι Αθηναίοι είχαν φτιάξει βωμό σε άγνωστο θεό;» Την εποχή εκείνη οι κάτοικοι της Αθήνας είχαν φτιάξει αγάλματα όχι μόνο για τους δώδεκα θεούς του Ολύμπου, αλλά και για κάθε θεότητα που γνώριζαν από τους ταξιδιώτες που έφταναν στην πόλη τους. Από τον φόβο τους μήπως είχαν παραλείψει κάποιο ξένο θεό έφτιαξαν αυτό το βωμό. Ο απόστολος Παύλος ξεκίνησε να τους μιλάει για τον Χριστό με αφορμή την επιγραφή «στον άγνωστο θεό», ώστε να τους κινήσει το ενδιαφέρον και να τον ακούσουν προσεκτικά.
5. «Πώς είχαν μάθει για τον Χριστό ο Ακύλας με την Πρίσκιλλα, όταν ζούσαν στη Ρώμη;» Πραγματικά κανένας Απόστολος δεν είχε προφθάσει να πάει στη Ρώμη μέχρι τότε. Πολλοί όμως έμποροι και ταξιδιώτες από άλλες περιοχές, που είχαν γίνει χριστιανοί, έφταναν καθημερινά στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Έτσι, η πίστη τους είχε γίνει γνωστή και υπήρχε ήδη μια μικρή κοινότητα χριστιανών, πριν φτάσει τελικά ο ίδιος ο απόστολος Παύλος πολύ αργότερα στη Ρώμη (βλέπε επόμενα μαθήματα).
6. «Τι θα πει σηκώνω τον σταυρό μου;» Στον καθένα μας συμβαίνουν διάφορες δυσκολίες. Μπορεί να αφορούν τον χαρακτήρα, την υγεία, την οικογένεια, την εργασία, την πατρίδα μας κι ό,τι άλλο μπορούμε να φανταστούμε. Όταν αγωνιζόμαστε να τις αντιμετωπίζουμε με υπομονή κι εμπιστοσύνη στον Θεό, τότε μοιάζουμε στον Χριστό που σήκωσε τον Σταυρό Του από υπακοή στο θέλημα του Πατέρα κι από αγάπη για εμάς. Αν, αντίθετα, κατηγορούμε τον Θεό για όσα άσχημα μας παρουσιάζονται και αντιδράμε εναντίον όλων, δεν έχουμε καμία ωφέλεια και χάνουμε τη χαρά της Ανάστασης.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων ιζ΄ 1-34, ιη΄ 1-17.
2. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, Ομιλίες ΛΖ΄, ΛΗ΄, ΛΘ΄, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις ''Γρηγόριος ο Παλαμάς''.
3. Joseph Holzner, ΠΑΥΛΟΣ, Εκδόσεις «Η Δαμασκός», Αθήναι 1969.
4. Κωνσταντίνου Τριανταφύλλου, Οι Άγιοι Δώδεκα Απόστολοι, Εκδόσεις «Μικρά Ζύμη» 2005.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΣΑΜΙΚΟΣ (Ν. Γκάτσος, Μ. Χατζιδάκις)

Στα κακοτράχαλα τα βουνά
με το σουραύλι και το ζουρνά
πάνω στην πέτρα την αγιασμένη
χορεύουν τώρα τρεις αντρειωμένοι.
Ο Νικηφόρος κι ο Διγενής
κι ο γιος της Άννας της Κομνηνής.

Δική τους είναι μια φλούδα γης
μα εσύ Χριστέ μου τους ευλογείς
για να γλιτώσουν αυτή τη φλούδα
απ' το τσακάλι και την αρκούδα.
Δες πώς χορεύει ο Νικηταράς
κι αηδόνι γίνεται ο ταμπουράς.

Από την Ήπειρο στο Μοριά
κι απ' το σκοτάδι στη λευτεριά
το πανηγύρι κρατάει χρόνια
στα μαρμαρένια του χάρου αλώνια.
Κριτής κι αφέντης είν' ο Θεός
και δραγουμάνος του ο λαός.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΤΟ ΑΝΑΜΜΕΝΟ ΣΠΙΡΤΟ

Τα παιδιά χωρίζονται σε δυο ομάδες. Ένας παίκτης της πρώτης ομάδας ξεκινά και λέει μυστικά την αλφαβήτα. Μόλις ο κατηχητής τον σταματήσει, εκείνος λέει το γράμμα στο οποίο είχε φτάσει. Ο κατηχητής ανάβει αμέσως ένα σπίρτο και τα μέλη της ομάδας πρέπει, μέχρι το σπίρτο να καεί ή να σβήσει, να πουν όσες περισσότερες λέξεις μπορούν με αρχικό γράμμα το συγκεκριμένο.

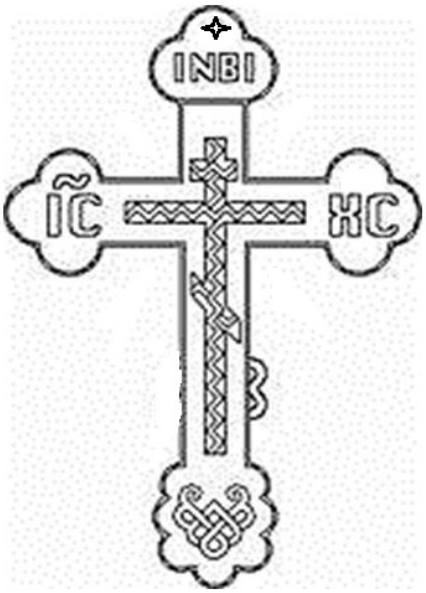
Το ίδιο συνεχίζεται με την άλλη ομάδα (πάλι μυστική αλφαβήτα και νέο σπίρτο). Έπειτα από μερικές παρτίδες μετράμε τις λέξεις που συνολικά βρήκε η κάθε ομάδα από τα διάφορα γράμματα και βρίσκουμε τη νικήτρια.

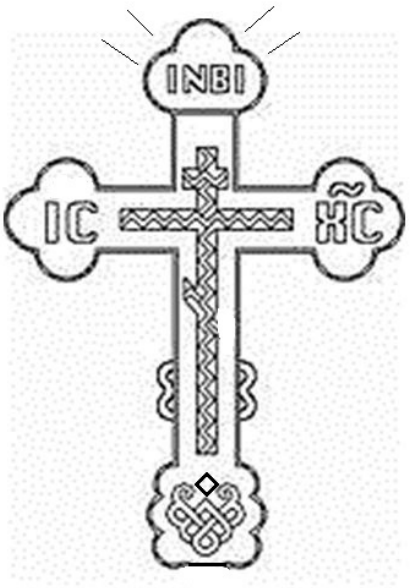
ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Βρείτε τις 8 διαφορές ανάμεσα στους δύο σταυρούς:

Στο διπλανό κρυπτόλεξο βρίσκονται κρυμμένες οι 6 ελληνικές πόλεις απ' τις οποίες πέρασε ο απόστολος Παύλος. Μπορείτε να τις βρείτε;

Κ	Θ	Θ	Η	Ε	Ο	Φ	Ρ	Κ	Ν	Λ
Ο	Ε	Α	Ι	Ι	Ν	Ο	Σ	Κ	Ν	Α
Ρ	Π	Ι	Κ	Ο	Λ	Ε	Ι	Φ	Σ	Π
Ι	Ν	Ν	Ο	Σ	Η	Ι	Ι	Ι	Ο	Λ
Ν	Λ	Ε	Ι	Η	Φ	Ρ	Ρ	Λ	Ι	Ρ
Θ	Ε	Σ	Σ	Α	Λ	Ο	Ν	Ι	Κ	Η
Ο	Ο	Ι	Ι	Ε	Ο	Ρ	Β	Π	Ε	Α
Σ	Ο	Α	Σ	Σ	Κ	Ε	Σ	Π	Β	Θ
Λ	Π	Π	Λ	Ν	Ε	Α	Π	Ο	Λ	Η
Ε	Ι	Ι	Ο	Β	Ε	Ρ	Ο	Ι	Α	Ν
Η	Ε	Σ	Λ	Ο	Α	Ι	Λ	Ε	Σ	Α

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ

ΣΤΗΝ ΕΦΕΣΟ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην ομολογία του Αγίου Βαπτίσματος που λάβαμε εις άφεσιν αμαρτιών και στην πίστη μας στο αναβάπτισμα (Ιερά Εξομολόγηση) που μυστηριακά μας χαρίζει η Εκκλησία.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Γιορτή Ευαγγελισμού, η Παναγία μας με ταπείνωση έγινε η Μητέρα της Ζωής.
- Παύλος, Ακύλας και Πρίσκιλλα στο εμπορικό λιμάνι της Εφέσου. Ναός της Αρτέμιδας «μητέρας της ζωής», θυσίες από φόβο, ασημένια αντίγραφα από τον Δημήτριο για κάθε ειδωλολάτρη.
- Ο Παύλος ξεκινά το κήρυγμα απ' τη συναγωγή, τον παρακαλούν να μείνει, αφήνει Ακύλα και Πρίσκιλλα κι αναχωρεί με υπόσχεση επιστροφής.
- Το ζευγάρι ακούει τον Ιουδαίο Απολλώ να κηρύττει τον Χριστό με γνώση των Γραφών, αλλά ξέροντας μόνο το βάπτισμα του Προδρόμου: στο πρώτο σκαλί της πίστης (αγ. Ιωάν Κλίμακος).
- Ο Απολλώς κατηχείται για τη σημασία του Αγίου Βαπτίσματος (παιδιά του Θεού, μέλη Σώματος Χριστού), βαπτίζεται και συνεχίζει την ιεραποστολή· το ίδιο κι άλλοι Ιουδαίοι, που βαπτίστηκαν από τον Παύλο μόλις επέστρεψε και γέμισαν με χαρίσματα.
- Όσοι χρησιμοποίησαν το Όνομα του Χριστού «μαγικά» έπαθαν ζημιά· όσοι εξομολογούνταν κι έκαιγαν μαγικά βιβλία, ωφελήθηκαν.
- Πολλοί ειδωλολάτρες πιστεύουν· ο Δημήτριος ανησυχεί για το επάγγελμά του και ξεσηκώνει με τους τεχνίτες του τον λαό. Πολύωρη αναταραχή στο θέατρο, ο Παύλος κρύβεται.
- Έχοντας κλείσει 3 χρόνια εκεί με πολλούς κινδύνους (πάλη με «θηρία») ο Παύλος φεύγει· καρποί του έργου του φαίνονται αργότερα στον Ιωάννη, μαθητή της Αγάπης.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Έχετε πάει σε βάπτιση; Τι χρώμα είναι συνήθως τα βαπτιστικά ρούχα του παιδιού; Γιατί;
- Τι έκανε ο άγιος Ιωάννης ο πρόδρομος στην έρημο; Γιατί βάπτιζε τους ανθρώπους;
- Τι κάνουμε όταν λερωθεί ένα ρούχο; Μπορεί να γίνει κάτι όταν λερωθεί το ρούχο της ψυχής;
- Ποια ονομάζουμε στην Εκκλησία «Μητέρα της Ζωής»; Πώς το πέτυχε αυτό;

Η Εκκλησία μας γιορτάζει αυτές τις μέρες τη χαρούμενη γιορτή του Ευαγγελισμού! Η Παναγία μας δέχτηκε με ταπείνωση να γεννήσει τον Χριστό κι απ' τη στιγμή εκείνη έγινε η Μητέρα της Ζωής. Τέτοιες σκέψεις έκανε κι ο απόστολος Παύλος καθώς έφτανε συντροφιά με τον Ακύλα και την Πρίσκιλλα στην Έφεσο. Κόσμος απ' όλα τα μέρη της γης στριμωχνόταν στο λιμάνι και στους δρόμους της, γιατί ήταν ξακουστό εμπορικό κέντρο της εποχής. Όλοι οι ειδωλολάτρες όμως έτρεχαν πρώτα-πρώτα γεμάτοι φόβο στον μεγαλόπρεπο ναό με το πανύψηλο άγαλμα της «μεγάλης θεάς Αρτέμιδας», για να προσφέρουν θυσίες. Την νόμιζαν «μητέρα της ζωής» κι αγωνιούσαν μήπως θυμώσει μαζί τους. Γι' αυτό, πάντα αγόραζαν από τον διάσημο τεχνίτη Δημήτριο και τους βοηθούς του ένα μικρό ασημένιο αντίγραφο του ναού της. Πόσο μακριά βρίσκονταν απ' την αλήθεια!

Ο Παύλος γεμάτος λαχτάρα για τη διάδοση του Ευαγγελίου, ξεκίνησε το κήρυγμά του από τη συναγωγή των Ιουδαίων. Τόσο μεγάλη εντύπωση τους προκάλεσε ο λόγος του, ώστε τον παρακαλούσαν να μείνει κι άλλο στα μέρη τους. Αφού, λοιπόν, άφησε κοντά τους τον Ακύλα και την Πρίσκιλλα, έφυγε με την υπόσχεση πως, αν θέλει ο Θεός, σε λίγο καιρό θα ξαναγυρίσει. Έτσι το αγαπημένο ζευγάρι συνέχισε την ιεραποστολή ανάμεσα στους Εφεσίους, μέχρι που μια μέρα έκπληκτοι άκουσαν και κάποιον άλλον να κηρύττει για τον Χριστό! Ήταν ο Ιουδαίος Απολλώς. Τι όμορφα που μιλούσε και πόσο καλά ήξερε τους Προφήτες και τον Μωυσή! Ο Ακύλας με την Πρίσκιλλα, όχι μόνο δε ζήλεψαν, αλλά τον θαύμασαν και τον ρώτησαν ποιος τον είχε βαπτίσει. Όμως ο Απολλώς είχε μονάχα ακούσει για το βάπτισμα που έκανε ο Πρόδρομος στην έρημο. Η πίστη μας μοιάζει με μια σκάλα -όπως σοφά μας λέει κι ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος που γιορτάζουμε την τέταρτη Κυριακή της Σαρακοστής- κι ο Απολλώς βρισκόταν ακόμα στο πρώτο σκαλί. Ήταν χριστιανός, μα αβάπτιστος και δεν είχε δεχτεί όλο το φως του Ευαγγελίου. Τότε το ζευγάρι μίλησε στον σπουδαίο αυτό κήρυκα για τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος, που με το Άγιο Βάπτισμα μάς κάνει παιδιά του Θεού. Ο Απολλώς με υπακοή και ταπείνωση βαπτίστηκε και συνέχισε ενθουσιασμένος το κήρυγμά του, όχι μόνο στην Έφεσο, αλλά και στην Ελλάδα.

Μετά από μεγάλες κι επικίνδυνες πορείες ανάμεσα στις χριστιανικές εκκλησίες, ο Παύλος τελικά ξαναγύρισε στην Έφεσο. Εξήγησε κι εκείνος σε όσους γνώριζαν μόνο το βάπτισμα του Προδρόμου πως δεν αρκούσε μόνο να μετανοήσουν για τις αμαρτίες τους, αλλά έπρεπε να βαπτιστούν στο όνομα της Αγίας Τριάδας για να μπουν στο Σώμα του Χριστού, την Εκκλησία. Όσοι δέχτηκαν με χαρά, γέμισαν με τα δώρα του Αγίου Πνεύματος, μιλώντας γλώσσες που πριν δεν ήξεραν και βοηθώντας στην ιεραποστολή. Όσοι όμως νόμιζαν ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Όνομα του Κυρίου Ιησού Χριστού «μαγικά», χωρίς μετάνοια και πίστη, πάθαιναν μεγάλη ζημιά από τα πονηρά πνεύματα! Αντίθετα, ωφελήθηκαν πολύ εκείνοι που εξομολογούνταν τις άσχημες πράξεις τους κι έκαιγαν τα βιβλία που είχαν αγοράσει από τους μάγους της εποχής.

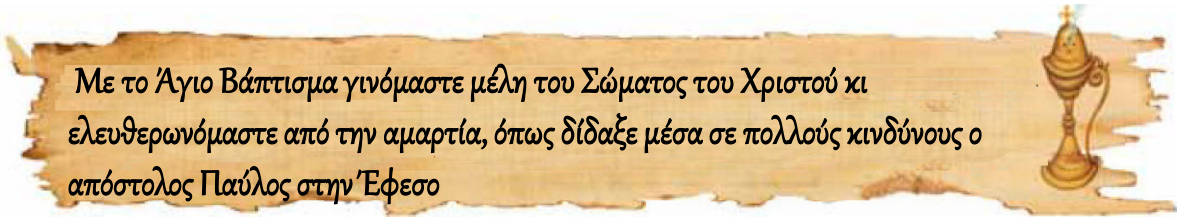
Η πίστη λοιπόν απλωνόταν στην Έφεσο και πολλοί ειδωλολάτρες έγιναν χριστιανοί. Αυτό ανησύχησε φοβερά τον Δημήτριο και τους τεχνίτες του. Σε λίγο ποιος θα αγόραζε πια τα ασημένια του αγαλματάκια; Άρχισε τότε να ξεσηκώνει τον κόσμο εναντίον του Παύλου κι έτσι ξέσπασε μεγάλη αναταραχή. Μια λαοθάλασσα μαζεύτηκε στο θέατρο, φωνάζοντας: «Μεγάλη η Άρτεμις των Εφεσίων!». Οι πιστοί έκρυψαν τον Απόστολο, ώσπου μετά από ώρες οι άρχοντες κατάφεραν να ηρεμήσουν και να διαλύσουν τα πλήθη. Ο Παύλος μετά από τρία χρόνια εργασίας στην Έφεσο, έπρεπε να φύγει για να σωθεί. Αργότερα, καθώς θυμόταν τις μεγάλες του περιπέτειες, έγραφε στις επιστολές του ότι «στην Έφεσο πάλεψε με θηρία». Όμως το έργο του είχε ριζώσει και τους καρπούς του θα συναντούσε έπειτα από μερικά χρόνια ένας άλλος σπουδαίος Απόστολος, ο μαθητής της Αγάπης, ο Ιωάννης.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Ποιον συνάντησαν στην Έφεσο ο Ακύλας και η Πρίσκιλλα και τι τον συμβούλεψαν να κάνει;
- Ποια μυστήρια της Εκκλησίας ακούσαμε σήμερα;
- Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε «μαγικά» το Όνομα του Κυρίου;
- Ποια μεγάλη αναταραχή συνέβη στην Έφεσο;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Το σημερινό μάθημα συμπίπτει με τη μεγάλη γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, καθώς και με την Δ΄ Κυριακή της Σαρακοστής, που τιμάμε τον άγιο Ιωάννη συγγραφέα της Κλίμακας. Η ταπείνωση κι η υπακοή της Παναγίας μας την έκαναν Μητέρα της Ζωής, Μητέρα του Θεού. Αυτήν τη Μητέρα αναζητούσε όλος ο αρχαίος κόσμος σε κάθε γυναικεία θεότητα, όπως και στην Αρτέμιδα της Εφέσου, θεά της γονιμότητας (που καθόλου δε θύμιζε την αρχαιοελληνική Αρτέμιδα, την οποία γνωρίζουν τα παιδιά της Γ΄ δημοτικού στη μυθολογία). Για τον άγιο Ιωάννη μπορούμε να κάνουμε μια μικρή αναφορά, εκεί που παρουσιάζουμε την πίστη μας σαν μια σκάλα, στην οποία ο Απολλώς βρισκόταν στο πρώτο σκαλί, αφού δεν είχε δεχτεί το Άγιο Βάπτισμα.
2. Η σχέση των ανθρώπων με τις αρχαίες θεότητες, αλλά και με πολλές σύγχρονες, βασίζεται στον φόβο. Ο Χριστός ήρθε να μας ελευθερώσει από τον φόβο και να μας οδηγήσει στην αγάπη: «ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον» (Α΄ Ιωάν. δ΄ 18). Ας αναρωτηθούμε μαζί με τα παιδιά: η δική μας σχέση με τον Χριστό βασίζεται στην αγάπη ή στον φόβο; Τηρούμε τις εντολές Του, για να αποφύγουμε την τιμωρία ή επειδή Τον αγαπούμε και χαιρόμαστε με το θέλημά Του;
3. Ο απόστολος Παύλος ξεκινά πάλι το έργο του από τη συναγωγή με πολύ καλά αποτελέσματα.

Θέλει όμως να περιοδεύσει στις υπολοιπες εκκλησίες της Ασίας κι έτσι αφήνει πίσω τους νέους του συνεργάτες, το ζευγάρι που είδαμε και στο προηγούμενο μάθημα. Ο Ακύλας και η Πρίσκιλλα, αν και γνωρίζουν καλά το Ευαγγέλιο, δεν επιχειρούν να μιλήσουν εκείνοι στη συναγωγή. Ούτε βέβαια υποτιμούν τον Απολλώ θεωρώντας τον αδίδακτο και ακατάλληλο. Βλέπουν μπροστά τους έναν πολύ άξιο νέο, ικανό για δημόσια δράση κι έτσι τον πλησιάζουν και τον διδάσκουν με αγάπη· αλλά κι εκείνος διδάσκεται με ταπείνωση (άλλη μια ευκαιρία να θίξουμε την ταπείνωση, που έχει σχέση με τον Ευαγγελισμό), πως μόνο η γνώση της αγίας Γραφής δεν αρκεί για να τον σώσει. Αν και λαμπρός ρήτορας, δέχεται ευχαρίστως τη διδασκαλία από έναν σκηνοποιό και τη γυναίκα του και βαπτίζεται.

4. Εκείνοι που δεν γνώρισαν την αλήθεια, όχι από δική τους αδιαφορία, αλλά επειδή δεν ήταν ευνοϊκές οι συνθήκες στη ζωή τους, πρέπει να αντιμετωπίζονται με συμπάθεια. Στην επιστροφή του από άλλη μια κοπιαστική περιοδεία, ο Παύλος βρίσκει στην Έφεσο άλλους δώδεκα Ιουδαίους που είχαν πιστέψει στο κήρυγμα του Προδρόμου «να μετανοήσουν, για να είναι έτοιμοι να υποδεχθούν το Μεσσία». Τους διδάσκει ότι το ξακουστό βάπτισμα του Ιωάννου ήταν βάπτισμα μετανοίας κι όχι Χάριτος, όπως έλεγε κι ο ίδιος ο Πρόδρομος: «ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί» (Ματθ. γ΄ 11).

5. Μόλις βαπτίζονται οι δώδεκα άνδρες, ακολουθεί το μυστήριο του Χρίσματος και γεμίζουν με τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος (βλέπε και μάθημα 11ο).

6. Το κορυφαίο γεγονός της επίγειας ζωής μας είναι το βάπτισμά μας. Μ’ αυτό αρνηθήκαμε τον διάβολο και γίναμε παιδιά του Θεού και μέλη της Εκκλησίας Του που είναι η μεγάλη χριστιανική οικογένειά μας. Από την ημέρα που βαπτιστήκαμε αρχίζει ο πνευματικός μας αγώνας με σκοπό τη θέωση. Δυστυχώς όμως, ξεχνάμε συχνά τις υποσχέσεις που δώσαμε τότε και ξαναγυρίζουμε στην αμαρτία. Ο φιλάνθρωπος Θεός, που γνωρίζει αυτή την αδυναμία μας, μας δίνει τη δυνατότητα να αναβαπτιστούμε, να καθαρίσουμε την ψυχή μας και να επιστρέψουμε κοντά Του. Αυτό είναι το μυστήριο της Εξομολόγησης, όπου οι πληγές από την αμαρτία μπορούν να θεραπευτούν μόνο με την ειλικρινή μας μετάνοια και την ομολογία μας μπροστά στον πνευματικό, που μας συμπαραστέκεται και μας καθοδηγεί στον δρόμο της σωτηρίας. Έτσι βλέπουμε ότι έκαναν οι χριστιανοί από τα πρώτα χρόνια της ζωής της Εκκλησίας.

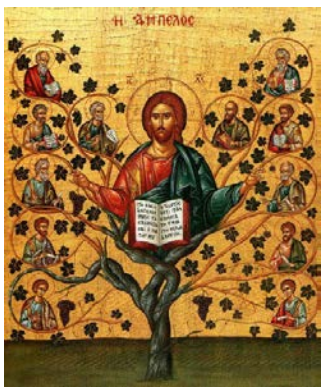
7. Η μαγεία ήταν διαδεδομένη στην Έφεσο, όπως και σε άλλα μέρη. Αντίστοιχοι με τους μάγους της ειδωλολατρικής εποχής είναι σήμερα οι άνθρωποι που προλέγουν τη μοίρα (μέντιουμ, αστρολόγοι, πνευματιστές κ.ά). Ο διάβολος με κάθε τρόπο θέλει να κάνει τους ανθρώπους να ξεχάσουν το Θεό και τους παρασύρει χωρίς να το καταλαβαίνουν (βλέπε και προηγούμενα μαθήματα). Στην περίπτωση της Εφέσου μερικοί Ιουδαίοι εξορκιστές χρησιμοποίησαν χωρίς πίστη το Όνομα του Χριστού, με αποτέλεσμα ο δαιμονισμένος, τον οποίο προσπαθούσαν να θεραπεύσουν, να τους δείρει σχεδόν μέχρι θανάτου (αποφεύγουμε να βάλουμε με λεπτομέρειες το γεγονός στο μάθημα). Ο διάβολος αντιδρά βίαια, όταν δεν έχουμε αληθινή πίστη και δεν είμαστε ενταγμένοι στο Σώμα του Χριστού, αλλιώς φαίνεται πόσο αδύνατος είναι και απομακρύνεται.

8. Η τεράστια αναταραχή που προκάλεσε ο Δημήτριος με τους τεχνίτες του (από τον φόβο μη χάσουν τα έσοδά τους) έμοιαζε με «στάση» και γι’ αυτό οι άρχοντες της πόλης προσπάθησαν να ηρεμήσουν τα πλήθη, για να μην κατηγορηθούν στον έπαρχο της περιοχής. Έτσι, ο Απόστολος κινδύνευε πια να συλληφθεί και γι’ αυτό αναχωρεί, για να συνεχίσει αλλού την ιεραποστολή. Θα τον ξαναδούμε στο επόμενο μάθημα να συναντά τους πρεσβυτέρους της πόλης για τελευταία φορά, ενώ στην Έφεσο θα συναντήσουμε στο 24ο μάθημα τον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο, τον μαθητή της Αγάπης.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Κι εμείς μόλις επισκεφτούμε ένα μέρος, πηγαίνουμε πρώτα να προσκυνήσουμε σ' ένα ναό, ένα μοναστήρι κ.λπ. κι αγοράζουμε εικόνες ή παίρνουμε κάποιο ιερό ενθύμιο. Μοιάζουμε με τους ειδωλολάτρες στην Έφεσο, που έτρεχαν στον ναό της Αρτέμιδας κι αγόραζαν τα αγαλματάκια του Δημητρίου;» Οι ειδωλολάτρες της εποχής φοβούνταν τους θεούς τους και λάτρευαν τα είδωλα που τους παρίσταναν, αποδίδοντάς τους μαγικές ιδιότητες. Οι χριστιανοί αγαπάμε τον Θεό και τους Αγίους μας και προσκυνούμε όχι την ύλη, αλλά το πρόσωπο που εικονίζεται ή που τιμάται στον ναό. Επίσης ευλαβούμαστε τα αντικείμενα που κράτησαν, γιατί γίνονται αφορμή να προσευχόμαστε με πίστη στον Θεό ζητώντας τις πρεσβείες τους. Πολλοί μπήκαν σε αγίους τόπους, όπως στον Πανάγιο Τάφο ή προσκύνησαν ιερά λείψανα, χωρίς καθόλου να ωφεληθούν. Η λατρεία μας δεν είναι μαγική, αλλά χρειάζεται αγάπη και πίστη.
2. «Γιατί δε φτάνει να γνωρίζουμε μόνο την Αγία Γραφή για να σωθούμε, αλλά χρειάζεται και το Βάπτισμα;» Με το Βάπτισμα ελευθερωνόμαστε από την αμαρτία και μπαίνουμε στην οικογένεια του Θεού, την Εκκλησία. Η Αγία Γραφή μας βοηθά να γνωρίσουμε τον Χριστό, αλλά αν δε γίνουμε μέλη του Σώματός Του, δεν μπορούμε να έχουμε σχέση μαζί Του και να σωθούμε.
3. Είναι πολύ πιθανό, όταν γίνει αναφορά στη σημασία της Εξομολόγησης, τα παιδιά να εκφράσουν τον φόβο ή και την ντροπή τους να μιλήσουν για τυχόν σφάλματά τους στον ιερέα. Όπως ένας άρρωστος, προκειμένου να γίνει καλά, λέει ό,τι ακριβώς νιώθει στο γιατρό και δείχνει τα τραύματά του, έτσι κι εμείς στην Εξομολόγηση μιλάμε με θάρρος και ειλικρίνεια, για να καθαρίσει η ψυχή μας. Ο διάβολος συχνά μας βάζει το συναίσθημα της ντροπής, για να αποφεύγουμε το σωτήριο αυτό φάρμακο. Σκοπός μας δεν είναι να κάνουμε καλή εντύπωση στον Πνευματικό, παρουσιάζοντας τις αμαρτίες των άλλων σαν δικαιολογία για τις δικές μας. Αντίθετα, σαν ομοιοπαθής άνθρωπος μάς συμπαραστέκεται και γίνεται ο οδηγός μας προς την ελευθερία από την αμαρτία, με τη Χάρη του Θεού. Γιατί, βέβαια, Εκείνος που ακούει, συγχωρεί και συμβουλεύει μέσω του Πνευματικού είναι ο ίδιος ο Χριστός μας.
4. Σε πιθανό ερώτημα των παιδιών «Γιατί να εξομολογηθούμε σε ιερέα κι όχι σε κάποιο φίλο ή ακόμα μπροστά σε εικόνα;», ο κατηχητής καλό είναι να εξηγήσει, ότι όπως ο άνθρωπος βαπτίζεται από τον ιερέα και δέχεται τη Χάρη και το Φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, έτσι και αυτός που εξομολογείται λαμβάνει την συγχώρηση από τον ιερέα με τη Χάρη του Χριστού. Η Εξομολόγηση είναι Μυστήριο της Εκκλησίας κι όπως όλα τ' άλλα Μυστήρια, έτσι κι αυτό γίνεται από ιερέα. Δεν κοινωνούμε μόνοι μας με κρασί και ψωμί, δεν βαπτιζόμαστε μόνοι μας με νερό και λάδι, ούτε φυσικά εξομολογούμαστε μόνοι μας μπροστά σε μια εικόνα. Μόνο ο ιερέας μπορεί να μας μεταδώσει τη Χάρη του Θεού, κι αυτό το όρισε ο ίδιος ο Κύριος που παρέδωσε τα Μυστήρια στους αγίους Αποστόλους.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις ιη΄18-28 και ιθ΄ 1-41, Α΄ Κορινθ. ιε΄ 32, Β΄ Κορινθ. α΄ 8-10.
2. Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. Joseph Holzner, ΠΑΥΛΟΣ, Εκδόσεις «Η Δαμασκός», Αθήναι 1969.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Χιτῶνά μοι παράσχου φωτεινόν, ὁ ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, πολυέλεε Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΠΕΡΗΦΑΝΟΙ ΟΛΟΙ

Ήταν μαζεμένοι όλοι μια βραδιά
και στο τζάκι έκαιγε η φωτιά
μες στα μάτια τους φαινόταν καθαρά
πως γι αυτούς τα χρόνια ήταν σκληρά.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά.(2)
Όλοι τους καπεταναίοι κι αρχηγοί
ήταν κλέφτες και αρματολοί,
ποτέ τους δε σκεφτόταν φόβος τι θα πει
και το βόλι ας έπεφτε βροχή.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά
και τώρα μιλούσαν πάλι για τα παλιά
καθισμένοι γύρω απ' τη φωτιά.

Πάνω που μιλούσαν για παλικαριές
κι είχαν δυναμώσει οι φωνές
θυμήθηκαν τα αδέρφια τους που χάθηκαν
πολεμώντας και πικράθηκαν

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά.
Γι' αυτό πολεμήσανε και φτιάξαν παιδιά
για να ζήσουν μες τη λευτεριά
και βγήκαν λεβέντες με γενναία καρδιά
σαν τους πατεράδες τους κι αυτά
και πάνω σ' αυτή τη σκέψη ήσυχοι πια
κοιμηθήκαν για παντοτινά.

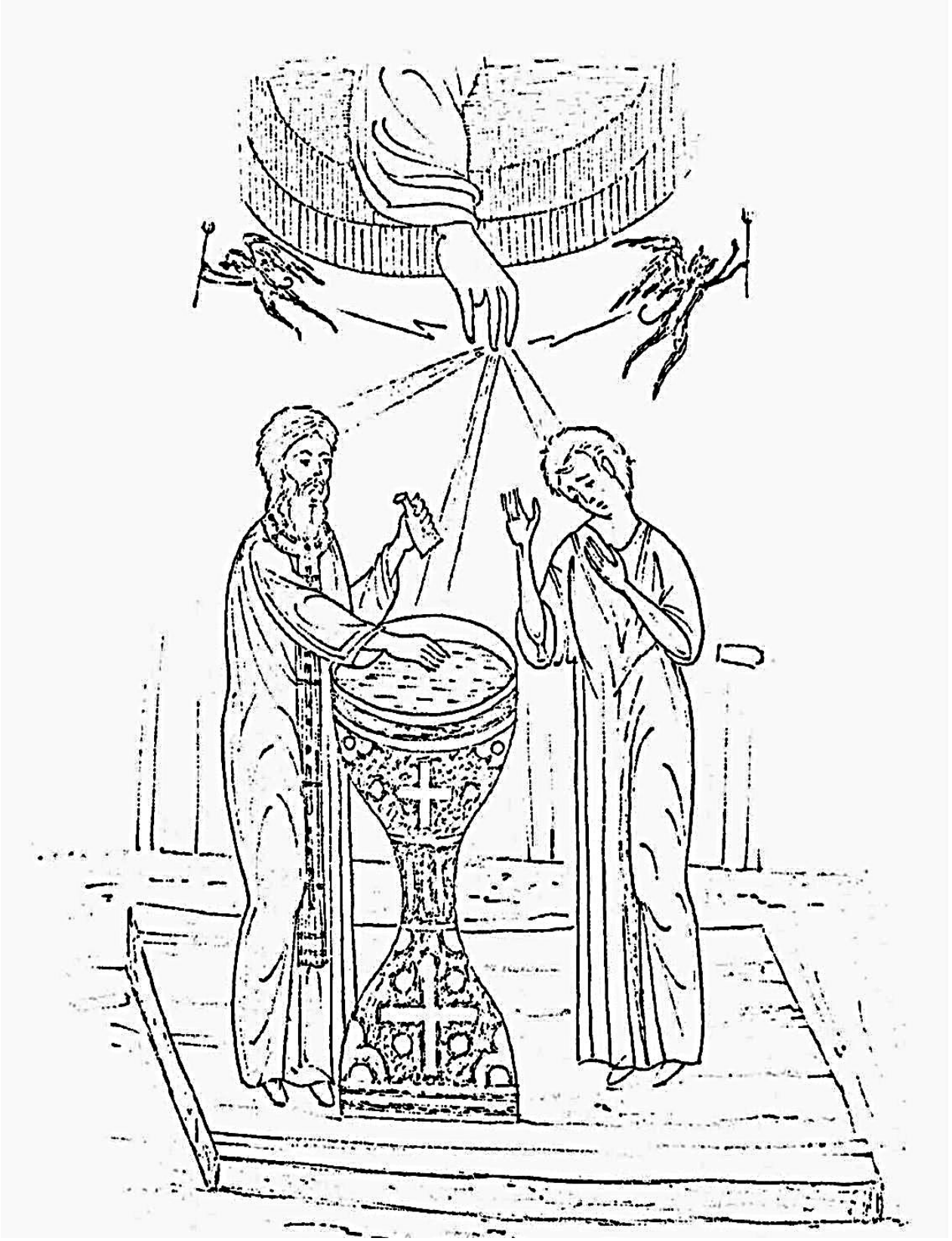
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΤΑ ΜΑΝΤΑΛΑΚΙΑ

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες, που κάθονται κάτω. Σηκώνουμε ένα παιδί από κάθε ομάδα κι έπειτα τοποθετούμε σε ίση απόσταση κι από τους δυο παίκτες έναν κουβά με μανταλάκια δύο χρωμάτων, ένα χρώμα για κάθε ομάδα (ίσες ποσότητες). Δίνοντας το σύνθημα, τα μέλη κάθε ομάδας τρέχουν να πάρουν τα μανταλάκια του δικού τους χρώματος (ένα ο καθένας, κάθε φορά), για να τα κρεμάσουν στα ρούχα του συμπαίκτη τους που στέκεται ακίνητος.

Εάν λόγω ταχύτητας κάποιο παιδί ρίξει τον κουβά, το παιχνίδι σταματά μέχρι να ξαναβάλει μέσα τα πεσμένα μανταλάκια. Μόλις μια ομάδα κρεμάσει όλα τα μανταλάκια στον παίκτη της, πρέπει τα μέλη της να τα ξαναβγάλουν και να τα βάλουν ένα προς ένα στον κουβά. Νικήτρια είναι η ομάδα που θα ολοκληρώσει αυτή τη διαδικασία πρώτη.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Συμπληρώστε το παρακάτω σταυρόλεξο:

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

ΠΑΥΛΟΣ

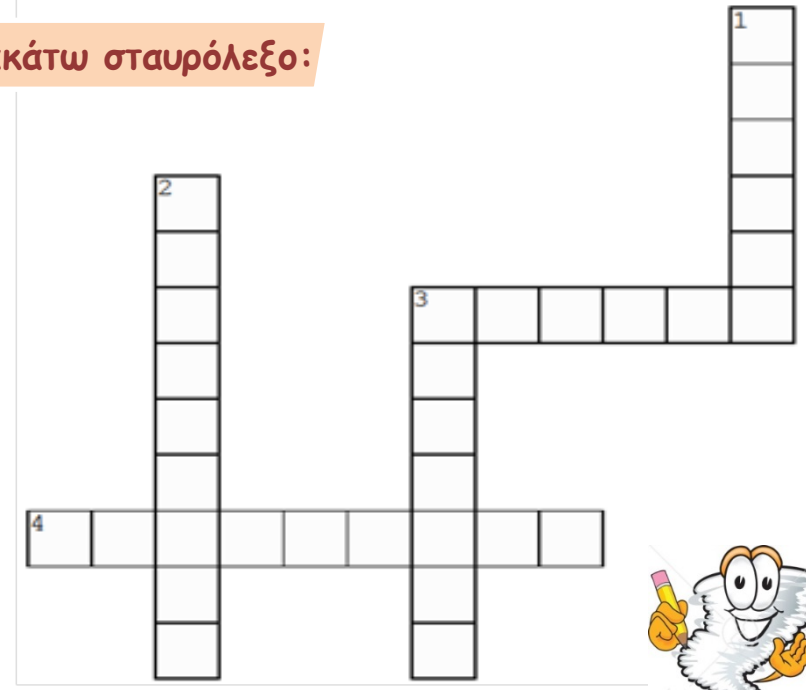
ΑΠΟΛΛΩΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΑ

ΠΡΙΣΚΙΛΛΑ

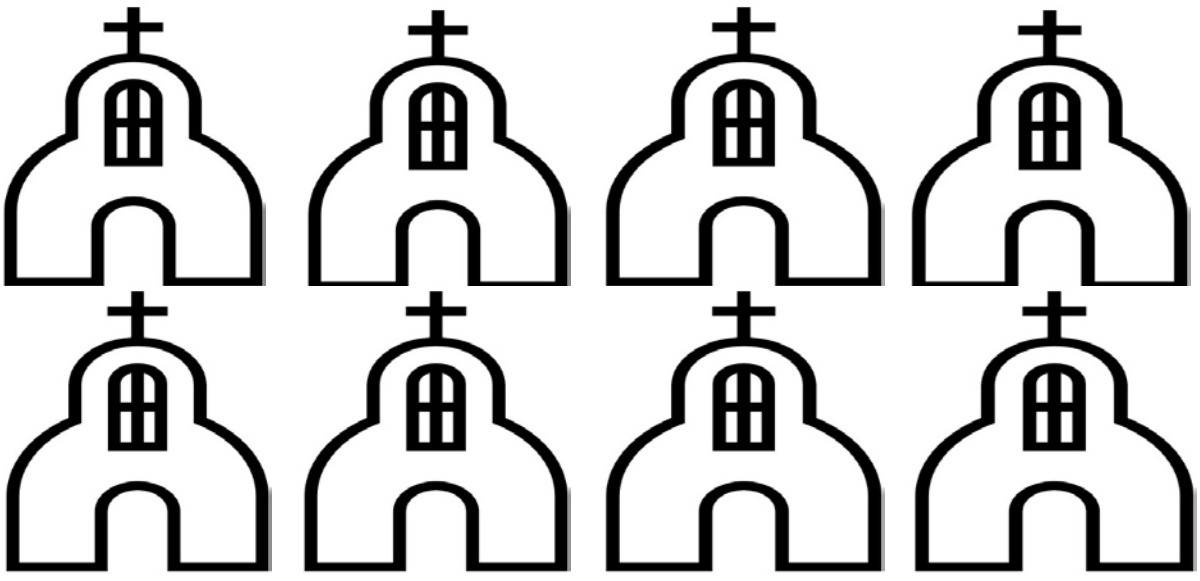
ΑΚΥΛΑΣ

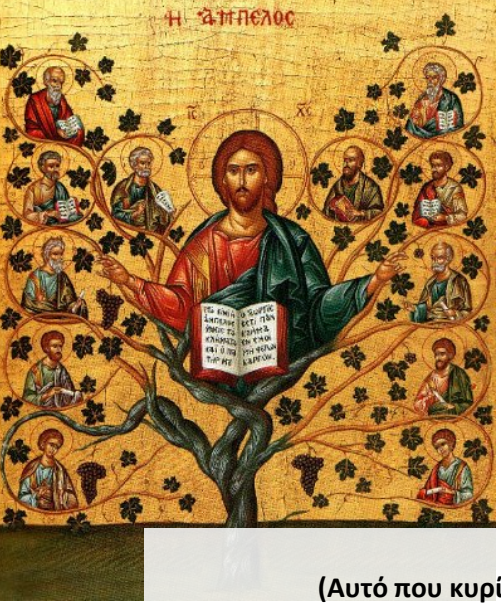

Από τις λέξεις που βρίσκονται στο πλάι, διαλέξτε μόνο τις 8 που έχουν σχέση με το μυστήριο του Βαπτίσματος και συμπληρώστε τις μέσα στα εκκλησάκια.

άρωμα, λάδι, ξίδι, σύννεφο, νερό, ξάδερφος, νονά, νυφικό, στέφανα, σταυρός, επιτάφιος, κολυμπήθρα, κρασί, κόκκινο αυγό, λαμπάδα, λευκά ρούχα, μαύρο κουστούμι, ιερέας

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

Ο ΕΥΤΥΧΟΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Χριστός μας έμεινε τρεις ημέρες στον Τάφο, ενώ η αθάνατη ψυχή Του κήρυξε τη σωτηρία στο βασίλειο του Άδη, ελευθερώνοντας τις ψυχές των κεκοιμημένων και κατανικώντας τον διάβολο.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Ο Παύλος περνά απ' τη Μακεδονία κι επισκέπτεται τις εκκλησίες στις ελληνικές πόλεις.
- Για να προλάβει την Πεντηκοστή στα Ιεροσόλυμα αποφεύγει το πλοίο (ενέδρα) και απ' τη Μακεδονία περνά στην Τρωάδα.
- Στον πάνω όροφο ενός σπιτιού διδάσκει μες τη νύχτα πριν τη Θεία Ευχαριστία.
- Ανάμνηση του Μυστικού Δείπνου, του Σταυρού, της Ταφής, της 3ήμερης παραμονής του Κυρίου στον Άδη και της απελευθέρωσης των ψυχών των κεκοιμημένων.
- Ο νεαρός Εύτυχος πέφτει αποκοιμισμένος στο ισόγειο και πεθαίνει· ο Παύλος τον αγκαλιάζει και λέει ότι η ψυχή του δεν έφυγε.
- Στη Θεία Ευχαριστία συμμετέχουν όλοι με τον αναστημένο Εύτυχο· διδασκαλία ως το πρωί.
- Το Πνεύμα ετοιμάζει τον Παύλο για φυλακίσεις και βάσανα· θάρρος και πίστη στον Αρχηγό της Ζωής.
- Συνάντηση για τελευταία φορά με τους πρεσβυτέρους της Εφέσου· ο Παύλος τους θυμίζει τους ημερονύκτιους κόπους και τις προσευχές του: «καλύτερα να δίνεις παρά να παίρνεις».
- Τονίζει την ευθύνη τους και τον κίνδυνο για εμφάνιση «λύκων» επικίνδυνων για το ποίμνιο.
- Αποχωρισμός με προσευχή και δάκρυα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Σας αρέσει να ακούτε κάποιον να μιλάει για πολλή ώρα; Πώς μπορεί να νιώσετε;
- Έχετε μείνει ξάγρυπνοι όλη τη νύχτα; Για ποιο λόγο το κάνουν αυτό καμιά φορά οι άνθρωποι; Πώς νιώθουν το πρωί;
- Τι συμβαίνει στην Εκκλησία τη Μ. Πέμπτη το πρωί; Πότε συνέβη για πρώτη φορά;
- Πώς θα νιώθατε αν ένας πολύ αγαπημένος σας φίλος ή συγγενής σάς έλεγε πως τον βλέπετε για τελευταία φορά;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Ακολούθησε τη φωνή μου

Η μεγάλη αναταραχή στην Έφεσο ευτυχώς είχε πια περάσει. Ο απόστολος Παύλος αποχαιρέτησε τους χριστιανούς και πέρασε ξανά από τη Μακεδονία στις ελληνικές πόλεις. Αφού επισκέφτηκε τις εκκλησίες και βοήθησε να λυθούν όσα προβλήματα είχαν παρουσιαστεί, αποφάσισε να ξεκινήσει για τα Ιεροσόλυμα, ώστε να προλάβει να γιορτάσει εκεί την Πεντηκοστή. Δεν πήρε όμως το πλοίο, γιατί πληροφορήθηκε πως κάποιοι Ιουδαίοι του είχαν στήσει ενέδρα για να τον σκοτώσουν. Κι έτσι, περπάτησε ξανά μέσα απ' τη Μακεδονία και πέρασε στην Τρωάδα, όπου τον περίμεναν οι πιστοί γεμάτοι χαρά.

Το τελευταίο βράδυ είχαν μαζευτεί όλοι στο ψηλότερο δωμάτιο ενός σπιτιού, στο υπερώο, για να τελέσουν τη Θεία Ευχαριστία. Βράδυ ήταν και τότε που ο Κύριος είχε παραδώσει στους Αποστόλους το Σώμα και το Αίμα Του στο Μυστικό Δείπνο. Λίγο αργότερα οι Ιουδαίοι θα Τον σταύρωναν προδομένο απ' τον ίδιο τον μαθητή Του και θα Τον έκλειναν τρεις ημέρες νεκρό στον Τάφο. Μα εκεί ο Χριστός μας θα νικούσε μια για πάντα τον θάνατο και θα ελευθέρωνε τις φυλακισμένες ψυχές του Αδάμ και της Εύας, αλλά και όλων όσων θα Τον αναγνώριζαν ως Υιό του Θεού. Τέτοια πολλά δίδασκε ο Παύλος τους χριστιανούς που είχαν στριμωχτεί εκεί ψηλά. Κι η νύχτα προχωρούσε, ενώ τα μάτια και τ' αυτιά όλων ήταν με προσοχή στραμμένα στον Απόστολο, που συνέχιζε ακούραστος να μιλά κάτω απ' το φως των λαμπάδων.

Ξαφνικά ακούστηκε μες την ησυχία ένας δυνατός γδούπος! Ένα παλικαράκι, ο Εύτυχος, που σκαρφαλωμένος στο παράθυρο άκουγε το κήρυγμα του Παύλου, αποκοιμήθηκε κι έπεσε τρία πατώματα πιο κάτω, στο ισόγειο. «Είναι νεκρός!» έλεγαν όλοι κλαίγοντας. Αλλά ο Απόστολος έτρεξε γρήγορα και στοργικά αγκάλιασε το νεαρό παιδί. «Μη φοβάστε! Η ψυχή του δεν έφυγε. Θα ζήσει». Και πραγματικά! Σε λίγο όλοι κοινώνησαν συγκινημένοι και μαζί τους ο αναστημένος Εύτυχος, που συνέχισε πρόθυμα ν' ακούει τη διδασκαλία του Παύλου ως το πρωί.

Λίγες μέρες μετά ο Απόστολος κάλεσε τους πρεσβυτέρους απ' την Έφεσο να τον συναντήσουν έξω απ' την πόλη, όπου είχε φτάσει, καθώς βιαζόταν να συνεχίσει το ταξίδι του. Το Άγιο Πνεύμα τον πληροφορούσε πως δε θα τους ξανάβλεπε ποτέ πια. Φυλακή και βάσανα τον περίμεναν. Όμως ο Παύλος δε φοβόταν τον θάνατο, αφού αγαπούσε ολόψυχα τον Αρχηγό της Ζωής. Γι' αυτό και παρηγόρησε και συμβούλεψε τους πρεσβυτέρους, ώστε ν' ακολουθήσουν το παράδειγμά του. «Ξέρετε ότι ούτε χρήματα, ούτε δόξα ζήτησα όσο ήμουν κοντά σας, αλλά νύχτα και μέρα προσευχόμουν για τον καθένα σας. Μ' αυτά τα δύο χέρια έβγαζα το ψωμί το δικό μου και των συντρόφων μου, γιατί κι ο Κύριος είχε πει ότι μεγαλύτερη χαρά έχεις όταν δίνεις, παρά όταν παίρνεις. Προσέξτε, λοιπόν, γιατί η ευθύνη πέφτει πια στους ώμους σας για τις ψυχές που σας εμπιστεύτηκε ο Θεός. Ακόμα κι ανάμεσά σας, δυστυχώς, θα βρεθούν άνθρωποι κακοί, που σαν λύκοι θα προσπαθήσουν να παρασύρουν στον χαμό τους αδελφούς. Να θυμάστε πως σας παραδίδω στη Χάρη του Θεού και σ' Αυτόν να στηρίζεστε». Κι αφού προσευχήθηκαν γονατίζοντας όλοι μαζί, τον ξεπροβόδισαν κλαίγοντας μέχρι το πλοίο, αποχαιρετώντας τον για τελευταία φορά.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Γιατί ο απόστολος Παύλος απέφυγε το ταξίδι με πλοίο;
- Ποιο θαύμα συνέβη στην Τρωάδα;
- Γιατί ο Παύλος αποχαιρέτησε τους πρεσβυτέρους της Εφέσου;
- Τι έγινε τις τρεις ημέρες που ο Χριστός μας έμεινε νεκρός στον Τάφο;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ο Χριστός μας, που ελευθέρωσε τις φυλακισμένες ψυχές κατεβαίνοντας στο βασίλειο του θανάτου, αξίωσε και τον απόστολο Παύλο ν' αναστήσει τον νεαρό Εύτυχο.

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Η μεγάλη αναταραχή της Εφέσου αναφέρεται στο προηγούμενο μάθημα.
2. Ο ακούραστος απόστολος Παύλος ξαναπερνά από τις ελληνικές πόλεις, για να δει από κοντά τις δυσκολίες που παρουσιάζονται και να στηρίξει τους πιστούς. Είναι πραγματικά απίστευτο το γεγονός ότι διένυσε τόσες αποστάσεις την εποχή εκείνη, κυρίως πεζός, μέσα σε πολλούς κινδύνους (για να το συνειδητοποιήσουν τα παιδιά, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και τους χάρτες που υπάρχουν στην αρχή).
3. Επιθυμία του Αποστόλου είναι να γιορτάσει στα Ιεροσόλυμα την Πεντηκοστή. Σχεδιάζει, λοιπόν, την πορεία του αλλά δεν ταράζεται από τις συνεχείς ανατροπές. Βλέπουμε ότι σαν άνθρωπος προσπαθεί να εκπληρώσει την επιθυμία του κι ετοιμάζει πρόγραμμα, είναι όμως έτοιμος να ξανασκεφτεί τις κινήσεις του, όταν ο Θεός δείχνει ή επιτρέπει κάτι άλλο. Μεγάλο δίδαγμα για μας που ζούμε σε συνεχές άγχος (το οποίο μεταδίδουμε και στα παιδιά), κυρίως γιατί μας λείπει η εμπιστοσύνη στον Θεό.

4. Ο Θεός είτε με σημεία είτε με ανθρώπους που αγαπούν τον Παύλο, τον γλίτωσε από πολλές ενέδρες και απόπειρες δολοφονίας. Από αυτό το μάθημα και μετά, βλέπουμε να τον πληροφορεί πως πλησιάζουν συλλήψεις, φυλακίσεις και βάσανα, τα οποία ο Απόστολος περιμένει με χαρά, για την αγάπη του Χριστού.

5. Στην Τρωάδα οι χριστιανοί μένουν ξάγρυπνοι για ν' ακούσουν τον Παύλο κι έπειτα να συμμετέχουν στη Θεία Ευχαριστία. Ας θαυμάσουμε κι ας μιμηθούμε: α) τον πόθο του Αποστόλου να διδάξει τον Λόγο του Θεού, χωρίς να υπολογίζει κόπους, β) την προθυμία και την υπομονή των πιστών (οικογενειάρχες, εργαζόμενοι, νέοι, γέροι, παιδιά), που ακούν τη διδασκαλία στριμωγμένοι μες τη νύχτα και γ) τον νεαρό Εύτυχο, που αγωνιζόταν να μείνει ξύπνιος στο πεζούλι του παραθύρου. Ο πόθος της γνώσης της Αγίας Γραφής και της συμμετοχής στα θεία μυστήρια είναι γνώρισμα των Αγίων και δυστυχώς μας λείπει, αν κι αποτελεί την καλύτερη κατήχηση για τα παιδιά που μας παρακολουθούν.

6. Τώρα που πλησιάζει το Πάσχα, ας θυμίσουμε στα παιδιά το Μυστικό Δείπνο, όπου ο Χριστός παρέδωσε το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας (λειτουργία της Μ. Πέμπτης) και την 3ήμερη κάθοδο του Κυρίου στον Άδη, όπου κήρυξε τη σωτηρία στις ψυχές των νεκρών. Τον Χριστό αναγνώρισαν ως Σωτήρα όλες οι δίκαιες ψυχές, όχι μόνο της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά και γενικότερα: γι' αυτό και σε μερικές μονές εικονίζονται αγιογραφημένες στον νάρθηκα οι μορφές του Σωκράτη, του Σοφοκλή κ.ά. που με τον λόγο τους είχαν δείξει τον πόθο για σωτηρία. Τη θριαμβευτική αυτή κάθοδο εορτάζουμε πανηγυρικά το Μ. Σάββατο (από τον όρθρο που γίνεται το απόγευμα της Μ. Παρασκευής με τον Επιτάφιο έως και τον εσπερινό που γίνεται το Μ. Σάββατο το πρωί).

7. Το θαύμα της ανάστασης του Εύτυχου δείχνει την πίστη και την αγάπη τόσο του αποστόλου Παύλου όσο και των υπόλοιπων χριστιανών της Τρωάδας. Η κοινή προσευχή, η συμμετοχή στα θεία μυστήρια, η λαχτάρα για τον Λόγο του Θεού και η αγιασμένη παρουσία του Αποστόλου έφεραν το θαύμα, που στήριξε ακόμα περισσότερο την πίστη όλων. Γι' αυτό κι η διδασκαλία συνεχίζεται ως το πρωί, με ευγνωμοσύνη για όσα έζησαν.

8. Τέλος, τα λόγια του Παύλου προς τους πρεσβυτέρους της Εφέσου δείχνουν τον τρόπο που ένας επίσκοπος ή ένας ιερέας θυσιάζεται για το ποίμνιό του. Βλέπουμε τη συνεχή προσευχή, τη συζήτηση και τις προσωπικές συμβουλές, την εργατικότητα, την αφιλοχρηματία, την ελεημοσύνη που βίωσαν οι Εφέσιοι στο πρόσωπο του Αποστόλου. Βλέπουμε όμως και τη μεγάλη ευθύνη που πέφτει τώρα στους ώμους τους, αλλά και την προειδοποίηση για «λύκους» που θα επιτεθούν στους χριστιανούς. Εδώ ο Απόστολος εννοεί τους αιρετικούς και εγωιστές που επιθυμούν να γίνει το δικό τους θέλημα κι όχι το θέλημα του Θεού. Οι πρεσβύτεροι κλαίνε και προσεύχονται ενώ τον αποχαιρετούν, γιατί ξέρουν πως δεν θα τον ξαναδούν.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Τι συνέβη τις τρεις ημέρες που ο Χριστός έμεινε νεκρός στον Τάφο;» Το Σώμα του Κυρίου βρισκόταν στον Τάφο άψυχο, ενώ ο Ίδιος κατέβηκε με την αθάνατη ανθρώπινη ψυχή Του, που ήταν ενωμένη με τη Θεότητα, στον τόπο του θανάτου, καταργώντας την εξουσία του διαβόλου. Όσες ψυχές δικαίων βρίσκονταν εκεί, Τον αναγνώρισαν, πίστεψαν σ' Αυτόν κι ελευθερώθηκαν, ζώντας την μακαριότητα του Παραδείσου, με πρώτο το μετανιωμένο Ληστή. Προϋπόθεση για να Τον αναγνωρίσουν ήταν η καλή τους προαίρεση κατά τη διάρκεια της ζωής τους στη γη, δηλαδή η μετάνοια και η αγάπη. Όλα αυτά θα τα δούμε ξεκάθαρα στη Δευτέρα Παρουσία Του.
2. «Πού πήγαν οι ψυχές που ήταν στον Άδη και πίστεψαν στον Χριστό μετά το κήρυγμά Του;» Σύμφωνα με τους Πατέρες της Εκκλησίας μας δεν αναστήθηκαν ακόμα, αφού όλοι οι νεκροί θα αναστηθούν κατά τη Δευτέρα Παρουσία. Αυτές οι ψυχές, όμως, λυτρώθηκαν από τον θάνατο της αμαρτίας και χαίρονται από τώρα πνευματικά μαζί με τις ψυχές των Αγίων. Αποτελούν τη «θριαμβεύουσα Εκκλησία».
3. «Είναι τόπος ο Άδης; Που βρίσκεται;» Σε ερωτήσεις των παιδιών για τον τόπο του «Άδη», υπάρχει ο κίνδυνος να μπερδευτούν με όσα έχουν ακούσει στη μυθολογία της Γ΄ Δημοτικού ή αλλού για τον αρχαιοελληνικό «Κάτω κόσμο». Χρησιμοποιούμε τη λέξη «Άδης» για να περιγράψουμε την κατάσταση της πνευματικής μοναξιάς και αγωνίας που ζούσαν οι αθάνατες ψυχές των κεκοιμημένων περιμένοντας τη λύτρωση κι απελευθέρωσή τους από το διάβολο. Δεν είναι ένα συγκεκριμένο μέρος μα μια πνευματική κατάσταση. Θαυμάζουμε την πρόνοια του Κυρίου και για όσους είχαν φύγει από τη ζωή πριν Εκείνος σταυρωθεί!
4. «Γιατί ο Παύλος ονομάζει "λύκους" τους αιρετικούς;» Ο Κύριος είχε πει στους μαθητές Του: «Ἐγερθήσονται ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, ὥστε εἰ δυνατὸν πλανῆσαι καὶ τοὺς ἐκλεκτούς» (Ματθ. κδ΄14). Όσοι αλλάζουν τη διδασκαλία του Χριστού με τρόπο που να εξυπηρετεί τον εγωισμό και το συμφέρον τους, παρομοιάζονται με λύκους που φόρεσαν ένδυμα προβάτου για να ξεγελάσουν και να παρασύρουν τους πιστούς. Δεν λένε ξεκάθαρα ότι η πίστη τους είναι πια διαφορετική, αλλά κινούνται ύπουλα εναντίον της Αλήθειας. Γι' αυτό και χρειάζεται να ζούμε μέσα στα μυστήρια της Εκκλησίας με ταπείνωση και μετάνοια, για να τους αντιμετωπίσουμε.
5. Με αφορμή την αναφορά στη Θεία Ευχαριστία μπορούμε να μιλήσουμε στα παιδιά για την προετοιμασία τους με Εξομολόγηση και εγκράτεια (μια και πλησιάζει και η Μ. Εβδομάδα). Η συχνή Θεία Κοινωνία είναι ζηλευτό βίωμα των αποστολικών χρόνων που περιγράφουμε στα παιδιά. Το ζητούμενο, βέβαια, είναι να κοινωνούμε με μετάνοια, σωστή προετοιμασία και με την ευλογία του πνευματικού μας. Η ιστορία της οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας (τιμάται τώρα, την Ε΄ Κυριακή της Σαρακοστής) που κοινώνησε έπειτα από σχεδόν 50 χρόνια άσκησης και μετά από συγκινητική εξομολόγηση στον αββά Ζωσιμά πρέπει να μας ελέγχει όλους!

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων κ΄ 1-38.
2. Αγ. Ιωάν. Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, Ομιλίες ΜΓ΄, ΜΔ΄, ΜΕ΄, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς», Θεσσαλονίκη 1984.
3. JOSEPH HOLZNER, ΠΑΥΛΟΣ, Εκδόσεις Δαμασκός, Αθήναι 1969.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ μυστήριον εἴπω· οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ᾽ ὡς ὁ Λῃστὴς ὁμολογῶ σοι· Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου..

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΟ ΔΙΣΚΟΠΟΤΗΡΟ

Ήταν μια φορά κι έναν καιρό
μες στην Εκκλησιά την τρισυπόστατη,
ήταν το χρυσό και τ' αργυρό
τ' ακτινοδεμένο δισκοπότηρο.
Ήταν μια φορά κι ένα καιρό, μια φορά κι έναν καιρό.

Κι όταν λειτουργούσε ο παπάς
τη στιγμή που μόνος επροσκόμιζε
κάποιος του το πήρε – που το πας
τ' ακτινοδεμένο δισκοπότηρο;
Στράφηκε και ρώτησε ο παπάς, μια φορά κι έναν καιρό.

Που το πας μ' ολάνοιχτα φτερά,
μόνο ο βασιλιάς μας εκοινώνησε
κοίταξε τι πλήθος καρτερά
τ' ακτινοδεμένο δισκοπότηρο.
Που το πας μ' ολάνοιχτα φτερά, μια φορά κι έναν καιρό.

Έτσι με τη Θεία Κοινωνιά
θα το κρύψω μέσα στον Παράδεισο
και στην πιο κρινόσπαρτη γωνιά
τ' ακτινοδεμένο δισκοπότηρο.
Έτσι με τη Θεία Κοινωνιά, μια φορά κι έναν καιρό.

Θα μεταλαβαίνουν οι ψυχές
των μαρτύρων που 'χυσαν το αίμα τους
και θα ακούει ανήκουστες ευχές
τ' ακτινοδεμένο δισκοπότηρο
από των μαρτύρων τις ψυχές, μια φορά κι έναν καιρό.

Ώσπου να' ρθει η ώρα κι η στιγμή
που 'θε ν' ακουστούν ευχές ανήκουστες
θα το ξαναφέρω με τιμή
τ' ακτινοδεμένο δισκοπότηρο.
Ώσπου να' ρθει η ώρα κι η στιγμή, μια φορά κι έναν καιρό.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΖΕΣΤΟ ΚΑΙ ΚΡΥΟ

Οι παίκτες κάθονται στο έδαφος και με κύκλο ορίζουν ποιος θα ψάξει πρώτος. Ο παίκτης στον οποίο έπεσε ο κλήρος απομακρύνεται από την ομάδα, μέχρι οι υπόλοιποι να κρύψουν κάποιο αντικείμενο. Όταν επιστρέψει, η ομάδα τού δίνει κάποιες οδηγίες για την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσει με τον εξής τρόπο: αν ο παίκτης είναι μακριά από το αντικείμενο, φωνάζουν «πάγος». Όταν αρχίζει να κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, λένε «κρύο». Αν φτάσει πιο κοντά, «ζεστό», ύστερα «πιο ζεστό» και τελικά «καυτό!». Μπορούν ακόμη τα παιδιά αντί να τον καθοδηγούν με λόγια, να χτυπάνε παλαμάκια με το ρυθμό να εντείνεται, όσο περισσότερο πλησιάζει το κρυμμένο αντικείμενο ο παίκτης που ψάχνει. Αν αυτός ανακαλύψει το αντικείμενο, αρχίζει νέος γύρος με άλλον παίκτη να ψάχνει.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

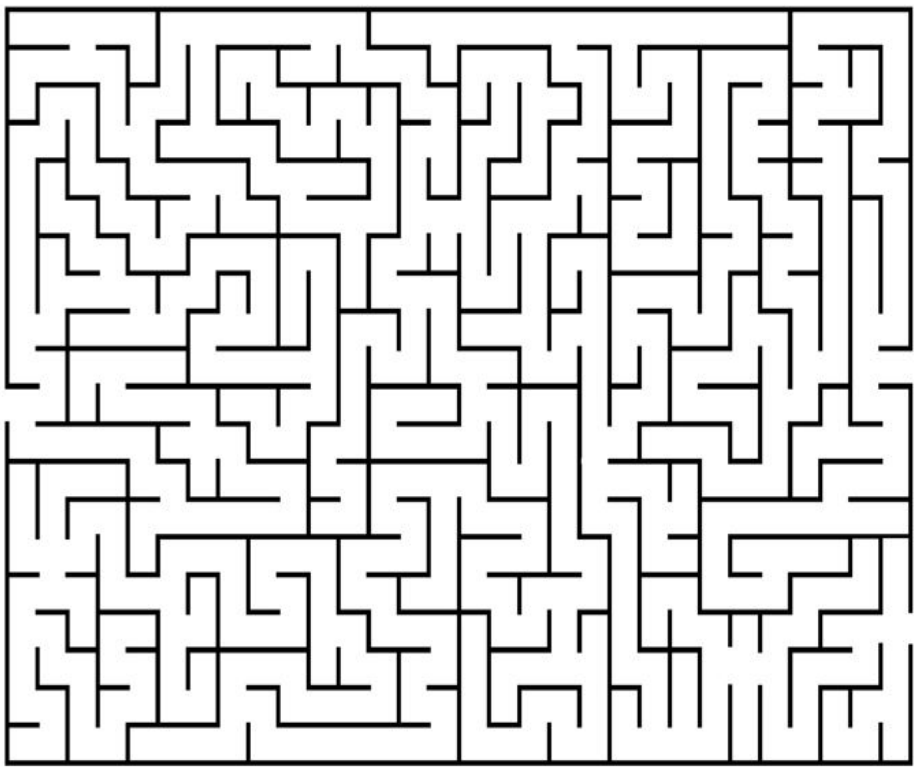
ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Τα γεγονότα στη ζωή του Αποστόλου Παύλου μπερδεύτηκαν! Μπορείτε να τα βάλετε στη σωστή σειρά; Βάλτε στις προτάσεις αριθμούς από το 1 έως το 6.

Ανασταίνει τον Εύτυχο.	Αποφεύγει την ενέδρα.	Ετοιμάζεται για βάσανα και φυλακίσεις.
Αποχαιρετά τους πρεσβυτέρους.	Φτάνει στην Τρωάδα.	Διδάσκει στο υπερώο.

Βοηθήστε κι εσείς τον Απόστολο Παύλο να αποφύγει την ενέδρα που του έχουν στήσει οι Ιουδαίοι:

ΤΡΩΑΔΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΣΥΛΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΜΗ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη «εἰς ἕναν Θεόν», στην πλήρη δηλαδή εμπιστοσύνη του εαυτού μας στα χέρια του Θεού, όπως ομολογούμε στο Σύμβολο της Πίστεως.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Τέλος Σαρακοστής, αναφορά στην Κυριακή των Βαΐων και στη Μεγάλη Εβδομάδα.
- Η εμπιστοσύνη του ακούραστου αποστόλου Παύλου στον Θεό.
- Προς τα Ιεροσόλυμα σταματά στην Καισάρεια, συνάντηση και προφητεία Άγαβου. Θλίψη χριστιανών, ο Παύλος τους καθησυχάζει.
- Συκοφαντία στα Ιεροσόλυμα, σύλληψη, όραμα Παύλου, δικαίωμα ως Ρωμαίος πολίτης για δίκη στη Ρώμη.
- Αναχώρηση, διαφωνία με καπετάνιο, θαλασσοταραχή για 2 εβδομάδες, όραμα Παύλου, σκέψη να σκοτωθούν οι φυλακισμένοι, προσευχή και πίστη.
- Ναυάγιο στη Μελίτη, σωτηρία όλων (276), δάγκωμα από οχιά, θαύματα, διδασκαλία και βαπτίσεις.
- 2 χρόνια φυλάκιση σε δωμάτιο στη Ρώμη, πολλοί επισκέπτες, επιστολές προς τις Εκκλησίες, αθώωση στη δίκη.
- Τελευταία περιοδεία, αυτοκράτορας ο Νέρωνας, διωγμοί χριστιανών, σύλληψη και καταδίκη σε θάνατο.
- Αποκεφαλισμός, προσευχή με εμπιστοσύνη, Σταυρός-Ανάσταση.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Πώς λέγεται η εβδομάδα που αρχίζει σε λίγο; Γιατί;
- Θυμάστε κάποιον προφήτη που είχε μιλήσει για τη μεγάλη πείνα στους χριστιανούς της Αντιόχειας;
- Τι νομίζετε ότι σημαίνει η λέξη «πιστεύω»; Γιατί την λέμε στο Σύμβολο της Πίστεως;
- Πώς φαντάζεστε ότι θα τελειώσει τη ζωή του ο απόστολος Παύλος; Γιατί;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Πιάσ' τον, πέφτει!

Να που φτάσαμε και φέτος στο τέλος του ταξιδιού της Μεγάλης Σαρακοστής. Μπροστά μας απλώνεται η Μεγάλη Εβδομάδα. Την Κυριακή των Βαΐων βλέπουμε τον Χριστό μας πάνω σ' ένα γαϊδουράκι να μπαίνει ειρηνικός στην Ιερουσαλήμ και τον λαό να Τον υποδέχεται σαν βασιλιά, ζητωκραυγάζοντάς Τον για την ανάσταση του φίλου Του, του Λάζαρου! Αλλά εμείς ξέρουμε ότι σε λίγο θ' ακολουθήσει η προδοσία, ο Σταυρός και ο θάνατος.

Σήμερα όμως θα δούμε να τελειώνει και το μεγαλειώδες ταξίδι του αποστόλου Παύλου σ' αυτή τη γη. Για πολλά χρόνια περπάτησε ακούραστα στην Ασία και στην Ευρώπη για να διδάξει στους ανθρώπους το Ευαγγέλιο. Οι αμέτρητες δυσκολίες κι οι κίνδυνοι δεν κλόνισαν την εμπιστοσύνη του στην αγάπη του Θεού. Και τώρα, επιστρέφοντας στα Ιεροσόλυμα σταμάτησε για λίγες ημέρες στην Καισάρεια. Γρήγορα έφτασε εκεί ο προφήτης Άγαβος, για να τον συναντήσει. Ο Παύλος τον θυμόταν από παλιά, τότε που στην Αντιόχεια είχε προφητέψει τη μεγάλη πείνα στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Μα αυτή τη φορά, ο Άγαβος πήρε με σεβασμό τη ζώνη του Αποστόλου και δέθηκε μπροστά του ο ίδιος μ' αυτήν στα χέρια και στα πόδια. Το μήνυμα του Αγίου Πνεύματος ήταν ξεκάθαρο: κάποιοι θα συλλάβουν τον Παύλο! Οι χριστιανοί ταράχτηκαν και πολλοί άρχισαν να κλαίνε. Ο Απόστολος αντίθετα, όπως κι ο Χριστός μας πριν το Πάθος Του, τους ζήτησε να σταματήσουν και τους καθησύχαζε λέγοντας: «Είμαι έτοιμος, όχι μόνο να δεθώ, αλλά και να πεθάνω στην Ιερουσαλήμ για τον Κύριό μου». Έτσι οι πιστοί γαλήνεψαν κι εμπιστεύτηκαν το θέλημα του Θεού.

Πράγματι φτάνοντας στην Αγία Πόλη ο Παύλος δεν πρόλαβε να συνεχίσει για πολλές μέρες το έργο του. Οι Ιουδαίοι τον συκοφάντησαν ότι τάχα βάζει ειδωλολάτρες στον Ναό –πράγμα απαγορευμένο- και πέτυχαν τη σύλληψή του. «Θάρρος, Παύλε! Όπως με ομολόγησες στην Ιερουσαλήμ, έτσι θα με κηρύξεις και στη Ρώμη!» του είπε ο Ίδιος ο Ιησούς, που του εμφανίστηκε στη φυλακή. Ο Απόστολος αμέσως εμπιστεύτηκε το σχέδιο του Θεού και ζήτησε απ' όσους τον ανέκριναν, όπως είχε δικαίωμα σαν Ρωμαίος πολίτης, να δικαστεί στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας.

Το ταξίδι όμως για τη Ρώμη ήταν μακρύ και δύσκολο τότε. Σάλπαραν το φθινόπωρο και παρασύρθηκαν από τον δυνατό άνεμο στην νότια Κρήτη. Ο απόστολος Παύλος συμβούλεψε τον καπετάνιο να περάσουν εκεί τον χειμώνα, αλλά εκείνος δεν τον άκουσε. Με το που ξεκίνησαν, σηκώθηκε και πάλι φοβερή θαλασσοταραχή. Δύο εβδομάδες περίπου το καράβι χτυπιόταν απ' τα μεγάλα κύματα μες την καταιγίδα χωρίς να φαίνεται σημάδι στεριάς. Οι Ρωμαίοι στρατιώτες σκέφτηκαν να σκοτώσουν τους φυλακισμένους που μετέφεραν, μαζί και τον Απόστολο, μην τυχόν και ξεφύγουν, αν ναυαγούσε το πλοίο. Μα ο Παύλος δεν φοβόταν. Άγγελος Κυρίου του παρουσιάστηκε και τον βεβαίωσε πως όλα θα πάνε καλά. Έτσι, με προσευχή και πίστη έδινε σ' όλους κουράγιο, μέχρι που το ακυβέρνητο καράβι διαλύθηκε πάνω στην ακτή ενός νησιού, της Μελίτης, χωρίς να πάθει κανείς τίποτα! Οι φιλόξενοι κάτοικοι άναψαν γρήγορα φωτιά στην ακρογιαλιά, για να στεγνώσουν τους διακόσιους εβδομήντα έξι βρεγμένους ναυαγούς. Τότε όμως μια οχιά ξύπνησε στη ζεστασιά από τη νάρκη της και δάγκωσε στο χέρι τον Παύλο! Αλλά, ενώ όλοι πίστευαν πως σε λίγο θα πεθάνει, εκείνος συνέχισε ειρηνικός να παρηγορεί τους υπόλοιπους ταξιδιώτες. Πολλά ακόμα θαύματα έκανε ο Απόστολος τους τρεις μήνες που έμειναν τελικά στη Μελίτη, διδάσκοντας και βαπτίζοντας τον λαό.

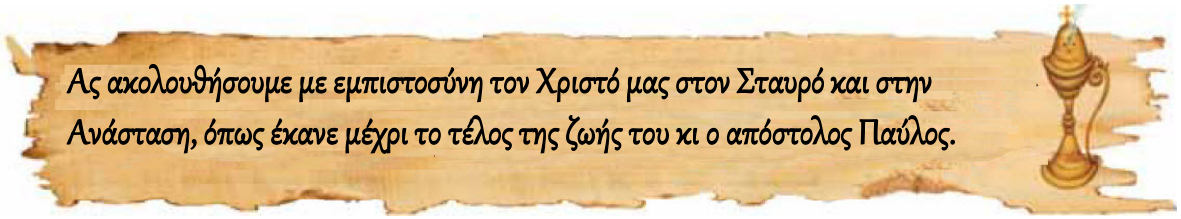
Όταν πια την άνοιξη έφτασαν στη Ρώμη, ο Παύλος έμεινε φυλακισμένος σ' ένα φτωχό δωμάτιο δύο ολόκληρα χρόνια όπου κόσμος πολύς τον επισκεπτόταν, για ν' ακούσει από το στόμα του τον λόγο του Θεού. Ακόμα κι εκεί δεν μπορούσε να ξεχάσει τους χριστιανούς της Μικράς Ασίας και της Ελλάδας, που με το κήρυγμά του είχαν πιστέψει, και γεμάτος αγάπη τους έστελνε επιστολές για να τους στηρίξει. Έπειτα μαθεύτηκαν και τα καλά νέα: ο αγαπημένος τους Απόστολος αθωώθηκε στη δίκη! Όμως εκείνος ήξερε πως το τέλος ήταν κοντά. Παρά τον κόπο και τη μεγάλη του ηλικία, ξεκίνησε μια καινούργια περιοδεία, ώστε να προλάβει να συμβουλέψει αυτούς που θα συνέχιζαν το έργο του και να προστατέψει τους πιστούς από τους αιρετικούς «λύκους» που άρχισαν να παρουσιάζονται. Ήταν όμως δύσκολες εποχές. Αυτοκράτορας είχε γίνει πια ένας φανατικός ειδωλολάτρης, ο Νέρωνας κι οι διωγμοί των χριστιανών ήταν φοβεροί. Αυτή τη φορά ο Παύλος δεν ξέφυγε. Αφού τον συνέλαβαν, τον καταδίκασαν σε θάνατο. Ο Απόστολος με τη μεγάλη καρδιά, που χώρεσε όλα τα έθνη, ακόμα και τη στιγμή που έσκυβε το κεφάλι του κάτω απ' το βαρύ σπαθί δεν σταματούσε να προσεύχεται, πιστεύοντας ότι μετά τον Σταυρό ακολουθεί η Ανάσταση!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Σας θυμίζουν όσα ακούσατε σήμερα τη Μεγάλη Εβδομάδα; Γιατί;
- Τι προφήτεψε ο προφήτης Άγαβος; Πώς αντέδρασαν οι χριστιανοί και πώς ο απόστολος Παύλος;
- Γιατί ο Απόστολος ζήτησε να δικαστεί στη Ρώμη;
- Πώς φαίνεται η εμπιστοσύνη του Παύλου στον Χριστό; Εμείς πώς μπορούμε να έχουμε αυτή την εμπιστοσύνη;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Μια και βρισκόμαστε λίγο πριν τη Μεγάλη Εβδομάδα, ας παραλληλίσουμε την πορεία του αποστόλου Παύλου προς τη φυλακή και τον θάνατο με αυτήν του Κυρίου. Έτσι θα βοηθήσουμε τα παιδιά να ετοιμαστούν για τις σπουδαίες αυτές ημέρες και να καταλάβουν ότι οι Απόστολοι, οι Μάρτυρες κι οι Άγιοι ακολούθησαν τον δρόμο που χάραξε και βάδισε πρώτος ο Χριστός μας.
2. Ο Θεός μοιράζει χαρίσματα στους ανθρώπους (βλέπε και 11ο μάθημα). Ο Άγαβος, που τον συναντήσαμε πρώτη φορά στο 12ο μάθημα, είχε το χάρισμα της προφητείας, που κυριαρχεί περισσότερο βέβαια στην Παλαιά Διαθήκη. Στην Καινή Διαθήκη προβάλλονται άλλα χαρίσματα. Ο Παύλος είχε το χάρισμα του λόγου καθώς και το χάρισμα των ιάσεων και θεραπειών, γιατί ήταν Απόστολος.

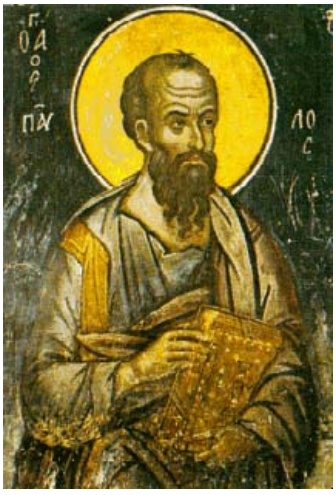
3. Ο Παύλος μοιάζει να συναντά εμπόδια στο καθήκον του από ανθρώπους πιστούς, οι οποίοι αντιδρούν κλαίγοντας ακούγοντας την προφητεία του Άγαβου. Ας θυμηθούμε τον Κύριο, που οι μαθητές Του Τον προέτρεπαν να αποφύγει το Πάθος. Ο Παύλος αγαπούσε ειλικρινά τους αδελφούς, αλλά υπερίσχυσε η αγάπη του για τον Χριστό κι η εμπιστοσύνη στο θέλημά Του.
4. Ο Παύλος είναι έτοιμος ακόμα και να πεθάνει, διδάσκοντάς μας να προετοιμαζόμαστε ακόμα και για τα χειρότερα, ώστε ό,τι κι αν μας συμβεί να παραμένουμε ανεπηρέαστοι, σταθεροί στην πίστη μας ότι ο Θεός θέλει πάντα το καλό μας. Ακόμα και στις θλίψεις μένει ειρηνικός κι εντελώς αναπαυμένος στο θέλημα του Θεού. Ακριβώς αυτό ζητάμε και στην Κυριακή προσευχή λέγοντας: «Γενηθήτω το θέλημά Σου». Η εμπιστοσύνη του αυτή, όπως και κάθε Αγίου, είναι μεταδοτική κι έτσι καθησυχάζονται και στηρίζονται οι αναστατωμένοι πιστοί.
5. Ο ειδωλολάτρης που τάχα μπήκε στον Ναό, σύμφωνα με τους Ιουδαίους συκοφάντες, ήταν ο Τρόφιμος από την Έφεσο, συνεργάτης του Αποστόλου Παύλου (Πραξ. κ΄ 4 και κα΄ 29).
6. Κάθε Ρωμαίος πολίτης μπορούσε να επικαλεστεί το αυτοκρατορικό δικαστήριο της Ρώμης, όταν φοβόταν ότι δε θα τον δίκαζαν δίκαια στον τόπο που βρισκόταν. Εδώ, βέβαια, το σχέδιο του Θεού είναι να σωθεί ο Παύλος από τους Ιουδαίους και να κηρύξει έως τη Ρώμη το Ευαγγέλιο.
7. Πολλές φορές συναντάμε εμπόδια στα σχέδιά μας κι ο Θεός μας προφυλάσσει από κάτι χειρότερο, αρκεί ν' ακούσουμε τις συμβουλές των ανθρώπων Του. Εμείς όμως συχνά επιμένουμε στην άποψή μας πέφτοντας σε μεγαλύτερες δυσκολίες, όπως ο καπετάνιος του καραβιού. Ολόκληρη η ζωή μας μοιάζει με το ταξίδι προς τη Ρώμη. Οργανώνουμε το μέλλον μας, αλλά ο Θεός έχει άλλα σχέδια για το καλό της ψυχής μας.
8. Ο Απόστολος ταξιδεύει μαζί με άλλους φυλακισμένους, που είτε είχαν επικαλεστεί κι αυτοί τον Καίσαρα είτε είχαν ήδη καταδικαστεί (οπότε τους μετέφεραν προς βέβαιο θάνατο από τα θηρία στα στάδια της Ρώμης). Η αγάπη του όμως εκφράζεται προς όλους, στρατιώτες και φυλακισμένους κι η παρουσία του εκεί ίσως έγινε αφορμή να γνωρίσουν τον Χριστό και να σωθούν. Το ίδιο αργότερα συνέβη στη φυλακή της Ρώμης, που έγινε τόπος διάδοσης του Ευαγγελίου. Όπου κι αν βρεθούμε μπορούμε να κηρύξουμε τον λόγο του Θεού και να βοηθήσουμε ακόμα κι αυτούς που φαίνονται οριστικά χαμένοι.
9. Η Μελίτη εικάζεται ότι είναι η σημερινή Μάλτα ή το ελληνικό νησί της Κεφαλονιάς.
10. Για τους αιρετικούς «λύκους», δείτε στο προηγούμενο μάθημα τις σημειώσεις Ε8 και ΣΤ4.
11. Ο Απόστολος Παύλος δίκαια θεωρήθηκε «ο πρώτος μετά τον Ένα» για το τεράστιο έργο που επιτέλεσε. Η Εκκλησία τιμά την μνήμη του μαζί με τον απόστολο Πέτρο, ονομάζοντας και τους δύο Πρωτοκορυφαίους, στις 29 Ιουνίου.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Τι θα πει “Πιστεύω εἰς ἕναν Θεόν”»; Το Σύμβολο της Πίστεως χρησιμοποιεί συνεχώς τη φράση «πιστεύω εις» κι όχι «πιστεύω ότι». Αυτό δείχνει ότι η Ορθόδοξη πίστη είναι η απόλυτη εμπιστοσύνη και αγάπη στον Τριαδικό Θεό και το θέλημά Του. Πίστη στον Θεό δεν σημαίνει απλώς να αναγνωρίζουμε την ύπαρξή Του. Αυτό το κάνουν κι οι δαίμονες, που ξέρουν ότι υπάρχει Θεός. Αρνούνται όμως να Τον εμπιστευτούν και να Τον αγαπήσουν. Σ’ έναν αγαπημένο φίλο μας θα πούμε «σε πιστεύω» κι όχι «πιστεύω ότι υπάρχεις»!
2. «Πώς μπορούμε κι εμείς να ζήσουμε τη Μεγάλη Εβδομάδα, ακολουθώντας τον Χριστό; Εμάς δε μας κυνηγούν, όπως τον απόστολο Παύλο». Η Εκκλησία μας βοηθά να ζήσουμε και να συμμετέχουμε στα Πάθη και την Ανάσταση του Κυρίου μας, ο καθένας με τον τρόπο του: τα παιδιά ως παπαδάκια και μυροφόρες, οι πιστοί, οι ψάλτες, οι νεωκόροι και, βέβαια οι κληρικοί μας, με όποια διακονία ανατίθεται στον καθένα μας (καθαριότητα και στολισμός ναού, άνθη Επιταφίου, προετοιμασία των πασχαλινών αβγών για την ευλογία τους από τον ιερέα τη νύχτα της Αναστάσεως, δέματα για τους φτωχούς της ενορίας, επισκέψεις σε ασθενείς ή γέροντες που τυχόν επιθυμούν να κοινωνήσουν, κ.ά.). Ας νηστέψουμε έστω αυτές τις ημέρες κι ας αποφύγουμε την τηλεόραση και το διαδίκτυο. Οι «θρησκευτικές» ταινίες των ημερών ας μη μας στερήσουν την ενοριακή ζωή και την κατανυκτική ατμόσφαιρα του ναού μας, στην οποία όλοι θα πρέπει να προσπαθήσουμε να συμβάλλουμε. Ας πάρουμε κι εμείς τα εγκόλπια της Μεγάλης Εβδομάδας (τα γνωστά βιβλιαράκια που κυκλοφορούν στο εμπόριο) κι ας συζητάμε μετά ρωτώντας όσα δεν καταλαβαίνουμε. Ας αγωνιστούμε να έχουμε υπακοή και ταπείνωση μέσα στην οικογένειά μας, ας εξομολογηθούμε, αν δεν το έχουμε ήδη κάνει. Όλα αυτά δείχνουν εμπιστοσύνη στον Θεό και διάθεση να συμμετέχουμε στον Σταυρό και την Ανάστασή Του.
3. «Αν ο Παύλος δεν φυλακιζόταν, θα μπορούσε να βοηθήσει ώστε να ιδρυθούν και άλλες Εκκλησίες;» Είναι πολύ πιθανό κάτι τέτοιο. Αν σκεφτούμε πόσο δυναμικός ήταν, τότε θα καταλάβουμε πόσες πολλές πόλεις θα μπορούσε ακόμα να επισκεφτεί και πόσους πολλούς ανθρώπους θα μπορούσε να είχε οδηγήσει στον Θεό και μάλιστα στα τελευταία χρόνια της ζωής του που είχε ωριμότητα και πείρα. Ο Θεός όμως πραγματοποιεί το σχέδιό Του, ακόμα κι αν οι άνθρωποί Του συναντούν δυσκολίες. Ας μη μπαίνουμε στον πειρασμό ν’ αναρωτιόμαστε «τι θα είχε γίνει αν…», γιατί ο Θεός ξέρει και φροντίζει καλύτερα.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Πράξεις των Αποστόλων κα΄21-κη΄31.
2. Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις τας Πράξεις των Αποστόλων, εκδ. Σωτήρ.
3. JOSEPH HOLZNER, ΠΑΥΛΟΣ, Εκδόσεις Δαμασκός, Αθήναι 1969.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τὰ Πάθη τὰ σεπτά, ἡ παροῦσα ἡμέρα, ὡς φῶτα σωστικά, ἀνατέλλει τῷ Κόσμῳ· Χριστὸς γὰρ ἐπείγεται, τοῦ παθεῖν ἀγαθότητι, ὁ τὰ σύμπαντα, ἐν τῇ δρακὶ περιέχων, καταδέχεται, ἀναρτηθῆναι ἐν ξύλῳ, τοῦ σῶσαι τὸν ἄνθρωπον.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Πού' σαι Λάζαρε, πού είναι η φωνή σου,
που σε γύρευε η Μάρθα η αδερφή σου;
Ήμουνα στη γη, στη γη βαθιά χωμένος
κι απ' τους ζωντανούς ολότελα χαμένος!
Βάγια, βάγια των βαγιών, τρώνε ψάρια και κολιό
και την άλλη Κυριακή, τρώνε το ψητό τ' αρνί!

Λαζαράκια

Το Σάββατο του Λαζάρου, οι γυναίκες, τα παλιά χρόνια, ζύμωναν το πρωί ειδικά ψωμάκια, τα "λαζαράκια". Τους έδιναν το σχήμα ανθρώπου σπαργανωμένου, όπως ακριβώς παριστάνεται ο Λάζαρος στις εικόνες. Όσα παιδιά είχε η οικογένεια, τόσα "λαζαράκια" έπλαθαν και στη θέση των ματιών έβαζαν δυο γαρίφαλα.

Στα περισσότερα μέρη της Ελλάδας, για να απεικονίσουν την ανάστασή του και να συμβολίσουν τη νίκη του Χριστού απέναντι στον θάνατο, έφτιαχναν ένα ομοίωμα του Λαζάρου. Στην συνέχεια το έπαιρναν τα παιδιά και γύριζαν στις γειτονιές για να πουν τα κάλαντα.
Οι νοικοκυρές έκτος από χρήματα, τους έδιναν καρύδια, κουλούρια «λαζαράκια» κι αυγά για να τα βάψουν την Μ. Πέμπτη.

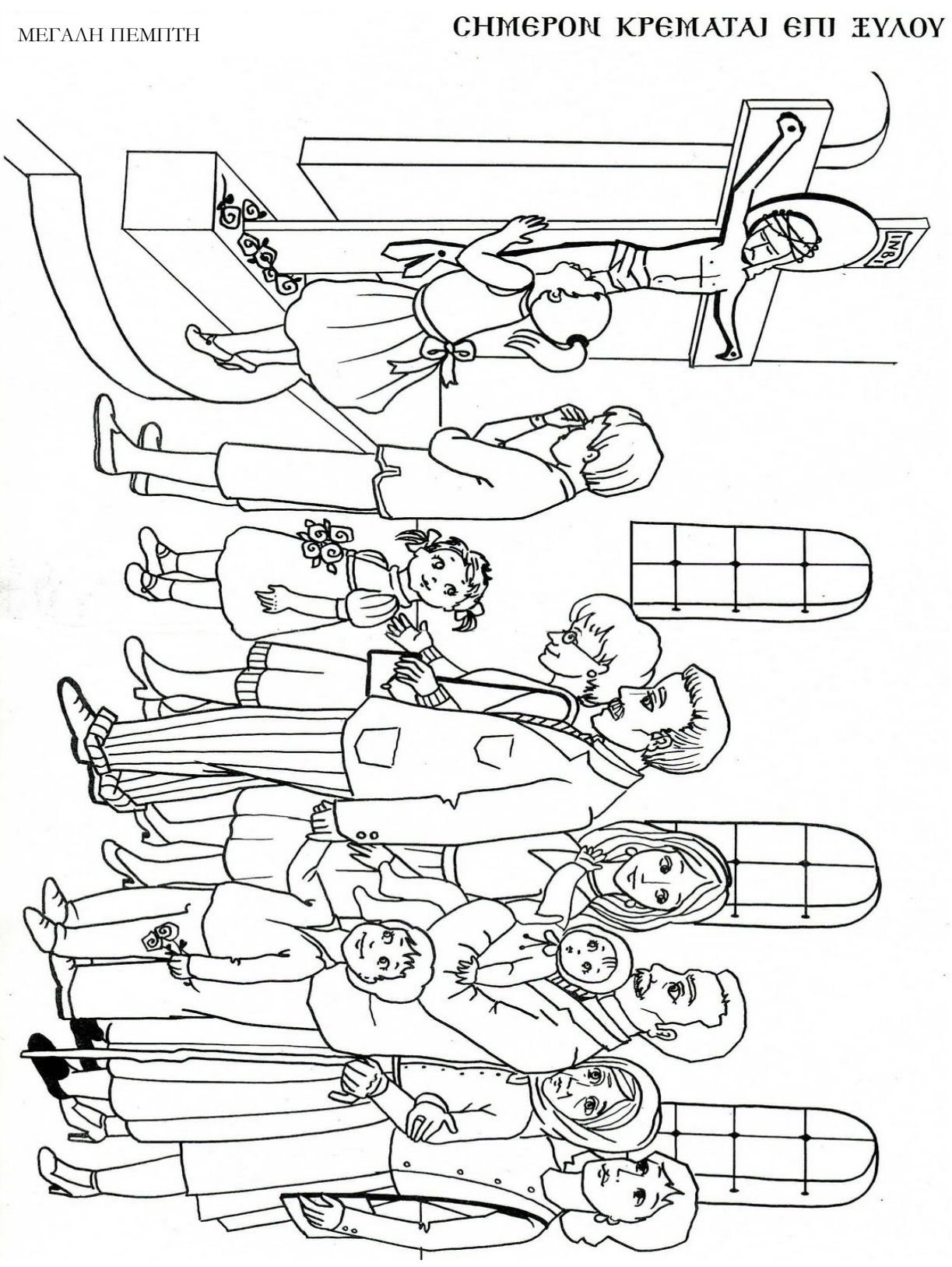
Σε άλλα μέρη έβγαιναν μόνο τα κορίτσια, «οι Λαζαρίνες», όπως τις έλεγαν. Αυτές έπαιρναν ένα καλάθι και το στολίζανε με λουλούδια της άνοιξης.

Μ' ένα ξύλο 30 εκ. και με ένα άλλο 25 εκ. φτιάχνουμε έναν σταυρό. Τον δένουμε με σπάγκο. Φτιάχνουμε με άσπρο ύφασμα το κεφάλι και το γεμίζουμε με βαμβάκι. Το σώμα το ντύνουμε κι αυτό και στο κεφάλι βάζουμε ένα μαντήλι. Όλα τα φτιάχνουμε σε άσπρο χρώμα. Ζωγραφίζουμε τα μάτια, τη μύτη και το στόμα. Ο Λάζαρος είναι έτοιμος!
Απαραίτητο, ένα κολιέ με λουλούδια. Το λευκό χρώμα συμβολίζει το χρώμα των νεκρών και το κολιέ με τα λουλούδια την Ανάσταση.
Έπειτα, με το λαζαράκι μας στο χέρι, περνάμε από τους χώρους του ναού, του πνευματικού κέντρου ή από τα σπίτια της ενορίας, τραγουδώντας τα κάλαντα του Λαζάρου.

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Κυκλώστε μέσα στο κρυπτόλεξο τις παρακάτω 8 λέξεις:

- το όνομα της Αγίας Πόλης
- τον γενναίο Απόστολο της ιστορίας μας
- το όνομα ενός νησιού κι αυτό που συνέβη εκεί
- τον λαό που έφτιαξε μια ψεύτικη κατηγορία
- τον προφήτη της ιστορίας μας
- έναν αυτοκράτορα και την πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας του

Π	Γ	Ε	Ρ	Ω	Δ	Υ	Σ	Π	Ρ	Σ
Γ	Κ	Ι	Ο	Υ	Δ	Α	Ι	Ο	Ι	Τ
Π	Γ	Δ	Ζ	Π	Α	Υ	Λ	Ο	Σ	Χ
Μ	Ε	Λ	Ι	Τ	Η	Γ	Κ	Υ	Α	Β
Φ	Χ	Λ	Τ	Α	Φ	Π	Α	Ρ	Κ	Α
Ο	Ψ	Ν	Γ	Ν	Ζ	Η	Θ	Ι	Ρ	Γ
Σ	Α	Ε	Τ	Α	Ω	Μ	Η	Σ	Ω	Α
Ι	Ε	Ρ	Ο	Υ	Σ	Α	Λ	Η	Μ	Β
Ε	Μ	Ω	Β	Α	Γ	Δ	Ζ	Θ	Η	Ο
Χ	Α	Ν	Κ	Γ	Σ	Τ	Ι	Ν	Π	Σ
Υ	Π	Α	Γ	Ι	Κ	Π	Ρ	Ο	Ε	Λ
Π	Ν	Σ	Ε	Ο	Ψ	Ι	Ο	Σ	Γ	Κ

Ενώστε τα απογεύματα της Μεγάλης Εβδομάδας με όσα τελούνται:

Κυριακή των Βαΐων	Προσκύνηση Επιταφίου
Μεγάλη Τετάρτη	Ο Κύριος στον Σταυρό
Μεγάλη Πέμπτη	Να, ο Νυμφίος έρχεται!
Μεγάλη Παρασκευή	Ιερό Ευχέλαιο

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΟΥ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη ότι ο Χριστός αναστήθηκε την τρίτη μέρα σύμφωνα με την Αγία Γραφή.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Αναστάσιμος χαιρετισμός – ομολογία της Ανάστασης.
- Η αγιότητα νικά την αμαρτία – συμμετοχή μας στη Θεία Κοινωνία – είμαστε μάρτυρες της Ανάστασης: «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι».
- Ο Θωμάς, απλός ευλαβής ψαράς της Γαλιλαίας, ακολουθεί με αγάπη τον Χριστό.
- Ο αναστημένος Χριστός εμφανίζεται στους μαθητές ενώ ο Θωμάς λείπει – πώς θα τον κηρύξει αν δεν Τον δει; «Αν δεν αγγίξω δεν θα πιστέψω».
- Ο Κύριος εμφανίζεται σε οκτώ μέρες, καλεί τον Θωμά να τον ψηλαφίσει: «Ο Κύριος μου και ο Θεός μου».
- Ο Χριστός μακαρίζει όσους θα πιστέψουμε χωρίς να Τον δούμε-Θεία Κοινωνία.
- Ο Χριστός προτείνει τον Θωμά σαν καλό αρχιτέκτονα σε απεσταλμένο του βασιλιά των άγριων Ινδών Γουνδιαφόρου.
- Ο βασιλιάς του αναθέτει να χτίσει παλάτι, του δίνει πολύ χρυσάφι, ο Θωμάς το μοιράζει στους φτωχούς, κηρύττει τον Χριστό και βαπτίζει.
- Ο βασιλιάς τον φυλακίζει, αλλά μαθαίνει την αλήθεια για την ύπαρξη ουράνιου παλατιού από τον αδελφό του που ανασταίνεται από τους νεκρούς.
- Ο Γουνδιαφόρος πιστεύει και βαπτίζεται με πολύ λαό.
- Μαρτυρικός θάνατος του Αποστόλου Θωμά με ακόντια σε άλλο βασίλειο της Ινδίας. Η μνήμη του στις 6 Οκτωβρίου και τη 2η Κυριακή μετά το Πάσχα.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Πώς χαιρετάμε ο ένας τον άλλον μετά το Πάσχα; Γιατί;
- Πώς εμφανίστηκε ο Αναστημένος Χριστός στους μαθητές Του; Έλειπε κανείς; Τι έγινε μετά;
- Ξέρετε άλλους αρχαίους λαούς εκτός από τους Έλληνες;
- Έχετε ακούσει για κανένα παλάτι που δε χτίζεται εδώ στη γη;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Δραματοποίηση του θαύματος με το παλάτι

-Χριστός ανέστη!

-Αληθώς ανέστη!

Αυτός είναι ο χαρούμενος χαιρετισμός των χριστιανών μετά το Πάσχα. Έτσι ομολογούμε την πίστη μας στην Ανάσταση του Κυρίου. Μέσα στην Εκκλησία είδαμε με τα μάτια μας την αγιότητα να νικάει την αμαρτία και την αγάπη να νικάει το μίσος, άρα είδαμε τη ζωή να νικάει τον θάνατο! Ακούσαμε το Ευαγγέλιο, γνωρίσαμε Αγίους που έκαναν θαύματα στο όνομα του Χριστού και κοινωνήσαμε το Σώμα και το Αίμα Του στη Θεία Λειτουργία. Είμαστε κι εμείς, λοιπόν, μάρτυρες της Ανάστασης, καθώς λέμε και στην αναστάσιμη προσευχή: «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν ἅγιον, Κύριον, Ἰησοῦν τὸν μόνον ἀναμάρτητον».

Τον αναστημένο Χριστό επιθύμησε πολύ να δει κι ένας από τους μαθητές Του, ο Θωμάς. Απλός ψαράς ήταν από τη Γαλιλαία, ευλαβής και πιστός, τότε που τον κάλεσε κοντά Του ο Κύριος και Τον ακολούθησε με μεγάλη αγάπη. Όταν όμως ο Χριστός αναστήθηκε κι εμφανίστηκε την Κυριακή του Πάσχα στους μαθητές Του, ο Θωμάς έλειπε. Αναρωτιόταν μετά λοιπόν, πώς θα κήρυττε την Ανάστασή Του στα πέρατα του κόσμου, χωρίς να Τον έχει δει Αναστημένο; Το μυαλό του δε χωρούσε τέτοιο μεγάλο θαύμα και γι' αυτό είπε στους υπόλοιπους Αποστόλους: «Εάν δεν Τον δω κι εγώ και δεν αγγίξω τις πληγές απ' τα καρφιά κι από τη λόγχη, δεν θα πιστέψω».

Την επόμενη Κυριακή ξαναβρέθηκε ξαφνικά ο Ιησούς ανάμεσα στους μαθητές Του, ενώ οι πόρτες ήταν κλειστές και κάλεσε τον Θωμά να Τον ψηλαφίσει για να μην είναι πια άπιστος. Ο Απόστολος αμέσως Τον προσκύνησε συγκινημένος και είπε: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου!». Τότε ο Χριστός τον δίδαξε πως όλοι εμείς που θα Τον πιστέψουμε χάρη στα λόγια των Αποστόλων και τη ζωή των Αγίων, χωρίς να Τον έχουμε δει, θα έχουμε πολύ μεγάλη χαρά, σαν τη δική του κι ακόμη περισσότερη, γιατί θα αγγίζουμε το Σώμα Του μέσα στη Θεία Κοινωνία και θα Τον παίρνουμε μέσα στην καρδιά μας.

Ο Θωμάς, μετά την Πεντηκοστή ανέλαβε μια πολύ δύσκολη αποστολή: να κηρύξει την Αλήθεια στη μακρινή Ινδία, που οι κάτοικοί της είχαν τη φήμη τρομερών κι άγριων βαρβάρων. Καθώς αναρωτιόταν πώς θα τα καταφέρει, ο Ίδιος ο Χριστός παρουσιάστηκε με την ανθρώπινη μορφή Του και δίνοντάς του θάρρος τον οδήγησε στην αγορά. Εκεί βρήκαν τον απεσταλμένο του Ινδού βασιλιά Γουνδιαφόρου, που έψαχνε έναν άριστο αρχιτέκτονα κι ο Κύριος του πρότεινε τον Θωμά. Ο Απόστολος πήγε μαζί του με χαρά στην Ινδία κι εκεί ο Γουνδιαφόρος του ανέθεσε να χτίσει ένα αξιοθαύμαστο παλάτι. Του άφησε μάλιστα πολύ χρυσάφι για όλα τα έξοδα κι έφυγε για άλλες υποθέσεις μακριά. Ο Άγιος αμέσως κατάλαβε γιατί ο Χριστός τον είχε συστήσει σαν τεχνίτη κι άρχισε να ετοιμάζει πνευματικό παλάτι: μοίρασε το χρυσάφι με σοφία στους φτωχούς, θεράπευσε πολλούς ασθενείς και κήρυξε σ' όλη την περιοχή τον αληθινό Θεό. Έπειτα από καιρό ο βασιλιάς ζήτησε να δει το νέο του ανάκτορο. Τότε ο Θωμάς τον βεβαίωσε ότι το παλάτι του δε χτίστηκε στη γη, αλλά στον ουρανό, χάρη στις πλούσιες ελεημοσύνες που είχαν γίνει με το βασιλικό χρυσάφι.

Ο Γουνδιαφόρος θυμωμένος έκλεισε αμέσως στη φυλακή τον Απόστολο, μα σε λίγες μέρες έζησε ένα απρόσμενο θαύμα! Ο αγαπημένος του αδελφός ξαφνικά αρρώστησε βαριά και πέθανε. Ο βασιλιάς πολύ λυπημένος έδωσε εντολή να τον κηδέψουν, αλλά πριν προλάβουν, εκείνος αναστήθηκε και του αποκάλυψε πως ένα υπέροχο κάστρο τον περιμένει έτοιμο στον Παράδεισο, παρακαλώντας τον, αν γίνεται, να του το πουλήσει! Ο βασιλιάς τότε ελευθέρωσε αμέσως τον Θωμά και ζήτησε να βαπτιστεί χριστιανός, όπως κι όλοι όσοι έμαθαν το θαυμαστό γεγονός.

Ο γενναίος Απόστολος φώτισε με το φως του Χριστού πολλούς ακόμη κατοίκους αυτής της τεράστιας χώρας που ήταν γεμάτη με πολλά μικρά βασίλεια. Στο τέλος μαρτύρησε για τον αγαπημένο του Κύριο, όταν ένας από τους υπόλοιπους ειδωλολάτρες βασιλιάδες θύμωσε με το έργο του και διέταξε τους στρατιώτες του να τον σκοτώσουν με τα ακόντιά τους. Τον γιορτάζουμε στις 6 Οκτωβρίου, του αφιερώνουμε όμως και τη δεύτερη Κυριακή μετά από κάθε Πάσχα, ομολογώντας μαζί του με χαρά: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου!»

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Γιατί ο Χριστός εμφανίστηκε στον Θωμά και του είπε να Τον αγγίξει; Είπε και τίποτα για μας;
- Γιατί ο Θωμάς αναρωτιόταν πώς θα πάει στην Ινδία; Τι είδους άνθρωποι ζούσαν εκεί; Πώς τον βοήθησε ο Χριστός;
- Τελικά είπε ψέματα ο Θωμάς για το παλάτι; Πώς φανερώθηκε η αλήθεια;
- Πώς μαρτύρησε ο απόστολος Θωμάς; Πότε τον γιορτάζουμε;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ομολογούμε μαζί με τον γενναίο απόστολο Θωμά ότι ο Αναστημένος Χριστός νίκησε τον θάνατο και είναι ο Κύριός μας και ο Θεός μας!

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Είμαστε κι εμείς μάρτυρες της Ανάστασης, ως μέλη της Εκκλησίας και γι' αυτό ανταλλάσσουμε τον αναστάσιμο χαιρετισμό για 40 ημέρες. Τώρα που η συνήθεια αυτή χάνεται, ας την τηρήσουμε στο κατηχητικό μας. Μαρτυρούμε ότι ο Κύριος νίκησε τον πνευματικό θάνατο, την αμαρτία και την απελπισία, άρα ο σωματικός θάνατος δε μας φοβίζει πια. Βέβαια, για να δώσουμε μια τέτοια μαρτυρία και να ενισχύσουμε και τα παιδιά, πρέπει και στη δική μας ζωή με τη μετάνοια και την άσκηση να πολεμάμε τον πνευματικό θάνατο. Το λειτουργικό και μυστηριακό βίωμα, η ζωή των Αγίων, η μελέτη της Αγίας Γραφής θα μας δυναμώνουν σ' αυτόν τον αγώνα. Οι Απόστολοι κατέθεταν αυτό που είδαν και έζησαν · το ίδιο κάνουμε κι εμείς, αλλιώς η πίστη μας είναι κενή.

2. Ο απόστολος Θωμάς, για τον οποίο έχουμε μιλήσει και στο 13ο μάθημα (βλέπε ιδιαίτερα ΣΤ3), αγάπησε πολύ τον Χριστό κι η επιθυμία του να Τον ψηλαφίσει ονομάστηκε από την Εκκλησία «μακαρία απιστία». Μετά την Κυριακή του Πάσχα πέρασε μια εβδομάδα ταπείνωσης και προσευχής τόσο του ίδιου όσο και των άλλων Αποστόλων, για να εμφανιστεί ξανά ο Κύριος. Η ομολογία του Θωμά έγινε αφορμή μεγάλης παρηγοριάς και για όλους εμάς, που διαβάζουμε την απάντηση του Χριστού: «μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες». Ας διδαχθούμε από τον Απόστολο κι ας επιθυμήσουμε κι εμείς να αγγίζουμε το Ζωογόνο Σώμα του Αναστημένου μας Χριστού, κοινωνώντας Τον στη Θεία Λειτουργία.

3. Υπάρχει Παράδοση που λέει ότι μετά την Πεντηκοστή με κλήρο κάθε Απόστολος ανέλαβε μια περιοχή, για να κηρύξει το Ευαγγέλιο. Η Ινδία ήταν από τις αγριότερες χώρες, αλλά ο απόστολος Θωμάς (που κήρυξε επίσης στους Πέρσες και τους Μήδους) παραμερίζει κάθε αγωνία κι εμπιστεύεται το πάνσοφο σχέδιο του Κυρίου που τον παρουσιάζει ως αρχιτέκτονα, ταξιδεύοντας έτσι με ασφάλεια ως τον προορισμό του. Πραγματικά εκπληρώνει την αποστολή του με δύο τρόπους: διδάσκει την Αλήθεια και συμπαραστέκεται στους φτωχούς και τους ασθενείς. Αυτό κάνει πάντα η Εκκλησία μας κι αυτό πράττουν ακόμα και σήμερα όσοι διακονούν την Ορθόδοξη εξωτερική ιεραποστολή: φροντίζουν τον κάθε άνθρωπο σαν ψυχή και σώμα, προσπαθώντας να καλύψουν την πνευματική και σωματική πείνα και ασθένεια.

4. Η αξία της αγάπης και της ελεημοσύνης είναι μεγάλη, ακόμα κι αν εμείς συνεισφέρουμε σ' αυτήν μόνο με υλικά εφόδια. Βλέπουμε ότι στα μάτια του Θεού έμοιαζε με παλάτι η προσφορά του βασιλιά, αρκεί να το συνειδητοποιούσε και να το πίστευε κι ο ίδιος. Φαίνεται ότι ήταν άνθρωπος με καλή προαίρεση και γι' αυτό ο Θεός του έδωσε την ευκαιρία με το θαύμα της ανάστασης του αδελφού του να δει την Αλήθεια.

5. Πολλά ακόμα είναι τα θαύματα που επιτέλεσε ο απόστολος Θωμάς στους Πέρσες, τους Μήδους και τους Ινδούς. Ακόμα και ο ειδωλολάτρης βασιλιάς Μίσδιος που διέταξε αργότερα τη θανάτωσή του, τελικά πίστεψε στον Χριστό και ο δαιμονισμένος γιος του θεραπεύτηκε προσκυνώντας τον τάφο του Αποστόλου. Ας μην ξεχνάμε σήμερα το μεγάλο έργο του, ας δείχνουμε ζωντανά τον ενδιαφέρον μας για την εξωτερική ιεραποστολή (μπορούμε ν' αναζητήσουμε στο διαδίκτυο με τα παιδιά τις ιστοσελίδες των Ορθόδοξων μητροπόλεων της Νότιας Ασίας) κι ας μην υποχωρούμε σε δοξασίες και πρακτικές που μας έρχονται από την ειδωλολατρική παράδοση των χωρών αυτών (π.χ. γιόγκα). Ο απόστολος Θωμάς έδωσε τη ζωή του για να φωτίσει τους λαούς εκείνους κι είναι τουλάχιστον κρίμα να ξαναγυρίζουμε εμείς, που βαπτιστήκαμε χριστιανοί, στην πλάνη.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Γιατί ο Χριστός εμφανίζεται στον Θωμά που δείχνει απιστία; Δε μας θυμίζει η στάση του τους σταυρωτές που έλεγαν "Ας κατέβει από τον Σταυρό για να πιστέψουμε σ' Αυτόν";» Ο Θωμάς αγάπησε πολύ τον Κύριο. Όταν ο Χριστός ξεκίνησε για την Βηθανία, θέλοντας να αναστήσει το Λάζαρο, ο Θωμάς ήταν ο μόνος μαθητής που είχε πει: «Ας πάμε να πεθάνουμε κι εμείς μαζί Του». Δεν είχε η συμπεριφορά κι η προαίρεσή του καμιά σχέση μ' αυτή των αρνητών του Κυρίου. Ο Χριστός τού εμφανίζεται μία εβδομάδα μετά, ώστε στο μεταξύ να ταπεινωθεί και να προετοιμαστεί από τους υπόλοιπους Αποστόλους. Το αίτημά του, αν και δείχνει δυσπιστία, ήταν περισσότερο βαθιά επιθυμία να δει και να πιστέψει, όπως φάνηκε κι από τη μετέπειτα ζωή του. Για τον Χριστό μετρά περισσότερο η αγάπη μας για Αυτόν, παρά οι πτώσεις μας. Με παρόμοιο τρόπο βλέπουμε κι αργότερα να βοηθά ο Θεός τον βασιλιά Γουνδιαφόρο να δει την αλήθεια και να πιστέψει.
2. «Γιατί λέμε ότι ο Χριστός νίκησε τον θάνατο και για μας; Εκείνος μπορεί ν' αναστήθηκε, αλλά εμείς ακόμα πεθαίνουμε». Είναι από τα πιο απλά και σοβαρά ερωτήματα των παιδιών, ιδιαίτερα εκείνων που δεν έχουν ζήσει πολύ στον χώρο της Εκκλησίας. Η πιο απλή απάντηση που μπορούμε να δώσουμε είναι ότι από την αρχή της δημιουργίας καταλαβαίνουμε πως υπάρχουν δύο θάνατοι: ο πνευματικός κι ο σωματικός. Μόλις ο Αδάμ κι η Εύα αμάρτησαν, χωρίστηκαν από τον Θεό και μεταξύ τους, όχι τοπικά αλλά μέσα στην καρδιά τους: άρχισαν να ζηλεύουν, να αλληλοκατηγορούνται, να υποψιάζονται. Και το χειρότερο, δεν μετάνιωσαν γι' αυτή τους την πτώση. Αυτός είναι ο επικίνδυνος και φοβερός θάνατος, το σκοτάδι, το πείσμα κι η απελπισία που ζει κι ο ίδιος ο διάβολος. Ο σωματικός θάνατος ήρθε αργότερα ως εντολή του Θεού για να συντομευθεί η ανθρώπινη δυστυχία στον κόσμο της πτώσης. Ο Χριστός έρχεται και νικά με την Αγάπη και την Ταπείνωσή Του τον πρώτο θάνατο, αυτόν που ασχημαίνει τη ζωή μας κι έτσι κάνει τον δεύτερο θάνατο, πέρασμα στη χαρά του Παραδείσου. Αν το βίωμά μας είναι βίωμα μετανοίας και αγώνα, τα παιδιά αισθάνονται από το παράδειγμά μας τι τους λέμε, όπως κι όσοι βρέθηκαν κοντά σε Αγίους (έχουμε σύγχρονους Αγίους που οι άνθρωποι μαρτυρούν γι' αυτούς) δεν αμφέβαλλαν καθόλου για την ύπαρξη του Αναστημένου Χριστού!
3. «Ο Χριστός είπε ψέματα όταν παρουσίασε τον Θωμά σαν αρχιτέκτονα;» Ο Χριστός είναι η Αλήθεια· πώς θα μπορούσε να πει ψέματα; Ο απόστολος Θωμάς έγινε πνευματικός αρχιτέκτονας, χτίζοντας το πνευματικό οικοδόμημα της Εκκλησίας κι ανορθώνοντας τις γκρεμισμένες από το ψέμα και την ειδωλολατρία ψυχές των ανθρώπων που κατήχησε και βάπτισε.
4. «Υπάρχουν κάστρα και παλάτια στον Παράδεισο;» Βοηθάμε τα παιδιά να καταλάβουν ότι το όραμα που παρουσίασε ο Θεός στον αδελφό του βασιλιά, μόλις η ψυχή του χωρίστηκε από το σώμα, ήταν συμβολικό, όπως ακριβώς το εννοούσε κι ο απόστολος Θωμάς. Στον Παράδεισο όλα είναι πνευματικά, αδύνατον να τα κατανοήσουμε και να τα περιγράψουμε με τις ανθρώπινες έννοιες. Το παλάτι συμβόλιζε μια πλούσια πνευματική χαρά που περιμένει όποιον δείχνει έλεος σ' όσους έχουν ανάγκη (οι ελεημοσύνες με το βασιλικό χρυσάφι). Με την έννοια του παλατιού βοηθήθηκαν οι βάρβαροι αυτοί άνθρωποι να καταλάβουν τη σημασία της αγάπης και της ελεημοσύνης και να πιστέψουν στον αληθινό Θεό. Μετά το Βάπτισμα θα έμπαιναν και σε πιο πνευματικά πράγματα.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον ια΄ 16 και κ΄ 19-29.
2. Α΄ Ιωάννου επιστολή, α΄ 1.
3. Πεντηκοστάριον, ακολουθίες του Εσπερινού και του Όρθρου της Κυριακής του Θωμά.
4. Γεωργίου Κουγιουμτζόγλου πρωτοπρεσβυτέρου, Λατρευτικό Εγχειρίδιο, έκδοση Ιερού Κελλίου Αγίου Νικολάου Μπουραζέρι.
5. Δημήτρη και Άννας Φωτοπούλου, Δι' ευχών των Αγίων, Οκτώβριος, εκδόσεις Σταμούλη.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν Λαοί· Πάσχα Κυρίου Πάσχα· ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωήν, καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν, ἐπινίκιον ᾄδοντας.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΑΜΕ ΧΡΙΣΤΕ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΑ

Κάμε Χριστέ και Παναγιά
και θρέψε το παιδί μου
να μεγαλώσει να θραφεί
καλό παιδί να γίνει
τύχη χρυσή ας του δίνετε
και φώτιση μεγάλη
να μάθει γράμματα πολλά
και φρόνιμο να γίνει

για να κερδίζει χρήματα
παντού καλά να κάμει
ένα και είκοσι σχολειά
μ' αληθινούς δασκάλους
να μάθουν γράμματα οι φτωχοί
ανθρώποι να γενούνε.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Η κρυμμένη λέξη

Ένα παιδί πηγαίνει κάπου παράμερα. Τα άλλα ορίζουν μια λέξη, π.χ. "δυνατός". Επιστρέφοντας το παιδί κοντά στα υπόλοιπα, κάνει μια οποιαδήποτε ερώτηση σ' έναν παίκτη, π.χ. "Γιατί είστε εδώ;"

Η απάντηση πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να περιλαμβάνεται μέσα στην πρόταση και η κρυμμένη λέξη, όπως π.χ. "Είμαστε εδώ, γιατί έπιασε δυνατός αέρας". Οι ερωτήσεις συνεχίζονται μέχρις ότου το παιδί ανακαλύψει την κρυμμένη λέξη. Ανάλογα με την ηλικία των παιδιών μπορούμε να ορίσουμε και συγκεκριμένο αριθμό ερωτήσεων (π.χ. αρχικά 6, αργότερα 4 ή 3 κλπ).

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Κυκλώστε μόνο τους αναστάσιμους χαιρετισμούς:

ΚΑΛΗΜΕΡΑΧΑΙΡΕΤΕΑΛΗΘΩΣΑΝΕΣΤΗΚΑΛΩΣΤΟΥΣΓΕΙΑΣΑΣ
ΚΑΛΗΝΥΧΤΑΧΡΙΣΤΟΣΑΝΕΣΤΗ

Σκεφτείτε ποιος...

- ζήτησε ένα υπέροχο παλάτι;
- ψηλάφισε τις πληγές του Κυρίου;
- λαός γνώρισε τον Χριστό στο σημερινό μάθημα;
- πρότεινε έναν αρχιτέκτονα;
- μπήκε χωρίς να ανοίξουν οι πόρτες;
- προσευχόταν θερμά και περίμενε για μια εβδομάδα;

- Γ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
- Θ _ _ _ _
- Ι _ _ _ _
- Χ _ _ _ _ _ _
- Ι _ _ _ _ _
- Μ _ _ _ _ _ _

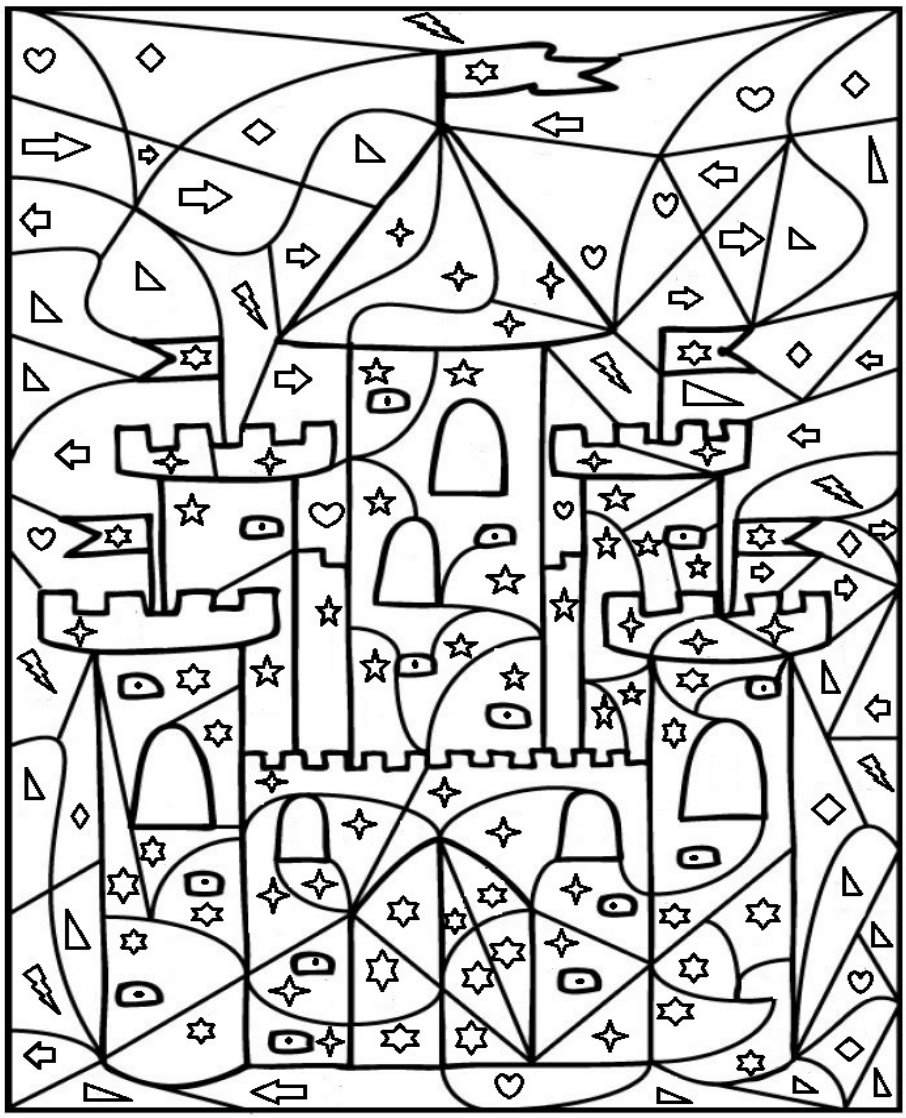
Για να δείτε κι εσείς το παλάτι...

...χρειάζεστε **4 χρώματα**, ένα για κάθε περιοχή:

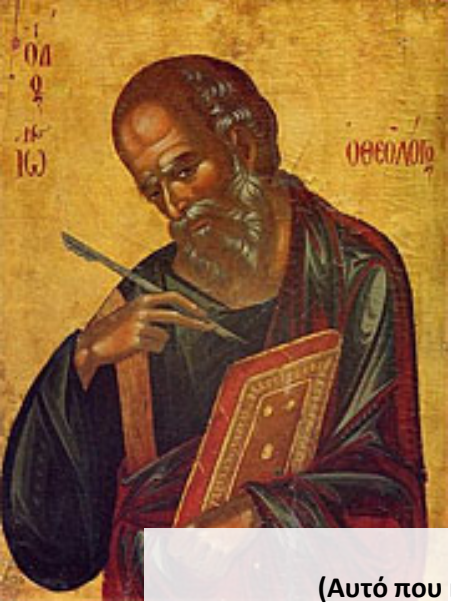
- 1ο όπου βλέπετε **τετράκτινο αστέρι**.
- 2ο όπου βλέπετε **πεντάκτινο αστέρι**.
- 3ο όπου βλέπετε **εξάκτινο αστέρι**.
- 4ο για **όλα τ' άλλα σχήματα**.

Αν βλέπετε τελίτσα, μαυρίστε.
Αν δε βλέπετε τίποτα, αφήστε το κενό.

Το παλάτι μήπως το είδατε;

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην πίστη πως ο Τριαδικός Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν Του, κάτι που μας αποκαλύφθηκε πλήρως με την ενανθρώπηση του Υιού Του.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Η αναστάσιμη χαρά μας οφείλεται στον Χριστό και στους Αποστόλους Του – μαρτυρία του «αγαπημένου μαθητή».
- Ιωάννης και Ιάκωβος, γιοι του ψαρά Ζεβεδαίου και της Σαλώμης (συγγένεια με Θεοτόκο). Ο Πρόδρομος δείχνει τον Χριστό στον Ιωάννη, γνωριμία μαζί Του, κλήση και θερμή ανταπόκριση από τους δύο αδελφούς (υιοί βροντής).
- Ο Ιωάννης παντού κοντά στον Χριστό: Μεταμόρφωση, θαύματα, Μυστικός Δείπνος (Κύριε, ποιος θα σε προδώσει;), κάτω απ' τον Σταυρό με την Παναγία, πρώτος τρέχει στον άδειο Τάφο.
- Με τον Πρόχορο στην Έφεσο, κήρυγμα και θαύματα, καταστροφή του ναού της Αρτέμιδας, σύλληψη, βασανιστήρια κι εξορία στην Πάτμο.
- Διδασκαλία, όραμα στο σπήλαιο της «Αποκάλυψης», Ευαγγέλιο και 3 Επιστολές για στήριξη των πιστών.
- Η καθαρή εικόνα του Θεού, που αντανακλά την Αγάπη Του · αποκαλείται «αγαπημένος μαθητής». Θυσιαστική αγάπη του ηλικιωμένου Αποστόλου απέναντι στον νέο που έγινε ληστής, ο νέος παράδειγμα μετάνοιας.
- Ειρηνικό τέλος του Αποστόλου, «Τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», κενός τάφος (μετάσταση), 26 Σεπτεμβρίου. Κι εμείς ζωντανές εικόνες του Θεού, ας του μοιάσουμε.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Θυμάστε ποιος ήταν ο πρώτος Απόστολος που μαρτύρησε;
- Ποιος στεκόταν κάτω από τον Σταυρό του Χριστού μας;
- Θυμάστε σε προηγούμενο μάθημα κάποια πόλη με ένα πολύ μεγάλο ειδωλολατρικό ναό;
- Πώς ξέρουμε ότι ο Χριστός αναστήθηκε;

➢ *Πρόταση θεατρικής δραστηριότητας:* Δραματοποίηση της ιστορίας με τον νέο που έγινε ληστής

Τώρα που ζούμε στις χαρούμενες μέρες μετά το Πάσχα, ας μην ξεχνάμε πως τη χαρά μας αυτή την οφείλουμε όχι μόνο στον Χριστό, αλλά και στους Αποστόλους Του. Κανείς μας δε θα γνώριζε την Ανάσταση του Ιησού, αν δεν μας την είχαν διδάξει εκείνοι. Το λέει κι ο αγαπημένος Του μαθητής: «Αυτό που είδαμε με τα μάτια μας, αυτό που ακούσαμε κι αγγίξαμε με τα χέρια μας, αυτό σας κηρύττουμε, για να έχετε κι εσείς τη δική μας χαρά». Ποιος όμως ήταν αυτός ο «αγαπημένος μαθητής» και γιατί ονομάστηκε έτσι;

Σε κάποιο φτωχό χωριό της Γαλιλαίας ζούσε μια οικογένεια με δυο γιους, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη. Πατέρας τους ήταν ο ταπεινός ψαράς Ζεβεδαίος και μητέρα τους η Σαλώμη, συγγενής της Παναγίας μας. Από νωρίς ο Ιωάννης έγινε μαθητής του Προδρόμου, περιμένοντας τον Μεσσία, χωρίς βέβαια να σταματήσει να βοηθά την οικογένειά του στο ψάρεμα. Ένα απόγευμα, λίγο καιρό μετά τη Βάπτιση του Κυρίου, ο Πρόδρομος Τον έδειξε από μακριά στους μαθητές του λέγοντάς τους με ταπείνωση και θαυμασμό πως Αυτός είναι ο Σωτήρας του κόσμου. Ο Ιωάννης μαζί με τον Ανδρέα, τον αδελφό του Πέτρου, Τον πλησίασαν και Τον συντρόφεψαν μέχρι το σπίτι όπου έμενε. Ο νεαρός ψαράς ποτέ δεν ξέχασε τις ώρες εκείνες κι όταν σε λίγες μέρες άκουσε τον ίδιο τον Χριστό να τον καλεί κοντά Του, η καρδιά του σκίρτησε! Μαζί με τον Ιάκωβο εγκατέλειψαν καΐκια, δίχτυα, περιουσία και Τον ακολούθησαν κι Εκείνος, για τη δύναμη του λόγου τους, τους ονόμασε «υιούς βροντής».

Για τρία ολόκληρα χρόνια δεν αποχωρίστηκε καθόλου τον αγαπημένο Του Δάσκαλο. Μαζί Του ανέβηκε στο όρος Θαβώρ κι είδε τη Μεταμόρφωσή Του, μαζί Του σ' όλα τα μεγάλα Του θαύματα, μαζί Του και στο Μυστικό Δείπνο. Αυτός έπεσε στο στήθος Του ρωτώντας Τον με αγωνία: «Κύριε, ποιος θα Σε προδώσει;». Την ώρα της Σταύρωσης, ενώ σχεδόν όλοι είχαν εγκαταλείψει τον Χριστό, εκείνος στεκόταν κάτω από τον Σταυρό στο πλευρό της Παναγίας μας. Σ' αυτόν την εμπιστεύτηκε ο Ιησούς τότε, για να την φροντίζει μέχρι την Κοίμησή της. Και την ημέρα της Ανάστασης, μαθαίνοντας τα νέα από τις Μυροφόρες, αυτός έτρεξε γρηγορότερα απ' όλους τους Μαθητές στον κήπο κοντά στον Γολγοθά, αλλά από σεβασμό περίμενε τον Πέτρο να μπει πρώτος και να δει τον άδειο Τάφο.

Μετά από την Κοίμηση της Θεοτόκου, ο Ιωάννης ξεκίνησε με τον μαθητή του, τον Πρόχορο, για τη Μ. Ασία. Έπειτα από περιπέτειες και τρικυμίες έφτασαν στην Έφεσο, την πόλη στην οποία είχε τόσο αγωνιστεί νωρίτερα ο απόστολος Παύλος. Ο Ιωάννης κήρυττε όσα έζησε κοντά στον Χριστό και στο όνομά Του θεράπευε αρρώστους κι έδινε το φως σε τυφλούς. Με την δυνατή προσευχή του γκρεμίστηκε ο τεράστιος ναός της Αρτέμιδας, χωρίς να πάθει κανείς τίποτα! Τότε ο ειδωλολάτρης αυτοκράτορας Δομιτιανός, αφού βασάνισε τον Απόστολο και τον μαθητή του, διέταξε να εξοριστούν στην Πάτμο. Παρόλο που οι συνθήκες εκεί ήταν πολύ δύσκολες, ο Ιωάννης συνέχισε με θάρρος τη διδασκαλία. Καθώς μάλιστα βρισκόταν σ' ένα ερημικό σπήλαιο του νησιού, είδε ένα σπουδαίο όραμα για την πορεία του κόσμου μέχρι τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου · είναι η «Αποκάλυψη», που σώζεται έως σήμερα στην Καινή Διαθήκη.

Θέλοντας ακόμη να προστατέψει τους πιστούς από τα επικίνδυνα ψέματα των αιρετικών, έγραψε αργότερα το Ευαγγέλιο και τις τρεις Επιστολές του.

Η εικόνα του Θεού μέσα στην ψυχή του Ιωάννη είχε καθαρίσει από κάθε αμαρτία κι αντανακλούσε σαν λαμπερός καθρέφτης την αγάπη που σκόρπιζε σ' όλους ο Αγαπημένος Του Δάσκαλος. Στο Ευαγγέλιό του πουθενά δεν ονόμασε τον εαυτό του «Ιωάννη», παρά μόνο «μαθητή που αγαπούσε ο Ιησούς». Αυτή η αγάπη τον άλλαξε για πάντα και την ένιωθε τόσο δυνατή, ώστε να ξεχνά τον εαυτό του, όπως φαίνεται κι απ' το παρακάτω γεγονός: καθώς επέστρεφε στην Έφεσο από την εξορία, ηλικιωμένος πια, συνάντησε σ' ένα κοντινό χωριό ένα παλικάρι με ευγενική ψυχή, που χάρη στο κήρυγμά του πίστεψε στον Χριστό. Ξαναπερνώντας έπειτα από λίγο καιρό, έμαθε με μεγάλη πίκρα κάτι απίστευτο: ο νέος αυτός, παρασυρμένος από άσχημες παρέες, είχε γίνει ένας φοβερός ληστής! Ο Απόστολος αμέσως έκανε πράξη τα λόγια του Κυρίου: «Να αγαπάτε ο ένας τον άλλον, όπως εγώ σας αγάπησα». Γεμάτος αγωνία για την ψυχή του παλικαριού, δεν υπολόγισε τους κινδύνους και τη μεγάλη του ηλικία, αλλά τον αναζήτησε παντού, ώσπου τελικά κατάφερε να βρει το λημέρι της συμμορίας του. Ο νέος, βλέποντας τον γέροντα δάσκαλό του κι ακούγοντας τα στοργικά του λόγια, μετανιωμένος έπεσε στα πόδια του και έκλαιγε πικρά. Από εκείνη την ημέρα έγινε παράδειγμα αρετής και μετάνοιας για όλους όσους τον γνώριζαν.

Ζωντανές εικόνες του Θεού κι εμείς, ας αγωνιστούμε να μοιάσουμε στον Μαθητή της Αγάπης, στον απόστολο Ιωάννη, τον Θεολόγο και Ευαγγελιστή, που μέχρι το ειρηνικό τέλος της ζωής του δίδασκε: «Τεκνία (=παιδιά μου), ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Λίγο μετά την κοίμησή του, ο τάφος του βρέθηκε άδειος κι η Εκκλησία μας τιμά την μετάστασή του στις 26 Σεπτεμβρίου.

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Πώς ονομάστηκε ο άγιος Ιωάννης; Γιατί;
- Γιατί και πού εξορίστηκε ο άγιος Ιωάννης; Τι συνέβη στην εξορία του;
- Θυμάστε κάποιο περιστατικό που δείχνει την αγάπη του Αγίου;
- Σε τι μοιάζουμε κι εμείς στον άγιο Ιωάννη; Πώς μπορούμε να του μοιάσουμε περισσότερο;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Ο άγιος Ιωάννης έχει τους περισσότερους τίτλους από όλους τους αγίους Αποστόλους. Ονομάζεται: α) Απόστολος β) Ευαγγελιστής, γιατί έγραψε το τέταρτο από τα Ευαγγέλια που είναι και το πνευματικότερο, γ) Θεολόγος, γιατί ονόμασε τον Υιό του Θεού «Λόγο» και τόνισε πως είναι Θεός και άνθρωπος, δ) Παρθένος, γιατί διατήρησε καθαρό τον νου, την ψυχή και το σώμα, ε) Μαθητής της αγάπης, γιατί κήρυξε κι έκανε πράξη την εντολή του Κυρίου «αγαπάτε αλλήλους», καθώς και γιατί μας βεβαίωσε πως «ο Θεός είναι Αγάπη» (Α΄ Ιωάν. δ΄ 8), στ) Αγαπημένος μαθητής, γιατί έγινε δεκτικότερος στην αγάπη του Δασκάλου του, ζ) Επιστήθιος, γιατί στο Μυστικό Δείπνο έπεσε στο στήθος του Ιησού, η) Υιός βροντής, γιατί το κήρυγμά του ήταν δυνατό σαν βροντή που αντηχεί σε όλη την ανθρωπότητα.

2. Ας μην ξεχνάμε ότι ο απόστολος Ιάκωβος, αδελφός του Ιωάννη, ήταν επίσης πολύ αγαπημένος μαθητής του Κυρίου και μάλιστα ο πρώτος από τους Αποστόλους που μαρτύρησε γι' Αυτόν (βλέπε μάθημα 14ο). Τους δύο αδελφούς χαρακτήριζε η φλογερή αφοσίωση στον Χριστό. Πριν το Πάθος και την Ανάσταση, σαν άνθρωποι έπεσαν και σε μερικές υπερβολές: κάποτε ζήτησαν από τον Κύριο την καταστροφή μιας πόλης που δεν Τον είχε δεχτεί και άλλοτε Τον παρακάλεσαν να τους τοποθετήσει δεξιά κι αριστερά Του στην Βασιλεία των ουρανών.

3. Ο Χριστός μας αγαπά κάθε πλάσμα Του τέλεια, «εις τέλος». Πόσο μάλλον, βέβαια, τους μαθητές Του, που αφοσιώθηκαν σ' Αυτόν, εγκαταλείποντας τα πάντα. Ο Ιωάννης ονομάστηκε αγαπημένος μαθητής, επειδή ανταπέδωσε με όλη τη δύναμη της καρδιάς του αυτή την αγάπη, σαν ένας καθαρός καθρέφτης που αντανακλά τέλεια το φως. Γι' αυτό και ο Κύριος φαίνεται ότι τον εμπιστευόταν πολύ. Σ' αυτόν και στον Πέτρο έδωσε εντολή να ετοιμάσουν το Μυστικό Δείπνο (Κατά Λουκάν κβ΄ 8), σ' αυτόν αποκάλυψε ποιος θα τον προδώσει (κατά Ιωάν. ιγ΄26) και εμπιστεύτηκε αργότερα τη φροντίδα της μητέρας Του (Κατά Ιωάν. κ΄ 4).

4. Στην εξορία, στην Πάτμο, ο Ιωάννης –σύμφωνα με την παράδοση- μέσα σε μία σπηλιά που υπάρχει και σήμερα (Ιερό σπήλαιο της Αποκαλύψεως) συνομίλησε με τον Θεό. Ο βράχος μέσα στη σπηλιά σκίστηκε και μέσα από τρεις μικρότερες σχισμές που συμβολίζουν την Αγία Τριάδα, ακουγόταν η φωνή του Θεού που του υπαγόρευε. Ο Ιωάννης, ενώ βρισκόταν σε έκσταση, μιλούσε στον μαθητή του, τον Πρόχορο, κι εκείνος έγραφε το κείμενο της Αποκάλυψης.

5. Το Ευαγγέλιο του Ιωάννη χαρακτηρίστηκε "πνευματικό Ευαγγέλιο" και γι' αυτό τον ονομάζουμε «Θεολόγο». Με το Ευαγγέλιο και τις Επιστολές του έγινε ο πρώτος που αντιμετώπισε τις αιρέσεις. Σύμφωνα με τον Όσιο Ιερώνυμο, οι επίσκοποι της Μικράς Ασίας παρακάλεσαν τον Άγιο Ιωάννη να τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν τους πρώτους αιρετικούς κι έτσι με τα κείμενά του όρισε «το πρώτο σύμβολο πίστης» για τους χριστιανούς.

6. Μέσα στον ναό της Αρτέμιδας, στον οποίο έχουμε αναφερθεί στο 20ο μάθημα, κατοικούσε ένα δαιμόνιο που ταλαιπωρούσε επί χρόνια πλήθος ανθρώπων. Βλέποντας τα θαύματα του Αποστόλου, πήρε ανθρώπινη μορφή και προσπάθησε με συκοφαντίες να ξεσηκώσει τον λαό εναντίον του. Τότε ο Ιωάννης προσευχήθηκε θερμά να γκρεμιστεί ο ναός και να ελευθερωθεί έτσι η πόλη απ' την επίδραση του διαβόλου. Ζήτησε, όμως, να μην τραυματιστεί κανείς απ' όσους ανθρώπους βρίσκονταν μέσα. Οι Απόστολοι και οι Άγιοι χτυπούσαν με τον λόγο και τα θαύματά τους την αμαρτία κι όχι τον αμαρτωλό, που είναι ασθενής κι έχει ανάγκη από προσευχή και φωτισμό, ώστε να σωθεί.

7. Στο περιστατικό με τον νέο, το οποίο προτείνουμε και για δραματοποίηση με τα παιδιά, ο Άγιος μιμείται τον Χριστό μας και γίνεται ο καλός ποιμένας που τρέχει ν' αναζητήσει το χαμένο πρόβατο. Το να ψάχνει ένας γέροντας στις ερημικές περιοχές μια συμμορία ληστών την εποχή εκείνη θα χαρακτηριζόταν καθαρή τρέλα · κι όμως η αγάπη του Θεού ξεπερνά κάθε ανθρώπινη λογική.

8. Η παράδοση λέει ότι ο Ιωάννης πέθανε σε βαθιά γεράματα στην Έφεσο και τον έθαψαν έξω από την πόλη αυτή. Όμως όταν οι μαθητές του πήγαν στον τάφο, τον βρήκαν κενό. Η Εκκλησία μας, λοιπόν, δέχεται ότι ο αγαπημένος μαθητής του Χριστού πέθανε και μπήκε σε τάφο, αλλά μετά από τρεις μέρες μετέστη στην αιώνια ζωή, όπως δηλαδή και η Παναγία (βλέπε 13ο μάθημα), την οποία διακόνησε ως Μητέρα του.

9. Ο άγιος Ιωάννης, ως Ευαγγελιστής, στη βυζαντινή αγιογραφία εικονίζεται με έναν αετό κοντά στο κεφάλι του. Όπως ο αετός, βασιλιάς των πτηνών, πετάει ψηλά έτσι και ο άγιος Ιωάννης μιλούσε για πολύ υψηλά θεολογικά νοήματα. Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 26 Σεπτεμβρίου (μετάσταση) και στις 8 Μαΐου (θαύμα στον τάφο του).

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. «Τι εννοούμε όταν λέμε πως είμαστε εικόνες Θεού»; Ο δογματικός μας στόχος αναφέρεται στο κατ' εικόνα και στο καθ' ομοίωσιν. Η εικόνα του Θεού στον Αδάμ και στην Εύα είναι το σύνολο των χαρισμάτων που μας κάνει ικανούς να μοιάσουμε στον Θεό (νους, λογική, ελεύθερη βούληση, αρετές, αγάπη, δικαιοσύνη, πραότητα). Το καθ' ομοίωσιν αποτελεί τον στόχο μας, το αποτέλεσμα της δικής μας προσπάθειας για αύξηση και καρποφορία και την τελική ένωσή μας μαζί Του («κατά χάρη θεοί» όπως αναφέρεται στην Παράδοση). Η εικόνα του Θεού δεν χάθηκε με την πτώση, αμαυρώθηκε όμως και τραυματίστηκε. Ο Χριστός μας με την ενανθρώπηση και την Ανάστασή Του θεράπευσε το τραύμα μας και αναστήλωσε τις ζωντανές εικόνες Του. Η καθαρότητα της εικόνας γίνεται φανερή στα πρόσωπα των Αποστόλων και των Αγίων, όπως ιδιαίτερα τονίσαμε και για τον απόστολο Ιωάννη.
2. «Τελικά ο Χριστός αγαπούσε περισσότερο τον Ιωάννη από τους υπόλοιπους μαθητές Του;» Μήπως ο Κύριος δεν αγαπούσε τον Πέτρο, που τον αποκάλεσε κλειδοκράτορα της Βασιλείας των ουρανών ή τον Θωμά, που τον κάλεσε ν' αγγίξει τις πληγές από τη Σταύρωση; Μήπως δεν αγάπησε τον Ιούδα, τον οποίο προσπάθησε μέχρι τέλους να συνετίσει ή τον Παύλο, τον οποίο από διώκτη μετέβαλε σε Απόστολο των εθνών; Μήπως δεν αγάπησε τη μετανιωμένη πόρνη, την οποία μας άφησε ως παράδειγμα μετάνοιας ή την ειδωλολάτρισσα Χαναναία, της οποίας μακάρισε την πίστη; Μήπως δεν αγαπά κάθε Άγιο και κάθε αμαρτωλό; Ο Κύριος δεν έχει ανθρώπινα πάθη και εγωιστικές συμπάθειες, όπως εμείς. Αγαπά κάθε εικόνα Του τέλεια και ξεχωριστά. Ο Ιωάννης που αγάπησε με μεγάλη καθαρότητα και πολύ τον Χριστό, απέκτησε και πιο δεκτική καρδιά, που ένιωθε εντονότερα την αγάπη του Δασκάλου του. Έτσι ο Άγιός μας έγινε άξιος να φροντίσει την Θεοτόκο σαν δική του μητέρα και να έχει τη δική της πορεία και μετά την κοίμησή του: το σώμα του μετέστη και βρίσκεται κοντά στον Χριστό μας μαζί με την αθάνατη ψυχή του.
3. «Τι βιβλίο είναι η "Αποκάλυψη"; Μπορούμε να το διαβάζουμε;» Στην Εκκλησία μας διαβάζουμε την Αγία Γραφή ως οικογένεια, με τη συμβουλή και τη βοήθεια του πνευματικού μας και των Πατέρων μας. Αλλιώς γινόμαστε σαν τους αιρετικούς, που την ερμηνεύουν όπως τους βολεύει. Η Αποκάλυψη είναι ένα πολύ πνευματικό και συμβολικό βιβλίο που στόχο έχει να μας προετοιμάσει να υποδεχτούμε με χαρά τον Χριστό στη Δευτέρα Παρουσία Του, ανεπηρέαστοι από τις προσπάθειες του κόσμου να μας απομακρύνει απ' Αυτόν. Γι' αυτό και χρειαζόμαστε βοήθεια για να τη μελετήσουμε, ώστε να μη μοιάσουμε σε άσχετους με την Εκκλησία ανθρώπους που προμηνύουν συνεχώς καταστροφές και συμφορές, τάχα επειδή τις διάβασαν στην Αποκάλυψη.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Ευσέβιος Καισαρείας, Εκκλησιαστική Ιστορία, βιβλίο ΙΙ.
2. Μάρκος Σιώτης, «Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης εις Πάτμον», Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής Αθηνών Τόμος ΙΘ΄(1972), σελ. 101-134.
3. Αρχιμ. Αντίπας Νικηταράς, «Το βιβλίο της Αποκάλυψης», εκδ. Άθως.
4. Ιερομονάχου Γρηγορίου, Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, εκδ. Ιερού Κουτλουμουσιανού Κελλίου Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος, Άγιον Όρος.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

Χαίροις Ἀποστόλων ἡ καλλονή, καὶ Θεολογίας, Θεηγόρος μυσταγωγός· χαίροις Ἰωάννη, Χριστῷ ἠγαπημένε, τῶν εὐσεβῶν προστάτης ὁ ἑτοιμότατος.

Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΑ ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ ΤΑ ΚΡΕΙΤΤΟΝΑ ΖΗΤΩ

Τα χαρίσματα τα κρείττονα ζητώ
και το βλέμμα μου γυρνώ στον ουρανό.
Πες μου Θεέ μου τι να πω,
πιο μεγάλο πιο τρανό
πες μου τι να Σου ζητώ.

Να ζητήσω να ’χω πίστη δυνατή
να κινήσω το βουνό με μια φωνή
και στη θάλασσα ορθός
να βαδίζω σταθερός
να μπορώ να περπατώ.

Να ζητήσω τη σοφία των σοφών
να μιλήσω όλες τις γλώσσες των λαών
και φωνή των προφητών
τα σημεία των καιρών
να μπορώ να ιστορώ.

Να ζητήσω αγιοσύνη περισσή
να χαρίσω όλο το βιος μου στη στιγμή
και μαρτύριο φρικτό
στο όνομά Σου το ιερό
να μπορώ να καρτερώ.

Κι από τούτα πιο μεγάλο, πιο τρανό
μου ’πες Θεέ μου ένα πρώτο να ζητώ
κάνε Θεέ μου να μπορώ
όσο ζω να αγαπώ
και να ζω για ν’ αγαπώ. (δις)

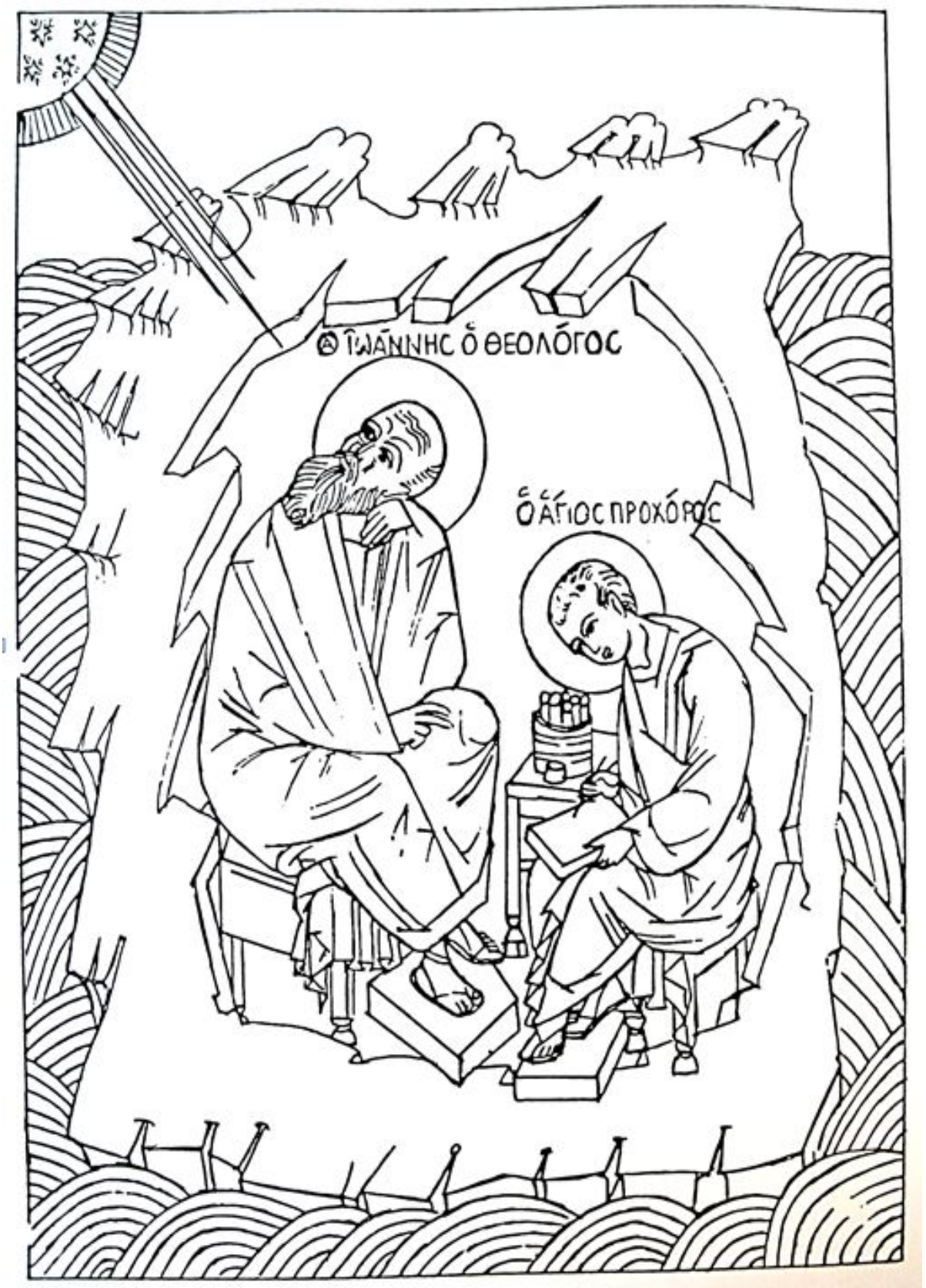
Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

<u>Το «γιατί» και το «διότι»</u>

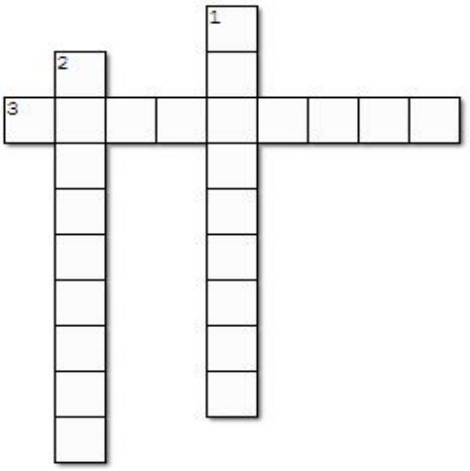
Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες και παίρνουν το καθένα από ένα χαρτάκι. Κάθε παιδί της πρώτης ομάδας γράφει κρυφά μια οποιαδήποτε ερώτηση που αρχίζει με το «γιατί» (π.χ. «Γιατί ο ήλιος ανατέλλει απ' την ανατολή;») και κάθε παιδί της δεύτερης ομάδας γράφει, επίσης κρυφά, μια τυχαία καταφατική πρόταση με το «διότι» (π.χ. «Διότι οι κάλτσες μου είναι πράσινες»). Κάθε ομάδα ρίχνει τα χαρτάκια της σ’ ένα ξεχωριστό κουτί.

Όταν τελειώσουν όλοι, αρχίζουμε και διαβάζουμε στην τύχη ένα «γιατί» και ένα «διότι». Οι ερωταποκρίσεις θα είναι πολύ αστείες και θεωρούμαστε όλοι νικητές, αν βρεθεί έστω κι ένα ζευγάρι προτάσεων που να ταιριάζουν!

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Συμπληρώστε στο διπλανό σταυρόλεξο τι έγραψε ο απόστολος Ιωάννης:

Τα γράμματα μπερδεύτηκαν! Βρείτε τις λέξεις απ' την ιστορία μας:

1. ΣΕΣΦΕΟ — Μία πόλη
2. ΟΣΡΟΠΡΧΟ — Ένας μαθητής
3. ΔΣΖΙΕΟΑΕΒ — Ένας πατέρας
4. ΣΑΨΡΑ — Ένα επάγγελμα
5. ΩΝΣΗΝΑΙ — Ένας Απόστολος
6. ΟΑΤΣΠΜ — Ένα νησί

Συμπληρώστε τη συμβουλή του ευαγγελιστή Ιωάννη προς όλους μας:

«_ _»

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ

Α. ΒΑΣΙΚΟΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

(Αυτό που κυρίως προσπαθούμε να μείνει στα παιδιά ως στοιχείο κατήχησης)

Να στηριχτούν τα παιδιά στην ελπιδοφόρα αναμονή της ανάστασης των νεκρών και της αιώνιας Βασιλείας του Θεού.

Β. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

(Μια σύντομη απεικόνιση του μαθήματος για πιο εύκολη δική μας απομνημόνευση)

- Σύντροφοί μας φέτος οι Απόστολοι, όνομα δοσμένο από τον Χριστό, το μοιράζονται και μ' εμάς, είμαστε σε Αποστολή.
- Δύσκολη η Αποστολή μας;
  - Πέτρος στη Μ. Ασία, σταύρωση ανάποδα στη Ρώμη – Ανδρέας ο πρωτόκλητος, περιοχές γύρω από Κων/πολη, σταύρωση σε Χ στην Πάτρα.
  - Ναθαναήλ, σταύρωση στην Ινδία, όπου λογχεύθηκε ο Θωμάς – Φίλιππος στα βάθη Ασίας, καρφωμένος σε ξύλο.
  - Ευαγγελιστής Ματθαίος, στους Πάρθους και Μήδους θάνατος στην φωτιά – ο αδελφός του Ιάκωβος στον σταυρό από τους ειδωλολάτρες.
  - Σίμων Κανανίτης, Περσία Αφρική και σταύρωση στη Βρετανία – Ιούδας αδελφόθεος στη Μεσοποταμία και Συρία, θάνατος με βέλη.
  - Ματθίας μαρτύριο στην Αιθιοπία και Παύλος, ο μεγάλος ταξιδευτής αποκεφαλίστηκε στη Ρώμη – Ιάκωβος, ο πρώτος μάρτυρας Απόστολος από τον Ηρώδη και Ιωάννης ο τελευταίος Απόστολος που πεθαίνει σε βαθιά γεράματα.
- Η Αποστολή τους όμως πέτυχε, η Εκκλησία αγκάλιασε τους λαούς, πολλοί βασανιστές των Αποστόλων μετάνιωσαν.
- Πίστη στον ερχομό της Βασιλείας των ουρανών από εδώ, στη γη και στην ανάσταση των νεκρών. Νίκη του θανάτου, αγάπη η απάντηση στο μίσος.
- Εμείς; Συνεχίζουμε την Αποστολή; Μέσα στην Εκκλησία με τη βοήθειά τους.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Μια ιδέα για τον τρόπο αφήγησης)

Πιθανές ερωτήσεις για να ξεκινήσουμε

- Για τι μιλήσαμε τη φετινή χρονιά;
- Τι νομίζετε ότι σημαίνει «Απόστολος»;
- Ποιον Απόστολο θυμάστε να ταξίδεψε πολύ; Άραγε οι άλλοι ταξίδεψαν;
- Θυμάστε τα ονόματα των Αποστόλων; Ποιος μαρτύρησε πρώτος;

Σύντροφοί μας ακούραστοι τη φετινή χρονιά ήταν οι άγιοι Απόστολοι. Το ξεχωριστό αυτό όνομα το έλαβαν από τον ίδιο τον Χριστό και το τίμησαν με αμέτρητους αγώνες και κόπους μέχρι το τέλος της ζωής τους. Το θεώρησαν σαν το πιο πολύτιμο δώρο που πήραν ποτέ. Όμως, όπως έμαθαν από τον Δάσκαλό τους να μην κρατούν τίποτα εγωιστικά δικό τους, έτσι συνέβη και μ' αυτό τους το δώρο: το μοιράστηκαν μ' όλους τους χριστιανούς, μέχρι και μ' εμάς σήμερα. Αφού με το Βάπτισμά μας γίναμε μέλη της Εκκλησίας, αφού με το Χρίσμα δεχτήκαμε τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, είμαστε κι εμείς σε Αποστολή. Ποια είναι όμως η Αποστολή μας;

Η απάντηση δεν είναι πολύ δύσκολη. Αλλά εκείνο που μοιάζει στα μάτια μας ακατόρθωτο είναι να την κάνουμε πράξη! Στα φετινά μας μαθήματα ακούσαμε επικίνδυνα ταξίδια, φυλακίσεις, βάσανα και τις περισσότερες φορές μαρτυρικό θάνατο. Και σκεφτείτε πως δεν καταφέραμε να ακολουθήσουμε όλους τους Αποστόλους στις περιπετειώδεις πορείες τους. Τι θα συνέβαινε, αν το επιχειρούσαμε;

Θα βλέπαμε τότε τον Πέτρο να ταξιδεύει στη Μ. Ασία και στο τέλος να σταυρώνεται ανάποδα στη Ρώμη με διαταγή του φοβερού αυτοκράτορα Νέρωνα. Τον αδελφό του τον Ανδρέα, που πρώτο τον κάλεσε κοντά του ο Χριστός μας, θα τον συντροφεύαμε στις περιοχές γύρω από την Κωνσταντινούπολη και στο τέλος θα τον αντικρίζαμε να φτάνει στην Πάτρα και να πεθαίνει σ' έναν παράξενο σταυρό, σε σχήμα Χ. Σταυρός περίμενε και τον Ναθαναήλ, στην Ινδία, εκεί που λόγχευσαν και τον Θωμά, ενώ τον φίλο του τον Φίλιππο που κήρυξε στα βάθη της Ασίας, τον σκότωσαν καρφώνοντας τον σ' ένα ξύλο. Ο Ματθαίος, που έγραψε το πρώτο Ευαγγέλιο, έφτασε μέχρι τους Πάρθους και τους Μήδους και πέθανε στη φωτιά κηρύττοντας την Αλήθεια. Ο αδελφός του, ο Ιάκωβος, πολλά έπαθε από τους ειδωλολάτρες πριν τον σταυρώσουν, όπως κι ο Σίμων από την Κανά, που πέρασε από την Περσία και την Αφρική και τελικά σταυρώθηκε στη Βρετανία. Κι ο Ιούδας ή Θαδδαίος, γιος κι αυτός του προστάτη της Παναγίας μας Ιωσήφ, περπάτησε όλη τη Μεσοποταμία και τη Συρία, όπου χτύπησαν με βέλη το αγιασμένο του σώμα.

Μήπως ξεχάσαμε τον απόστολο Ματθία; Στη μακρινή Αιθιοπία τον βασάνισαν μέχρι θανάτου, εκείνον που τόσο πρόθυμα πήρε τη θέση του προδότη Ιούδα. Στο νου μας, βέβαια, μένουν αξέχαστα τα πολύχρονα ταξίδια του Παύλου, που τελικά αποκεφαλίστηκε στη Ρώμη. Αλλά οι δύο γιοι της βροντής, ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης, κρατούν τα σκήπτρα της αρχής και του τέλους. Ο Ιάκωβος μαρτύρησε πρώτος απ' όλους τους Αποστόλους στα χέρια του Ηρώδη Αγρίππα, ενώ ο Ιωάννης σε βαθιά γεράματα έκλεισε τελευταίος τα μάτια του στην Έφεσο και παρέδωσε την ψυχή και το βασανισμένο του σώμα στον αγαπημένο του Δάσκαλο.

Κι όμως! Ενώ όλοι οι δυνατοί της γης στράφηκαν εναντίον τους με σκληρότητα, τα πρόσωπά τους έλαμπαν από χαρά, ανταποδίδοντας αγάπη στο μίσος. Όποιος καλόκαρδος άνθρωπος τους συναντούσε ένιωθε ότι η Βασιλεία του Θεού έφτασε εδώ, στη γη και συνεχίζεται στον ουρανό. Ακόμα κι οι βασανιστές τους συχνά μετάνιωναν και βαπτίζονταν χριστιανοί. Κι η Εκκλησία συνεχώς μεγάλωνε κι αγκάλιαζε όλα τα έθνη. Τι μπορούσε να τους χωρίσει από την Αγάπη του Χριστού; Στε-

ναχώριες και διωγμοί, παγωνιά και πείνα, μαρτύρια ή θάνατος; Τίποτα. Η Αποστολή τους είχε πετύχει, καθώς οι λαοί βεβαιώνονταν ότι ο θάνατος νικήθηκε, αφού θ' ακολουθήσει η ανάσταση όλων μας, που θα υποδεχτούμε με την ψυχή και το σώμα μας τον Κύριο στη Δευτέρα Παρουσία Του.

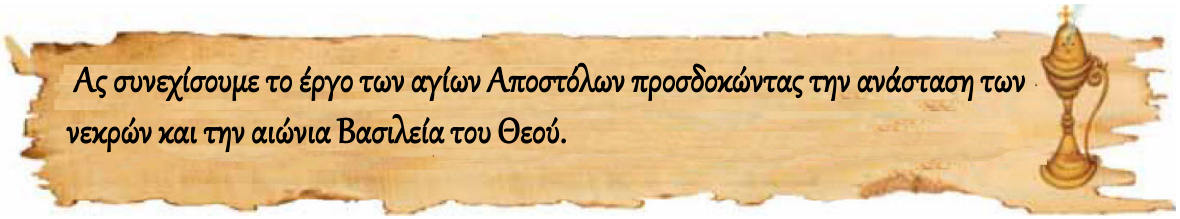
Κι εμείς; Θα καταφέρουμε να εκπληρώσουμε αυτή την Αποστολή; Βλέπουν σ' εμάς οι άνθρωποι τη χαρά, την αγάπη, το θάρρος των αγίων Αποστόλων; Φέρνουμε τη Βασιλεία των ουρανών στη γη; Μα γι' αυτό ζούμε κι αγωνιζόμαστε μέσα στην Εκκλησία. Η προσπάθειά μας δε σταματά ποτέ. Και με τη βοήθειά τους θα τα καταφέρουμε!

Πιθανές ερωτήσεις εμπέδωσης

- Θυμάστε κάποια μέρη και τον Απόστολο που τα επισκέφτηκε;
- Πώς πέθαναν οι περισσότεροι Απόστολοι; Γιατί οι άνθρωποι πίστεψαν στα λόγια τους κι έγιναν χριστιανοί;
- Γιατί λέμε ότι είμαστε κι εμείς σε «Αποστολή»;
- Ποιος μπορεί να μας βοηθήσει να την κάνουμε πράξη;

Δ. ΣΥΝΘΗΜΑ

(Μια σύντομη πρόταση που μπορούμε να δίνουμε στα παιδιά σε τετραδιάκι κ.λπ.)

Ε. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Παράπλευρες γνώσεις που θα μπορούσαν να κερδίσουν τα παιδιά αν καλύψουμε το βασικό μας στόχο και γίνει συζήτηση)

1. Οι Απόστολοι πήραν το όνομα αυτό κατευθείαν από τον Χριστό μας (κατά Λουκάν στ΄ 12-13). Στο 1ο μάθημα έχουμε ήδη πει πολλά χρήσιμα στοιχεία για τους Αποστόλους (βλέπε ιδιαίτερα τις σημειώσεις Ε1-2-3). Όμως η αποστολικότητα είναι στοιχείο όλης της Εκκλησίας («Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν»), άρα και δικό μας. Η Αποστολή μας είναι να ζούμε ως Σώμα Χριστού, να φέρνουμε την Βασιλεία του Θεού στη γη και να καλούμε σ' αυτό το βίωμα κάθε ανθρώπινη ψυχή που καταδυναστεύεται από τον θάνατο. Μεγάλη τιμή και μεγάλη ευθύνη! Έχουμε τέτοια ζωή στην εκκλησιαστική μας κοινότητα, στην ενορία μας, στη Μητρόπολή μας; Οι καλύτεροι βοηθοί μας σε τούτον τον αγώνα είναι οι Άγιοι Απόστολοι, γι' αυτό κι αυτή τη χρονιά τολμήσαμε μια πρώτη επαφή με το σωτήριο έργο τους. Η Εκκλησία μας τους τιμά όλους μαζί στη σύναξή τους στις 30 Ιουνίου, αλλά και μέσα στην εβδομάδα κάθε Πέμπτη.

2. Ο Χριστός κάλεσε κοντά Του πρώτα ανθρώπους, οι οποίοι εργάζονταν και, μάλιστα, ως απλοί ψαράδες οι περισσότεροι. Ήταν δηλαδή άνθρωποι ταπεινοί, αγράμματοι και χωρίς κοινωνικά αξιώματα. Μίλησε, επίσης, σε πλούσιους και σε κοινωνικά καταξιωμένους. Οι απλοί, όμως, ψαράδες ήταν εκείνοι που πρώτοι αποδέχτηκαν την πρόσκλησή Του κι άφησαν τα πάντα για να Τον ακολουθήσουν. Εδώ φαίνονται, επιπλέον, δύο ακόμα πράγματα: α) ότι για να πιστέψουμε στον Θεό δεν χρειάζεται να έχουμε ανθρώπινη σοφία και β) ότι ο Χριστός ήθελε ανθρώπους που ήξεραν τι σημαίνει φτώχεια, κούραση, εργασία και αγώνας για τη ζωή. Είναι χαρακτηριστικό, άλλωστε, ότι όλους τους κάλεσε την ώρα που εργάζονταν. Ως εργάτες πια του Ευαγγελίου θα υπέφεραν διωγμούς, στερήσεις και αγώνες για την αγάπη του Χριστού.

3. Η κατήχηση όλων μας είναι βιωματική κατάσταση. Οι άνθρωποι που πίστεψαν στο κήρυγμα των Αποστόλων έζησαν στη συναναστροφή μαζί τους την Αλήθεια όσων έλεγαν. Η αναστάσιμη χαρά μέσα στους κόπους και τα μαρτύρια που υπέμειναν ήταν η καλύτερη απόδειξη. Αν κι εμείς προσπαθούμε αναξίως να βοηθήσουμε το κατηχητικό έργο της Εκκλησίας, ας μη δίνουμε σημασία μόνο στο τι λέμε στα παιδιά. Η καλή μας προετοιμασία, οι γνώση του μαθήματος, ο ταιριαστός στην ηλικία και ιδιοσυγκρασία των παιδιών τρόπος αφήγησης, τα μέσα που διαθέτουμε, είναι σίγουρα όλα απαραίτητα και χρήσιμα. Ας μην ξεχνάμε, όμως, ότι κυρίως μεταφέρουμε το βίωμά μας. Νιώθουμε την Εκκλησία τόπο και τρόπο της αληθινής Ζωής που μας χαρίστηκε, όχι επειδή μας αξίζει, αλλά από την Αγάπη του Θεού; Αυτό θα εισπράξουν και τα παιδιά που μας ακούν.

ΣΤ. ΠΙΘΑΝΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

(Δυσκολίες που συναντήσαμε στο παρελθόν και ιδέες αντιμετώπισης)

1. Στο μάθημα γίνεται μια προσπάθεια να αναφέρουμε σύντομα μερικά μέρη όπου κήρυξαν οι Απόστολοι (κυρίως όσοι δεν αναφέρθηκαν λεπτομερώς στα φετινά μαθήματα) και τον τόπο και τρόπο που μαρτύρησαν. Η απομνημόνευση των στοιχείων αυτών από τον κατηχητή ίσως φανεί δύσκολη, οπότε θα μπορούσε εναλλακτικά να διαβαστεί απλά στα παιδιά ή να παρουσιαστεί σε οπτικοακουστικό μέσο (π.χ. διαφάνεια στον υπολογιστή). Με τον χάρτη που έχουμε στην αρχή του βιβλίου, θα είναι πολύ πιο εύκολο να θυμάται ο κατηχητής τις πληροφορίες και να προσανατολιστούν τα παιδιά.
2. «Τι εννοούμε όταν λέμε ότι είμαστε σε Αποστολή;» Ακόμα και σήμερα η Εκκλησία μας για να συνεχίσει το πολύτιμο έργο της χρειάζεται σύγχρονους αποστόλους, ανθρώπους, δηλαδή, με πίστη, αγάπη και αφοσίωση στον λόγο του Θεού. Τέτοιοι πρέπει να γίνουμε κι εμείς, μιμούμενοι τις αρετές και την αυτοθυσία των πρώτων Αποστόλων, ώστε να μεταδίδουμε καθημερινά το μήνυμα της αγάπης του Χριστού. Μπορεί στο σημείο αυτό να γίνει και πάλι αναφορά στην ιεραποστολή, που η Ορθοδοξία μας επιτελεί ως τα πέρατα του κόσμου. Τα παιδιά μπορεί να θεωρήσουν ότι η «Αποστολή» αφορά μόνο τους «μεγάλους». Κι όμως είναι έργο όλων μας, αφού σε κάθε ηλικία μπορούμε με τον λόγο, την παρουσία και την προσευχή μας να γίνουμε αφορμή να γνωρίσουν κι άλλοι την Αλήθεια.
3. «Πώς η Βασιλεία του Θεού αρχίζει από αυτή τη γη;» Υπάρχουν τρία στοιχεία τα οποία μας βεβαιώνουν ότι μπορούμε από την επίγεια ζωή μας να είμαστε μαζί με τον Θεό και να προγευόμαστε τη χαρά του ουράνιου Παραδείσου: α) Η διδασκαλία της Εκκλησίας, όπως παρουσιάζεται στην Καινή Διαθήκη. Οι Απόστολοι δεν περιγράφουν γεγονότα που απλώς άκουσαν, αλλά όσα έζησαν. β) Οι Άγιοι της Εκκλησίας μας αποδεικνύουν κι εκείνοι τις δυνατότητες που μπορεί να αποκτήσει ο άνθρωπος –όσο ακόμα ζει– όταν υπερβαίνει τα πάθη του και ενώνεται με τον Θεό: χαίρεται, θαυματουργεί, γίνεται Φως για όλο τον κόσμο. γ) Η ευλογία που δίνεται σε κάθε πιστό μέσα στην Εκκλησία. Ακόμα και κάθε τι υλικό μέσα στην Εκκλησία ευλογείται και αγιάζεται με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος (λάδι, νερό, κρασί, καρποί κ.ά.). Έτσι, μπορούμε από τώρα να νιώσουμε τη χαρά του Παραδείσου μετέχοντας στα Μυστήρια της Εκκλησίας μας και παίρνοντας τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.
4. «Πώς θα γίνει η ανάσταση όλων των νεκρών, όλων των αιώνων; Τα σώματά μας θα έχουν διαλυθεί». Ας μην ξεχνάμε πως Αυτός που θα μας αναστήσει δημιούργησε τον θαυμαστό αυτό κόσμο από το μηδέν και τον διατηρεί στη ζωή. Δε θα βρει μέσα στη σοφία Του τον τρόπο να ανασυνθέσει τα σώματά μας; Όπως ο Λάζαρος, που ήταν 4 ημέρες νεκρός, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα ξαναγύρισε στην κανονική του κατάσταση, έτσι και τα δικά μας σώματα θα αναστηθούν. Θα είναι πια σώματα άφθορα, όπως το αναστημένο Σώμα του Κυρίου που, ενώ ήταν υλικό (έφαγε μαζί με τους μαθητές, Τον άγγιξαν και Τον ψηλάφησαν), δε δεσμευόταν πια από τους νόμους και τις ανάγκες της φύσης.

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

(Απαραίτητα αγιογραφικά χωρία και βοηθητικά ερμηνευτικά έργα)

1. Προς Ρωμαίους επιστολή, η΄ 31-39.
2. Γεωργίου Κουγιουμτζόγλου πρωτοπρεσβυτέρου, Λατρευτικό Εγχειρίδιο, έκδοση Ιερού Κελλίου Αγίου Νικολάου Μπουραζέρι.
3. Ιστοσελίδα «Ορθόδοξος συναξαριστής», http://www.saint.gr.
4. Ιστοσελίδα «Ορθόδοξη πορεία», http://www.orp.gr.

Η. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

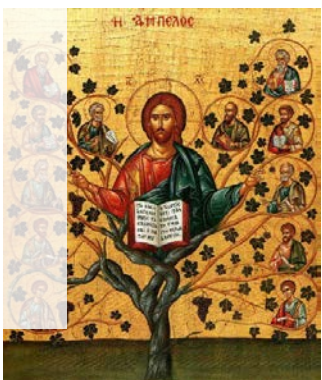
Τὰς εὐήχους σάλπιγγας τοῦ Χριστοῦ, θείους Ἀποστόλους, εὐφημήσωμεν οἱ πιστοί, τοὺς διαπρυσίως, κηρύξαντας ἐν κόσμῳ, τὴν σάρκωσιν τοῦ Λόγου, καὶ τὴν Ἀνάστασιν.

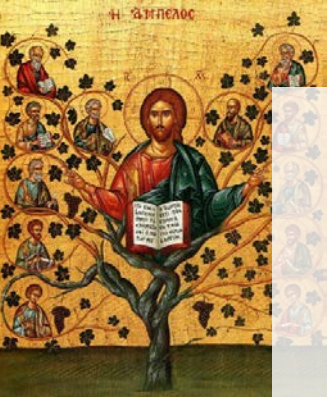
Θ. ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Στους δρόμους του κόσμου
θερμούς Αποστόλους,
έστειλες να κηρύξουνε
την Ανάσταση.
Διωγμοί και φοβέρες
σε δύσκολες μέρες,
δύναμη τους γεμίζανε
γλυκιά προσμονή.

Στις κατακόμβες και
στα αμφιθέατρα,
οι άγιοι Μάρτυρες
Χριστόν εδόξασαν.
Το αίμα τους χύσαν,
την πίστη κρατήσαν,
να σβήσει το μίσος
να λάμψει το φως,
κι ελεύθεροι όλοι

να ζούμε μ’ αγάπη,
παιδιά ενός Πατέρα
σε τούτη τη γη.

Ράσα φουστανέλες
κι αγώνας στα βουνά,
χορός Νεομαρτύρων,
μέσα στη σκλαβιά.
Φωνή στα στήθια ακέραια
η μάνα Ορθοδοξία,
αναγεννιέται η λευτεριά
μες απ’ την Εκκλησία.

Στους δρόμους του κόσμου
κι εγώ στον καιρό μου,
όσο θα ζω, θα τραγουδώ
την Ανάσταση.

Ι. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

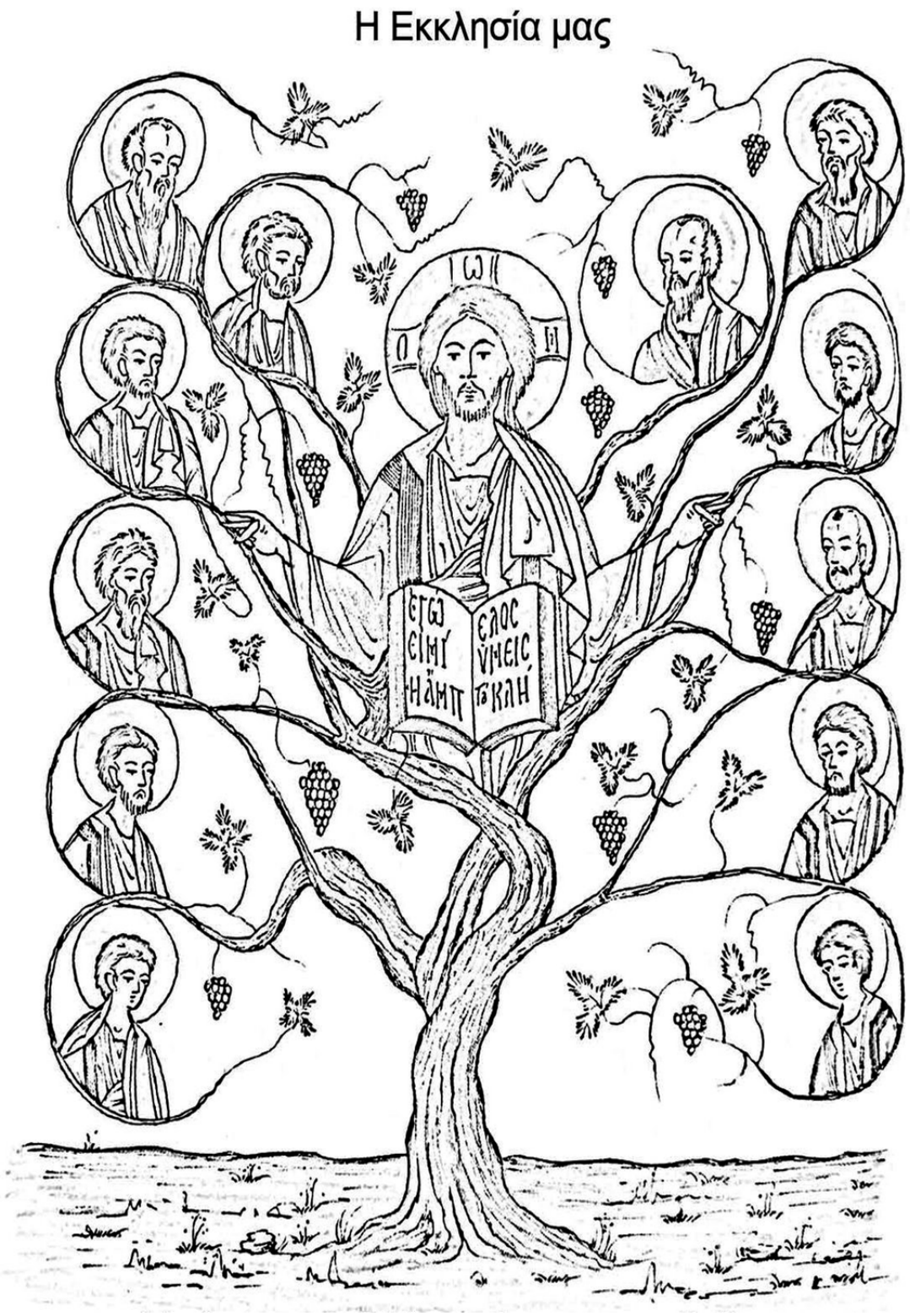
<u>Αγώνας δρόμου με μπαλόνια ανάμεσα στα πόδια</u>

Τοποθετούμε τα παιδιά σε γραμμή έναρξης για αγώνα δρόμου και ορίζουμε τη γραμμή τερματισμού. Κάθε παιδί φουσκώνει ένα μπαλόνι και το στερεώνει ανάμεσα στα πόδια του.

Με το σύνθημα, προσπαθούν όλα να τερματίσουν χοροπηδώντας, χωρίς να σπάσουν τα μπαλόνια τους. Το παιδί που θα φτάσει πρώτο με άθικτο το μπαλόνι του, κερδίζει .

ΙΑ. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΙΒ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΟΤΣΕΠΡ _____

ΑΤΣΘΜΙΑ _____

ΠΣΑΛΟΥ _____

ΔΣΡΕΑΝΑ _____

ΑΒΙΚΩΣΟ _____

ΩΗΣΝΙΑΝ _____

ΟΔΣΙΥΑ _____

ΠΛΣΙΦΠΟΙ _____

ΝΑΑΘΗΛΑΝ _____

ΘΣΜΑΩ _____

ΜΟΤΘΣΑΑΙ _____

ΣΝΜΩΙ _____

Τα γράμματα μπερδεύτηκαν στον διπλανό κατάλογο! Μπορείτε να βρείτε τα ονόματα των Αποστόλων;

Τώρα μπορείτε να βρείτε ποιος Απόστολος γιορτάζει τις παρακάτω ημερομηνίες;

30 Νοεμβρίου _____ **(σταυρώθηκε σε σχήμα Χ)**

10 Μαΐου _____ **(μαρτύρησε στη Βρετανία)**

16 Νοεμβρίου _____ **(έγραψε το πρώτο Ευαγγέλιο)**

29 Ιουνίου _____ **και** _____

(αρχίζουν απ' το ίδιο γράμμα και τους ονομάζουμε Πρωτοκορυφαίους)

Και τέλος… βγείτε από το κέντρο του κύκλου και ξεκινήστε την Αποστολή σας!

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

